KUNGL. MAJ:TS

PROPOSITION

TILL

Riksdagen

angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1941/42,

given Stockholms slott den 3 januari 1941.

Jämlikt grundlagens bud avgiver Kungl. Maj:t härmed proposition angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1941/42.

Med åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokoll angående statsverkspropositionens justering vill Kungl. Maj:t föreslå riksdagen att godkänna i protokollet berörda förslag och alltså upptaga statsverkets inkomster och utgifter i enlighet med följande förslag till riksstat jämte därvid fogade specifikationer:

Förslag till riksstat för

Driftbudgeten.		Kronor
A. *Egentliga statsinkomster:*		
I. Skatter	1,727,900,000	
II. Uppbörd i statens verksamhet	46,518,100	
III. Folkpensionsavgifter	45,000,000	
IV. Diverse inkomster	27,000,000	1,846,418,100
B. *Inkomster av statens kapitalfonder:*		
I. Statens affärsverksfonder	139.500,000	
II. Riksbanksfonden	10,000,000	
III. Statens allmänna fastighetsfond	10,608,000	
IV. Försvarsväsendets fastighetsfond	6,059,000	
V. Statens utlåningsfonder	13,857,700	
VI. Fonden för låneunderstöd	1,315,000	
VII. Fonden för statens aktier	17,599,100	
VIII. Statens pensionsfonder	35,624,000	
IX. Diverse kapitalfonder	665,000	235,227,800
	Summa	**2,081,645,900**

Kapitalbudgeten.	Kronor
Inkomster:	
I. Kapitalmedel	296,524,700
Summa	**296,524,700**

budgetåret 1941/42.

Driftbudgeten.		Kronor
A. *Egentliga statsutgifter:*		
I. Kungl. hov- och slottsstaterna	1,791,200	
II. Justitiedepartementet	18,133,600	
III. Utrikesdepartementet	9,023,200	
IV. Försvarsdepartementet	553,774,900	
V. Socialdepartementet	358,730,800	
VI. Kommunikationsdepartementet	108,595,600	
VII. Finansdepartementet	68,624,900	
VIII. Ecklesiastikdepartementet	266,621,500	
IX. Jordbruksdepartementet	121,511,100	
X. Handelsdepartementet	23,180,700	
XI. Folkhushållningsdepartementet	41,703,400	
XII. Pensionsväsendet	70,848,600	
XIII. Oförutsedda utgifter	1,000,000	
XIV. Riksdagen och dess verk m. m.	5,933,900	1,649,473,400
B. *Utgifter för statens kapitalfonder:*		
I. Luftfartsfonden	1,164,900	
II. Riksgäldsfonden	190,000,000	
III. Avskrivning av nya kapitalinvesteringar	45,927,100	
IV. Avskrivning av oreglerade kapitalmedelsförluster	2,500,000	239,592,000
	Säger	1,889,065,400
Överskott att balanseras i avvaktan på slutlig reglering av riksstaten		192,580,500
	Summa	2,081,645,900

Kapitalbudgeten.	Kronor
Kapitalinvestering:	
I. Statens affärsverksfonder	119,483,900
II. Luftfartsfonden	2,090,100
III. Statens allmänna fastighetsfond	10,775,000
IV. Försvarsväsendets fastighetsfond	54,470,700
V. Statens utlåningsfonder	29,265,000
VI. Fonden för låneunderstöd	6,750,000
VII. Fonden för förlag till statsverket	70,190,000
VIII. Diverse kapitalfonder	3,500,000
Summa	296,524,700

Inkomster å driftbudgeten

Specifikation av inkomsterna å driftbudgeten.

		Kronor	Kronor
A. Egentliga statsinkomster.			
I. *Skatter:*			
1. Skatt på inkomst, förmögenhet och rörelse:			
a. Inkomst- och förmögenhetsskatt, *bevillning*	450,000,000		
b. Värnskatt, *bevillning*	275,000,000		
c. Krigskonjunkturskatt, *bevillning*	50,000,000		
d. Särskild skatt å förmögenhet, *bevillning*	27,000,000		
e. Utskiftningsskatt och ersättningsskatt, *bevillning*	1,000,000		
f. Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter, *bevillning*	100,000		
g. Stämpelmedel, *bevillning*	55,000,000	858,100,000	
2. Automobilskattemedel:			
a. Fordonsskatt, *bevillning*	20,000,000		
b. Bensinskatt, *bevillning*	5,000,000	25,000,000	
3. Tullar och acciser:			
a. Tullmedel, *bevillning*	130,000,000		
b. Allmän omsättningsskatt, *bevillning*	200,000,000		
c. Tilläggsskatter å bensin, *bevillning*	10,000,000		
d. Accis å silke, *bevillning*	2,800,000		
e. Accis å margarin och vissa andra fettvaror, *bevillning*	35,000,000		
f. Industrisockerskatt, *bevillning*	20,000,000		
g. Skatt å kaffe, *bevillning*	10,000,000		
h. Tobaksskatt, *bevillning*	160,000,000		
i. Brännvinstillverkningsskatt, *bevillning*	10,000,000		
j. Rusdrycksförsäljningsmedel, *bevillning*:			
α. Partihandelsbolag	4,000,000		
β. Detaljhandelsbolag	18,000,000		
k. Omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker, *bevillning*	180,000,000		
l. Omsättningsskatt å vin, *bevillning*	8,000,000		
m. Maltdrycksskatt, *bevillning*	40,000,000		
n. Skatt å läskedrycker, *bevillning*	7,000,000		
o. Statlig nöjesskatt, *bevillning*	10,000,000	844,800,000	1,727,900,000

	Kronor	Kronor
II. *Uppbörd i statens verksamhet:*		
1. Vattendomstolsavgifter	60,000	
2. Inkomster vid fångvården	525,000	
3. Inkomster vid statens uppfostringsanstalt å Bona	40,000	
4. Inkomster vid sjökarteverket	100,000	
5. Inkomster vid garnisonssjukhusen	1,120,000	
6. Inkomster vid militärapoteket	360,000	
7. Bidrag till riksförsäkringsanstalten och försäkringsrådet	1,700,000	
8. Bidrag till pensionsstyrelsen	32,000	
9. Inkomster vid statens tvångsarbets- och alkoholistanstalter	150,000	
10. Inkomster vid statens skyddshem	225,000	
11. Inkomster vid statens bakteriologiska laboratorium	400,000	
12. Inkomster vid statens rättskemiska laboratorium	15,000	
13. Inkomster vid statens farmacevtiska laboratorium	70,000	
14. Inkomster vid statens sinnessjukhus	14,900,000	
15. Inkomster vid statens uppfostringsanstalter för sinnesslöa	55,000	
16. Inkomster vid statens anstalt för fallandesjuka	235,000	
17. Inkomster vid statens institut för folkhälsan	60,000	
18. Avgifter för besiktning av motorfordon	700,000	
19. Avgifter för registrering av motorfordon	850,000	
20. Bidrag till statens bränslekontrollerande verksamhet	15,000	
21. Inkomster vid länsarkitektsinstitutionen	570,000	
22. Avgifter för kontroll å handeln med skattefri sprit m. m.	41,000	
23. Inkomst av myntning och justering	3,000,000	
24. Kontrollstämpelmedel	200,000	
25. Bidrag till bank- och fondinspektionen	120,000	
26. Bidrag till sparbanksinspektionen	100,000	
27. Bidrag för tillsyn över sparbankerna	200,000	
28. Inkomster vid tandläkarinstitutet	200,000	
29. Inkomster vid karolinska sjukhuset	3,525,000	
30. Inkomster vid serafimerlasarettet	2,100,000	
31. Terminsavgifter från läroverken m. m.	1,325,000	
32. Avgifter för granskning av biografbilder	150,000	
33. Inkomster av lantbruksingenjörsförrättningar	150,000	
34. Inkomster vid statens veterinärbakteriologiska anstalt	200,000	
35. Inkomster vid statens centrala frökontrollanstalt	250,000	
36. Inkomster vid statens lantbrukskemiska kontrollanstalt	30,000	
37. Avgifter för prisreglering på jordbrukets område	100	
38. Inkomster vid rikets allmänna kartverk	50,000	
39. Inkomster vid statens meteorologisk-hydrografiska anstalt	70,000	
40. Avgifter för statskontroll å krigsmaterieltillverkningen	30,000	

	Kronor	Kronor
41. Inkomster vid statens provningsanstalt	400,000	
42. Inkomster vid flygtekniska försöksanstalten	100,000	
43. Fyr- och båkmedel	3,000,000	
44. Lotspenningar	5,000,000	
45. Inkomster vid statens skeppsprovningsanstalt	50,000	
46. Patent- och varumärkes- samt registreringsavgifter	1,800,000	
47. Avgifter för registrering i förenings- m. fl. register	70,000	
48. Bidrag till försäkringsinspektionen	175,000	
49. Vissa licensavgifter m. m.	2,000,000	46,518,100
III. *Folkpensionsavgifter*		45,000,000
IV. *Diverse inkomster:*		
1. Bötesmedel	2,500,000	
2. Totalisatormedel	1,000,000	
3. Tipsmedel	5,000,000	
4. Lotterimedel	15,000,000	
5. Övriga diverse inkomster	3,500,000	27,000,000
		1,846,418,100
B. Inkomster av statens kapitalfonder.		
I. *Statens affärsverksfonder:*		
1. Postverket, *bevillning*	10,000,000	
2. Telegrafverket	36,000,000	
3. Statens järnvägar	60,000,000	
4. Statens vattenfallsverk	23,500,000	
5. Domänverket	10,000,000	139,500,000
II. *Riksbanksfonden*		10,000,000
III. *Statens allmänna fastighetsfond:*		
1. Fångvårdsstyrelsens delfond	380,000	
2. Utrikesdepartementets »	257,000	
3. Medicinalstyrelsens »	1,927,000	
4. Byggnadsstyrelsens »	7,241,000	
5. Generaltullstyrelsens »	26,000	
6. Uppsala universitets »	202,000	
7. Lunds universitets »	147,000	
8. Karolinska sjukhusets »	395,000	
9. Lotsstyrelsens »	33,000	10,608,000
IV. *Försvarsväsendets fastighetsfond:*		
1. Arméförvaltningens delfond	2,560,000	
2. Marinförvaltningens »	2,390,000	
3. Flygförvaltningens »	1,109,000	6,059,000

	Kronor	Kronor
V. *Statens utlåningsfonder:*		
1. Statens bostadslånefond	320,000	
2. Lånefonden för tjänstemannasamhället vid Mörby	45,000	
3. Lånefonden för bostadsförsörjning för mindre bemedlade, barnrika familjer	800,000	
4. Lånefonden för bostadsbyggande i städer och stadsliknande samhällen	500,000	
5. Lånefonden för främjande av bostadsbyggande på landsbygden	296,000	
6. Lånefonden för lantarbetarbostäder	5,000	
7. Statens bosättningslånefond	550,000	
8. Lånefonden för anskaffning av motorvagnar m. m. åt enskilda järnvägar	51,000	
9. Vattenkraftslånefonden	175,000	
10. Luftfartslånefonden	2,000	
11. Statens lånefond för universitetsstudier	100	
12. Studielånefonden	45,000	
13. Lånefonden för inköp av ädla avelsston	100	
14. Lånefonden för inköp av avelshingstar av ardennerras	100	
15. Lånefonden för inköp av avelsston av nordsvensk ras	100	
16. Statens kaninavelslånefond	100	
17. Statens fjäderfälånefond	1,300	
18. Gödselvårdslånefonden	55,000	
19. Statens kalkbrukslånefond	9,600	
20. Statens fruktodlingslånefond	100	
21. Statens mejerilånefond	75,000	
22. Jordbrukets maskinlånefond	55,000	
23. Spannmålslagerhusfonden	100,000	
24. Spannmålskreditfonden	100	
25. Statens sekundärlånefond för jordbrukare	500,000	
26. Statens slakterilånefond	15,000	
27. Kraftledningslånefonden	150,000	
28. Egnahemslånefonden	8,000,000	
29. Jordförmedlingsfonden	100	
30. Arrendelånefonden	100	
31. Arbetarsmåbrukslånefonden	100	
32. Västerbottens och Norrbottens nybygges- och bostadsförbättringslånefond	4,000	
33. Kolonisternas kreaturs- och redskapslånefond	600	
34. Statens avdikningslånefond	1,400,000	
35. Täckdikningslånefonden	175,000	
36. Allmänna nyodlingsfonden	2,300	
37. Norrländska nyodlingsfonden	700	
38. Fiskerilånefonden	115,000	
39. Statens fiskredskapslånefond	100	
40. Kommunskogslånefonden	1,000	
41. Virkesmätningslånefonden	100	
42. Lånefonden för inköp av gasgeneratorer för motordrift	300,000	

	Kronor	Kronor
43. Hemslöjdslånefonden	1,500	
44. Industrilånefonden	15,000	
45. Statens hantverkslånefond	18,000	
46. Rederilånefonden	9,500	
47. Statens lånefond för den mindre skeppsfarten	4,000	
48. Statens sekundärlånefond för rederinäringen	60,000	13,857,700
VI. *Fonden för låneunderstöd:*		
1. Statskontorets delfond	650,000	
2. Riksgäldskontorets delfond	665,000	1,315,000
VII. *Fonden för statens aktier:*		
1. Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag	15,000,000	
2. Aktiebolaget Svenska tobaksmonopolet	1,595,000	
3. Aktiebolaget Jordbrukarbanken	1,000,000	
4. Svenska penninglotteriet aktiebolag	4,000	
5. Övriga aktiebolag	100	17,599,100
VIII. *Statens pensionsfonder:*		
1. Folkpensioneringsfonden	30,500,000	
2. Civila tjänstepensionsfonden	1,250,000	
3. Militära tjänstepensionsfonden	150,000	
4. Allmänna familjepensionsfonden	3,700,000	
5. Pensionsfonden för vissa riksdagens verk	24,000	35,624,000
IX. *Diverse kapitalfonder*		665,000
		235,227,800
Summa		**2,081,645,900**

Bilaga 1 till Specifikation av inkomsterna å driftbudgeten.

Beräknat förslag till stat för statens allmänna fastighetsfond för budgetåret 1941/42.

		Kronor
Inkomster.		
A. *Ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler:*		
1. Fångvårdsstyrelsens delfond	597,000	
2. Utrikesdepartementets »	788,000	
3. Medicinalstyrelsens »	3,026,000	
4. Byggnadsstyrelsens »	10,557,000	
5. Generaltullstyrelsens »	70,000	
6. Uppsala universitets »	718,000	
7. Lunds universitets »	326,000	
8. Karolinska sjukhusets »	870,000	
9. Lotsstyrelsens »	278,000	17,230,000
B. *Hyror och arrenden för till enskilda upplåtna lokaler och markområden:*		
1. Fångvårdsstyrelsens delfond	170,000	
2. Utrikesdepartementets »	31,000	
3. Medicinalstyrelsens »	797,000	
4. Byggnadsstyrelsens »	625,000	
5. Generaltullstyrelsens »	43,000	
6. Uppsala universitets »	17,000	
7. Lunds universitets »	10,000	
8. Karolinska sjukhusets »	215,000	
9. Lotsstyrelsens »	59,000	1,967,000
C. *Diverse inkomster:*		
1. Fångvårdsstyrelsens delfond	22,000	
2. Utrikesdepartementets »	21,000	
3. Medicinalstyrelsens »	240,000	
4. Byggnadsstyrelsens »	275,000	
5. Generaltullstyrelsens »	1,000	
6. Uppsala universitets delfond:		
a. Bidrag från universitetets egendoms- och skogsförvaltning	220,000	
b. Bidrag från Uppsala läns landsting	46,000	
c. Övriga diverse inkomster	48,000	314,000

			Kronor
7. Lunds universitets delfond:			
a. Bidrag från universitetets egendomsförvaltning	50,800		
b. Övriga diverse inkomster	10,200	61,000	
8. Karolinska sjukhusets delfond		18,000	
9. Lotsstyrelsens »		2,000	954,000
		Summa	**20,151,000**
Utgifter.			
A. *Reparations- och underhållskostnader m. m.:*			
1. Fångvårdsstyrelsens delfond		300,000	
2. Utrikesdepartementets delfond:			
a. Reparations- och underhållskostnader i allmänhet m. m.	220,000		
b. Bränsle och lyse för vissa tjänstebostäder, *förslagsvis*	93,000	313,000	
3. Medicinalstyrelsens delfond		1,015,000	
4. Byggnadsstyrelsens »		1,800,000	
5. Generaltullstyrelsens »		40,000	
6. Uppsala universitets delfond:			
a. Akademiska sjukhuset	144,000		
b. Övriga fastigheter	250,000	394,000	
7. Lunds universitets delfond		150,000	
8. Karolinska sjukhusets delfond:			
a. Karolinska sjukhuset	100,000		
b. Serafimerlasarettet	50,000	150,000	
9. Lotsstyrelsens delfond		240,000	4,402,000
B. *Avsättning till värdeminskningskonto:*			
1. Fångvårdsstyrelsens delfond, *förslagsvis*		100,000	
2. Utrikesdepartementets » , *förslagsvis*		80,000	
3. Medicinalstyrelsens » , *förslagsvis*		1,093,000	
4. Byggnadsstyrelsens » , *förslagsvis*		881,000	
5. Generaltullstyrelsens » , *förslagsvis*		12,000	
6. Uppsala universitets delfond:			
a. Akademiska sjukhuset, *förslagsvis*	164,000		
b. Övriga fastigheter, *förslagsvis*	288,000	452,000	
7. Lunds universitets delfond, *förslagsvis*		94,000	
8. Karolinska sjukhusets » , *förslagsvis*		483,000	
9. Lotsstyrelsens » , *förslagsvis*		34,000	3,229,000
C. *Hyres- och arrendeutgifter m. m. för av fonden förhyrda lokaler och arrenderade markområden:*			
1. Fångvårdsstyrelsens delfond, *förslagsvis*		9,000	
2. Utrikesdepartementets » , *förslagsvis*		190,000	
3. Medicinalstyrelsens » , *förslagsvis*		28,000	
4. Byggnadsstyrelsens » , *förslagsvis*		1,535,000	
5. Generaltullstyrelsens » , *förslagsvis*		36,000	
6. Uppsala universitets » , *förslagsvis*		1,000	
7. Lunds universitets » , *förslagsvis*		6,000	
8. Karolinska sjukhusets » , *förslagsvis*		75,000	
9. Lotsstyrelsens » , *förslagsvis*		32,000	1,912,000

		Kronor
Överskott att tillföras riksstatens driftbudget:		
1. Fångvårdsstyrelsens delfond	380,000	
2. Utrikesdepartementets »	257,000	
3. Medicinalstyrelsens »	1,927,000	
4. Byggnadsstyrelsens »	7,241,000	
5. Generaltullstyrelsens »	26,000	
6. Uppsala universitets »	202,000	
7. Lunds universitets »	147,000	
8. Karolinska sjukhusets »	395,000	
9. Lotsstyrelsens »	33,000	10,608,000
	Summa	**20,151,000**

Bilaga 2 till Specifikation av inkomsterna å driftbudgeten.

Beräknat förslag till stat för försvarsväsendets fastighetsfond för budgetåret 1941/42.

		Kronor
Inkomster.		
A. *Ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler:*		
1. Arméförvaltningens delfond	7,230,000	
2. Marinförvaltningens »	4,336,000	
3. Flygförvaltningens »	2,813,000	14,379,000
B. *Hyror och arrenden för till enskilda upplåtna lokaler och markområden:*		
1. Arméförvaltningens delfond	1,697,000	
2. Marinförvaltningens »	485,000	
3. Flygförvaltningens »	118,000	2,300,000
C. *Diverse inkomster:*		
1. Arméförvaltningens delfond	20,000	
2. Marinförvaltningens »	1,000	
3. Flygförvaltningens »	20,000	41,000
	Summa	**16,720,000**
Utgifter.		
A. *Reparations- och underhållskostnader m. m.:*		
1. Arméförvaltningens delfond	5,843,000	
2. Marinförvaltningens »	2,125,000	
3. Flygförvaltningens »	1,130,000	9,098,000
B. *Avsättning till värdeminskningskonto:*		
1. Arméförvaltningens delfond, *förslagsvis*	172,000	
2. Marinförvaltningens » , *förslagsvis*	163,000	
3. Flygförvaltningens » , *förslagsvis*	547,000	882,000
C. *Hyres- och arrendeutgifter m. m. för av fonden förhyrda lokaler och arrenderade markområden:*		
1. Arméförvaltningens delfond, *förslagsvis*	372,000	
2. Marinförvaltningens » , *förslagsvis*	144,000	
3. Flygförvaltningens » , *förslagsvis*	165,000	681,000
Överskott att tillföras riksstatens driftbudget:		
1. Arméförvaltningens delfond	2,560,000	
2. Marinförvaltningens »	2,390,000	
3. Flygförvaltningens »	1,109,000	6,059,000
	Summa	**16,720,000**

Utgifter å driftbudgeten

Egentliga statsutgifter.

I. Kungl. hov- och slottsstaterna.

		Kronor	Kronor
	A. Kungl. hovstaten.		
1	Kungl. Maj:ts hovhållning		800,000
2	Förstärkning av anslaget till Kungl. Maj:ts hovhållning		150,000
3	Hans Kungl. Höghet Kronprinsens hovhållning och handpenningar för Hennes Kungl. Höghet Kronprinsessan		192,000
4	Förstärkning av anslaget till Hans Kungl. Höghet Kronprinsens hovhållning m. m.		125,000
5	Hans Kungl. Höghet Hertigen av Västergötland		26,000
6	Hans Kungl. Höghet Hertigen av Närke		26,000
7	Ved och kol för de kungl. hoven		50,000
8	Täckande av motsedd brist å anslaget till ved och kol för de kungl. hoven		95,000
9	Underhåll och vård av möbler samt andra staten tillhöriga inventarier i de kungl. slotten		56,400
10	Förstärkning av anslaget till underhåll och vård av möbler samt andra staten tillhöriga inventarier i de kungl. slotten		25,000
11	Kungl. hovstallets utfodring		45,000
			1,590,400
	B. Kungl. slottsstaten.		
1	Reparationer å Stockholms slott m. fl. för de kungl. hoven upplåtna byggnader		63,000
2	Förstärkning av anslaget till reparationer å Stockholms slott m. fl. för de kungl. hoven upplåtna byggnader		50,000
3	Polis-, lys- och renhållning samt brandväsendet vid Stockholms slott		33,750
4	Förstärkning av anslaget till polis-, lys- och renhållning samt brandväsendet vid Stockholms slott		34,750
5	Underhåll m. m. av Drottningholms m. fl. kungl. slott, *reservationsanslag*		19,300
			200,800
	Summa		**1,791,200**

Egentliga statsutgifter.

II. Justitiedepartementet.

		Kronor	Kronor
	A. Justitiedepartementet m. m.		
1	Avlöningar till statsråden utan departement m. m., *förslagsanslag*		*150,000
	Justitiedepartementet:		
2	Avlöningar, *förslagsanslag*	279,000	
3	Omkostnader, *förslagsanslag*	67,000	
4	Svensk författningssamling, *förslagsanslag*	150,000	496,000
5	Lagberedningen, *reservationsanslag*		70,000
6	Processlagberedningen, *reservationsanslag*		60,000
7	Ombuden för tillsyn å tryckta skrifter, *förslagsanslag*		16,000
			792,000
	B. Justitiekanslersämbetet.		
	Justitiekanslersämbetet:		
1	Avlöningar, *förslagsanslag*	78,000	
2	Omkostnader, *förslagsanslag*	7,700	85,700
			85,700
	C. Domstolarna.		
	Högsta domstolen m. m.:		
1	Avlöningar till justitieråden, *förslagsanslag*	478,000	
2	Avlöningar till befattningshavare vid nedre justitierevisionen, *förslagsanslag*	649,000	
3	Omkostnader, *förslagsanslag*	42,500	
4	Bidrag till Nytt juridiskt arkiv	2,000	1,171,500
	Regeringsrätten:		
5	Avlöningar, *förslagsanslag*	150,000	
6	Omkostnader, *förslagsanslag*	3,300	
7	Regeringsrättens årsbok, *förslagsanslag*	12,000	165,300
	Hovrätterna:		
8	Avlöningar, *förslagsanslag*	1,958,000	
9	Omkostnader, *förslagsanslag*	100,000	2,058,000

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
	Häradsrätterna:		
10	Avlöningar, *förslagsanslag*	1,867,000	
11	Reseersättningar vid justitiestaten, *förslagsanslag*	20,000	
12	Reseersättningar till nämndemän m. m., *förslagsanslag*	300,000	
13	Anskaffande av nya fastighetsböcker för landet, *reservationsanslag*	100,000	
14	Uppläggande av nya fastighetsböcker för landet, *förslagsanslag*	120,000	2,407,000
	Vattendomstolarna:		
15	Avlöningar, *förslagsanslag*	283,600	
16	Omkostnader, *förslagsanslag*	55,600	339,200
	Krigsrätterna:		
17	Avlöningar, *förslagsanslag*	172,500	
18	Reseersättningar, *förslagsanslag*	5,000	
19	Ersättningar till civila ledamöter i fältkrigsrätter m. m., *förslagsanslag*	100,000	277,500
			6,418,500
	D. Rättegångsväsendet i allmänhet.		
1	Ersättning åt domare, vittnen och parter, *förslagsanslag*		425,000
2	Kostnader enligt lagen om fri rättegång, *förslagsanslag*		500,000
3	Understöd åt offentliga rättshjälpsanstalter, *förslagsanslag*		67,500
4	Medikolegala besiktningar, *förslagsanslag*		50,000
5	Ersättning för vissa bötesandelar, *förslagsanslag*		4,000
6	Ersättning till befattningshavare vid rådhusrätter och till städer för förlorad lösen i följd av inteckningsförnyelsernas avskaffande		140,200
			1,186,700
	E. Fångvården m. m.		
	Fångvårdsstyrelsen:		
1	Avlöningar, *förslagsanslag*	288,000	
2	Omkostnader, *förslagsanslag*	42,000	330,000
	Fångvårdsanstalterna:		
3	Avlöningar, *förslagsanslag*	*4,056,000	
4	Omkostnader, *förslagsanslag*	*1,949,000	6,005,000
5	Interneringsnämnden, *förslagsanslag*		12,600
6	Ungdomsfängelsenämnden, *förslagsanslag*		7,400
7	Länsstyrelsernas kostnader för fångtransport, *förslagsanslag*		110,000
8	Ersättning till Stockholms stad för underhåll av fångar i stadens rannsakningsfängelse, *förslagsanslag*		10,000

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
9	Övervakning av villkorligt dömda, *förslagsanslag*		70,000
10	Understöd åt verksamhet för frigivna fångar m. fl. ..		50,000
11	Bidrag till svenska skyddsförbundet		100,000
			6,695,000
	F. Uppfostringsanstalterna.		
	Statens uppfostringsanstalt å Bona:		
1	Avlöningar, *förslagsanslag*.....	247,000	
2	Omkostnader, *förslagsanslag*.....	210,700	
3	Vatten- och avloppsledningar, *reservationsanslag*	4,800	462,500
4	Understöd till skyddshemmen å Viebäck, *förslagsanslag*		118,000
5	Kostnader för transport av minderåriga till uppfostringsanstalt, *förslagsanslag*.....		7,000
			587,500
	G. Diverse.		
	Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:		
1	Fångvårdsstyrelsens delfond, *förslagsanslag*	*597,000	
2	Byggnadsstyrelsens delfond, *förslagsanslag*	*327,000	924,000
3	Ersättning till statens domäners fond för upplåten mark, *förslagsanslag*		19,000
4	Särskild ersättning till häradsskrivare för röstlängders upprättande, *förslagsanslag*.....		70,000
5	Bidrag till internationella byrån i Bern för skydd av litterära och konstnärliga verk, *förslagsanslag*		3,000
6	Bidrag till den internationella penitentiära kommissionen, *förslagsanslag*.....		1,000
7	Bidrag till Nordisk Tidsskrift for Strafferet		1,200
8	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, *reservationsanslag*.....		150,000
9	Extra utgifter, *reservationsanslag*.....		30,000
10	Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst, *förslagsanslag*		750,000
11	Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst, *förslagsanslag*.....		80,000
12	Kristillägg, *förslagsanslag*		340,000
			2,368,200
	Summa		18,133,600

* Beräknat belopp.

Egentliga statsutgifter.

III. Utrikesdepartementet.

		Kronor	Kronor
	A. Utrikesdepartementet.		
	Utrikesdepartementet:		
1	Avlöningar, *förslagsanslag*	907,400	
2	Omkostnader, *förslagsanslag*	458,000	
3	Förstärkning av personalorganisationen	404,900	1,770,300
			1,770,300
	B. Sveriges representation i utlandet.		
	Avlöningar vid beskickningar och konsulat:		
1	Diplomatisk och konsulär personal m. m., *förslagsanslag*	3,030,200	
2	Attachéer, *förslagsanslag*	308,000	
3	Pressattachéer, *förslagsanslag*	136,900	
4	Skrivbiträden, *reservationsanslag*	665,000	
5	Extra biträden och vaktbetjänte, *reservationsanslag*	180,000	4,320,100
6	Kontorskostnadsersättningar åt lönade tjänstemän, *reservationsanslag*		115,000
7	Ersättningar åt olönade konsuler, *förslagsanslag*		195,000
8	Rese- och flyttningsersättningar, *förslagsanslag*		265,000
9	Skrivmaterialier m. m. vid beskickningar och konsulat, *förslagsanslag*		310,000
10	Övriga omkostnader vid beskickningar och konsulat, *förslagsanslag*		155,000
			5,360,100
	C. Internationella byråer m. m.		
1	Sveriges deltagande i internationella konferenser, *förslagsanslag*		**50,000**
	D. Diverse.		
	Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:		
1	Utrikesdepartementets delfond, *förslagsanslag*	* 788,000	
2	Byggnadsstyrelsens delfond, *förslagsanslag*	* 209,000	997,000

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
3	Gottgörelse av kostnader för sjöfolk och nödställda svenska undersåtar, *förslagsanslag*		100,000
4	Förstärkning av avkastningen av understödsfonden för rysslandssvenskar		50,000
5	Understödsnämnden för rysslandssvenskar		7,000
6	Upplysningsverksamhet i utlandet angående Sverige..		242,000
	Statens informationsstyrelse:		
7	Avlöningar, *förslagsanslag*	233,300	
8	Omkostnader, *förslagsanslag*	63,000	296,300
9	Bidrag till utgivande av tidskriften »Le Nord»		6,000
10	Upplysningsarbete för freden		10,000
11	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, *reservationsanslag*		5,000
12	Extra utgifter, *reservationsanslag*		20,000
13	Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst, *förslagsanslag*		25,000
14	Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst, *förslagsanslag*		4,500
15	Kristillägg, *förslagsanslag*		80,000
			1,842,800
	Summa		9,023,200

Egentliga statsutgifter.

IV. Försvarsdepartementet.

		Kronor	Kronor
	A. Försvarsdepartementet.		
	Försvarsdepartementet:		
1	Avlöningar, *förslagsanslag*	400,000	
2	Omkostnader, *förslagsanslag*	79,000	479,000
			479,000
	B. Centrala förvaltningsmyndigheter.		
	Arméförvaltningen:		
1	Avlöningar, *förslagsanslag*	* 835,000	
2	Omkostnader, *förslagsanslag*	192,000	1,027,000
	Marinförvaltningen:		
3	Avlöningar, *förslagsanslag*	469,000	
4	Omkostnader, *förslagsanslag*	178,000	647,000
	Flygförvaltningen:		
5	Avlöningar, *förslagsanslag*	232,000	
6	Omkostnader, *förslagsanslag*	128,500	360,500
			2,034,500
	C. Försvarskrafterna.		
	Försvarsstaben.		
	Försvarsstaben:		
1	Avlöningar, *förslagsanslag*	484,000	
2	Omkostnader, *förslagsanslag*	100,000	
3	Vissa arbeten å mobiliseringsverket, *reservationsanslag*	30,000	
4	Fältövningar, *reservationsanslag*	3,000	617,000
			617,000
	Armén.		
	Avlöningar m. m. till fast anställd personal:		
5	Avlöningar till aktiv personal m. fl., *förslagsanslag*	*48,000,000	
6	Avlöningar till personal å övergångsstat, *förslagsanslag*	890,000	

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
7	Avlöningar till personal å reservstat, *förslagsanslag*	765,000	
8	Avlöningar till personal i arméns reserver, *förslagsanslag*	660,000	
9	Rekryteringskostnader och avskedspremier m. m., *förslagsanslag*	460,000	
10	Ekiperingsersättningar, *förslagsanslag*	1,100,000	51,875,000
	Avlöningar och familjebidrag åt värnpliktiga:		
11	De värnpliktigas avlöning, *förslagsanslag*	12,000,000	
12	Familjebidrag åt värnpliktiga, *förslagsanslag*	575,000	12,575,000
	Sjukvård:		
13	Sjukvård, *förslagsanslag*	1,120,000	
14	Sjukvårdsmateriel, *reservationsanslag*	350,000	1,470,000
	Resor och militärtransporter:		
15	Inskrivnings-, mönstrings- och färdkostnader, *förslagsanslag*	1,300,000	
16	Reseersättningar m. m., *förslagsanslag*	1,175,000	
17	Rese- och traktamentskostnader m. m. för hästuttagningsmyndigheterna, *förslagsanslag*	35,000	2,510,000
	Expenser m. m.:		
18	Bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt, *förslagsanslag*	7,400,000	
19	Övriga expenser m. m., *reservationsanslag*	965,000	
20	Publikationstryck, *förslagsanslag*	190,000	8,555,000
	Mathållning m. m.:		
21	Mathållning, *förslagsanslag*	27,000,000	
22	Furagering, *förslagsanslag*	4,600,000	31,600,000
	Intendenturmateriel m. m.:		
23	Munderingsutrustning, *reservationsanslag*	17,500,000	
24	Kasern- och förplägnadsutredning, *reservationsanslag*	2,150,000	
25	Engångskostnader för anskaffning av kaserninventarier, *reservationsanslag*	200,000	
26	Inventarier för nytillkomna truppförband, *reservationsanslag*	* 500,000	20,350,000
	Undervisning och övningar:		
27	Undervisningsmateriel m. m., *reservationsanslag*	250,000	
28	Vissa kostnader för de fasta undervisningsverken, särskilda utbildningskurser m. m., *reservationsanslag*	1,300,000	
29	Truppförbandens övningar, *reservationsanslag*	6,000,000	
30	Fält- och fälttjänstövningar, *reservationsanslag*	2,000,000	9,550,000
	Anskaffning och vård av hästar m. m.:		
31	Remontering, *reservationsanslag*	850,000	
32	Veterinärvård, *reservationsanslag*	145,000	
33	Arméns hundväsende, *reservationsanslag*	25,000	
34	Arméns brevduveväsende, *reservationsanslag*	5,000	1,025,000
	Tygmateriel m. m.:		
35	Vapen och ammunition m. m., *reservationsanslag*	25,000,000	
36	Signal- och ingenjörteknisk materiel m. m., *reservationsanslag*	1,000,000	

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
37	Motor- och anspannsfordon m. m., *reservationsanslag*	3,300,000	
38	Den industriella krigsberedskapen, *reservationsanslag*	200,000	
39	Försök med viss tygmateriel, *reservationsanslag*	500,000	
40	Anskaffning av tygmateriel, *reservationsanslag*	47,000,000	77,000,000
	Fortifikatoriska anläggningar:		
41	Befästningars underhåll m. m., *reservationsanslag*....		500,000
	Bidrag och understöd:		
42	Understöd åt den frivilliga landstormsutbildningen, *reservationsanslag*	325,000	
43	Bidrag till frivilliga automobilkåren, *reservationsanslag*	10,000	
44	Frivilliga sjukvårdsväsendet i krig, *reservationsanslag*	20,000	
45	Frivilliga djursjukvården i krig, *reservationsanslag* ..	8,000	
46	Frivilliga skytteväsendets befrämjande, *reservationsanslag*	950,000	
47	Bidrag till skjutbanors ordnande, *reservationsanslag*..	775,000	
48	Understöd åt vissa föreningar m. m., *reservationsanslag*	20,000	2,108,000
			219,118,000
	Marinen.		
	Avlöningar m. m. till fast anställd personal:		
49	Avlöningar till aktiv personal m. fl., *förslagsanslag*	*21,000,000	
50	Avlöningar till personal å övergångsstat, *förslagsanslag*	940,000	
51	Avlöningar till personal å reservstat, *förslagsanslag*	40,000	
52	Avlöningar till personal i marinens reserver, *förslagsanslag*	225,000	
53	Rekryteringskostnader och avskedspremier m. m., *förslagsanslag*	230,000	
54	Ekiperingsersättningar, *förslagsanslag*	580,000	23,015,000
	Avlöningar och familjebidrag åt värnpliktiga:		
55	De värnpliktigas avlöning, *förslagsanslag*	1,515,000	
56	Familjebidrag åt värnpliktiga, *förslagsanslag*.....	65,000	1,580,000
	Sjukvård:		
57	Sjukvård, *förslagsanslag*.....	284,000	
58	Sjukvårdsmateriel, *reservationsanslag*	20,000	304,000
	Resor och militärtransporter:		
59	Inskrivnings-, mönstrings- och färdkostnader, *förslagsanslag*	210,000	
60	Reseersättningar m. m., *förslagsanslag*	195,000	405,000
	Expenser m. m.:		
61	Bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt, *förslagsanslag*	1,450,000	
62	Övriga expenser m. m., *reservationsanslag*.....	332,000	
63	Publikationstryck, *förslagsanslag*	80,000	1,862,000
64	Mathållning, *förslagsanslag*		6,700,000

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
	Intendenturmateriel m. m.:		
65	Beklädnad, *reservationsanslag*	3,130,000	
66	Kasern- och förplägnadsutredning, *reservationsanslag*	405,000	
67	Viss intendenturmateriel för kustartilleriet, *reservationsanslag*	1,172,000	
68	Inventarier till sporthall för kustflottan, *reservationsanslag*	45,000	4,752,000
	Undervisning och övningar:		
69	Undervisningsmateriel m. m., *reservationsanslag*	89,000	
70	Vissa kostnader för de fasta undervisningsverken, särskilda utbildningskurser m. m., *reservationsanslag*	134,000	
71	Flottans övningar, *reservationsanslag*	9,200,000	
72	Kustartilleriets övningar, *reservationsanslag*	1,480,000	
73	Studiestipendier, *reservationsanslag*	1,000	10,904,000
	Flytande materiel, artillerimateriel m. m.:		
74	Fartygsbyggnader för flottan, *reservationsanslag*	73,320,000	
75	Fartygsbyggnader för kustartilleriet, *reservationsanslag*	1,500,000	
76	Underhåll av flottans fartyg m. m., *reservationsanslag*	11,250,000	
77	Underhåll av kustartilleriets materiel m. m., *reservationsanslag*	1,540,000	
78	Anskaffning och underhåll av motorfordon, *reservationsanslag*	70,000	
79	Anskaffning av artilleri- och annan teknisk materiel, *reservationsanslag*	6,507,000	
80	Vissa materielförsök, *reservationsanslag*	400,000	
81	Vissa förstärkningar av kustartilleriförsvaret, *reservationsanslag*	10,824,000	
82	Vissa arbeten vid Karlskrona örlogsvarv m. m., *reservationsanslag*	606,000	
83	Anskaffning av viss båtmateriel, *reservationsanslag*	84,000	
84	Industriens krigsorganisation, *reservationsanslag*	200,000	106,301,000
	Fortifikatoriska anläggningar:		
85	Befästningars underhåll m. m., *reservationsanslag*		400,000
	Bidrag och understöd:		
86	Bidrag till Sveriges frivilliga motorbåtskår, *reservationsanslag*	45,000	
87	Understöd åt föreningar m. m., *reservationsanslag*	10,000	55,000
			156,278,000
	Flygvapnet.		
	Avlöningar m. m. till fast anställd personal:		
88	Avlöningar till aktiv personal m. fl., *förslagsanslag*	*14,200,000	
89	Avlöningar till personal i flygvapnets reserv, *förslagsanslag*	285,000	

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
90	Rekryteringskostnader och avskedspremier m. m., *förslagsanslag*	80,000	
91	Ekiperingsersättningar, *förslagsanslag*	180,000	14,745,000
	Avlöningar och familjebidrag åt värnpliktiga:		
92	De värnpliktigas avlöning, *förslagsanslag*	1,120,000	
93	Familjebidrag åt värnpliktiga, *förslagsanslag*	25,000	1,145,000
	Sjukvård:		
94	Sjukvård, *förslagsanslag*	173,000	
95	Sjukvårdsmateriel, *reservationsanslag*	65,000	238,000
	Resor och militärtransporter:		
96	De värnpliktigas färdkostnader, *förslagsanslag*	130,000	
97	Reseersättningar m. m., *förslagsanslag*	115,000	245,000
	Expenser m. m.:		
98	Bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt, *förslagsanslag*	1,200,000	
99	Övriga expenser m. m., *reservationsanslag*	110,000	
100	Publikationstryck, *förslagsanslag*	60,000	1,370,000
101	Mathållning, *förslagsanslag*		3,300,000
	Intendenturmateriel m. m.:		
102	Beklädnad, *reservationsanslag*	1,500,000	
103	Kasern- och förplägnadsutredning, *reservationsanslag*	340,000	
104	Engångskostnader för anskaffning av intendenturmateriel m. m., *reservationsanslag*	3,135,000	4,975,000
	Undervisning och övningar:		
105	Undervisningsmateriel m. m., *reservationsanslag*	100,000	
106	Flygvapnets övningar, *reservationsanslag*	17,075,000	17,175,000
	Flygmateriel m. m.:		
107	Anskaffning av flygmateriel, *reservationsanslag*	*90,000,000	
108	Underhåll av flygmateriel, *reservationsanslag*	10,625,000	
109	Vapen och ammunition, *reservationsanslag*	3,200,000	
110	Motorfordon och motorbåtar, *reservationsanslag*	1,110,000	
111	Motorvältar för flygfälten, *reservationsanslag*	40,000	
112	Mörkläggnings- och alarmanordningar för Göta flygflottilj och Tionde flygflottiljen, *reservationsanslag*	30,000	
113	Eldsläckningsmateriel, *reservationsanslag*	500,000	
114	Industriens krigsorganisation, *reservationsanslag*	85,000	105,590,000
			148,783,000
			524,796,000
	D. Vissa försvarsväsendet tillhörande institutioner.		
	Sjökarteverket:		
1	Avlöningar, *förslagsanslag*	477,000	
2	Omkostnader, *förslagsanslag*	136,000	
3	Mätnings- och rekognosceringsverksamhet, *reservationsanslag*	312,700	
4	Revidering av vissa sjökort, *reservationsanslag*	10,000	
5	Bidrag till internationella hydrografiska byrån, *förslagsanslag*	15,000	950,700

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
	Krigsarkivet:		
6	Avlöningar, *förslagsanslag*	44,700	
7	Omkostnader, *förslagsanslag*	7,200	
8	Samlingars konservering m. m., *reservationsanslag*	6,000	57,900
	Armémuseum:		
9	Avlöningar, *förslagsanslag*	42,600	
10	Omkostnader, *förslagsanslag*	3,100	
11	Samlingars konservering m. m., *reservationsanslag*	13,000	58,700
	Försvarsväsendets kemiska anstalt:		
12	Avlöningar, *förslagsanslag*	86,000	
13	Omkostnader, *förslagsanslag*	20,000	
14	Forskningsverksamhet, *reservationsanslag*	85,000	191,000
	Militärmeteorologisk informationstjänst:		
15	Avlöningar, *förslagsanslag*	* 62,000	
16	Omkostnader, *förslagsanslag*	* 19,000	81,000
	Försvarsväsendets centrala civilanställningsbyrå:		
17	Avlöningar, *förslagsanslag*	24,500	
18	Omkostnader, *förslagsanslag*	2,600	27,100
19	Försvarsväsendets radioanstalt, *reservationsanslag*		80,000
	Garnisonssjukvården m. m.:		
20	Karolinska sjukhusets garnisonsavdelningar, *förslagsanslag*	74,000	
	Garnisonssjukhusen:		
21	Avlöningar, *förslagsanslag* 868,000		
22	Omkostnader, *förslagsanslag* 1,000,000	1,868,000	
	Militärapoteket:		
23	Avlöningar, *förslagsanslag* 97,000		
24	Omkostnader, *förslagsanslag* 304,000	401,000	
25	Sero-bakteriologisk verksamhet, *förslagsanslag*	33,000	2,376,000
	Ammunitions- och verkstadsnämnderna:		
26	Statens ammunitionsnämnd, *förslagsanslag*	* 750,000	
27	Försvarsväsendets verkstadsnämnd, *förslagsanslag*	* 400,000	1,150,000
			4,972,400

E. Diverse.

	Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:		
1	Byggnadsstyrelsens delfond, *förslagsanslag*		* 374,000
	Ersättning till försvarsväsendets fastighetsfond:		
2	Arméförvaltningens delfond, *förslagsanslag*	*7,230,000	
3	Marinförvaltningens delfond, *förslagsanslag*	*4,336,000	
4	Flygförvaltningens delfond, *förslagsanslag*	*2,813,000	14,379,000
5	Ersättning för automobilskatt, *förslagsanslag*		2,200,000
6	Ersättning för rustning och rotering, *förslagsanslag*		75,000
7	Resestipendier, *reservationsanslag*		15,000

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
8	Befrämjande av den andliga vården vid försvarsväsendet, *reservationsanslag*		120,000
9	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, *reservationsanslag*		180,000
10	Underhållskostnader för vissa samvetsömma värnpliktiga, *förslagsanslag*		300.000
11	Civilanställnings befrämjande, *reservationsanslag*		15,000
12	Militärfysisk verksamhet, *reservationsanslag*		130,000
13	Chiffreringsapparater, *reservationsanslag*		350,000
14	Premier för innehav av vissa automobiler, *reservationsanslag*		60,000
15	Extra utgifter, *reservationsanslag*		525,000
16	Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst, *förslagsanslag*		140,000
17	Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst, *förslagsanslag*		655,000
18	Kristillägg, *förslagsanslag*		1,900,000
19	Reglering av vissa kursförluster, *förslagsanslag*		75,000
			21,493,000
	Summa		**553,774,900**

Egentliga statsutgifter.

V. Socialdepartementet.

		Kronor	Kronor
	A. Socialdepartementet.		
	Socialdepartementet:		
1	Avlöningar, *förslagsanslag*	362,000	
2	Omkostnader, *förslagsanslag*	68,000	430,000
			430,000
	B. Sociala verk och inrättningar.		
	Socialstyrelsen:		
1	Avlöningar till personal för verksamheten i allmänhet, *förslagsanslag*	1,050,000	
2	Avlöningar till viss personal för större statistiska specialundersökningar, *reservationsanslag*	15,000	
3	Omkostnader, *förslagsanslag*	167,000	
4	Socialstyrelsens ortsombud	18,000	1,250,000
	Förlikningsmän för medling i arbetstvister m. m.:		
5	Avlöningar, *förslagsanslag*	70,000	
6	Omkostnader, *förslagsanslag*	18,000	88,000
	Arbetsdomstolen:		
7	Avlöningar, *förslagsanslag*	81,600	
8	Omkostnader, *förslagsanslag*	3,900	85,500
	Arbetsrådet:		
9	Avlöningar, *förslagsanslag*	113,400	
10	Omkostnader, *förslagsanslag*	18,700	132,100
11	Mödrahjälp i form av understöd utan återbetalningsskyldighet m. m., *förslagsanslag*		6,500,000
12	Avsättning till fonden för lån till mödrahjälp, *förslagsanslag*		100,000
13	Bidrag till erkända arbetslöshetskassor, *förslagsanslag*		2,500,000
	Bekämpande av arbetslösheten:		
	Statens arbetsmarknadskommission m. m.:		
14	Avlöningar, *förslagsanslag* *2,800,000		
15	Omkostnader, *förslagsanslag* *1,350,000	4,150,000	
16	Åtgärder för arbetsmarknadens reglering m. m., *reservationsanslag*	*18,000,000	22,150,000

* Beräknat belopp.

			Kronor	Kronor
	Förbättrande av bostadsförhållandena:			
17	Statens byggnadslånebyrå, *förslagsanslag*		53,400	
18	Främjande av bostadsförsörjning för mindre bemedlade, barnrika familjer, *förslagsanslag*		*3,000,000	
19	Bidrag till främjande av bostadsbyggande på landsbygden, *reservationsanslag*		*3,250,000	
20	Bidrag till inrättande av pensionärshem, *reservationsanslag*		*100.000	6,403,400
	Statens bosättningslån:			
21	Ersättning åt ortsombud, *förslagsanslag*		27,000	
22	Ersättning åt riksbanken, *förslagsanslag*		50,000	77,000
	Olycksfallsförsäkring och arbetarskydd:			
	Riksförsäkringsanstalten:			
23	Avlöningar, *förslagsanslag*	2,465,000		
24	Omkostnader, *förslagsanslag*	204,000		
25	Riksförsäkringsanstaltens ortsombud m. m., *förslagsanslag*	325,000	2,994,000	
	Försäkringsrådet:			
26	Avlöningar, *förslagsanslag*	265,500		
27	Omkostnader, *förslagsanslag*	11,500	277,000	
	Yrkesinspektionen:			
28	Avlöningar, *förslagsanslag*	700,000		
29	Omkostnader, *förslagsanslag*	182,000	882,000	
30	Kostnader enligt 19 § i lagen om försäkring för olycksfall i arbete m. m., *förslagsanslag*		500,000	
31	Livräntetillägg åt vissa livräntetagare enligt lagen den 5 juli 1901 angående ersättning för skada till följd av olycksfall i arbete, *förslagsanslag*		325,000	
32	Bidrag till fiskares försäkring, *förslagsanslag*		150,000	
33	Utbildningskurser för hushållerskor i skogsarbetarförläggningar, *reservationsanslag*		5,000	
34	Bidrag till föreningen för arbetarskydd		3,000	5,136,000
	Folkpensionering:			
	Pensionsstyrelsen:			
35	Avlöningar, *förslagsanslag*	1,960,800		
36	Omkostnader, *förslagsanslag*	282,900		
37	Pensionsstyrelsens ortsombud, *förslagsanslag*	235,000	2,478,700	
38	Bidrag till folkpensioner och invalidunderstöd m. m., *förslagsanslag*		* 145,000,000	
39	Barnbidrag, *förslagsanslag*		*13,000,000	
40	Åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet, *reservationsanslag*		3,000,000	
41	Ersättning till postverket för pensionsutbetalningar, *förslagsanslag*		*1,050,000	
42	Ersättning till postverket för tryckning och expediering av vissa pensionskvitton, *förslagsanslag*		240,000	
43	Ersättning till häradsskrivarna för pensionsavgiftsförteckningar, *förslagsanslag*		108,000	164,876,700

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
	Sjukförsäkring:		
44	Bidrag till sjukkassor, *förslagsanslag*	18,400,000	
45	Moderskapspenning, *förslagsanslag*	4,150,000	22,550,000
	Blindvård:		
46	Ersättning åt blinda m. m., *förslagsanslag*	*2,000,000	
47	Utrustning av centraldepån för blindas arbeten, *reservationsanslag*	60,000	
48	Driften av centraldepån för blindas arbeten	95.000	
49	Bidrag till de blindas förening	65,000	2,220,000
	Tvångsarbetsanstalter, alkoholistanstalter m. m.:		
	Statens tvångsarbetsanstalt å Svartsjö och statens alkoholistanstalt därstädes:		
50	Avlöningar, *förslagsanslag* *309,000		
51	Omkostnader, *förslagsanslag* *184,000	493,000	
	Statens tvångsarbetsanstalt i Landskrona och statens alkoholistanstalt därstädes:		
52	Avlöningar, *förslagsanslag* *111,300		
53	Omkostnader, *förslagsanslag* *80,000	191,300	
	Statens alkoholistanstalt å Venngarn:		
54	Avlöningar, *förslagsanslag* *141,000		
55	Omkostnader, *förslagsanslag* *145,000	286,000	
	Statens alkoholistanstalt å Haknäs:		
56	Avlöningar, *förslagsanslag* *15,400		
57	Omkostnader, *förslagsanslag* *19,500	34,900	
58	Bidrag till frälsningsarméns räddningshem	6,000	
59	Bidrag till erkända och enskilda alkoholistanstalters driftkostnader m. m., *förslagsanslag*	900,000	
60	Tillfälligt omhändertagande av alkoholister m. m., *förslagsanslag*	60,000	
61	Resor vid tvångsinternering av alkoholister, *förslagsanslag*	13,000	
62	Interneringskostnader i vissa fall, *förslagsanslag*	7,000	
63	Länsnykterhetsnämnderna, *förslagsanslag*	152,000	
64	Främjande av nykterhetsnämndernas verksamhet m. m.	137,000	2,280,200
	Fattigvård och barnavård:		
	Statens fattigvårds- och barnavårdskonsulenter:		
65	Avlöningar, *förslagsanslag* 66,800		
66	Omkostnader, *förslagsanslag* 29,500	96,300	
67	Fattigvård i allmänhet, *förslagsanslag*	1,650,000	
68	Barnavård i allmänhet, *förslagsanslag*	190,000	
69	Fattigvård och barnavård enligt den nordiska fattigvårdskonventionen m. m., *förslagsanslag*	800,000	
70	Fattigvård och barnavård för lappar, *förslagsanslag*	90,000	
71	Bidrag till svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundet	12,000	

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
72	Bidrag till driftkostnaderna vid arbetshem, *förslagsanslag*	100,000	
73	Ersättning till barnavårdsnämnderna för bidragsförskott, *förslagsanslag*	3,000,000	
74	Bidrag till barnavårdsnämnderna för vissa kostnader enligt barnavårdslagen m. m., *förslagsanslag*	145,000	
75	Bidrag till barnhusen	115,900	
	Statens skyddshem:		
76	Avlöningar, *förslagsanslag* ... 658,000		
77	Omkostnader, *förslagsanslag* ... 700,000	1,358,000	
78	Bidrag till driften av icke statliga skyddshem, *förslagsanslag*	715,000	8,272,200
			244,621,100
	C. Medicinalstaten samt hälso- och sjukvården.		
	Medicinalstyrelsen med dithörande stater.		
	Medicinalstyrelsen:		
1	Avlöningar, *förslagsanslag*	685,000	
2	Omkostnader, *förslagsanslag*	128,000	
3	Beredskapsorganisation, *förslagsanslag*	*100,000	913,000
	Sinnessjuknämnden:		
4	Avlöningar, *förslagsanslag*	21,300	
5	Omkostnader, *förslagsanslag*	2,500	23,800
	Statens bakteriologiska laboratorium:		
6	Avlöningar, *förslagsanslag*	330,000	
7	Omkostnader, *förslagsanslag*	385,000	715,000
	Statens rättskemiska laboratorium:		
8	Avlöningar, *förslagsanslag*	63,000	
9	Omkostnader, *förslagsanslag*	22,500	85,500
	Statens farmacevtiska laboratorium:		
10	Avlöningar, *förslagsanslag*	97,800	
11	Omkostnader, *förslagsanslag*	30,000	127,800
	Provinsialläkarstaten:		
	Förste provinsialläkare och provinsialläkare m. fl.:		
12	Avlöningar, *förslagsanslag* ... 4,000,000		
13	Sjukvård m. m., *förslagsanslag* ... 10,000		
14	Reseersättningar, *förslagsanslag* ... 150,000	4,160,000	
15	Bidrag till extra provinsialläkares avlönande m. m., *förslagsanslag*	20,000	4,180,000
			6,045,100
	Sjukvårdsanstalterna.		
	Sinnessjukvårdsanstalter:		
	Statens sinnessjukhus:		
16	Avlöningar, *förslagsanslag* ... 24,600,000		
17	Omkostnader, *förslagsanslag* ... 14,000,000	38,600,000	

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
18	Driftkostnadsersättning för psykiatriska kliniken i Lund, *förslagsanslag*	235,000	
19	Bidrag till sinnessjukvården i Stockholm, Göteborg och Malmö, *förslagsanslag*	5,000,000	
20	Bidrag till uppförande, inrättande eller inlösen av vårdhem för lättskötta sinnessjuka, *reservationsanslag*	260,000	
21	Bidrag till driften av vårdhem för lättskötta sinnessjuka, *förslagsanslag*	700,000	
	Statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa gossar:		
22	Avlöningar, *förslagsanslag* ... 83,000		
23	Omkostnader, *förslagsanslag* ... 76,600	159,600	
	Statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa flickor:		
24	Avlöningar, *förslagsanslag* ... 44,400		
25	Omkostnader, *förslagsanslag* ... 30,300	74,700	
26	Bidrag till anstalter för obildbara sinnesslöa, *förslagsanslag*	1,250,000	
27	Bidrag till anstalter för bildbara sinnesslöa, som icke äro fallandesjuka, *förslagsanslag*	1,175,000	
	Statens anstalt för fallandesjuka:		
28	Avlöningar, *förslagsanslag* ... 370,000		
29	Omkostnader, *förslagsanslag* ... 166,000	536,000	
30	Bidrag till epileptikeranstalter, *förslagsanslag*	290,000	
31	Bidrag till driften av anstalter för psykopatiska och nervösa barn, *förslagsanslag*	85,000	48,365,300
	Övriga egentliga sjukvårdsanstalter:		
32	Vissa bidrag till lasarett m. m.	15,800	
33	Bidrag till driften av barnavdelningar vid lasarett m. m., *förslagsanslag*	400,000	
34	Bidrag till driften av anstalter för lungtuberkulos, *förslagsanslag*	5,000,000	
35	Bidrag till driften av anstalter för kirurgisk tuberkulos, *förslagsanslag*	1,400,000	
36	Bidrag till resor för vissa patienter vid kustsanatorierna m. m., *förslagsanslag*	55,000	
37	Bidrag till byggnadsarbeten vid folksanatorierna, *reservationsanslag*	25,400	
38	Bidrag till driften av folksanatorierna	183,000	
39	Behandling av medellösa lupuspatienter från landsorten, *förslagsanslag*	45,000	
40	Bidrag till uppförande, inrättande eller inlösen av epidemisjukhus, *reservationsanslag*	545,000	
41	Bidrag till driften av epidemisjukhus, *förslagsanslag*	1,600,000	
42	Bidrag till uppförande m. m. av hem för kroniskt sjuka, *reservationsanslag*	105,000	
43	Bidrag till driften av hem för kroniskt sjuka, *förslagsanslag*	1,150,000	
44	Bidrag till driften av Welanderhem, *förslagsanslag*	8,000	

		Kronor	Kronor
45	Bidrag till driften av centralanstalter för radioterapi, *förslagsanslag*	80,000	
46	Bidrag till resor för patienter vid vissa anstalter för radiumbehandling m. m., *förslagsanslag*	165,000	10,777,200
	Vanföreanstalter m. m.:		
47	Bidrag till vanföreanstalter, *förslagsanslag*	2,530,000	
48	Bidrag till resor för vanföra m. m., *förslagsanslag*	240,000	
49	Bidrag till kuratorsverksamhet vid vanföreanstalterna	36,000	
50	Bidrag till Eugeniahemmet, *förslagsanslag*	120,000	
51	Bidrag till stödjebandage och proteser vid ortopediska lasarettsavdelningar m. m., *förslagsanslag*	16,000	2,942,000
	Förlossningsanstalter:		
52	Bidrag till driften av förlossningsanstalter och vänte-hem m. m., *förslagsanslag*	*1,300,000	
53	Viss ersättning till barnbördshuset i Lund	1,400	1,301,400
			63,385,900
	Hälsovård i allmänhet.		
	Statens institut för folkhälsan:		
54	Avlöningar, *förslagsanslag*	255,000	
55	Omkostnader, *förslagsanslag*	120,000	375,000
	Barnmorskeläroanstalterna:		
56	Avlöningar, *förslagsanslag*	55,800	
57	Omkostnader, *förslagsanslag*	54,000	
58	Repetitionskurser för barnmorskor, *förslagsanslag*	12,500	122,300
	Statens sjuksköterskeskola:		
59	Avlöningar, *förslagsanslag*	49,500	
60	Omkostnader, *förslagsanslag*	54,500	104,000
61	Stipendier till elever vid av staten godkända sjuk-sköterskeskolor, *reservationsanslag*		12,000
62	Bidrag till utbildningskurser för instruktionssköter-skor och husmödrar vid sjukvårdsanstalter		5,000
63	Bidrag till avlöningar åt distrikts- och reservbarn-morskor m. m., *förslagsanslag*		2,500,000
64	Bidrag till avlöningar åt distriktssköterskor m. m., *förslagsanslag*		950,000
65	Understödjande av dispensärverksamhet, *förslagsanslag*		1,000,000
66	Bidrag till förebyggande mödra- och barnavård, *förslags-anslag*		400,000
67	Skyddsläkemedel åt vissa kvinnor och barn, *förslags-anslag*		300,000
68	Bidrag till utrustning av polikliniker för folktandvård, *reservationsanslag*		100,000
69	Bidrag till avlöningar åt distriktstandläkare och dist-riktstandsköterskor m. m., *förslagsanslag*		550,000
70	Lindring i obemedlades och mindre bemedlades tand-vårdskostnader, *förslagsanslag*		50,000
71	Åtgärder mot utbredning av könssjukdomar, *förslags-anslag*		400,000

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
72	Skyddskoppympningen, *förslagsanslag*		90,000
73	Vissa kostnader för allmän hälso- och sjukvård, *förslagsanslag*		22,000
74	Lindring i mindre bemedlade patienters å landsbygden sjukvårdskostnader, *förslagsanslag*		130,000
75	Förbättrad sjukvård inom rikets ödemarksområden, *reservationsanslag*		45,000
76	Sjuktransporter med flygplan, *förslagsanslag*		100,000
77	Bidrag till centralt sjukhusarkiv		18,000
			7,273,300
			76,704,300
	D. Överståthållarämbetet och landsstaten.		
	Överståthållarämbetet m. m.:		
1	Avlöningar, *förslagsanslag*	*560,000	
2	Omkostnader, *förslagsanslag*	*115,000	675,000
	Länsstyrelserna:		
3	Avlöningar, *förslagsanslag*	7,465,000	
4	Sjukvård m. m., *förslagsanslag*	35,000	
5	Reseersättningar, *förslagsanslag*	105,000	
6	Expenser, *förslagsanslag*	1,100,000	
7	Publikationstryck, *förslagsanslag*	110,000	8,815,000
	Landsfogdarna m. m.:		
8	Avlöningar, *förslagsanslag*	*320,000	
9	Omkostnader, *förslagsanslag*	*50,000	370,000
	Landsfiskalerna m. m.:		
10	Avlöningar, *förslagsanslag*	*5,950,000	
11	Omkostnader, *förslagsanslag*	*1,180,000	
12	Inlösen av vissa inventarier m. m., *förslagsanslag*	*430,000	7,560,000
	Häradsskrivarna:		
13	Avlöningar, *förslagsanslag*	*797,000	
14	Omkostnader, *förslagsanslag*	*20,000	817,000
			18,237,000
	E. Polisväsendet.		
	Statspolisorganisationen:		
1	Statspolisintendenten m. m., *förslagsanslag*	23,800	
2	Inköp av motorfordon och ridhästar, *reservationsanslag*, därav 101,000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen	111,000	
3	Underhålls-, drift- och expeditionskostnader, *förslagsanslag*, därav 130,000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen	350,000	
4	Gottgörelse till polisdistrikten, *förslagsanslag*, därav 280,000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen	2,900,000	
5	Utbildning i motorfordonskunskap, att avräknas mot automobilskattemedlen	4,000	3,388,800

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
6	Bidrag till reservpolisorganisationen m. m., *förslagsanslag*		215,000
7	Bidrag till den lokala polisorganisationen å landsbygden m. m., *förslagsanslag*		2,100,000
	Statens polisskola:		
8	Avlöningar, *förslagsanslag*	118,000	
9	Omkostnader, *förslagsanslag*	40,000	158,000
	Statens kriminaltekniska anstalt:		
10	Avlöningar, *förslagsanslag*	185,900	
11	Omkostnader, *förslagsanslag*	107,700	293,600
12	Gottgörelse till vissa polisdistrikt för ombesörjande av särskilda anordningar för polisväsendet i dess helhet m. m., *förslagsanslag*		125,000
13	Anordnande av polisbevakning i annan än den i lagen om polisväsendet i riket stadgade ordning m. m., *förslagsanslag*		100,000
14	Vissa ersättningar åt befattningshavare vid polisväsendet, *förslagsanslag*, därav 60,000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen		520,000
15	Särskild polisverksamhet för uppdagande av lönnbränning m. m.		8,000
16	Poliskollegierna, *förslagsanslag*		1,500
17	Ersättning för skada vid biträde åt ordningsmakten, *förslagsanslag*		1,000
			6,910,900
	F. Civila luftskyddet.		
	Luftskyddsinspektionen:		
1	Avlöningar, *förslagsanslag*	*201,500	
2	Omkostnader, *förslagsanslag*	*58,000	259,500
	Civilt luftskydd:		
3	Alarmeringsanordningar, *reservationsanslag*	*100,000	
4	Gasskyddsutrustning, *reservationsanslag*	*525,000	
5	Inköp av brandslang, *förslagsanslag*	500,000	
6	Anskaffande av viss gasskyddsmateriel för förbrukningsändamål m. m., *förslagsanslag*	*490,000	
7	Luftskyddsövningar, *förslagsanslag*	*50,000	
8	Försöksverksamhet, *förslagsanslag*	*65,000	
9	Statens luftskyddsskola, *förslagsanslag*	*40,000	
10	Bidrag till enskilda sammanslutningar för utbildning av luftskyddspersonal m. m.	*477,600	2,247,600
	Statens utrymningskommission:		
11	Avlöningar, *förslagsanslag*	*180,000	
12	Omkostnader, *förslagsanslag*	*60,000	240,000
			2,747,100

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
	G. Diverse.		
	Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:		
1	Medicinalstyrelsens delfond, *förslagsanslag*	*3,026,000	
2	Byggnadsstyrelsens delfond, *förslagsanslag*	*2,189,000	5,215,000
3	Ersättning till statens domäners fond för upplåten mark, *förslagsanslag*		8,000
4	Internationellt socialpolitiskt samarbete, *förslagsanslag*		1,000
5	Bidrag till institutet för socialpolitisk och kommunal utbildning och forskning		20,000
6	Bidrag till flyktingars uppehälle, yrkesutbildning m. m., *reservationsanslag*.....		800,000
7	Bidrag till frivillig verksamhet för utnyttjande av kvinnlig arbetskraft för försvarsberedskapsändamål		35,000
8	Bidrag till internationella hälsovårdsbyrån i Paris, *förslagsanslag*		9,400
9	Vissa kostnader i anledning av allmänna val, *förslagsanslag*		2,000
10	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, *reservationsanslag*.....		250,000
11	Extra utgifter, *reservationsanslag*.....		90,000
12	Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst, *förslagsanslag*		*500,000
13	Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst, *förslagsanslag*.....		300,000
14	Kristillägg, *förslagsanslag*		*1,850,000
			9,080,400
	Summa		358,730,800

* Beräknat belopp.

Egentliga statsutgifter.

VI. Kommunikationsdepartementet.

		Kronor	Kronor
	A. Kommunikationsdepartementet.		
	Kommunikationsdepartementet:		
1	Avlöningar, *förslagsanslag*	306,600	
2	Omkostnader, *förslagsanslag*	96,700	403,300
			403,300
	B. Väg- och vattenbyggnadsväsendet.		
	Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen:		
1	Avlöningar, *förslagsanslag*, därav 346,900 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen	693,800	
2	Omkostnader, *förslagsanslag*, därav 67,900 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen	134,000	827,800
3	Statens väginstitut, *förslagsanslag*, att avräknas mot automobilskattemedlen		200,000
4	Vägorganisationen i länen, *förslagsanslag*, att avräknas mot automobilskattemedlen		918,000
	Vägbyggnader och vägunderhåll:		
5	Bidrag till vägunderhållet på landet m. m., att avräknas mot automobilskattemedlen	47,700,000	
6	Bidrag till byggande av broar, *reservationsanslag*, att avräknas mot automobilskattemedlen	2,500,000	
7	Bro mellan Sverige och Norge över Svinesund, *reservationsanslag*, att avräknas mot automobilskattemedlen	300,000	
8	Stensättning av vägar, *reservationsanslag*, att avräknas mot automobilskattemedlen	4,000,000	
9	Bidrag till vissa forsknings- och undersökningsarbeten, *reservationsanslag*, att avräknas mot automobilskattemedlen	12,000	
10	Bidrag till säkerhetsanordningar vid järnvägskorsningar, *reservationsanslag*, att avräknas mot automobilskattemedlen	100,000	
11	Avsättning till statens automobilskattemedelsfond, *förslagsanslag*	100	

		Kronor	Kronor
12	Bidrag till väg- och gatuarbeten i städerna, *reservationsanslag*, att avräknas mot automobilskattemedlen	7,500,000	
13	Vägskatteutjämningsbidrag, *förslagsanslag*, att avräknas mot automobilskattemedlen	*3,510,000	
14	Bidrag till nyanläggning av landsvägar, *reservationsanslag*, att avräknas mot automobilskattemedlen	4,000,000	
15	Bidrag till nyanläggning av ödebygdsvägar i Norrbottens, Västerbottens, Jämtlands och Västernorrlands samt vissa delar av Kopparbergs, Gävleborgs och Värmlands län, *reservationsanslag*, att avräknas mot automobilskattemedlen	1,500,000	
16	Bidrag till byggande och förbättring av vissa för riksförsvaret betydelsefulla vägar och broar, *reservationsanslag*, att avräknas mot automobilskattemedlen	3,790,000	
17	Bidrag till byggande av enskilda vägar, *reservationsanslag*, att avräknas mot automobilskattemedlen	500,000	
18	Bidrag till underhåll av enskilda vägar m. m., *reservationsanslag*, att avräknas mot automobilskattemedlen	300,000	
19	Bidrag till vägförbättringsarbeten å landsbygden, *reservationsanslag*, att avräknas mot automobilskattemedlen	13,000,000	88,712,100
	Hamnar och farleder:		
20	Bidrag till hamn- och farledsundersökningar, *förslagsanslag*	8,000	
21	Bidrag till handelshamnar och farleder, *reservationsanslag*	100,000	
22	Underhåll och drift av statens fiskehamnar och farleder, *förslagsanslag*	85,000	
23	Bidrag till byggande och underhåll av statsunderstödda fiskehamnar, *reservationsanslag*	100,000	293,000
			90,950,900
	C. Vägtrafikväsendet.		
1	Besiktning av motorfordon, *förslagsanslag*		625,000
2	Registrering av motorfordon, *förslagsanslag*		1,000
3	Bidrag till vissa kommunikationsändamål, *reservationsanslag*		25,000
	Statens biltrafiknämnd:		
4	Avlöningar, *förslagsanslag*, att avräknas mot automobilskattemedlen	63,000	
5	Omkostnader, *förslagsanslag*, att avräknas mot automobilskattemedlen	26,000	89,000
			740,000

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
	D. Byggnadsväsendet.		
	Byggnadsstyrelsen:		
1	Avlöningar, *förslagsanslag*	709,500	
2	Omkostnader, *förslagsanslag*	87,000	796,500
3	Omändring för vedeldning av vissa under statens förvaltning stående värmeanläggningar, *reservationsanslag*		100
	Länsarkitektsorganisationen:		
4	Avlöningar, *förslagsanslag*	710,000	
5	Omkostnader, *förslagsanslag*	86,200	796,200
6	Underhåll av vissa historiska byggnader m. m., *reservationsanslag*		60,000
			1,652,800
	E. Diverse.		
	Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:		
1	Byggnadsstyrelsens delfond, *förslagsanslag*		*331,000
2	Ersättning åt statens järnvägar för av Kungl. Maj:t medgivna lindringar i befordringsavgifterna för vissa resor, *förslagsanslag*		5,000
3	Postavgifter för tjänstebrev och dylika försändelser, *förslagsanslag*		10,500,000
4	Försvarsberedskap vid statens järnvägar, *reservationsanslag*		350,000
5	Extra besiktningar av luftfartyg m. m., *förslagsanslag*		2,000
6	Ersättningar för skador vid eldsläckning, *förslagsanslag*		10,000
7	Understöd åt privatflyget, *reservationsanslag*		190,000
8	Statens brandskola		*90,000
9	Bidrag till svenska brandkårernas riksförbund		2,000
10	Bidrag till svenska brandskyddsföreningen		2,000
11	Bidrag till nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjande, att avräknas mot automobilskattemedlen		50,000
12	Bidrag till vissa internationella sammanslutningar, *förslagsanslag*		10,000
13	Inköp av gatsten, *reservationsanslag*		3,000,000
14	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, *reservationsanslag*		65,000
15	Extra utgifter, *reservationsanslag*		25,000
16	Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst, *förslagsanslag*		70,000
17	Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst, *förslagsanslag*		16,600
18	Kristillägg, *förslagsanslag*		130,000
			14,848,600
	Summa		108,595,600

* Beräknat belopp.

Egentliga statsutgifter.

VII. Finansdepartementet.

		Kronor	Kronor
	A. Finansdepartementet.		
	Finansdepartementet:		
1	Avlöningar, *förslagsanslag*	447,000	
2	Omkostnader, *förslagsanslag*	53,000	500,000
			500,000
	B. Allmänna centrala ämbetsverk m. m.		
	Kammarkollegiet:		
1	Avlöningar, *förslagsanslag*	393,000	
2	Omkostnader, *förslagsanslag*	31,500	424,500
	Statskontoret:		
3	Avlöningar, *förslagsanslag*	573,000	
4	Omkostnader, *förslagsanslag*	84,500	657,500
	Kammarrätten:		
5	Avlöningar, *förslagsanslag*	703,000	
6	Omkostnader, *förslagsanslag*	24,000	
7	Kammarrättens årsbok, *förslagsanslag*	5,000	732,000
	Statistiska centralbyrån:		
8	Avlöningar till personal för verksamheten i allmänhet, *förslagsanslag*	402,000	
9	Avlöningar till personal vid 1940 års allmänna folkräkning, *reservationsanslag*	310,000	
10	Avlöningar till personal vid 1940 års valstatistik, *reservationsanslag*	8,700	
11	Omkostnader, *förslagsanslag*	241,000	
12	Bibliotekets underhållande, *reservationsanslag*	3,000	964,700
	Riksräkenskapsverket:		
13	Avlöningar, *förslagsanslag*	695,000	
14	Omkostnader, *förslagsanslag*	94,000	789,000

		Kronor	Kronor
	Statens lönenämnder:		
15	Avlöningar, *förslagsanslag*	81,000	
16	Omkostnader, *förslagsanslag*	7,000	88,000
17	Statens bostadsnämnd		7,000
	Statens krisrevision:		
18	Avlöningar, *förslagsanslag*	190,000	
19	Omkostnader, *förslagsanslag*	45,000	235,000
	Valutakontoret:		
20	Avlöningar, *förslagsanslag*	275,000	
21	Omkostnader, *förslagsanslag*	75,000	350,000
			4,247,700
	C. Skatte- och kontrollväsen.		
	Tullverket:		
1	Avlöningar till befattningshavare hos generaltullstyrelsen, *förslagsanslag*	*940,000	
2	Avlöningar till befattningshavare å tullstaten, *förslagsanslag*	*17,950,000	
3	Omkostnader, *förslagsanslag*	*2,418,000	21,308,000
	Kontrollstyrelsen:		
4	Avlöningar, *förslagsanslag*	*437,200	
5	Omkostnader, *förslagsanslag*	*85,800	
6	Kontroll å tillverkningsavgifter, *förslagsanslag*	*325,000	
7	Granskning av systembolagens ekonomiska förvaltning, *förslagsanslag*	78,000	926,000
	Mynt- och justeringsverket:		
8	Avlöningar, *förslagsanslag*	485,000	
9	Omkostnader, *förslagsanslag*	68,200	553,200
10	Avsättning till bankinspektionens fond, *förslagsanslag*		75,000
11	Avsättning till fondinspektionens fond, *förslagsanslag*		15,000
	Jordbrukskassetillsynen:		
12	Avsättning till jordbrukskassetillsynens fond	30,000	
13	Förstärkning av jordbrukskassetillsynens fond	30,000	60,000
14	Avsättning till sparbanksinspektionens fond, *förslagsanslag*		100,000
15	Tillsyn över sparbankernas förvaltning, *förslagsanslag*		200,000
16	Stämpelomkostnader, *förslagsanslag*		270,000
17	Kostnader för årlig taxering, *förslagsanslag*		*4,500,000
18	Särskild ersättning till indrivningsförrättare, *förslagsanslag*		150,000
19	Kostnader i anledning av avtal med främmande stat om handräckning i beskattningsärenden, *förslagsanslag*		1,000
20	Observations- och uppbördsprocenter m. m., *förslagsanslag*		12,000
			28,170,200

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
	D. Ersättningar för särskilda förmåner och rättigheter m. m.		
1	Ersättning till städerna för mistad tolag, *förslagsanslag*		6,000,000
2	Städers friheter, *förslagsanslag*		40,000
3	Ersättning till landsting och städer, som ej deltaga i landsting, för till statsverket indragna brännvinsförsäljningsmedel		3,100,000
4	Vederlag för nedlagda utskänkningsrättigheter, *förslagsanslag*		16,000
5	Ersättning för skattefrälseräntor, *förslagsanslag*		18,000
6	Bidrag till skattetyngda kommuner, *förslagsanslag*		16,500,000
7	Ersättning till kommunerna för mistad kommunal progressivskatt		7,825.000
			33,499,000
	E. Diverse.		
	Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:		
1	Byggnadsstyrelsens delfond, *förslagsanslag*	*491,000	
2	Generaltullstyrelsens delfond, *förslagsanslag*	*70,000	561,000
3	Statens intressekontor		241,000
4	Staten åliggande kommunala och andra utskylder, *förslagsanslag*		5,000
5	Bidrag till vissa internationella byråer, *förslagsanslag*		8,000
6	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, *reservationsanslag*		200,000
7	Fortlöpande konsumtionsundersökningar, *förslagsanslag*		22,000
8	Extra utgifter, *reservationsanslag*		30,000
9	Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst, *förslagsanslag*		*11,000
10	Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst, *förslagsanslag*		260,000
11	Kristillägg, *förslagsanslag*		*870,000
			2,208,000
	Summa		**68,624,900**

* Beräknat belopp.

Egentliga statsutgifter.

VIII. Ecklesiastikdepartementet.

		Kronor	Kronor
	A. Ecklesiastikdepartementet.		
	Ecklesiastikdepartementet:		
1	Avlöningar, *förslagsanslag*	400,000	
2	Omkostnader, *förslagsanslag*	54,700	454,700
			454,700
	B. Arkiv, bibliotek och museer.		
	Riksarkivet:		
1	Avlöningar, *förslagsanslag*	287,500	
2	Omkostnader, *förslagsanslag*	48,200	
3	Inköp av arkivalier och tryckta arbeten, *reservationsanslag*	1,500	
4	Bokbindning och konservering av arkivalier, *reservationsanslag*	25,500	362,700
	Landsarkiven m. m.:		
5	Avlöningar, *förslagsanslag*	180,500	
6	Omkostnader, *förslagsanslag*	47,000	
7	Inköp av arkivalier och tryckta arbeten, *reservationsanslag*	700	
8	Bokbindning och konservering av arkivalier, *reservationsanslag*	36,000	264,200
	Kungl. biblioteket:		
9	Avlöningar, *förslagsanslag*	336,400	
10	Omkostnader, *förslagsanslag*	60,200	
11	Bokinköp och bokbindning, *reservationsanslag*	80,000	476,600
	Stifts- och landsbiblioteken:		
12	Avlöningar, *förslagsanslag*	42,000	
13	Omkostnader, *förslagsanslag*	1,900	
14	Bokinköp och bokbindning, *reservationsanslag*	10,800	54,700
	Nationalmuseet:		
15	Avlöningar, *förslagsanslag*	253,000	
16	Omkostnader, *förslagsanslag*	47,000	
17	Underhåll och ökande av samlingarna, *reservationsanslag*	30,000	330,000

		Kronor	Kronor
	Livrustkammaren:		
18	Avlöningar, *förslagsanslag*	62,700	
19	Omkostnader, *förslagsanslag*	11,400	
20	Underhåll och ökande av samlingarna, *reservationsanslag*	500	74,600
	Naturhistoriska riksmuseet:		
21	Avlöningar, *förslagsanslag*	352,000	
22	Omkostnader, *förslagsanslag*	49,200	
23	Underhåll och ökande av samlingarna m. m., *reservationsanslag*	47,000	448,200
	Statens etnografiska museum:		
24	Avlöningar, *förslagsanslag*	55,000	
25	Omkostnader, *förslagsanslag*	20,900	
26	Underhåll och ökande av samlingarna m. m., *reservationsanslag*	2,900	78,800
27	Bidrag till nordiska museet		208,000
28	Bidrag till kulturhistoriska museet i Lund		20,000
29	Bidrag till egyptiska museet		15,500
30	Bidrag till museal vård av Cypernexpeditionens fyndmaterial		13,200
31	Bidrag till musikhistoriska museet		11,000
			2,357,500
	C. Kyrkliga ändamål.		
	Domkapitlen och stiftsnämnderna:		
1	Avlöningar, *förslagsanslag*	*297,000	
2	Omkostnader, *förslagsanslag*	*70,000	367,000
3	Kleresistaten, *förslagsanslag*		8,000
4	Vissa ersättningar till kyrkofonden		5,046,400
5	Ersättning åt vissa församlingar till följd av lindring i främmande trosbekännares skattskyldighet, *förslagsanslag*		80,000
6	Kurser för utbildande av kyrkomusiker m. m., *förslagsanslag*		11,900
7	Lappmarks ecklesiastikverk, *förslagsanslag*		3,300
8	Stipendier för utbildande vid universitet av präster, förtrogna med finska språket		3,600
9	Avlöningar till pastorer vid svenska församlingar i utlandet, *förslagsanslag*		43,200
10	Religiös och social verksamhet bland svenskar i vissa utländska hamnstäder, *förslagsanslag*		65,000
11	Kyrkors underhåll, *reservationsanslag*		800
12	Ersättningar till kyrkor, *förslagsanslag*		175,000
13	Bestridande i vissa fall med allmänna medel av kostnader, förenade med friköp av lägenheter å kyrklig jord, *förslagsanslag*		2,000
			5,806,200

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
	D. Akademier m. m.		
1	Bidrag till svenska akademien		2,300
2	Bidrag till vetenskapsakademien		50,200
	Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien:		
	Riksantikvarieämbetet och statens historiska museum m. m.:		
3	Avlöningar, *förslagsanslag* 431,100		
4	Omkostnader, *förslagsanslag* 82,000	513,100	
	Statens historiska museum m. m.:		
5	Underhåll och ökande av samlingarna, *reservationsanslag*	5,000	
	Riksantikvarieämbetet:		
6	Vård och underhåll av fornlämningar och byggnadsminnesmärken, *reservationsanslag*	24,000	
	Ostasiatiska arkeologiska samlingarna:		
7	Avlöningar 21,400		
8	Omkostnader, *förslagsanslag* 5,900	27,300	569,400
	Akademien för de fria konsterna med konsthögskolan:		
9	Avlöningar, *förslagsanslag*	194,500	
10	Omkostnader, *förslagsanslag*	35,100	
11	Undervisningsmateriel m. m., *reservationsanslag*	18,000	
12	Stipendier m. m., *reservationsanslag*	4,900	252,500
	Musikaliska akademien med musikhögskolan:		
13	Avlöningar, *förslagsanslag*	255,700	
14	Omkostnader, *förslagsanslag*	22,500	
15	Inköp och bindning av böcker och musikalier samt underhåll och vård av instrument, *reservationsanslag*	3,800	
16	Stipendier m. m.	5,000	287,000
			1,161,400
	E. Universiteten, den medicinska undervisningen m. m.		
	Universitetskanslersämbetet:		
1	Avlöningar, *förslagsanslag*	51,400	
2	Omkostnader, *förslagsanslag*	2,600	54,000
	Uppsala universitet:		
3	Avlöningar, *förslagsanslag*	2,060,000	
4	Omkostnader, *förslagsanslag*	208,000	
5	Materiel m. m., *reservationsanslag*	425,000	
6	Bokinköp och bokbindning för universitetsbiblioteket, *reservationsanslag*	115,000	2,808,000
	Lunds universitet:		
7	Avlöningar, *förslagsanslag*	1,815,000	
8	Omkostnader, *förslagsanslag*	103,200	

		Kronor	Kronor
9	Materiel m. m., *reservationsanslag*	264,300	
10	Bokinköp och bokbindning för universitetsbiblioteket, *reservationsanslag*	106,000	2,288,500
	Karolinska mediko-kirurgiska institutet:		
11	Avlöningar, *förslagsanslag*	*780,000	
12	Omkostnader, *förslagsanslag*	44,200	
13	Materiel m. m., *reservationsanslag*	99,000	
14	Bokinköp och bokbindning för biblioteket, *reservationsanslag*	20,000	943,200
	Tandläkarinstitutet:		
15	Avlöningar, *förslagsanslag*	242,500	
16	Omkostnader, *förslagsanslag*	140,000	382,500
	Universitetssjukhus:		
	Karolinska sjukhuset:		
17	Avlöningar, *förslagsanslag* *4,000,000		
18	Omkostnader, *förslagsanslag* *2,700,000	6,700,000	
	Serafimerlasarettet:		
19	Avlöningar, *förslagsanslag* *1,670,000		
20	Omkostnader, *förslagsanslag* *1,430,000	3,100,000	
21	Bidrag till akademiska sjukhuset i Uppsala, *förslagsanslag*	300,000	
22	Bidrag till Malmöhus läns sjukvårdsinrättningar i Lund	190,000	
23	Bidrag till uppförande av nybyggnad för ögonkliniken vid Malmöhus läns sjukvårdsinrättningar i Lund, *reservationsanslag*	79,000	
24	Bidrag till anskaffande av apparatur för röntgendiagnostiska avdelningen vid Malmöhus läns sjukvårdsinrättningar i Lund	17,800	
25	Bidrag till vissa ändringsarbeten inom kirurgiska polikliniken och röntgendiagnostiska avdelningen vid Malmöhus läns sjukvårdsinrättningar i Lund, *reservationsanslag*	44,900	
26	Bidrag till allmänna barnbördshuset i Stockholm	435,000	
27	Bidrag till pediatrisk klinik och poliklinik i Stockholm, *förslagsanslag*	68,300	10,935,000
	Gemensamma universitetsändamål:		
28	Ersättning åt överläkare vid vissa epidemisjukhus för klinisk undervisning i epidemiologi åt medicine kandidater	12,600	
29	Bidrag till tryckning av doktorsavhandlingar	18,000	
30	Ersättning åt sakkunniga i akademiska befordringsärenden, *förslagsanslag*	25,000	
31	Stipendier åt studerande vid universiteten i Uppsala och Lund samt karolinska mediko-kirurgiska institutet, *reservationsanslag*	184,700	
32	Stipendier för främjande av högre juridiska studier vid universiteten i Uppsala och Lund	10,000	
33	Forskarstipendier för docenter vid universiteten i Uppsala och Lund samt karolinska mediko-kirurgiska institutet	44,000	294,300

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
	Rasbiologiska institutet:		
34	Avlöningar, *förslagsanslag*	44,700	
35	Omkostnader, *förslagsanslag*	7,200	
36	Materiel m. m., *reservationsanslag*	17,000	68,900
	Farmacevtiska institutet:		
37	Avlöningar, *förslagsanslag*	93,600	
38	Omkostnader, *förslagsanslag*	14,500	
39	Materiel m. m., *reservationsanslag*	2,700	110,800
	Ortnamnskommissionen:		
40	Avlöningar, *förslagsanslag*	25,100	
41	Omkostnader, *förslagsanslag*	3,600	
42	Insamling och bearbetning av vetenskapligt material, *reservationsanslag*	12,000	40,700
43	Bidrag till sammanslutningar, som bedriva ortnamnsundersökningar		2,000
	Landsmålsarkiven:		
44	Avlöningar, *förslagsanslag*	103,100	
45	Omkostnader, *förslagsanslag*	7,800	
46	Insamling och bearbetning av vetenskapligt material, *reservationsanslag*	30,000	140,900
47	Bidrag till dialektforskningar vid institutet för ortnamns- och dialektforskning vid Göteborgs högskola		5,000
48	Understödjande av svensk folkminnesforskning		28,700
			18,102,500
	F. Tekniska högskolor.		
	Tekniska högskolan i Stockholm:		
1	Avlöningar, *förslagsanslag*	1,180,000	
2	Omkostnader, *förslagsanslag*	266,000	
3	Materiel m. m., *reservationsanslag*	457,700	
4	Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek, *reservationsanslag*	35,000	
5	Stipendier	11,000	1,949,700
	Chalmers tekniska högskola:		
6	Avlöningar, *förslagsanslag*	367,000	
7	Omkostnader, *förslagsanslag*	80,800	
8	Materiel m. m., *reservationsanslag*	105,000	
9	Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek, *reservationsanslag*	25,000	
10	Stipendier	900	
11	Utrustning av nybyggnad för fackavdelningen för skeppsbyggeri m. m., *reservationsanslag*	35,000	613,700
12	Bidrag till tryckning av doktorsavhandlingar vid de tekniska högskolorna		1,500
13	Ersättning åt sakkunniga i befordringsärenden vid de tekniska högskolorna, *förslagsanslag*		3,000
			2,567,900

		Kronor	Kronor
	G. Skolöverstyrelsen.		
	Skolöverstyrelsen:		
1	Avlöningar, *förslagsanslag*	*780,000	
2	Omkostnader, *förslagsanslag*	*120,000	900,000
			900,000
	H. Allmänna läroverken m. m.		
	Högre lärarinneseminariet:		
1	Avlöningar, *förslagsanslag*	396,800	
2	Omkostnader, *förslagsanslag*	42,300	
3	Stipendier	1,700	440,800
	Allmänna läroverken:		
4	Avlöningar, *förslagsanslag*	28,311,000	
5	Omkostnader, *förslagsanslag*	125,000	
6	Bokinköp och bokbindning, *reservationsanslag*	10,000	
7	Bidrag till ljus- och vedkassorna m. m., *förslagsanslag*	500,000	
8	Ersättning för djäknepenningar m. m.	8,500	28,954,500
9	Bidrag till direktionen över Stockholms stads undervisningsverk		2,000
	Kommunala läroverk:		
10	Understöd åt vissa kommunala gymnasier	14,000	
11	Bidrag till kommunala flickskolor, *förslagsanslag*	4,500,000	
12	Bidrag till kommunala mellanskolor, *förslagsanslag*	3,650,000	
13	Bidrag till praktiska mellanskolor, *förslagsanslag*	2,150,000	10,314,000
	Privatläroverk:		
14	Bidrag till högre goss- och samskolor, *förslagsanslag*	*618,000	
15	Bidrag till högre flickskolor, *förslagsanslag*	*572,000	
16	Bidrag till enskilda mellanskolor, *förslagsanslag*	*48,000	
17	Bidrag till Höglandsskolan i Stockholm	5,000	
18	Bidrag till de statsunderstödda enskilda läroanstalternas vikariatskassa, *förslagsanslag*	5,400	
19	Ersättning åt vissa lärarinnor vid statsunderstödda enskilda läroanstalter, *förslagsanslag*	74,700	1,323,100
20	Understöd åt vissa anstalter för utbildande av lärarinnor i kvinnlig slöjd		*20,500
21	Bidrag till fackskolan för huslig ekonomi i Uppsala		*72,000
22	Understöd till utbildningskurser för lärarinnor i hushållsgöromål		*11,500
23	Läroboksnämnden		8,500
			41,146,900
	I. Folkundervisningen.		
	Anstalter för lärarutbildning m. m.		
	Folkskoleseminarier:		
1	Avlöningar, *förslagsanslag*	*2,330,000	
2	Omkostnader, *förslagsanslag*	*235,000	
3	Materiel, böcker m. m., *reservationsanslag*	*40,000	2,605,000

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
	Småskoleseminarier:		
4	Avlöningar, *förslagsanslag*	*500,000	
5	Omkostnader, *förslagsanslag*	*55,000	
6	Materiel, böcker m. m., *reservationsanslag*	*5,000	
7	Stipendier	*13,500	573,500
8	Bidrag till avlöning åt vissa på indragningsstat hos landsting uppförda seminarielärare m. m., *förslagsanslag*		29,000
9	Bidrag till August Abrahamsons stiftelse för slöjdlärarutbildning		5,000
			3,212,500
	Folkskolinspektionen.		
	Folkskolinspektionen:		
10	Avlöningar, *förslagsanslag*	*685,000	
11	Omkostnader, *förslagsanslag*	*200,000	885,000
			885,000
	Folkskoleväsendet.		
	Folkskolor m. m.:		
12	Bidrag till avlöning åt lärare vid folkskolor, *förslagsanslag*	*136,000,000	
13	Bidrag till avlöning åt lärare i slöjd vid folkskolor, mindre folkskolor eller särskilda slöjdskolor, *förslagsanslag*	3,400,000	
14	Bidrag till avlöning åt lärarinnor i hushållsgöromål vid egentliga folkskolor m. m., *förslagsanslag*	400,000	
15	Bidrag till avlöning åt lärare för vid statsunderstödda sjukvårdsanstalter och vid vissa barnhem intagna barn i skolåldern, *förslagsanslag*	*280,000	
16	Folkundervisningens befrämjande i rikets nordligaste gränsorter, *förslagsanslag*	*105,000	
17	Bidrag till vissa kostnader för skolundervisning åt lots- och fyrpersonalens barn, *förslagsanslag*	30,000	
18	Bidrag till avlöning åt föreståndarinnor och biträdande föreståndarinnor vid skolhem och arbetsstugor, *förslagsanslag*	*350,000	
19	Understöd åt vissa lärarinnor, som på grund av folkskoleväsendets omorganisation förlorat sin anställning, *förslagsanslag*	14,700	
20	Bidrag till inackordering av skolbarn i skolhem, arbetsstugor eller enskilda hem, *förslagsanslag*	1,350,000	
21	Bidrag till anordnande av skolskjutsar för skolpliktiga barn, *förslagsanslag*	*2,000,000	
22	Bidrag till anordnande av skolbarnsbespisning, *reservationsanslag*	400,000	
23	Byggnadsbidrag för nya undervisningslokaler, *förslagsanslag*	*1,000,000	
24	Byggnadsbidrag för vissa äldre undervisningslokaler, *förslagsanslag*	*1,690,000	

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
25	Hyresbidrag för undervisningslokaler, *förslagsanslag*	*180,000	
26	Underhålls- och materielbidrag, *förslagsanslag*	*900,000	
27	Tjänstebostadsbidrag, *förslagsanslag*	*3,100,000	
28	Bidrag till Skytteanska skolan i Tärna, *förslagsanslag*	14,500	151,214,200
	Nomadskolor:		
29	Avlöningar, *förslagsanslag*	141,600	
30	Omkostnader, *förslagsanslag*	128,000	
31	Stipendier åt lapsktalande elever vid folkskoleseminarierna i Luleå och Umeå, *förslagsanslag*	400	
32	Gratialer	800	
33	Om- och nybyggnadsarbeten, *reservationsanslag*	300,000	570,800
	Fortsättningsskolor:		
34	Bidrag till avlöning åt lärare, *förslagsanslag*	*4,100,000	
35	Bidrag till centralisering av fortsättningsskolväsendet, *förslagsanslag*	*600,000	4,700,000
			156,485,000
	Högre folkskolor och folkhögskolor.		
36	Understöd till högre folkskolor, *förslagsanslag*		1,300,000
	Folkhögskolor:		
37	Understöd, *förslagsanslag*	1,355,000	
38	Stipendier åt elever, *förslagsanslag*	500,000	1,855,000
			3,155,000
	Abnormundervisningen.		
	Läroanstalter för blinda:		
39	Avlöningar, *förslagsanslag*	366,700	
40	Omkostnader, *förslagsanslag*	170,000	536,700
	Vårdanstalten i Lund för blinda med komplicerat lyte:		
41	Avlöningar, *förslagsanslag*	198,700	
42	Omkostnader, *förslagsanslag*	94,600	293,300
43	Skrivmaskiner åt avgående blindskolelever, *reservationsanslag*		4,900
44	Resor för blindskolelever jämte åtföljande vårdare, *förslagsanslag*		15,500
45	Tryckning av blindskrifter, *reservationsanslag*		7,000
	Dövstumskolorna:		
46	Avlöningar, *förslagsanslag*	1,217,000	
47	Omkostnader, *förslagsanslag*	535,000	
48	Resor för dövstumskolelever jämte åtföljande vårdare, *förslagsanslag*	35,000	
49	Stipendier åt vissa fortsättningsskolpliktiga elever	5,000	1,792,000
50	Bidrag till avlöning åt vissa på indragningsstat hos landsting uppförda dövstumlärare, *förslagsanslag* ...		13,200
51	Bidrag till förskolor och skolhem för dövstumma barn, *förslagsanslag*		13,000

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
	Dövstumpräster och dövstumkonsulenter:		
52	Avlöningar, *förslagsanslag*	43,000	
53	Omkostnader, *förslagsanslag*	13,100	56,100
54	Bidrag till tidning för dövstumma		1,000
55	Bidrag till svenska föreningen för dövas väl		7,000
			2,739,700
			166,477,200
	J. Yrkesundervisningen.		
	Tekniska läroverk:		
1	Avlöningar, *förslagsanslag*	1,304,000	
2	Omkostnader, *förslagsanslag*	119,900	
3	Materiel, böcker m. m., *reservationsanslag*	53,300	
4	Stipendier	9,000	
5	Undervisning i färgeriteknik vid tekniska gymnasiet i Norrköping	3,200	1,489,400
6	Understöd åt handelsgymnasier		349,700
	Kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning:		
7	Understöd åt kommunala anstalter för yrkesundervisning, *förslagsanslag*	2,300,000	
8	Understöd åt verkstadsskolor för viss arbetslös ungdom, *förslagsanslag*	*1,040,000	
9	Understöd åt enskilda anstalter för yrkesundervisning, *förslagsanslag*	415,000	
10	Stipendier åt obemedlade och mindre bemedlade elever vid kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning, *förslagsanslag*	730,000	
11	Stipendier åt elever vid verkstadsskolor för viss arbetslös ungdom, *förslagsanslag*	*856,000	5,341,000
	Särskilda anstalter för yrkesundervisning:		
12	Bidrag till tekniska skolan i Stockholm, *förslagsanslag*	161,000	
13	Bidrag till bergsskolan i Filipstad m. m.	25,400	
14	Bidrag till textilinstitutet i Borås, *förslagsanslag*	29,400	
15	Bidrag till John Lennings vävskola i Norrköping	18,000	233,800
16	Utbildande av lärare vid yrkesundervisningen		30,000
			7,443,900
	K. Folkbildningsåtgärder i övrigt m. m.		
1	Understöd åt folkbiblioteksväsendet, *förslagsanslag*		1,640,000
2	Åtgärder för kulturell folkberedskap m. m.		60,000
3	Understöd åt anstalter och föreningar, som anordna populärvetenskapliga föreläsningar		161,000

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
4	Understöd för anordnande av flyttande folkhögskolekurser		60,000
5	Bidrag till arbetarnas bildningsförbund för organisations- och administrationskostnader		32,000
6	Bidrag till svenska landsbygdens studieförbund för organisations- och administrationskostnader		6,000
7	Bidrag till tjänstemännens bildningsverksamhet för organisations- och administrationskostnader		3,500
8	Bidrag till undervisnings- och upplysningsverksamhet m. m. för nykterhetens främjande		229,800
	Folkliga musikskolan i Arvika:		
9	Understöd	12,000	
10	Stipendier	1,500	13,500
	Statens studielån:		
11	Nämnden för statens studielån	6,500	
12	Ersättning till postverket för dess bestyr med statens studielån, *förslagsanslag*	3,200	9,700
	Statens biografbyrå:		
13	Avlöningar, *förslagsanslag*	67,700	
14	Omkostnader, *förslagsanslag*	4,800	72,500
			2,288,000
	L. Gymnastiska centralinstitutet.		
	Gymnastiska centralinstitutet:		
1	Avlöningar, *förslagsanslag*	174,300	
2	Omkostnader, *förslagsanslag*	6,100	
3	Materiel, böcker m. m., *reservationsanslag*	4,300	
4	Stipendier	3,000	
5	Särskild undervisning i idrott och gymnastik m. m.	3,500	191,200
			191,200
	M. Understöd åt vetenskap, vitterhet och konst m. m.		
1	Understöd för utgivande av tidskrifter, lärda verk och läroböcker, *reservationsanslag*		125,000
2	Understöd åt inhemska skönlitterära författare av utmärkt förtjänst		16,000
3	Understöd åt professorn K. O. Östergren för fortsatt utgivande av Nusvensk ordbok		12,000
4	Understöd åt skriftställaren E. H. Thörnberg		3,000
5	Bidrag till föreningen Pietas		1,000
6	Bidrag till svenska naturskyddsföreningen		1,000
7	Bidrag till vetenskapsakademien för förvaltning av nationalparker och naturskyddsärenden		10,000

		Kronor	Kronor
8	Bidrag till bearbetning av visst material från filosofie doktorn Sven Hedins expeditioner i det inre Asien åren 1927—34, *reservationsanslag*		40,000
			208,000
	N. Diverse.		
	Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:		
1	Byggnadsstyrelsens delfond, *förslagsanslag*	*4,442.000	
2	Uppsala universitets delfond, *förslagsanslag*	*718,000	
3	Lunds universitets delfond, *förslagsanslag*	*326,000	
4	Karolinska sjukhusets delfond, *förslagsanslag*	*870,000	6,356,000
5	Ersättning till statens domäners fond för upplåten mark, *förslagsanslag*		2,200
6	Sveriges anslutning till baltisk-geodetiska kommissionen, *förslagsanslag*		2,100
7	Sveriges anslutning till vissa internationella vetenskapliga sammanslutningar, *förslagsanslag*		5,800
8	Bidrag till svenska institutet i Rom m. m.		37,000
9	Bidrag till svenska kommittén för nordiskt-akademiskt samarbete		5,000
10	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, *reservationsanslag*		140,000
11	Extra utgifter, *reservationsanslag*		120,000
12	Provisorisk avlöningsförstärkning åt vissa befattningshavare i statens tjänst, *förslagsanslag*		21,000
13	Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst, *förslagsanslag*		750,000
14	Dyrtidstillägg åt lärare vid vissa statsunderstödda undervisnings- m. fl. anstalter, *förslagsanslag*		*1,400,000
15	Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst, *förslagsanslag*		235,000
16	Barntillägg åt vissa lärare vid statsunderstödda kommunala läroanstalter, *förslagsanslag*		1,030,000
17	Kristillägg, *förslagsanslag*		*7,400,000
18	Reglering av vissa kursförluster, *förslagsanslag*		12,000
			17,516,100
	Summa		266,621,500

* Beräknat belopp.

Egentliga statsutgifter.

IX. Jordbruksdepartementet.

		Kronor	Kronor
	A. Jordbruksdepartementet.		
	Jordbruksdepartementet:		
1	Avlöningar, *förslagsanslag*	300,600	
2	Omkostnader, *förslagsanslag*	41,000	341,600
			341,600
	B. Lantbruksstyrelsen m. m.		
	Lantbruksstyrelsen:		
1	Avlöningar, *förslagsanslag*	455,600	
2	Omkostnader, *förslagsanslag*	70,000	525,600
	Lantbruksingenjörer och deras biträden:		
3	Avlöningar, *förslagsanslag*	554,700	
4	Omkostnader, *förslagsanslag*	230,000	784,700
	Statskonsulenter:		
5	Avlöningar, *förslagsanslag*	46,100	
6	Omkostnader, *förslagsanslag*	5,000	51,100
	Fiskeriintendenter m. m.:		
7	Avlöningar, *förslagsanslag*	90,100	
8	Omkostnader, *förslagsanslag*	29,000	119,100
	Lantbruksattachéer:		
9	Avlöningar, *förslagsanslag*	45,400	
10	Omkostnader, *förslagsanslag*	19,100	64,500
			1,545,000
	C. Lantbruksakademien m. m.		
	Lantbruksakademien:		
1	Avlöningar, *förslagsanslag*	17,700	
2	Bidrag till museum, bibliotek m. m.	8,000	25,700
	Statens växtskyddsanstalt:		
3	Avlöningar, *förslagsanslag*	165,400	
4	Omkostnader, *förslagsanslag*	60,000	225,400
			251,100

		Kronor	Kronor
	D. Undervisningsanstalter för jordbruk och lantmannanäringar m. m.		
	Lantbrukshögskolan:		
1	Avlöningar, *förslagsanslag*	868,400	
2	Omkostnader, *förslagsanslag*	245,000	
3	Materiel m. m., *reservationsanslag*	125,000	
4	Undervisningsmateriel, *reservationsanslag*	5,000	
5	Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek, *reservationsanslag*	12,000	
6	Stipendier	8,000	
7	Underhåll av byggnader m. m., *reservationsanslag*	22,000	
8	Undersökning rörande trippelanalysmetodens användbarhet	5,000	
9	Avkastningsbedömning rörande avelssvin	33,900	
10	Försöksverksamhet med matpotatis	3,000	
11	Bidrag till lokala gödslings-, sort- och ogräsförsök m. m.	72,000	
12	Bidrag till fast försöksverksamhet vid statsunderstödda lantbruks- och lantmannaskolor	22,000	1,421,300
	Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut:		
13	Avlöningar, *förslagsanslag*	327,000	
14	Omkostnader, *förslagsanslag*	135,000	
15	Materiel m. m., *reservationsanslag*	10,000	
16	Bokinköp och bokbindning för institutets bibliotek, *reservationsanslag*	4,000	
17	Stipendier m. m.	4,500	
18	Lokala trädgårdsförsök	3,000	483,500
19	Specialkurs för lantbruksstuderande m. m., *förslagsanslag*		38,000
20	Understöd åt lanthushållningsseminariet å Rimforsa, *förslagsanslag*		31,900
	Lägre lantbruksundervisning m. m.:		
21	Lantbruksskolan vid Ultuna, *förslagsanslag*	17,800	
22	Kurs i hovbeslag vid Alnarp, *förslagsanslag*	4,600	
23	Lägre mejeriskolor, *reservationsanslag*	20,000	
	Understöd åt lantbruks-, lantmanna- och lanthushållsskolor:		
24	Avlöningar, *förslagsanslag* 1,195,600		
25	Driftkostnader, *förslagsanslag* 512,000	1,707,600	
26	Bidrag till särskilda utbildningskurser, *reservationsanslag*	110,900	
27	Understöd åt elever vid lägre lantbruksundervisningsanstalter m. m., *förslagsanslag*	375,000	
28	Bidrag till byggnadsarbeten vid lantmanna- och lanthushållsskolor, *reservationsanslag*	400,000	2,635,900

		Kronor	Kronor
	Trädgårdsundervisningen:		
29	Understöd åt lantbruksakademiens trädgårdsskola..	12,000	
30	Understöd åt trädgårdsskolorna i mellersta och norra Sverige	32,000	
31	Bidrag till kurser i trädgårdsskötsel, *reservationsanslag*	40,000	
32	Stipendier för högre utbildning i trädgårdsfacket, *reservationsanslag*	1,200	85,200
33	Undervisning för i det mindre jordbruket deltagande män och kvinnor		59,500
			4,755,300
	E. Hästavel och boskapsskötsel m. m.		
	Statens hingstdepåer och stuteri:		
1	Avlöningar, *förslagsanslag*	257,800	
2	Omkostnader, *förslagsanslag*	155,000	412,800
3	Hästavelns befrämjande, *reservationsanslag*		325,000
4	Avsättning till stuteriväsendets fond, *förslagsanslag*		222,200
	Nötboskapsavelns befrämjande:		
5	Befrämjande i allmänhet av nötboskapsaveln	175,000	
6	Understöd åt kontrollföreningsverksamhet	201,000	376,000
7	Svinavelns befrämjande		35,000
8	Fåravelns befrämjande		28,000
9	Fjäderfäavelns befrämjande		36,000
10	Biskötselns befrämjande		5,000
			1,440,000
	F. Veterinärväsendet m. m.		
	Veterinärhögskolan:		
1	Avlöningar, *förslagsanslag*	484,300	
2	Omkostnader, *förslagsanslag*	68,500	
3	Materiel m. m., *reservationsanslag*	38,000	
4	Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek, *reservationsanslag*	4,500	
5	Stipendier	4,000	599,300
6	Veterinärinrättningen i Skara		13,500
	Statens veterinärbakteriologiska anstalt:		
7	Avlöningar, *förslagsanslag*	424,200	
8	Omkostnader, *förslagsanslag*	250,000	674,200
	Veterinärstaten:		
9	Avlöningar, *förslagsanslag*	1,945,500	
10	Omkostnader, *förslagsanslag*	28,000	1,973,500

		Kronor	Kronor
	Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar:		
11	Karantänsanstalten i Haparanda för husdjur.....	3,100	
12	Åtgärder mot tuberkulos hos nötkreaturen, *förslagsanslag*.....	*1,700,000	
13	Åtgärder mot smittsam kastning hos nötkreaturen, *förslagsanslag*.....	50,000	
14	Kontroll å uppvärmning av till kreatursföda avsedd mjölk m. m., *förslagsanslag*.....	1,000	
15	Statsbidrag vid försäkring, *förslagsanslag*.....	100	
16	Övriga utgifter, *förslagsanslag*.....	100,000	1,854,200
17	Lindring i mindre bemedlades kostnader för djursjukvård, *förslagsanslag*.....		95,000
			5,209,700
	G. Lanthushållning i allmänhet.		
1	Bidrag till hushållningssällskapen, *förslagsanslag*.....		3,543,300
2	Särskilt bidrag till hushållningssällskapen för kostnader i samband med vissa kristidsåtgärder m. m., *reservationsanslag*.....		200,000
3	Befrämjande i allmänhet av jordbruk och lantmannanäringar, *reservationsanslag*.....		80,000
	Befrämjande av mindre jordbruk:		
4	Premiering m. m.....	1,200	
5	Ordnad bokföring vid mindre jordbruk, *reservationsanslag*.....	24,000	25,200
6	Jordbruksekonomisk undersökning, *reservationsanslag*.		110,700
	Befrämjande av fröodlingen m. m.:		
	Statens centrala frökontrollanstalt:		
7	Avlöningar, *förslagsanslag*..... 364,500		
8	Omkostnader, *förslagsanslag*..... 130,000	494,500	
9	Understöd åt lokala frökontrollanstalter.....	5,000	
10	Befordrande av inhemsk fröodling.....	25,000	
11	Befordrande av inhemsk linodling.....	12,000	
12	Bidrag till Sveriges utsädesförening.....	288,300	
13	Särskilt bidrag till Sveriges utsädesförening för kvalitetsundersökning av lin m. m.....	15,600	
14	Understödjande av den praktiskt vetenskapliga verksamheten å Weibullsholm.....	97,000	937,400
	Statens lantbrukskemiska kontrollanstalt:		
15	Avlöningar, *förslagsanslag*.....	55,100	
16	Omkostnader, *förslagsanslag*.....	14,000	69,100
17	Understöd åt lokala lantbrukskemiska kontrollstationer		27,000
18	Ersättning till personal vid nedlagd kemisk station, *förslagsanslag*.....		8,000
19	Bekämpande av växtsjukdomar, *förslagsanslag*.....		70,000
20	Bidrag till svenska vall- och mosskulturföreningen		194,000

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
21	Särskilt bidrag till svenska vall- och mosskulturföreningen för anskaffande av konstgödselmedel		25,000
22	Särskilt bidrag till svenska vall- och mosskulturföreningen för vissa reparationsarbeten m. m.		9,000
23	Bidrag till Sveriges pomologiska förening		15,000
24	Bestridande med allmänna medel av vissa med betesreglering förenade kostnader, *förslagsanslag*		100
25	Fraktlindring för kalk, *förslagsanslag*		275,000
26	Fraktbidrag för konstgödsel, *förslagsanslag*		40,000
27	Bidrag till gödselvårdsanläggningar, *reservationsanslag*		200,000
	Befrämjande av mejerihanteringen m. m.:		
28	Bidrag till avlönande av mejerikonsulenter m. m., *förslagsanslag*	*100,000	
29	Bidrag till svenska smörprovningarna	60,000	160,000
30	Prisreglerande åtgärder på jordbrukets område, *reservationsanslag*		*74,000,000
	Jordbrukets kreditkassor:		
31	Revision av jordbrukskasserörelsen m. m.	*53,000	
32	Förvaltningsbidrag till jordbrukskasserörelsen, *förslagsanslag*	*260,000	313,000
33	Förvaltningsbidrag till förmedlare av lån från statens sekundärlånefond för jordbrukare m. m., *förslagsanslag*		70,000
34	Statens maskin- och redskapsprovningsanstalter, *förslagsanslag*		60,000
35	Bidrag till jordbrukstekniska föreningen		17,000
36	Befrämjande av landsbygdens elektrifiering, *reservationsanslag*		5,000,000
37	Bidrag till jordbrukarungdomens förbund		65,000
38	Bidrag till samfundet för hembygdsvård		15,000
39	Bidrag till ladugårdsförbättringar, *reservationsanslag*		250,000
40	Bidrag för anskaffande av apparatur till musterier		15,000
41	Bidrag till Sveriges handelsträdgårdsmästareförbund för teknisk konsulentverksamhet		6,500
42	Bidrag till lantmännens byggnadsförening		9,600
			85,809,900

H. Egnahemsbildning, kolonisation och grundförbättringar m. m.

	Egnahemsbildning:			
	Egnahemsstyrelsen:			
1	Avlöningar, *förslagsanslag*	209,700		
2	Omkostnader, *förslagsanslag*	70,000	279,700	
	Egnahemsnämnderna:			
3	Avlöningar, *förslagsanslag*	699,000		
4	Omkostnader, *förslagsanslag*	270,000	969,000	

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
5	Ersättningar åt egnahemsombuden, *förslagsanslag* ..	30,000	
6	Förvaltningsbidrag till egnahemslåneförmedlare, *förslagsanslag*	100,000	
7	Avsättning till fonden för premielån till egnahemslåntagare, m. m.....	600,000	
8	Bidrag till inlösen av vissa byggnader vid utökning av ofullständiga jordbruk, *reservationsanslag*	75,000	
9	Byggande av odlingsvägar, *förslagsanslag*	100,000	
10	Byggnadsbidrag till vissa arbetarsmåbrukslåntagare, *reservationsanslag*	50,000	2,203,700
	Kolonisation:		
11	Statens kolonisationsnämnder m. m.....	25,500	
12	Understödjande av kolonisation å vissa kronoparker	125,000	
13	Understödjande av kolonisationsverksamheten å Altträsks kolonisationsområde, *förslagsanslag*.....	4,400	
14	Odlings- och byggnadshjälp åt innehavare av odlingslägenheter m. fl., *förslagsanslag*.....	160,000	314,900
	Grundförbättringar:		
15	Statens avdikningsanslag, *förslagsanslag*.....	2,000,000	
16	Bidrag till förstärkning av ofullständiga jordbruk m. m., *förslagsanslag*	1,600,000	
17	Bidrag till täckdikningar, *reservationsanslag*	200,000	
18	Förrättningskostnader till vissa torrläggningsföretag, *reservationsanslag*.....	100,000	
19	Bidrag till Mälarens reglering, *reservationsanslag* ...	*375,000	4,275,000
20	Jordbrukskommissioner, *förslagsanslag*.....		20,000
21	Arrenderådgivning åt vissa arrendatorer, *förslagsanslag*		100
22	Bidrag för anläggande av gemensamma tvättinrättningar på landsbygden, *reservationsanslag*.....		50,000
			6,863,700
	I. Fiskeriväsendet.		
	Undersöknings- och försöksanstalten för sötvattensfisket:		
1	Avlöningar, *förslagsanslag*.....	37,500	
2	Omkostnader, *förslagsanslag*	15,000	52,500
3	Svenska hydrografisk-biologiska kommissionen		100,500
	Statens fartyg för fiskeundersökningar:		
4	Avlöningar, *förslagsanslag*	71,600	
5	Underhålls- och driftkostnader, *reservationsanslag* ..	30,000	101,600
6	Fiskets befrämjande i de särskilda orterna, *reservationsanslag*.....		110,000
7	Befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen, *reservationsanslag*.....		64,000
8	Bidrag till reglering av handeln med färsk strömming och sill m. m., *förslagsanslag*		*155,000
9	Tillsyn till motverkande av skada å fiske genom vattenförorening, *förslagsanslag*		28,000

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
10	Ersättning till strandägare för mistad fiskerätt m. m., *förslagsanslag*		20,000
11	Understöd åt fiskare, *reservationsanslag*		50,000
12	Främjande av beredning och avsättning av fisk m. m., *reservationsanslag*		400,000
13	Säkerhetsanordningar till ledning för fiskefartyg, *reservationsanslag*		7,400
			1,089,000
	J. Skogsväsendet.		
	Skogshögskolan:		
1	Avlöningar, *förslagsanslag*	232,500	
2	Omkostnader, *förslagsanslag*	55,900	
3	Materiel m. m., *reservationsanslag*	500	
4	Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek, *reservationsanslag*	4,000	
5	Stipendier	3,000	295,900
	Statens skogsförsöksanstalt:		
6	Avlöningar, *förslagsanslag*	211,300	
7	Omkostnader, *förslagsanslag*	75,000	
8	Särskilda undersökningar, *reservationsanslag*	62,200	348,500
9	Ersättning till statens domäners fond för utgifter för statens skogsskolor m. m., *förslagsanslag*		155,200
10	Ersättning till statens domäners fond för utgifter för övertalig personal, *förslagsanslag*		288,800
	Skogsvård m. m.:		
11	Skogsvårdens befrämjande	950,000	
12	Ersättning för kostnader föranledda av 1932 års lappmarkslag m. m.	750,000	
13	Statens skogsutdikningsanslag, *förslagsanslag*	200,000	
14	Statens skogsodlingsanslag, *reservationsanslag*	100,000	
15	Skogsstyrelsen, *förslagsanslag*	*80,000	
16	Bidrag till vissa föreningar	5,000	
17	Släckning av skogseld, *förslagsanslag*	50,000	
18	Särskilda åtgärder för främjande av skogsbrandskyddet, *reservationsanslag*	*100,000	
19	Åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland m. m., *reservationsanslag*	500,000	2,735,000
20	Kostnader i samband med upplåtande av viss utsyningsrätt å kronoskogar i Västerbottens eller Norrbottens län, *förslagsanslag*		100
21	Riksskogstaxering och avverkningsstatistik, *reservationsanslag*		225,000
22	Belöningar för rovdjurs dödande, *förslagsanslag*		20,000
23	Ersättning för av rovdjur dödade tamdjur, *förslagsanslag*		10,000
			4,078,500

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
	K. Lantmäteriväsendet.		
	Lantmäteristyrelsen:		
1	Avlöningar, *förslagsanslag*	353,400	
2	Omkostnader, *förslagsanslag*	66,500	419,900
	Lantmäterikontoren i länen:		
3	Avlöningar, *förslagsanslag*	1,211,400	
4	Omkostnader, *förslagsanslag*	180,000	1,391,400
	Distriktslantmätare och extra lantmätare m. fl.:		
5	Avlöningar, *förslagsanslag*	1,452,600	
6	Reseersättningar, *förslagsanslag*	860,000	
7	Ersättning för publik renovation, *förslagsanslag*	30,000	2,342,600
	Understöd åt jorddelningsväsendet m. m.:		
8	Bidrag till jorddelningsförrättningar, *förslagsanslag*	*200,000	
9	Bidrag till utflyttnings-, väganläggnings- och odlingskostnader i sammanhang med skiften, *förslagsanslag*	225,000	
10	Bestridande i vissa fall med allmänna medel av kostnader, förenade med inlösen av under nyttjanderätt upplåtet område, *förslagsanslag*	125,000	
11	Bidrag till förrättningar enligt lagen om enskilda vägar, *förslagsanslag*	*19,000	569,000
12	Bidrag till städer och vissa andra samhällen för upprättande av fastighetsregister m. m., *förslagsanslag*		5,000
13	Vissa avstyckning- och mantalssättningsförrättningar, *förslagsanslag*		15,000
14	Tilläggsavvittring i Västerbottens läns lappmark, *förslagsanslag*		14,000
15	Ströängars indragande till kronan, *förslagsanslag*		25,000
16	Kostnader för provskiften i Kopparbergs län, *förslagsanslag*		150,000
			4,931,900
	L. Rikets allmänna kartverk, Sveriges geologiska undersökning och statens meteorologisk-hydrografiska anstalt.		
	Rikets allmänna kartverk:		
1	Avlöningar, *förslagsanslag*	878,600	
2	Omkostnader, *förslagsanslag*	115,000	
3	Kartarbeten m. m., *reservationsanslag*	250,000	
4	Utrustning m. m., *reservationsanslag*	10,000	1,253,600
	Sveriges geologiska undersökning:		
5	Avlöningar, *förslagsanslag*	288,000	
6	Omkostnader, *förslagsanslag*	80,000	368,000

* Beräknat belopp.

			Kronor	Kronor
	Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt:			
	Verksamheten i allmänhet:			
7	Avlöningar, *förslagsanslag*	345,700		
8	Observatörer	80,000		
9	Telegramkostnader m. m., *förslagsanslag*	80,000		
10	Underhåll av stationer m. m., *reservationsanslag*	20,000		
11	Övriga omkostnader, *förslagsanslag*	54,000	579,700	
	Särskilda undersökningar:			
12	Geofysiska undersökningar i Riksgränsen	7,300		
13	Väderlekstjänst för luftfarten, *förslagsanslag*	266,000	273,300	853,000
14	Bidrag till seismologiska och magnetiska iakttagelser i Abisko			8,000
				2,482,600
	M. Lappväsendet.			
	Lappfogdarna m. fl.:			
1	Avlöningar, *förslagsanslag*		107,100	
2	Omkostnader, *förslagsanslag*		70,000	177,100
				177,100
	N. Diverse.			
	Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:			
1	Byggnadsstyrelsens delfond, *förslagsanslag*			*989,000
2	Ersättning till statens domäners fond för upplåten mark, *förslagsanslag*			8,000
3	Bidrag till internationella lantbruksinstitutet i Rom, *förslagsanslag*			10,000
4	Bidrag till internationella frysinstitutet i Paris, *förslagsanslag*			2,000
5	Bidrag till internationell hydrografisk-biologisk anstalt, *förslagsanslag*			100
6	Bidrag till internationella meteorologiska sekretariatet, *förslagsanslag*			2,600
7	Ersättningar för vissa besiktningar och syneförrättningar, *förslagsanslag*			6,000
8	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, *reservationsanslag*			175,000
9	Extra utgifter, *reservationsanslag*			50,000
10	Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst, *förslagsanslag*			750,000
11	Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst, *förslagsanslag*			65,000
12	Kristillägg, *förslagsanslag*			460,000
13	Reglering av vissa kursförluster, *förslagsanslag*			18,000
				2,535,700
		Summa		121,511,100

* Beräknat belopp.

Egentliga statsutgifter.

X. Handelsdepartementet.

		Kronor	Kronor
	A. Handelsdepartementet.		
	Handelsdepartementet:		
1	Avlöningar, *förslagsanslag*	202,000	
2	Omkostnader, *förslagsanslag*	27,800	
3	Utövande av statskontroll å krigsmaterieltillverkningen	30,000	259,800
			259,800
	B. Kommerskollegium med underlydande myndigheter och kårer.		
	Kommerskollegium:		
1	Avlöningar, *förslagsanslag*	835,500	
2	Omkostnader, *förslagsanslag*	156,000	991,500
	Bergsstaten:		
3	Avlöningar, *förslagsanslag*	93,000	
4	Omkostnader, *förslagsanslag*	15,000	108,000
	Sprängämnesinspektionen:		
5	Avlöningar, *förslagsanslag*	39,200	
6	Omkostnader, *förslagsanslag*	5,000	44,200
	Statens elektriska inspektion:		
7	Avlöningar, *förslagsanslag*	92,800	
8	Omkostnader, *förslagsanslag*	12,300	105,100
	Fartygsinspektionen:		
9	Avlöningar, *förslagsanslag*	261,200	
10	Omkostnader, *förslagsanslag*	52,000	313,200
	Skeppsmätningsväsendet:		
11	Avlöningar, *förslagsanslag*	22,700	
12	Omkostnader, *förslagsanslag*	4,800	27,500
	Torvingenjör:		
13	Avlöning	3,900	
14	Omkostnader	4,000	7,900
	Instruktör i hemslöjd:		
15	Avlöning	6,300	
16	Reseersättningar, *förslagsanslag*	1,000	7,300

		Kronor	Kronor
	Navigationsskolorna:		
17	Avlöningar, *förslagsanslag*	432,800	
18	Omkostnader, *förslagsanslag*	12,500	
19	Kompletteringskurs vid tekniskt läroverk	2,400	447,700
20	Navigationslärarkurs, *reservationsanslag*		4,000
			2,056,400
	C. Bergsbruk, industri, hantverk och slöjd.		
	Statens provningsanstalt:		
1	Avlöningar, *förslagsanslag*	428,000	
2	Omkostnader, *förslagsanslag*	100,000	
3	Nyanskaffning av tekniska apparater m. m., *reservationsanslag*	10,000	538,000
	Bidrag till ingenjörsvetenskapsakademien:		
4	Akademien	60,000	
5	Tekniskt-vetenskaplig forskningsverksamhet inom kraft- och bränsleområdet	120,000	180,000
	Flygtekniska försöksanstalten:		
6	Avlöningar, *förslagsanslag*	200,000	
7	Omkostnader, *förslagsanslag*	240,200	
8	Utrustning m. m., *reservationsanslag*	*200,000	640,200
	Statens hantverksinstitut:		
9	Avlöningar, *förslagsanslag*	142,000	
10	Omkostnader, *förslagsanslag*	28,000	170,000
11	Undersöknings- och försvarsarbeten å områden, som genom Sveriges geologiska undersöknings försorg äro eller kunna varda för kronans räkning inmutade, m. m., *reservationsanslag*		100,000
12	Undersöknings- och förberedande gruvarbeten, *reservationsanslag*		534,800
13	Vissa kostnader för statens gruvegendom, *förslagsanslag*		20,000
14	Befrämjande av praktisk lärlingsutbildning hos hantverksmästare, *förslagsanslag*		37,000
15	Befrämjande av hemslöjden, *reservationsanslag*		50,000
16	Upplysnings- och organisationsverksamhet i fråga om hantverk och småindustri, *reservationsanslag*		*60,000
17	Bidrag till standardiseringsverksamheten		65,000
18	Statens prisregleringsnämnd för elektrisk ström, *förslagsanslag*		1,000
			2,396,000
	D. Sjöfart och handel.		
	Lotsverket:		
1	Avlöningar till befattningshavare hos lotsstyrelsen, *förslagsanslag*	281,800	
2	Avlöningar till befattningshavare å lots- och fyrstaten, *förslagsanslag*	6,109,000	

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
3	Omkostnader, *förslagsanslag*	1,566.000	
4	Säkerhetsanstalter för sjöfarten, *reservationsanslag*	879.000	8,835,800
	Sjöhistoriska museet:		
5	Avlöningar, *förslagsanslag*	53.000	
6	Omkostnader, *förslagsanslag*	12.000	
7	Underhåll av samlingarna, *reservationsanslag*	3.000	68,000
	Statens isbrytarverksamhet:		
8	Avlöningar, *förslagsanslag*	130,000	
9	Omkostnader, *förslagsanslag*	150,000	280,000
10	Bidrag till sjömanshusens förvaltningskostnader		356,000
11	Läkarundersökning av sjöfolk, *förslagsanslag*		65,000
12	Beredande av billigare biljettkostnader för sjöfolk vid resor till och från hemorten i vissa fall, *förslagsanslag*		25,000
	Handelsflottans pensionsanstalt:		
13	Avlöningar, *förslagsanslag*	12,800	
14	Omkostnader, *förslagsanslag*	3,000	15,800
	Statens skeppsprovningsanstalt:		
15	Avlöningar, *förslagsanslag*	60,000	
16	Omkostnader, *förslagsanslag*	6,500	66.500
17	Bidrag till handelshögskolan i Stockholm		45,000
18	Bidrag till handelshögskolan i Göteborg		30,000
19	Bidrag till upprätthållande av svensk-internationella pressbyråns verksamhet		15,000
20	Bidrag till svenska handelskamrar i utlandet		96,000
21	Förvaltningskostnader för statens lånefond för den mindre skeppsfarten och statens sekundärlånefond för rederinäringen, *förslagsanslag*		3,000
			9,901,100
	E. Patent- och registreringsväsendet m. m.		
	Patent- och registreringsverket:		
1	Avlöningar, *förslagsanslag*	1,327,000	
2	Omkostnader, *förslagsanslag*	227.000	1,554,000
	Statens uppfinnarnämnd:		
3	Administrationskostnader, *förslagsanslag*	40,400	
4	Undersöknings- och försökskostnader, *reservationsanslag*	300,000	340,400
5	Bidrag till uppfinnarekontoret		20,000
6	Särskilda kostnader för förenings- m. fl. register, *förslagsanslag*		140,000
7	Avsättning till försäkringsinspektionens fond, *förslagsanslag*		175,000
			2,229,400
	F. Diverse.		
	Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:		
1	Byggnadsstyrelsens delfond, *förslagsanslag*	*690,000	
2	Lotsstyrelsens delfond, *förslagsanslag*	*278.000	968,000

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
3	Bidrag till internationell patrulleringstjänst i norra Atlanten, *förslagsanslag*		18,000
4	Bidrag till internationella byrån i Paris för utställningar, *förslagsanslag*		1,000
5	Bidrag till underhållande av en fyr å Kap Spartel, *förslagsanslag*		3,000
6	Bidrag till patentunionens internationella byrå i Bern, *förslagsanslag*		3,000
7	Avsättning till fonden för idrottens främjande		1,000,000
8	Avsättning till lotterimedelsfonden		3,500,000
9	Undersökningar avseende utnyttjandet av vissa inhemska råvarutillgångar m. m., *reservationsanslag*		300,000
10	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, *reservationsanslag*		80,000
11	Traktatberedningen, *förslagsanslag*		20,000
12	Extra utgifter, *reservationsanslag*		30,000
13	Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst, *förslagsanslag*		10,000
14	Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst, *förslagsanslag*		105,000
15	Kristillägg, *förslagsanslag*		300,000
			6,338,000
	Summa		**23,180,700**

Egentliga statsutgifter.

XI. Folkhushållningsdepartementet.

		Kronor	Kronor
	A. Folkhushållningsdepartementet.		
	Folkhushållningsdepartementet:		
1	Avlöningar, *förslagsanslag*	174,300	
2	Omkostnader, *förslagsanslag*	16,500	190,800
			190,800
	B. Krisförvaltningen.		
	Rikskommissionen för ekonomisk försvarsberedskap:		
1	Avlöningar, *förslagsanslag*	24.200	
2	Omkostnader, *förslagsanslag*	2,000	26,200
	Konjunkturinstitutet:		
3	Avlöningar, *förslagsanslag*	100	
4	Omkostnader, *förslagsanslag*	3,000	
5	Särskilda undersökningar, *reservationsanslag*	100	3,200
	Statens reservförrådsnämnd:		
6	Avlöningar, *förslagsanslag*	175,000	
7	Omkostnader, *förslagsanslag*	40,000	215,000
	Statens industrikommission:		
8	Avlöningar, *förslagsanslag*	1,011,000	
9	Omkostnader, *förslagsanslag*	320,000	1,331,000
	Statens bränslekommission:		
10	Avlöningar, *förslagsanslag*	925,000	
11	Omkostnader, *förslagsanslag*	405,000	1,330,000
	Statens livsmedelskommission:		
12	Avlöningar, *förslagsanslag*	1,093,000	
13	Omkostnader, *förslagsanslag*	1,680,000	2,773,000
	Kristidsstyrelserna m. m.:		
14	Avlöningar, *förslagsanslag*	2,488.000	
15	Omkostnader, *förslagsanslag*	762,000	3,250,000
	Statens handelskommission:		
16	Avlöningar, *förslagsanslag*	430,000	
17	Omkostnader, *förslagsanslag*	117,000	547,000

		Kronor	Kronor
	Statens trafikkommission:		
18	Avlöningar, *förslagsanslag*	210,000	
19	Omkostnader, *förslagsanslag*	80,000	290,000
	Statens priskontrollnämnd:		
20	Avlöningar, *förslagsanslag*	121,000	
21	Omkostnader, *förslagsanslag*	26,000	147,000
22	Statens sockernämnd, *förslagsanslag*		50,000
			9,962,400
	C. Statlig lagerhållning m. m.		
1	Omkostnader för statlig lagerhållning, *förslagsanslag*		2,500,000
2	Omkostnader för statlig inköps- och försäljningsverksamhet, *förslagsanslag*		*25,000,000
3	Omkostnader i samband med inköp och inlösen av ved, m. m., *förslagsanslag*		*3,000,000
4	Ersättning åt skogsvårdsstyrelser för visst biträde vid vedavverkning, *förslagsanslag*		*150,000
			30,650,000
	D. Diverse.		
	Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:		
1	Byggnadsstyrelsens delfond, *förslagsanslag*		*431,000
2	Bearbetning av uppgifter om fartygs positioner m. m., *reservationsanslag*		10,000
3	Kontroll och undersökning av gasgeneratoraggregat, *reservationsanslag*		100,000
4	Åtgärder för ökad användning av inhemskt motorbränsle m. m., *reservationsanslag*		250,000
5	Extra utgifter, *reservationsanslag*		100,000
6	Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst, *förslagsanslag*		2,200
7	Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst, *förslagsanslag*		1,000
8	Kristillägg, *förslagsanslag*		6,000
			900,200
	Summa		**41,703,400**

* Beräknat belopp.

Egentliga statsutgifter.

XII. Pensionsväsendet.

		Kronor	Kronor
	A. Civila pensionsväsendet.		
1	Pensionering av civila tjänstinnehavare, *förslagsanslag*		*10,600,000
2	Pensionsreglering för f. d. civila befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer, *förslagsanslag*		3,900,000
3	Dyrtidstillägg åt f. d. civila befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer, *förslagsanslag*		*9,600,000
4	Dyrtidstillägg m. m. åt pensionsberättigade änkor och barn efter civila befattningshavare i statens tjänst m. fl., *förslagsanslag*		2,700,000
5	Statens andel i kostnaden för pensionering av vissa överåriga extra provinsialläkare, *förslagsanslag*		9,500
6	Understöd till vissa f. d. anställningshavare vid sinnessjukhusen, *förslagsanslag*		38,000
7	Statens andel i kostnaden för pensionering av vissa överåriga lasarettsläkare, *förslagsanslag*		3,000
8	Statens bidrag till pensionering av barnmorskor, *förslagsanslag*		100
9	Statsverket åliggande, av andra medel ej utgående ersättningar i anledning av olycksfall i arbete, *förslagsanslag*		670,000
10	Pensionering av förmän och arbetare vid statens järnvägsbyggnader samt statens vattenfallsverks byggnadsavdelning, *förslagsanslag*		140,000
11	Bidrag till pensioneringskostnaderna för statens pensionsanstalt, *förslagsanslag*		2,400,000
12	Bidrag till pensionering av den kvinnliga lärarpersonalen vid de statsunderstödda enskilda läroanstalterna, *förslagsanslag*		25,000
13	Tilläggspensioner åt vissa lärarinnor vid de statsunderstödda enskilda läroanstalterna, *förslagsanslag*		475,000
14	Pensioner åt vissa f. d. befattningshavare vid lotsverket, *förslagsanslag*		5,000
15	Ersättning åt efterlevande till befattningshavare vid lotsverket, som avlidit till följd av olycksfall i tjänsten, *förslagsanslag*		12,000
16	Understöd åt vissa förutvarande befattningshavare vid lotsverket eller deras änkor och barn		15,000

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
17	Bidrag till pensioneringskostnaderna för handelsflottans pensionsanstalt		536,000
18	Ersättning för skada till följd av olycksfall, som förorsakats av krigsförhållandena under 1914—1919 års världskrig, *förslagsanslag*		40,000
			31,168,600
	B. Militära pensionsväsendet.		
1	Pensionering av militära befattningshavare, *förslagsanslag*		*15,900,000
2	Pensionering av militära beställningshavare å reservstat, *förslagsanslag*		540,000
3	Pensionering av personal i försvarsväsendets reserver, *förslagsanslag*		730,000
4	Vadstena krigsmanshuskassa, *förslagsanslag*		1,120,000
5	Pensionering av f. d. daglönare vid marinen, *förslagsanslag*		135,000
6	Pensionering av viss flottans gemenskap, *förslagsanslag*		100,000
7	Dyrtidstillägg åt f. d. militära befattningshavare m. fl., *förslagsanslag*		*4,500,000
8	Dyrtidstillägg åt pensionerade båtsmän och marinsoldater samt Vadstena krigsmanshuskassas understödstagare, *förslagsanslag*		735,000
9	Procentuellt tillägg åt pensionsberättigade änkor och barn efter militära befattningshavare, *förslagsanslag*.		600,000
10	Bidrag till ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, *förslagsanslag*		2,100,000
			26,460,000
	C. Gemensamma anslag.		
1	Allmänna indragningsstaten, *förslagsanslag*		100,000
2	Pensioner enligt tjänstepensionsreglementet för arbetare, *förslagsanslag*		775,000
3	Pensionering av viss arbetarpersonal i statens tjänst, *förslagsanslag*		40,000
4	Pensioner åt efterlevande till befattningshavare i statens tjänst, *förslagsanslag*		*7,700,000
5	Ersättningar till f. d. befattningshavare vid av staten övertagna familjepensionskassor, *förslagsanslag*		40,000
6	Pensioner enligt familjepensionsreglementet för arbetare, *förslagsanslag*		115,000
7	Diverse pensioner och understöd m. m., *förslagsanslag*		1,650,000
8	Kristillägg, *förslagsanslag*		*2,800,000
			13,220,000
		Summa	**70,848,600**

* Beräknat belopp.

Egentliga statsutgifter.

XIII. Oförutsedda utgifter.

		Kronor	Kronor
1	Oförutsedda utgifter, *förslagsanslag*		*1,000,000

* Beräknat belopp.

Egentliga statsutgifter.

XIV. Riksdagen och dess verk m. m.

		Kronor	Kronor
	Riksdagen:		
1	Arvoden till riksdagens ledamöter, *förslagsanslag*....	1,472,000	
2	Reseersättningar till riksdagens ledamöter, *förslagsanslag*.....	163,000	
3	Avlöningar till personal, *förslagsanslag*.....	516,000	
4	Kostnader för riksdagstrycket, *förslagsanslag*.....	635,000	
5	Utgivande av särskilda publikationer, *förslagsanslag*	27,000	
6	Övriga omkostnader, *förslagsanslag*.....	154,000	2,967,000
7	Allmänt kyrkomöte, *förslagsanslag*.....		115,000
	Riksdagens revisorer:		
8	Arvoden till revisorerna, *förslagsanslag*.....	33,600	
9	Avlöningar till personal, *förslagsanslag*.....	47,000	
10	Omkostnader, *förslagsanslag*.....	23,000	103,600
	Riksgäldskontoret:		
11	Avlöningar, *förslagsanslag*.....	865,500	
12	Kostnader vid emission av statslån m. m., *förslagsanslag*.....	1,141,000	
13	Övriga omkostnader, *förslagsanslag*.....	126,000	2,132,500
	Riksdagens hus:		
14	Avlöningar, *förslagsanslag*.....	60,900	
15	Omkostnader, *förslagsanslag*.....	97,000	157,900
	Riksdagsbiblioteket:		
16	Avlöningar, *förslagsanslag*.....	*65,500	
17	Omkostnader, *förslagsanslag*.....	7,900	
18	Bokinköp och bokbindning, *reservationsanslag*.....	23,000	96,400
	Justitieombudsmannen och hans expedition:		
19	Avlöningar, *förslagsanslag*.....	*67,100	
20	Omkostnader, *förslagsanslag*.....	*8,000	75,100
	Militieombudsmannen och hans expedition:		
21	Avlöningar, *förslagsanslag*	*64,800	
22	Omkostnader, *förslagsanslag*.....	*11,100	75,900
23	Pensioner åt f. d. befattningshavare m. fl., *förslagsanslag*.....		50,300
24	Pensioner åt efterlevande till befattningshavare, *förslagsanslag*.....		20,400

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
	Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:		
25	Byggnadsstyrelsens delfond, *förslagsanslag*		*84,000
26	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, *förslagsanslag*		5,000
27	Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst, *förslagsanslag*		3,600
28	Dyrtidstillägg åt f. d. befattningshavare m. fl. pensionärer, *förslagsanslag*		15,200
29	Kristillägg, *förslagsanslag*		32,000
	Summa		**5,988,900**

* Beräknat belopp.

Utgifter för statens kapitalfonder.

I. Luftfartsfonden.[1]

		Kronor	Kronor
1	Underskott å luftfartsfonden		1,164,900

[1] Stat för luftfartsfonden se Bilaga 1 till Utgifter för statens kapitalfonder, sid. 80.

II. Riksgäldsfonden[1].

		Kronor	Kronor
1	Underskott å riksgäldsfonden		190,000,000

[1] Stat för riksgäldsfonden se Bilaga 2 till Utgifter för statens kapitalfonder, sid. 81.

Utgifter för statens kapitalfonder.

III. Avskrivning av nya kapitalinvesteringar.

		Kronor	Kronor
	A. Statens affärsverksfonder.		
	Kommunikationsdepartementet:		
1	Försvarsberedskap vid statens järnvägar (I: C: 11), *reservationsanslag*		1,500,000
	B. Luftfartsfonden.		
	Kommunikationsdepartementet:		
1	Radiofyrar för luftfarten (II: 1), *reservationsanslag*	50,000	
2	Undersökningar för byggande och förbättring av flygplatser (II: 2), *reservationsanslag*	40,000	
3	Byggande och förbättring av flygplatser (II: 3), *reservationsanslag*	2,000,000	
4	Ersättningsanskaffning och ersättningsarbeten (II: 4), *reservationsanslag*	100	2,090,100
			2,090,100
	C. Statens allmänna fastighetsfond.		
	Socialdepartementet:		
1	Vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus (III: 1), *reservationsanslag*	*3,200,000	
2	Inlösen av vissa byggnader vid statens anstalt för fallandesjuka (III: 2), *reservationsanslag*	9,000	3,209,000
	Kommunikationsdepartementet:		
3	Ändringsarbeten i fastigheten nr 4 i kvarteret Kungl. Trädgården i Stockholm (III: 3), *reservationsanslag*		135,000
	Ecklesiastikdepartementet:		
4	Uppförande av byggnad för kvinnokliniken vid akademiska sjukhuset i Uppsala (III: 4), *reservationsanslag*	*250,000	
5	Nybyggnad för laboratorier för gjuteriteknik m. m. vid tekniska högskolan i Stockholm (III: 5), *reservationsanslag*	225,000	

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
6	Uppförande av byggnad för fackavdelningen för skeppsbyggeri m. m. vid Chalmers tekniska högskola (III: 6), *reservationsanslag*	15,000	
7	Nybyggnad för gymnastiska centralinstitutet (III: 7), *reservationsanslag*	*300,000	790,000
	Jordbruksdepartementet:		
8	Byggnadsarbeten vid veterinärhögskolan (III: 8), *reservationsanslag*	267,500	
9	Nybyggnad för statens veterinärbakteriologiska anstalt (III: 9), *reservationsanslag*	500,000	
10	Byggnadsarbeten vid statens skogsförsöksanstalt m. m. (III: 10), *reservationsanslag*	500,000	1,267,500
	Handelsdepartementet:		
11	Säkerhetsanstalter för sjöfarten (III: 11), *reservationsanslag*		95,500
			5,497,000
	D. Försvarsväsendets fastighetsfond.		
	Försvarsdepartementet:		
1	Arméförvaltningens delfond (IV: 1—16), *reservationsanslag*	*15,692,500	
2	Marinförvaltningens delfond (IV: 17—28), *reservationsanslag*	3,665,000	
3	Flygförvaltningens delfond (IV: 29—36), *reservationsanslag*	10,392,500	29,750,000
			29,750,000
	E. Statens utlåningsfonder.		
	Socialdepartementet:		
1	Lånefonden för bostadsförsörjning för mindre bemedlade, barnrika familjer (V: 1), *reservationsanslag*	*1,075,000	
2	Lånefonden för främjande av bostadsbyggande på landsbygden (V: 2). *reservationsanslag*	*645,000	
3	Statens bosättningslånefond (V: 3), *reservationsanslag*.	*375,000	2,095,000
	Ecklesiastikdepartementet:		
4	Statens lånefond för universitetsstudier (V: 5), *reservationsanslag*	*210,000	
5	Studielånefonden (V: 6), *reservationsanslag*	*200,000	410,000
	Jordbruksdepartementet:		
6	Lånefonden för inköp av ädla avelsston (V: 7), *reservationsanslag*	*50,000	
7	Lånefonden för inköp av avelsston av nordsvensk ras (V: 8), *reservationsanslag*	*100,000	
8	Statens kaninavelslånefond (V: 9), *reservationsanslag*.	*5,000	
9	Jordbrukets maskinlånefond (V: 11), *reservationsanslag*	*340,000	

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
10	Statens sekundärlånefond för jordbrukare (V: 12), *reservationsanslag*	*625,000	
11	Egnahemslånefonden (V: 13), *reservationsanslag*	*350,000	
12	Arbetarsmåbrukslånefonden (V: 14), *reservationsanslag*	*2,000,000	3,470,000
			5,975,000
	F. Fonden för låneunderstöd.		
	Socialdepartementet:		
1	Lån för bostadsförbättringsverksamhet (VI: 2), *reservationsanslag*		*540,000
	Jordbruksdepartementet:		
2	Lån för anskaffande av grästorkar m. m. (VI: 4), *reservationsanslag*		*200.000
			740,000
	G. Diverse kapitalfonder.		
	Jordbruksdepartementet:		
1	Arrendeegnahemsfonden (VIII: 2), *reservationsanslag*		375,000
	Summa		45,927,100

* Beräknat belopp.

Utgifter för statens kapitalfonder.

IV. Avskrivning av oreglerade kapitalmedelsförluster.

		Kronor	Kronor
1	Avskrivning av smärre oreglerade kapitalmedelsförluster, *reservationsanslag*		1,500,000
2	Avskrivning å anläggningskapital för nya sulfitspritfabriker, *reservationsanslag*		1,000,000
	Summa		**2,500,000**

Bilaga 1 till Utgifter för statens kapitalfonder.

Förslag till stat för luftfartsfonden för budgetåret 1941/42.

	Kronor
Utgifter.	
1. Underhåll och drift av luftfartsleder, *förslagsvis*	233,400
2. Förvaltningen av Bulltofta flygplats, *förslagsvis*	97,500
3. Hyres- och arrendeavgifter m. m. för förhyrda lokaler och områden, *förslagsvis*	7,500
4. Ersättning till telegrafverket för radiotjänst åt luftfarten	335,000
5. Understöd av regelbunden luftfart	712,500
Summa	**1,385,900**
Inkomster.	
1. Hyror och arrenden för till enskilda upplåtna lokaler och områden	8,500
2. Diverse inkomster	1,400
3. Inkomster av Bulltofta flygplats	97,000
4. Utdelning å aktier i aktiebolaget Aerotransport	114,100
Underskott att avföras å riksstatens driftbudget	1,164,900
Summa	**1,385,900**

Bilaga 2 till Utgifter för statens kapitalfonder.

Förslag till stat för riksgäldsfonden för budgetåret 1941/42.

		Kronor
Utgifter.		
A. *Räntor å den fonderade statsskulden:*		
Av staten upptagna obligationslån m. m.:		
1. Ränta å 1930 års 4 1/2 % lån	12,296,975	
2. » » 1931 » 4 % amorteringslån	4,717,356	
3. » » 1932 » 4 1/2 % lån	5,245,484	
4. » » 1932 » 4 % »	1,200,000	
5. » » 1933 » 4 % » av den 15/3	3,406,996	
6. » » 1933 » 4 % amorteringslån	1,589,098	
7. Vinster » 1933 » premieobligationslån	6,020,000	
8. Ränta » 1933 » 4 % lån av den 1/10	2,880,000	
9. » » 1933 » 3 1/2 % »	6,054,755	
10. » » 1934 » 3 1/2 % amorteringslån	2,450,000	
11. » » 1934 » 3 % lån, *förslagsvis*	4,096,000	
12. » » 1935 » 2 1/2 % »	1,250,000	
13. Vinster » 1936 » premieobligationslån	3,620,000	
14. Ränta » 1937 » 3 % amorteringslån av den 1/2	3,695,679	
15. » » 1937 » 3 % » » » 1/3	3,079,730	
16. » » 1939 » 2 3/4 % lån	3,249,997	
17. Vinster » 1940 » premieobligationslån	5,570,000	
18. Ränta » 1940 » 4 1/2 % amorteringslån	4,500.000	
19. » » 1940 » 4 % lån, *förslagsvis*	29,150,000	
20. » » 1940 » 3 % »	382,015	104,454,085
Sparobligationer:		
21. Ränta å sparobligationer, *förslagsvis*		600,000
Statsskuldförbindelser:		
22. Ränta å statsskuldförbindelser, *förslagsvis*		7,650,000
Lån hos statsinstitutioner och fonder m. m.:		
23. Ränta å lån hos statsinstitutioner och fonder m. m., *förslagsvis*		18,600,000
Av staten övertagna lån:		
24. Ränta å Göteborg—Borås järnvägsaktiebolags 4 1/2 % obligationslån av år 1934	226,620	
25. Ränta å Hälsingborg—Landskrona—Eslövs järnvägsaktiebolags lån den 6 juni 1935 hos sparbanken i Hälsingborg	6,400	
26. Ränta å Kalmar nya järnvägsaktiebolags lån den 24 november 1934 hos Kalmar stads sparbank	18,160	251,180

		Kronor
Övrig fonderad statsskuld:		
27. Årsanslaget till Hans Maj:t Konungen	300,000	
28. Ränta å köpeskillingen för fastigheten nr 1 i kvarteret Lejonet i Stockholm	90,000	
29. Ränta å konung Carl XIII:s hemgiftskapital	7,500	
30. » » Göta kanals reparationsfond	7,045	
31. » » Bergsjö bredspårsfond	9,581	414,126
		131,969,391
B. *Räntor å den tillfälliga statsskulden:*		
1. Ränta å skattkammarväxlar, *förslagsvis*	14,000,000	
2. » » vissa till riksgäldskontorets förvaltning överlämnade medel, *förslagsvis*	5,000,000	19,000,000
C. *Ränta å beräknad ny upplåning:*		
1. Ränta å beräknad ny upplåning, *förslagsvis*		39,590,709
D. *Kapitalrabatter m. m.:*		
1. Kapitalrabatter, *förslagsvis*	1,000,000	
2. Inlösningsprovisioner m. m., *förslagsvis*	10,000	
3. Kursförluster, *förslagsvis*	100	1,010,100
	Summa	191,570,200

Inkomster.

A. *Räntor:*		
1. Ränta å uppköpta statsobligationer	320,000	
2. » » utlånade medel m. m.	400,000	720,000
B. *Uppgäld och kursvinster:*		
1. Uppgäld	100	
2. Kursvinster	320,000	320,100
C. *Diverse inkomster:*		
1. Preskriberade obligationer och kuponger m. m.	515,000	
2. Depositionsavgifter för premieobligationslånen	15,000	
3. Övriga diverse inkomster	100	530,100
Underskott att avföras å riksstatens driftbudget		190,000,000
	Summa	191,570,200

Kapitalbudgeten

Inkomsterna å kapitalbudgeten.

		Kronor	Kronor
1	Kapitalmedel.....		296,524,700

Kapitalinvestering.

I. Statens affärsverksfonder.

		Kronor	Kronor
	A. Postverket.		
1	Inköp av inventarier för postverkets behov, *reservationsanslag*		500,000
2	Nytt bangårdspostkontor i Stockholm, *reservationsanslag*		1,250,000
3	Om- och tillbyggnad av posthuset i Karlstad, *reservationsanslag*		190,000
			1,940,000
	B. Telegrafverket.		
1	Inköp för telegrafverkets räkning av tomt i Morastrands köping, *reservationsanslag*		23,600
2	Inköp för telegrafverkets räkning av tomter i Lidingö, *reservationsanslag*		15,300
3	Fortsatt utveckling av statens telefon- och telegrafväsende, *reservationsanslag*		22,000,000
			22,038,900
	C. Statens järnvägar.		
	Nya byggnader och anläggningar vid statens trafikerade järnvägar:		
	Dubbelspårsbyggnader och linjeomläggningar:		
1	Fortsatt anläggning av dubbelspår, *reservationsanslag*	4,500,000	
	Fortlöpande förstärkning av spåröverbyggnaden:		
2	Rälsutbyten m. m., *reservationsanslag* .. 4,400,000		
3	Diverse åtgärder för spårförstärkning, *reservationsanslag* 1,000,000	5,400,000	
	Husbyggnader:		
4	Nybyggnad å tomten nr 3 i kvarteret Pennfäktaren i Stockholm, *reservationsanslag*	700,000	
5	Telefonledningar och kabelarbeten, *reservationsanslag*	700,000	
6	Elektriska belysningsanläggningar, *reservationsanslag*	150,000	
7	Anläggningar för elektrisk tågdrift, *reservationsanslag*	980,000	
	Anläggningar vid huvudverkstäder:		
8	Utvidgning av huvudverkstaden i Göteborg, *reservationsanslag*	775,000	
9	Elektrifiering av banan Långsele—Boden, *reservationsanslag*	15,000,000	

		Kronor	Kronor
10	Fortsatt elektrifiering av statsbanenätet, *reservationsanslag*	*15,000,000	
11	Försvarsberedskap vid statens järnvägar, *reservationsanslag*	1,500,000	
12	Dispositionsanslag för oförutsedda och mindre arbeten, *reservationsanslag*	1,000,000	45,705,000
	Rullande materiel:		
13	Elektriska lokomotiv, *reservationsanslag*	2,500,000	
14	Rälsbussar, *reservationsanslag*	1,400,000	
15	Person- och resgodsvagnar, *reservationsanslag*	9,000,000	
16	Godsvagnar, *reservationsanslag*	10,000,000	22,900,000
	Sjöfartsmateriel:		
17	Ny tågfärja, *reservationsanslag*		4,000,000
	Automobiltrafik:		
18	Anläggningar och förlag för automobiltrafik, *reservationsanslag*		400,000
			73,005,000
	D. Statens vattenfallsverk.		
	Kraftverken:		
	Trollhätte kraftverk:		
1	Ny kraftstation i Trollhättan, *reservationsanslag*	5,000,000	
	Norrländska kraftverken:		
2	Kraftstation vid Torpshammar, *reservationsanslag* 6,000,000		
3	Reglering av Holmsjön och Leringen i Ljungans vattensystem, *reservationsanslag* 2,000,000	8,000,000	
4	Mindre utvidgningar av förefintliga kraftstationsanläggningar och mindre regleringsföretag, *reservationsanslag*	1,000,000	
5	Distributionsanläggningar och därmed sammanhängande arbeten vid statens kraftverk, *reservationsanslag*	8,000,000	22,000,000
	Gemensamt anslag:		
6	Inköp av vattenfall och fastigheter, *reservationsanslag*		500,000
			22,500,000
	Summa		**119,483,900**

* Beräknat belopp.

Kapitalinvestering.

II. Luftfartsfonden.

		Kronor	Kronor
	Kommunikationsdepartementet:		
1	Radiofyrar för luftfarten, *reservationsanslag*		50,000
2	Undersökningar för byggande och förbättring av flygplatser, *reservationsanslag*		40,000
3	Byggande och förbättring av flygplatser, *reservationsanslag*		2,000,000
4	Ersättningsanskaffning och ersättningsarbeten, *reservationsanslag*		100
	Summa		**2,090,100**

Kapitalinvestering.

III. Statens allmänna fastighetsfond.

		Kronor	Kronor
	Socialdepartementet:		
1	Vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus, *reservationsanslag*	*6,400,000	
2	Inlösen av vissa byggnader vid statens anstalt för fallandesjuka, *reservationsanslag*	9,000	6,409,000
	Kommunikationsdepartementet:		
3	Ändringsarbeten i fastigheten nr 4 i kvarteret Kungl. Trädgården i Stockholm, *reservationsanslag*		135,000
	Ecklesiastikdepartementet:		
4	Uppförande av byggnad för kvinnokliniken vid akademiska sjukhuset i Uppsala, *reservationsanslag*	*500,000	
5	Nybyggnad för laboratorier för gjuteriteknik m. m. vid tekniska högskolan i Stockholm, *reservationsanslag*.	450,000	
6	Uppförande av byggnad för fackavdelningen för skeppsbyggeri m. m. vid Chalmers tekniska högskola, *reservationsanslag*	30,000	
7	Nybyggnad för gymnastiska centralinstitutet, *reservationsanslag*	*600,000	1,580,000
	Jordbruksdepartementet:		
8	Byggnadsarbeten vid veterinärhögskolan, *reservationsanslag*	535,000	
9	Nybyggnad för statens veterinärbakteriologiska anstalt, *reservationsanslag*	1,000,000	
10	Byggnadsarbeten vid statens skogsförsöksanstalt m. m., *reservationsanslag*	1,000,000	2,535,000
	Handelsdepartementet:		
11	Säkerhetsanstalter för sjöfarten, *reservationsanslag*		116,000
		Summa	**10,775,000**

* Beräknat belopp.

Kapitalinvestering.

IV. Försvarsväsendets fastighetsfond.

		Kronor	Kronor
	Arméförvaltningens delfond:		
1	Ordnande av Svea artilleriregementes och Stockholms tygstations förläggningar å Järvafältet, *reservationsanslag*	10,000,000	
2	Ordnande av Svea livgardes förläggning å Järvafältet, *reservationsanslag*	*5,000,000	
3	Iståndsättningsarbeten å lantförsvarets byggnader, *reservationsanslag*	1,000,000	
4	Anordnande av centrala ammunitionsförråd m. m., *reservationsanslag*	9,500,000	
5	Nytt garnisonssjukhus i Skövde, *reservationsanslag*	*630,000	
6	Kasernbyggnader för trängkårerna, *reservationsanslag*	1,600,000	
7	Uppvärmningsanläggningar vid Wendes artilleriregemente, Gotlands artillerikår, Svea trängkår, Göta trängkår och Skånska trängkåren samt i Strömsholms slott, *reservationsanslag*	640,000	
8	Nya lokaler för Jämtlands fältjägarregementes intendenturverkstäder, *reservationsanslag*	55,000	
9	Renovering av Garnisonshotellet i Karlsborg m. m., *reservationsanslag*	145,000	
10	Ordnande av vattenförsörjningen vid Västernorrlands regemente och vid Norrlands trängkår, *reservationsanslag*	210,000	
11	Inköp av fältskjutningsterräng och anläggning av kulspruteskjutbana för Kronobergs regemente, *reservationsanslag*	220,000	
12	Förvärv av mark för kulspruteskjutbana för garnisonen i Skövde samt anläggning av sådan bana, *reservationsanslag*	155,000	
13	Anläggning av kulspruteskjutbana för Jämtlands fältjägarregemente, *reservationsanslag*	105,000	
14	Förvärv av mark för vissa anläggningar i Karlsborg, *reservationsanslag*	6,200	
15	Förvärv av övningsterräng för Östgöta luftvärnsregemente, *reservationsanslag*	12,500	
16	Utvidgning av Norrlands artilleriregementes kasernområde, *reservationsanslag*	230,000	29,508,700

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
	Marinförvaltningens delfond:		
17	Brännoljecisterner för flottan, *reservationsanslag*	750,000	
18	Vissa omändrings- och inredningsarbeten vid Karlskrona örlogsvarv, *reservationsanslag*.....	142,000	
19	Nya dockportar vid Karlskrona örlogsvarv, *reservationsanslag*	200,000	
20	Modernisering av Stockholms örlogsvarv, *reservationsanslag*	2,520,000	
21	Slipar och förvaringshallar för motortorpedbåtar m. m., *reservationsanslag*	500,000	
22	Vissa byggnadsarbeten vid Gustafsviks örlogsdepå, *reservationsanslag*	97,000	
23	Moderniserings- och iståndsättningsarbeten inom förutvarande Göta livgardes fästningsbataljons kasernetablissement, *reservationsanslag*	220,000	
24	Nytt värmeledningssystem i Västra Hästholmsfortet och i Hästökaponiären vid Oscarsvärn, *reservationsanslag*	130,000	
25	Elektrisk bakugn för kronobageriet i Karlskrona, *reservationsanslag*	53,000	
26	Vissa arbeten i Hemsö fästning, *reservationsanslag* ..	10,000	
27	Elektrifiering av gatubelysningen å Skeppsholmen, *reservationsanslag*	55,000	
28	Konserveringsarbeten å Nya Älvsborgs f. d. fästning, *reservationsanslag*	17,000	4,694,000
	Flygförvaltningens delfond:		
29	Nytt kasernetablissement för fjärrspaningsflottilj, *reservationsanslag*	3,500,000	
30	Nytt kasernetablissement för bombflottilj, *reservationsanslag*	8,320,000	
31	Etablissement för basorganisation, *reservationsanslag*	4,200,000	
32	Installationsarbeten i vissa flygvapnets byggnader, *reservationsanslag*	1,077,000	
33	Kulspruteinskjutningsbanor, *reservationsanslag*	180,000	
34	Hangarer, *reservationsanslag*	1,500,000	
35	Vissa förråds- och verkstadsbyggnader, *reservationsanslag*	1,236,000	
36	Vissa flygfältsarbeten m. m., *reservationsanslag*.....	255,000	20,268,000
	Summa		**54,470,700**

Kapitalinvestering.

V. Statens utlåningsfonder.

		Kronor	Kronor
	Socialdepartementet:		
1	Lånefonden för bostadsförsörjning för mindre bemedlade, barnrika familjer, *reservationsanslag*	*5,000,000	
2	Lånefonden för främjande av bostadsbyggande på landsbygden, *reservationsanslag*	*3,000,000	
3	Statens bosättningslånefond, *reservationsanslag*	3,000,000	11,000,000
	Kommunikationsdepartementet:		
4	Vattenkraftslånefonden, *reservationsanslag*		2,000,000
	Ecklesiastikdepartementet:		
5	Statens lånefond för universitetsstudier, *reservationsanslag*	210,000	
6	Studielånefonden, *reservationsanslag*	*200,000	410,000
	Jordbruksdepartementet:		
7	Lånefonden för inköp av ädla avelsston, *reservationsanslag*	50,000	
8	Lånefonden för inköp av avelsston av nordsvensk ras, *reservationsanslag*	100,000	
9	Statens kaninavelslånefond, *reservationsanslag*	5,000	
10	Statens mejerilånefond, *reservationsanslag*	2,000,000	
11	Jordbrukets maskinlånefond, *reservationsanslag*	1,700,000	
12	Statens sekundärlånefond för jordbrukare, *reservationsanslag*	5,000,000	
13	Egnahemslånefonden, *reservationsanslag*	5,000,000	
14	Arbetarsmåbrukslånefonden, *reservationsanslag*	2,000,000	15,855,000
	Summa		**29,265,000**

* Beräknat belopp.

Kapitalinvestering.

VI. Fonden för låneunderstöd.

		Kronor	Kronor
	Socialdepartementet:		
1	Tertiärlån till viss bostadsbyggnadsverksamhet, *reservationsanslag*	*2,000,000	
2	Lån för bostadsförbättringsverksamhet, *reservationsanslag*	*2,000,000	4,000,000
	Jordbruksdepartementet:		
3	Ackordslån och hjälplån till jordbrukare, *reservationsanslag*	100,000	
4	Lån för anskaffande av grästorkar m. m., *reservationsanslag*	2,000,000	
5	Lån till främjande av beredning och avsättning av fisk m. m., *reservationsanslag*	150,000	2,250,000
	Folkhushållningsdepartementet:		
6	Lån till främjande av användningen av inhemskt motorbränsle m. m., *reservationsanslag*		500,000
	Summa		**6,750,000**

* Beräknat belopp.

Kapitalinvestering.

VII. Fonden för förlag till statsverket.

		Kronor	Kronor
	Socialdepartementet:		
1	Förlagskapital åt centraldepån för blindas arbeten, *reservationsanslag*		190,000
	Folkhushållningsdepartementet:		
2	Förlagskapital för inköp av förnödenheter, m. m., *reservationsanslag*	13,000,000	
3	Reglering av vedproduktionen, *reservationsanslag*	*57,000,000	70,000,000
	Summa		**70,190,000**

* Beräknat belopp.

Kapitalinvestering.

VIII. Diverse kapitalfonder.

		Kronor	Kronor
	Jordbruksdepartementet:		
1	Jordfonden, *reservationsanslag*	2,000,000	
2	Arrendeegnahemsfonden, *reservationsanslag*	1,500,000	3,500,000
	Summa		**3,500,000**

Samtliga i denna proposition åberopade eller i övrigt med statsregleringen sammanhängande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott.

GUSTAF.

Ernst Wigforss.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 3 januari 1941.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ, ROSANDER.

Med åberopande av de beslut om förslag till riksdagen angående
inkomster å driftbudgeten,
utgifter å driftbudgeten, första till och med tolfte huvudtitlarna, oförutsedda utgifter, riksdagen och dess verk m. m., luftfartsfonden, riksgäldsfonden, avskrivning av nya kapitalinvesteringar och avskrivning av oreglerade kapitalmedelsförluster, samt
kapitalbudgeten,
vilka Kungl. Maj:t på hemställan av vederbörande departementschefer enligt statsrådsprotokollet för denna dag fattat, föredrager chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, förslag till proposition angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1941/42.

Departementschefen hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att godkänna sistnämnda förslag och alltså upptaga statsverkets inkomster och utgifter på sätt bilaga till detta protokoll utvisar.

Med bifall till vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att proposition skall i enlighet med förslaget avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:
Birger Öhman.

409019. Stockholm, Isaac Marcus Boktryckeri-Aktiebolag, 1941.

Bilaga till

1941 års statsverksproposition.

Inkomster å driftbudgeten.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 3 januari 1941.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ, ROSANDER.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, anför:

Jag anhåller nu att få underställa Kungl. Maj:ts prövning finansplan och beräkning av inkomster å driftbudgeten för budgetåret 1941/42 jämte därmed sammanhängande frågor.

Härvid har jag att anmäla dels riksräkenskapsverkets skrivelse den 7 december 1940 med inkomstberäkning för nämnda budgetår, dels ock riksgäldskontorets skrivelse den 14 december 1940 med förslagsberäkningar över sådana riksgäldskontorets inkomster, som böra upptagas i riksstaten.

Budgetarbetets allmänna förutsättningar.

Riksstatens avgränsning. Budgetåren 1939/40 och 1940/41 har riksstaten kompletterats med två särskilda beredskapsstater (förskottsstater), den ena för tillgodoseende av de extraordinära medelsbehoven vid en förstärkning av försvarsberedskapen, den andra avsedd att möjliggöra igångsättande av offentliga arbeten i händelse av starkt ökad arbetslöshet. Med hänsyn till dessa speciella finansfullmakter har själva riksstaten kunnat, i vad avser anslagsberäkningen, uppgöras med bortseende från militära beredskapsåtgärder och från risken för allvarliga störningar på arbetsmarknaden.

Även för budgetåret 1941/42 måste man räkna med ett avsevärt medelsbehov för extraordinära försvarsåtgärder. Detta behov torde alltjämt bäst tillgodoses genom fastställande av en särskild beredskapsstat. Förslag till en sådan stat torde få anmälas sedan bättre möjligheter vunnits att överblicka behoven under nästa budgetår.

På arbetsmarknaden har läget numera undergått en sådan försämring, att omedelbara åtgärder till motverkande av arbetslösheten ansetts böra möjliggöras. För finansiering av dessa äskas medel på en tilläggsstat II till årets riksstat. De därvid vägledande synpunkterna utvecklas närmare vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor (punkten 2). Tilläggsstaten kan, i de delar den omfattar anslag för här angivna ändamål, betraktas såsom en särskild, med tanke på nu föreliggande situation utformad allmän beredskapsstat för detta och nästföljande budgetår, vilken omedelbart sättes i kraft men är avsedd att utnyttjas blott i mån av behov. Med den föreslagna anordningen bortfaller, såvitt nu kan bedömas, behovet av en särskild allmän beredskapsstat för nästa budgetår.

Såsom av det anförda framgår, bör vid prövningen av det förslag till riksstat, som nu framlägges såsom underlag för statsregleringen budgetåret 1941/42, hänsyn tagas även till anslagsäskandena å tilläggsstat II till årets riksstat och till de utgifter för försvarsväsendet m. m. som avses skola utgå av anslag uppförda å beredskapsstat. Detta är ett naturligt uttryck för det redan tidigare konstaterade förhållandet, att riksstaten och den däri fastställda förhandsbudgeteringen för en bestämd statsregleringsperiod icke ensam bereder tillräckligt utrymme för den nödvändiga anpassningen av statsverksamheten efter lägets snabbt växlande krav.

Det ekonomiska läget. Sista gången jag hade anledning att lämna en översikt över det ekonomiska läget var vid anmälan av förslag till propositionen nr 1 till 1940 års urtima riksdag. Jag uppehöll mig därvid särskilt vid de förändringar i våra ekonomiska förhållanden som blevo följden av krigshändelserna i slutet av våren. Den skärpta avspärrningen medförde risk för en stigande varuknapphet som kunde driva prisnivån i höjden. En försämrad materielförsörjning och väsentligt minskade exportmöjligheter kunde befaras leda till ökad arbetslöshet och ofullständigt utnyttjande av landets kapitalresurser. Samtidigt skapade avspärrningen utrymme för och behov av en omfattande ersättningsproduktion. Sammanfattningsvis framhöll jag, att depressionsrisken vid ifrågavarande tidpunkt för första gången efter krigets utbrott framträdde såsom dominerande utan att likväl inflationsfaran kunde anses minskad.

Någon anledning att modifiera den framtidsbedömning åt vilken jag sålunda gav uttryck föreligger icke. Man kan dock konstatera, att de risker som avspärrningen medförde hittills blott i begränsad utsträckning aktualiserats.

Till ledning för bedömningen av de ekonomiska förhållandena i vårt land föreligger nu en rapport från konjunkturinstitutet rörande läget hösten 1940. Jag torde här få sammanfatta huvudsynpunkterna i denna översikt.

De starka depressionstendenser som omedelbart efter avspärrningen gjorde sig gällande inom betydande områden av näringslivet ha senare i viss mån utjämnats. Det politiska osäkerhetstillståndets starkt hämmande inflytande på det enskilda initiativet synes sålunda ha mildrats, samtidigt som den yttre ramen för det svenska näringslivets utveckling, sådan denna anges av i främsta rummet utrikeshandelns tillstånd och försvarspolitikens utformning, kommit att i stor utsträckning accepteras såsom given och tillsvidare bestående.

Den fortgående anpassningen efter de sedan april och maj helt nya yttre betingelserna för näringslivets utveckling kan sägas innefatta två huvudled. *Å ena sidan* har näringslivets nyinriktning betytt en minskning av produktion och omsättning inom framför allt de områden, som direkt och indirekt träffats av exportmarknadernas begränsning och försvinnande. Till den negativa anpassningen kan också räknas byggnadsverksamhetens och byggnadsämnesindustriernas fortgående produktionsminskning, vilken dock betingats av förhållanden som förelågo redan före avspärrningen. *Å andra sidan* har nyinriktningen kommit till uttryck i en produktionsökning, vars bakgrund är de möjligheter för ny produktion och därav betingad nyinvestering, som den totala eller partiella avspärrningen från tillgång till viktiga, förut importerade råvaror, förnödenheter och färdigfabrikat givit upphov till.

Den av avspärrningen utlösta produktionsminskningen gav sig till känna tämligen omedelbart efter den 9 april. Av vissa tecken att döma har den numera nått en bottennivå. Produktionsvolymen inom exportindustrien synes i huvudsak ha anpassat sig efter nuvarande exportmöjligheter; de nya handelsavtalen med Ryssland, Tyska riket och Italien synas t. o. m. ge vissa om ock i förhållande till exportens normala omfång begränsade möjligheter till ökad tillverkning för export. Bostadsbyggandet har reducerats till en så låg nivå. att förutsättningar snarast synas föreligga för en viss återhämtning. Rapporter från ett stort antal städer tyda på att en betydande potentiell efterfrågan på nya bostäder redan uppstått.

Samtidigt med att produktion och sysselsättning stabiliserats inom de verksamhetsgrenar, som omfattas av export och bostadsbyggande och som under normala tider i hög grad äro konjunkturstyrande, har under hösten en ökad aktivitet förmärkts inom andra näringsområden. Inför utsikten att rådande avspärrningsförhållanden skola bli bestående under längre tid, har på såväl statligt som enskilt initiativ samt under olika former av samverkan mellan stat och näringsliv en anspänning av landets produktivkrafter för vissa uppgifter kommit till stånd. Denna anspänning koncentrerar sig icke endast, såsom till stor del varit fallet tidigare under 1940, på försvarets omedelbara stärkande. Produktionsverksamheten har sedan sommaren i ökad grad fått en försörjningspolitisk syftning. I den mån ansträngningarna inriktats på att höja försvarsberedskapen på längre sikt, har det blivit av ökad betydelse att produktionsmöjligheterna inom landet utvidgas. De försvarspolitiska och de försörjningspolitiska synpunkterna flyta därför alltmer över i varandra. En utvidgning av råvarubasen för den svenska industrien har

framstått som ett gemensamt önskemål, vilket sedan sommaren lett till betydelsefulla produktionsinitiativ. Investeringsverksamheten har sannolikt i stigande grad kommit att avse tillvaratagande av inhemska råvaror och deras förädling inom landet. Den av mig vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor berörda investeringsenquête, som företagits av industriens utredningsinstitut, synes också visa, att investeringsverksamheten inom industrien kan väntas hålla sig väl uppe under 1941.

Anförda synpunkter skulle vid en vanlig konjunkturbedömning motivera omdömet, att det ekonomiska läget i Sverige är relativt stabilt, och att man snarast har anledning att förvänta ökad industriell aktivitet. Denna tendens motväges emellertid av andra för nuvarande förhållanden speciella faktorer som medföra, att de samtidiga riskerna för produktionsinskränkningar och prishöjningar måste anses fortbestå. I båda dessa avseenden framstår bristen på vissa för produktionen nödvändiga råvaror och förnödenheter såsom särskilt betydelsefull.

I fråga om de tunga industrierna, som i första hand beröras av tendensen till ökad aktivitet, synes gränsen för kapacitetsutnyttjande på vissa punkter redan vara nådd. Vidare sätter bristen på vissa råmaterial liksom den begränsade tillgången såväl på importerade bränslen som på ved och träkol åtminstone på kort sikt en snäv gräns för ytterligare utnyttjande av tillgänglig kapacitet.

På andra områden, t. ex. inom vissa konsumtionsvaruindustrier, har den otillräckliga tillgången på nödvändiga råvaror och förnödenheter tvingat fram en minskning i produktion och sysselsättning oaktat tillräcklig stimulans för produktionsökning från efterfrågesidan förefunnits. Inom viktiga delar av livsmedels-, textil- och den kemiska industrien medför en otillräcklig råvarutillgång, att produktionen icke kan tillfredsställa efterfrågan. Följden har blivit dels en på vissa områden fortgående förtäring av vid avspärrningen förefintliga lager av såväl råmaterial och halvfabrikat som färdiga varor, dels en successiv skärpning av produktions- och konsumtionsregleringarna.

Föreliggande tendenser till produktionsbegränsning till följd av otillräcklig kapacitet eller råvarubrist kunna i någon mån kompenseras genom övergång till produktion av, bland annat, ersättningsvaror med utnyttjande av inhemska råvarureserver. Möjligheterna härtill äro emellertid begränsade. En ur sysselsättningssynpunkt mera betydelsefull förskjutning av den efterfrågan, som i rådande knapphetsläge ej kan tillfredsställas, i riktning mot de områden där relativt god tillgång på råvaror förefinnes, synes knappast heller sannolik.

De nominella inkomsterna och köpkraften torde under hela krigsperioden ha hållits uppe på en i huvudsak oförändrad nivå. Överskottet av statens utgifter över löpande inkomster har ungefär motsvarat inkomstminskningarna inom byggnadsverksamheten och exporten. Den minskade sysselsättningen inom industrien har nästan exakt kompenserats av lönehöjningar.

Vad jordbruket beträffar torde den felslagna skörden och nedgången i den animaliska produktionen ha uppvägts av höjda produktpris och ökade skogsinkomster.

Mot den oförändrade samlade köpkraften har stått en varuförsörjning som minskats icke endast genom den förut berörda begränsningen i införseln utan även genom att staten för försvarsändamål tagit i anspråk såväl en del råvarureserver som arbetskraft och vissa — dock huvudsakligen kapitalproducerande — företags kapacitet. Den sålunda föreliggande spänningen mellan förefintlig köpkraft och löpande tillgång på konsumtionsvaror, vilken får antas bli bestående, ger på olika punkter utrymme för en knapphetsprisstegring. Spänningen kan i viss utsträckning ökas genom den goda likviditeten inom särskilt de delar av näringslivet, där mer betydande utförsäljning och förtäring av lager ägt rum.

En bedömning av frågan om rådande prisstegringstendensers styrka kan icke grundas endast på en uppskattning av föreliggande spänningsförhållanden av nyss angiven art. I vilken mån en knapphetsprisstegring kommer till stånd blir beroende på de åtgärder för reglering av förbrukningen och handeln som vidtagas. Under sommaren och hösten har icke endast förbrukningen utan även prisbildningen på ett stort antal knappa råvaror och konsumtionsvaror bragts under effektiv kontroll genom beslag eller ransonering. Det är dock givet, att sådana regleringar icke kunna eller ens alltid böra införas på alla områden, där knapphet uppstår. Det är också uppenbart att en viss knapphetsprisstegring kan ha en funktion att fylla även inom reglerade områden.

Man bör vidare uppmärksamma den betydelse för den allmänna prisutvecklingen som tillkomma olika primära prishöjningar. Den allmänna prisstegringen sedan krigsutbrottet har till dominerande del bestämts av den starka prisuppgången för importvaror och av de höjda priserna på jordbruksprodukter. En höjning av importpriserna, ehuru av mycket oenhetlig natur, har gjort sig gällande under hösten och kan väntas fortgå. Vad beträffar priserna för importen från Tyska riket, varifrån för närvarande en mycket stor del av vår totala import härrör, innebär dock det nya handelsavtalet för 1941 en viss garanti mot fortsatt prisstegring för betydande råvaror. En viss stabilitet i prisutvecklingen för jordbruksprodukter synes även sannolik efter de senaste prishöjningarna på smör och mjölk.

Om man än på här angivna grunder måste räkna med en fortsatt prisstegring, bör dock dess förlopp kunna göras relativt långsamt och den sammanlagda förändringen kunna hållas inom relativt trånga gränser. Härför kan emellertid i fråga om mer utpräglade knapphetsområden krävas, att produktions- och konsumtionsregleringar införas till stöd för den statliga prisövervakningen.

Här framlagda synpunkter på utvecklingen av produktion, konsumtion, inkomster och priser ge icke några säkra hållpunkter för en uppskattning av den arbetslöshet som kan hota. Den minskning av sysselsättningen, som otvivelaktigt ägt rum sedan början av 1940, har endast i begränsad om-

fattning kommit till uttryck i öppen arbetslöshet. Detta förhållande beror på olika omständigheter, främst kanske på militärinkallelserna och ökad förekomst av korttidsarbete. Den bild, som arbetslöshetssiffrorna ge av läget, är vidare måhända något för ljus, på grund av den eftersläpning, som uppgifterna om antalet hjälpsökande arbetslösa förete. Det är möjligt, att en betydande arbetslöshet framträder under vintern, även om minskningen i sysselsättningen inom industri och handel blir moderat.

Utfallet av löpande statsreglering. Riksstaten för budgetåret 1940/41 upptog i sin av 1940 års lagtima riksdag givna utformning inkomster å driftbudgeten å tillhopa 1,862 miljoner kronor och utgifter å 1,723 miljoner kronor. Staten utmynnade sålunda bokföringsmässigt sett i ett överskott på 139 miljoner kronor. Man utgick emellertid vid fastställandet av riksstaten ifrån att den militära beredskapen skulle nödvändiggöra mycket betydande utgifter, vilka skulle bestridas med stöd av förskottsstaten för försvarsväsendet. Regleringen av dessa utgifter var avsedd att ske i efterhand genom medelsanvisningar å tilläggsstater i anslutning till riksstaten. Nyssnämnda överskott upptogs med hänsyn därtill i riksstaten såsom balanserat i avvaktan på slutlig reglering av denna stat.

1940 års urtima riksdag har sedermera å tilläggsstat I anvisat anslag å driftbudgeten till ett sammanlagt belopp av 199 miljoner kronor. Vid samma riksdag har vidare å riksstaten uppförts tvenne nya inkomsttitlar, nämligen krigskonjunkturskatt med 20 miljoner kronor och allmän omsättningsskatt med 80 miljoner kronor (skrivelse nr 102). Med de å tilläggsstat I redovisade förändringarna i riksstaten skulle sålunda en total utgiftssumma av 1,922 miljoner kronor balansera mot en beräknad inkomstsumma av 1,962 miljoner kronor. Även det härvid framkommande överskottet å 40 miljoner kronor är att betrakta blott som en formell balanspost. Medelsanvisningarna å tilläggsstaten, som i flertalet fall utgöra täckningsanslag för förskottsutgifter, representera nämligen icke någon fullständig reglering av hittills föreliggande eller förväntade förskottsutbetalningar. Täckningen av särskilt sådana förskottsutgifter, som betingas av dispositionsbeslut avseende en fortlöpande verksamhet med obestämd total omfattning, har uppskjutits till den senare tidpunkt under budgetåret, då en bättre överblick över ifrågavarande kostnader är möjlig.

Till ledning för beräkningen av det slutliga budgetutfallet föreligga nu vissa nya uppgifter angående inkomstutvecklingen och medelsbehoven.

I fråga om *inkomsterna* har riksräkenskapsverket i skrivelse den 7 december 1940 framlagt en beräkning av utfallet för innevarande budgetår. Till grund för denna ligga de räkenskapsmässiga uppgifterna rörande influtna inkomster under tiden juli—oktober samt vissa från vederbörande myndigheter infordrade upplysningar. Budgetårets första fyra månader visa, trots tillkomsten av nya skatter, ett något lägre inkomstresultat än samma månader under år 1939. I förhållande till de i riksstaten beräknade inkomsterna

räknas för budgetåret i dess helhet med ett betydande underskott för bensinskatten, som under sommarmånaderna givit en starkt sjunkande inkomst och numera lämnar blott ringa avkastning. Detsamma gäller fordonsskatten. Ett ogynnsamt utfall motses också för kaffeskattens del. Även vissa rusdrycksmedelstitlar framstå såsom relativt svaga. Inkomster väsentligt överstigande de i riksstaten uppförda beloppen motses däremot för statens järnvägar och riksbanken. Bland skattetitlarna visa inkomst- och förmögenhetsskatterna samt vissa nya eller förhöjda indirekta skatter — främst omsättnings- och utskänkningsskatten å spritdrycker — betydande överskott över tidigare beräknad avkastning.

De motsedda överskotten och bristerna i inkomstutfallet, jämförda med inkomstberäkningarna i riksstaten, resultera i ett visst nettoöverskott men föranleda icke i och för sig någon ändrad bedömning av budgetbalansen. Det bör framhållas, att nedgången i inkomsterna av automobilskattemedel, såsom i annat sammanhang närmare utvecklas, i viss utsträckning måste regleras mot budgetutjämningsfonden och sålunda medför en tillfällig merbelastning av allmänna budgeten.

På *utgiftssidan* tillkomma i första hand de utgifter, för vilka medel nu äskas i propositionen nr 2 angående tilläggsstat II. Dessa avse såsom nyss framhållits väsentligen företag avsedda att igångsättas, i den mån arbetslöshetens utveckling så påkallar. Det är alltså ännu ovisst, i vilken utsträckning de å staten äskade anslagen behöva tagas i anspråk. Detsamma gäller de anslag för åtgärder för arbetsmarknadens reglering m. m. varom förslag kommer att framläggas i särskild proposition.

I propositionen nr 3 till 1940 års urtima riksdag redogjorde jag för en beräkning av medelsbehovet för sådana utgifter för försvarsberedskapen, som borde bli föremål för reglering i ett sammanhang vid budgetårets slut. Med då kända utgångspunkter uppskattades det erforderliga täckningsanslaget till 1,400 miljoner kronor. Anledning finnes nu till en justering av denna beräkning. I sina huvuddrag kan frågan om medelsbehovet för reglering av försvarsutgifterna på förskottsstaten sammanfattas på följande sätt.

För tiden juli—oktober 1940 uppgingo samtliga utgifter för försvarsväsendet (inklusive krigsfamiljebidrag) till i runt tal 700 miljoner kronor. För återstoden av budgetåret uppskattas de löpande utgifterna för försvarsberedskapen till sammanlagt inemot 600 miljoner kronor. I anledning av redan fattade beslut om medelsanvisning för vissa engångsanskaffningar räkna de militära förvaltningsmyndigheterna vidare med utbetalningar under budgetåret på tillsammans något över 600 miljoner kronor; beräkningen bygger på antagandet att utbetalningar i anledning av redan meddelade anvisningsbeslut till ett belopp av i runt tal 150 miljoner kronor skola verkställas först under nästa budgetår. Dessa uppgifter ge en summa av 1.9 miljarder kronor såsom mått på de utbetalningar för försvarsväsendet under innevarande budgetår, med vilka man vid nuvarande grad av försvarsberedskap lägst

bör räkna. Summan understiger det belopp, från vilket beräkningen i propositionen nr 3 utgick, med något hundratal miljoner kronor.

Med de engångsanskaffningar, vilkas ungefärliga kostnader här angivits, äro föreliggande behov icke i avsedd grad tillgodosedda. Den beräknade budgetbelastningen för försvarsändamål bör med hänsyn härtill ökas utöver nyss angivna summa med ett belopp, vars storlek ej nu kan med bestämdhet angivas. Vid en bedömning av finansläget torde försiktigheten bjuda att räkna med ett tillägg av 500 miljoner kronor; det må anmärkas att detta belopp blott avser att ange storleksordningen av de utbetalningar intill budgetårets slut som vid nuvarande leveransförhållanden äro att påräkna vid fortsatt forcerad materielanskaffning. De sammanlagda försvarskostnaderna under budgetåret skulle med sist angivna utgångspunkt kunna uppskattas till 2.4 miljarder kronor. Eftersom utgifterna till ett belopp av i runt tal 700 miljoner kronor täckas av medel anvisade å riksstat eller tilläggsstat, skulle sålunda krävas regleringsanslag på ytterligare 1.7 miljarder kronor.

Under löpande statsregleringsperiod skulle, enligt här anförda uppgifter, inkomster på i runt tal 2 miljarder kronor komma att balansera mot utgifter på sammanlagt omkring 3.7 miljarder kronor. Budgetunderskottet kan alltså under angivna förutsättningar beräknas till c:a 1.7 miljarder kronor. Det bör understrykas, att den försämring i utfallet i förhållande till uppskattningen i propositionen nr 3 till 1940 års urtima riksdag, varmed här räknats, helt förklaras av den summa som tillagts för ytterligare engångsanskaffningar.

Riksstatsförslaget.

Inkomstberäkningen. Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för nästa budgetår slutar på en summa av 2,075.9 miljoner kronor; beräkningen bygger på förutsättningen, att de under de båda sista åren beslutade skattehöjningarna och nya skatterna skola fortbestå. I jämförelse med de för nu löpande budgetår å riksstat och tilläggsstat uppförda inkomsterna innebär ämbetsverkets uppskattning, att statens intäkter skulle stiga med i runt tal 114 miljoner kronor. Inkomstökningen beror icke på antagna förändringar i skatteunderlaget eller i intäkterna av statens affärsverksamhet. Mycket betydande förskjutningar av sådan art förekomma, men de gå i olika riktningar och förekommande minskningar motvägas till större delen av höjningar å andra inkomsttitlar. Om man bortser från de nya, av 1940 års urtima riksdag beslutade skatterna, krigskonjunkturskatt och allmän omsättningsskatt, utvisar summan av inkomsterna från nuvarande till nästa budgetår en minskning på några tiotal miljoner kronor. Att denna nedgång icke blott helt kompenseras utan att till och med en rätt avsevärd sammanlagd inkomststegring är att motse, kan sägas bero på att intäkten av de nya skatterna hänför sig till en kortare tidrymd under detta budgetår än under nästa. Krigskonjunkturskatten, som beräknats stiga från 20 till 50 miljoner kro-

nor, avser för nu löpande budgetår att träffa inkomststegringar efter utgången av augusti månad 1939, alltså för endast ett tredjedels år, och allmänna omsättningsskatten, för vilken beräknats en stegring från 80 till 200 miljoner kronor, kommer att inflyta för endast fem månader av innevarande budgetår.

Bland de övriga större avvikelserna från de för löpande budgetår beräknade inkomsterna motiveras minskningarna väsentligen av hänsyn till tendenser, som redan kommit till uttryck i det beräknade utfallet för löpande budgetår och sammanhänga med avspärrningen av handelsvägarna västerut. Den största nedgången förete automobilskattemedlen, som nedräknats med över 90 miljoner kronor, eller från 110 till 18 miljoner kronor. Samtidigt ha tilläggsskatterna å bensin reducerats med mer än hälften, eller med 13 miljoner kronor. Kaffeskatten har sänkts med 15 miljoner kronor. Minskningar ha vidare beräknats för rusdrycksförsäljningsmedel med 8 miljoner kronor, därav 6 miljoner kronor för partihandelsbolag, och med 5 miljoner kronor för var och en av följande inkomsttitlar, nämligen stämpelmedel, maltdrycksskatt, tipsmedel samt intäkter av Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag och av aktiebolaget Svenska tobaksmonopolet. Minskningen för tobaksmonopolet sammanhänger med att den inleverans av vinstmedel utöver sedvanlig utdelning, som beräknats ske för verksamhetsåret 1940, icke ifrågasatts för efterföljande verksamhetsår. Intäkten av postverket har beräknats nedgå med 4 miljoner kronor.

Även de av riksräkenskapsverket beräknade stegringarna i jämförelse med gällande riksstat motsvaras i allmänhet av ökad avkastning redan under innevarande budgetår. Beträffande den direkta inkomstbeskattningen sammanhänger uppräkningen jämväl med en motsedd ökning av de taxerade inkomsterna av tjänst och rörelse. Avkastningen har beräknats höjd för inkomst- och förmögenhetsskatten med 50 och för värnskatten med 25 miljoner kronor. Ökade intäkter ha vidare beräknats för omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker och för tullmedel med vardera 10 miljoner kronor, samt för industrisockerskatt med 6 miljoner kronor. För statens järnvägar har beräknats en höjning med 10 miljoner kronor och för riksbanken en höjning med 5 miljoner kronor.

Beträffande inkomsterna från folkpensioneringsfonden föreligger i huvudsak endast en formell förändring. Å den plats, där för innevarande budgetår upptages Bidrag från folkpensioneringsfonden å 75 miljoner kronor, återfinnes för nästa budgetår inkomsttiteln Folkpensionsavgifter å 45 miljoner kronor, medan avkastningen av fonden har förts till avdelningen Statens pensionsfonder och där upptagits under inkomsttiteln Folkpensioneringsfonden med en beräknad inkomst av 30.5 miljoner kronor. Jag återkommer i det följande till riksräkenskapsverkets motivering för denna omläggning.

För egen del har jag i allt väsentligt ansett mig böra godtaga de inkomstsiffror, till vilka riksräkenskapsverket kommit vid sina uppskattningar. En omprövning av vissa skatteformer och möjligen även av intäkterna av andra förvärvskällor torde, såsom jag i fortsättningen kommer att beröra, bli erfor-

derlig. De resultat, vari denna omprövning kan utmynna, äro emellertid icke möjliga att nu närmare bedöma och synas mig i vart fall för närvarande icke utgöra någon anledning att frångå de beräkningar, som riksräkenskapsverket med utgångspunkt från nu gällande grunder gjort. Vid min granskning av ämbetsverkets förslag har jag under sådana förhållanden endast funnit anledning att föreslå några mindre avvikelser. Av skäl, till vilka jag återkommer i det följande, förordar jag sålunda en höjning av de beräknade intäkterna av motorfordonsbeskattningen å netto 5 miljoner kronor och därutöver några smärre jämkningar å ett par inkomsttitlar. Tillhopa medföra de av mig förordade avvikelserna en höjning utöver de av riksräkenskapsverket beräknade inkomsterna av netto 5.7 miljoner kronor. För driftbudgeten skulle sålunda inkomstsumman enligt mitt förslag uppgå till i runt tal 2,082 miljoner kronor eller 120 miljoner kronor mera än enligt riksstaten för innevarande budgetår med de till denna vid 1940 års urtima riksdag gjorda tilläggen.

Utgifter för civila ändamål. Med hänsyn till de särskilda förhållanden som för närvarande göra sig gällande vid bedömningen av utgifterna för försvarsändamål synes det lämpligt att vid en översikt över riksstatsförslagets utgiftssida tills vidare begränsa framställningen till den del därav som avser civila ändamål.

Budgetarbetet har i denna del präglats av de krav på sparsamhet, som det ansträngda finansläget reser. För organisationen av det fortsatta besparingsarbetet och riktlinjerna för detta lämnas en utförlig redogörelse vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor (punkten 1), till vilken jag tillåter mig att hänvisa. Beträffande besparingsarbetets återspegling i riksstatsförslaget må här blott framhållas följande.

Förslag om anslag till nya ändamål eller om anslag, som avse utvidgning av redan tillgodosedda ändamål, ha avvisats i de fall, där anslagen ej direkt motiverats av krisläget. En konsekvens härav är, att förslag om löne-reglering i regel ej upptagits. Ett undantag har ansetts böra göras för landsfiskalstjänsterna; med avseende å dessa tjänster göra sig nämligen särskilda synpunkter gällande, som i nuvarande läge vunnit ökad aktualitet. Ett avsteg från eljest tillämpade principer har även ansetts befogat för viss lärarpersonal vid privatläroverken. Förslag om nyinrättande av tjänster ha, om icke alldeles särskilda skäl förelegat, ansetts icke böra tillstyrkas. De arvodesregleringar, delvis med avveckling av dyrtidstillägg, varom förslag framlagts, innebära i en del fall en jämkning nedåt. I riksstatsförslaget räknas i vissa fall jämväl med vakantsättning av lediga befattningar. En ytterligare begränsning har förutsatts skola ske i förordnandet av vikarier. I de fall där möjlighet därtill förelegat har räknats med en reduktion av den extra personalen. Den starka återhållsamhet som sålunda gjort sig gällande vid äskandet av anslag till avlöningar kommer endast ofullständigt till uttryck i anslagsberäkningarna. En orsak härtill är, att avlöningsanslagen, som till följd av tidigare tillämpade regler för anslagsberäkningen i flera fall un-

derstigit de verkliga utgifterna, nu enligt av riksdagen godkända principer upptagits med belopp motsvarande den beräknade belastningen (jfr För flera huvudtitlar gemensamma frågor, punkten 3).

Myndigheternas omkostnadsanslag, som redan i årets riksstat anvisats med reducerade belopp, ha underkastats en förnyad granskning och såvitt möjligt ytterligare minskats, företrädesvis vad angår sådana poster som publikationstryck och materielanskaffning. På grund av bränslekostnadernas stegring ha anslagen dock i ett flertal fall måst höjas. Anslag till resestipendier eller liknande ändamål, till kurser eller till enskilda sammanslutningar ha i regel starkt reducerats och i vissa fall helt uteslutits.

Med avseende å anslagen till olika anläggningsarbeten ha, såsom redan i det föregående antytts, särskilda synpunkter gjort sig gällande. Utvecklingen på arbetsmarknaden har för dessa anslags del motiverat äskanden som gå utöver vad som eljest skulle ifrågakommit. I regel ha anslagsäskandena å riksstaten trots detta begränsats till det omedelbart nödvändiga, men medel ha i stället föreslagits anvisade å en tilläggsstat II för innevarande budgetår. I de fall, där anslagen avse fortlöpande arbeten, ha medel i viss utsträckning ansetts böra äskas i riksstatsförslaget för ett års behov under förutsättning att arbetena bedrivas i tekniskt lämplig omfattning. En utförligare redogörelse för de principer som tillämpats vid anslagsprövningen lämnas vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor (punkten 2).

I riksstatsförslaget för nästa budgetår äskas å driftbudgeten sammanlagt 1,889 miljoner kronor, varav 584 miljoner kronor för försvarsändamål (inklusive avskrivningar för försvarsväsendets byggnader). Driftbudgeten utmynnar alltså i ett överskott på (2,082 — 1,889 =) 193 miljoner kronor. Detta överskott är emellertid att betrakta blott som en formell balanspost, vilken i riksstatsförslaget bör upptagas såsom balanserad i avvaktan på slutlig reglering av staten.

För löpande budgetår utmynnar driftbudgeten på riksstaten, inklusive de anslag som sammanfattats å tilläggsstat I, i en utgiftssumma på 1,922 miljoner kronor. Härav avse 590 miljoner kronor försvarsändamål. För nästa budgetår visar alltså driftbudgetens anslag för civila ändamål en minskning med 27 miljoner kronor. Bakom denna ligger en nedgång i egentliga statsutgifter för civila ändamål på 71 miljoner kronor och en ökning av utgifter för statens kapitalfonder (exklusive försvarsväsendets fastighetsfond) på 44 miljoner kronor. Det bör dock framhållas, att vissa utgifter för regleringsåtgärder främst på jordbrukets område, vilka belasta gällande riksstat, under nästa budgetår förutsatts skola tillsvidare bestridas å förskottsstaten. Den angivna anslagsminskningen reduceras därför, i den mån utgifterna för regleringsändamål komma att överstiga de i riksstatsförslaget beräknade beloppen.

Vad först angår de egentliga statsutgifterna framgå förändringarna under de olika huvudtitlarna av följande sammanställning.

	Riksstat och tilläggsstat I för 1940/41	Riksstats-förslaget för 1941/42	För-ändring
I. Kungl. hov- och slottsstaterna	1.9	1.8	— 0.1
II. Justitiedepartementet	16.5	18.1	+ 1.6
III. Utrikesdepartementet	8.8	9.0	+ 0.2
V. Socialdepartementet	350.5	358.7	+ 8.2
VI. Kommunikationsdepartementet	129.1	108.6	— 20.5
VII. Finansdepartementet	72.4	68.6	— 3.7
VIII. Ecklesiastikdepartementet	247.0	266.6	+ 19.7
IX. Jordbruksdepartementet	175.7	121.5	— 54.2
X. Handelsdepartementet	28.8	23.2	— 5.6
XI Folkhushållningsdepartementet	68.6	41.7	— 26.9
XII. Pensionsväsendet	60.6	70.8	+ 10.3
XIV. Riksdagen och dess verk m. m.	5.9	5.9	+ 0.0

För huvudtitlarna gemensamma utgiftsökningar förekomma i betydande utsträckning. Sålunda ha de rörliga tilläggen beräknats efter 15 i stället för 9 procent och dyrtidstilläggen efter en levnadskostnadsindex av 188 i stället för 174. Vidare tillkomma anslag för kristillägg, förslagsvis beräknade efter 4 procent för helt år. Sammanlagt svara dessa olika utgiftstillskott på de civila huvudtitlarna för en ökning av driftbudgetens slutsumma med 36 miljoner kronor; utan ifrågavarande tillskott skulle alltså anslagssumman under egentliga statsutgifter för civila ändamål ha nedgått med 107 miljoner kronor i förhållande till löpande budgetår.

I fråga om större förändringar å de olika civila huvudtitlarna i jämförelse med den för nu löpande budgetår gällande riksstaten (inklusive tilläggsstat I) må nämnas följande.

Andra huvudtiteln utvisar en stegring på 1.6 miljon kronor, vilken i huvudsak är automatisk och uttryck för levnadskostnadsstegringens återverkan på löner och omkostnader. En väsentlig del därav faller på de med beräknade belopp upptagna anslagen till avlöningar och omkostnader vid fångvårdsanstalterna.

För *tredje huvudtiteln* föreligger en nettoökning på inemot 200,000 kronor. De mera betydande stegringarna representeras av en av krisläget påkallad förstärkning av utrikesdepartementets personalorganisation jämte ökning av dess omkostnader med tillhopa i runt tal 300,000 kronor. Vidare ha anslagen till avlöningar åt attachéer vid beskickningar och konsulat samt till upplysningsverksamhet i utlandet angående Sverige ökats med vartdera över 100,000 kronor. Höjningarna motvägas väsentligen genom att anslaget till Sveriges andel i kostnaderna för Nationernas förbund å 475,000 kronor icke upptagits i riksstatsförslaget.

Femte huvudtitelns slutsumma företer en nettoökning på över 8 miljoner kronor, därvid dock ett flertal viktiga anslag upptagits med endast beräknade belopp. Bland de större höjningarna må, med bortseende från de automatiska utgiftsstegringarna som för huvudtiteln äro mycket betydande ifråga om såväl löner som vissa socialutgifter, främst nämnas beräknade höjningar för bidrag till folkpensioner och invalidunderstöd m. m. å 9 miljoner

kronor samt för barnbidrag och ersättning åt blinda å tillhopa 1.4 miljon kronor. Höjningarna sammanhänga med omregleringar av utgående ersättningar, som aktualiserats genom levnadskostnadernas stegring. Vidare möta beräknade anslagshöjningar för viss överflyttning av kostnaderna för överståthållarämbetet på staten å omkring 0.5 miljon kronor samt för lönereglering åt landsfiskalerna på omkring 2.7 miljoner kronor; sistnämnda anslagshöjning är dock till en icke obetydlig del av engångsnatur. Anslag ha tillkommit för bidrag till uppförande m. m. av epidemisjukhus och hem för kroniskt sjuka å tillhopa 650,000 kronor. Å andra sidan ha en del krisanslag å årets riksstat bortfallit, såsom anslagen till sommarvistelse på landet för barn från städer och andra tättbebyggda samhällen m. m. å 7 miljoner kronor samt till bidrag åt kommuner för anordnande av vissa skyddsrum och för inköp av motorbrandsprutor å tillhopa 2 miljoner kronor. Vissa anslag för inköp av materiel för det civila luftskyddet ha vidare minskats med 6.6 miljoner kronor.

Sjätte huvudtiteln uppvisar en nettominskning på över 20 miljoner kronor. Den restriktiva medelstilldelning för olika slag av vägarbeten, som kommit till uttryck i riksstatsförslaget, bör ses i sammanhang med de betydande anslagen för samma ändamål å tilläggsstat II för innevarande budgetår. Bidragen till vägunderhållet på landet m. m., till väg- och gatuarbeten i städerna och till vägförbättringsarbeten å landsbygden ha nedsatts med respektive 3.3, 4.2 och 7.1 miljoner kronor. Vidare föreligga sänkningar på 1 miljon kronor eller därutöver ifråga om bidrag till byggande av broar, till nyanläggning av landsvägar och till underhåll av enskilda vägar. Slutligen ha bortfallit anslag till reparationsberedskap vid väg- och vattenbyggnadsväsendet på 1.6 miljon kronor och till broförbindelse över Lule älv vid Gäddvik m. m. på 2.4 miljoner kronor.

Sjunde huvudtiteln utvisar en nedgång på netto 3.7 miljoner kronor. Bidraget till skattetyngda kommuner har ökats med 1.5 miljon kronor, och kostnaderna för årlig taxering ha preliminärt uppräknats med 0.5 miljon kronor. Avlöningskostnaderna för personal vid 1940 års allmänna folkräkning ha höjts med 230,000 kronor, varjämte tillkommit avlöningar och omkostnader för valutakontoret å i runt tal 350,000 kronor, vilka kostnader tidigare redovisats netto å riksstaten och även i fortsättningen torde helt täckas av beräknade licensinkomster. Minskningar föreligga främst å anslagen till ersättning åt kommunerna för mistad kommunal progressivskatt med 3.9 miljoner kronor och till ersättning åt städerna för mistad tolag med 2.5 miljoner kronor. Vidare har anslaget till försök med framställning av sulfitsprit å 175,000 kronor bortfallit.

För *åttonde huvudtiteln* föreligger en ökning på närmare 20 miljoner kronor, varav huvudparten är uttryck för de höjda levnadskostnadernas återverkan på lönerna. Anslaget till avlöningar åt lärare vid allmänna läroverk har stigit med något över 2 miljoner kronor, och bidragen till avlöningar åt lärare vid kommunala flick- och mellanskolor samt lärare vid praktiska mellanskolor ha ökats med tillhopa 1.2 miljon kronor. Denna stegring be-

ror dock till en mindre del på en fortsatt utbyggnad av ifrågavarande skolformer, vilken i sin tur medfört viss minskning av understödet åt högre folkskolor, ävensom på kvinnliga lärares uppflyttning i högre löneklass. Bidraget till avlöningar åt lärare vid folkskolorna har upptagits med en beräknad ökning av 7 miljoner kronor. Genom pågående rationaliseringsåtgärder har denna och vissa andra anslagshöjningar begränsats. Samtidigt ha dessa åtgärder medfört betydande förskjutningar mellan olika anslag. Till huvudtitelns stegring ha bidragit beräknade anslagshöjningar för fortsatt utbyggnad av karolinska sjukhuset och för provisorisk löneregelering åt lärare vid privata läroverk, den senare beräknad inklusive dyrtidstillägg till omkring 175,000 kronor.

För *nionde huvudtiteln* har beräknats en nedgång på 54 miljoner kronor, betingad i främsta rummet av minskning eller bortfall av krisanslagen till förmån för jordbruket under nu löpande budgetår; i ett par fall tillgodoses motsvarande ändamål av anslag under elfte huvudtiteln och till viss del avses ifrågakommande utgifter skola tillsvidare bestridas å förskottsanslag. Anslaget till prisreglerande åtgärder på jordbrukets område har beräknats sänkt med 46 miljoner kronor. Bidrag till transport och inköp av stråfoder, till anskaffande av gasgeneratorer för jordbrukstraktorer och fiskebåtar m. m. samt till uppförande av siloanläggningar å tillhopa över 7 miljoner kronor ha bortfallit. Vidare ha anslagen till olika åtgärder för främjande av skogsbrandskydd ävensom anslaget till åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland m. m. minskats med omkring 1 miljon kronor respektive 500,000 kronor. Förvaltningsbidraget till egnahemslåneförmedlare har i samband med egnahemsorganisationens ombildning nedgått med 575,000 kronor. Bland mera betydande höjningar, om man bortser från de automatiska stegringarna å avlönings- och omkostnadsanslagen, må nämnas ett beräknat bidrag till Mälarens reglering å 375,000 kronor och en höjning av anslaget till skogsvårdens befrämjande med 200,000 kronor. Vidare ha tillkommit anslag till lappväsendet å 177,000 kronor, vilka överflyttats från femte huvudtiteln.

Tionde huvudtiteln utvisar en nettominskning på 5.6 miljoner kronor, väsentligen beroende på bortfall av vissa krisanslag av engångskaraktär och minskade avsättningar till fonder. Sålunda ha anslag till exploatering av vissa uppfinningar å 3 miljoner kronor och till torvberedning å vissa staten tillhöriga mossar å 0.8 miljon kronor utgått, varjämte anslaget till säkerhetsanstalter för sjöfarten reducerats med närmare 400,000 kronor. Avsättningsanslagen till fonderna för idrottens och friluftslivets främjande ha minskats med tillhopa 1.5 miljoner kronor och motsvarande anslag till lotterimedelsfonden med 0.5 miljon kronor. Vidare ha bortfallit anslag till reparationskostnader för statens isbrytare och till utrustning av statens hantverksinstitut å tillhopa i runt tal 0.5 miljon kronor. Å andra sidan ha tillkommit anslag för utrustning av flygtekniska försöksanstalten å 200,000 kronor. Ersättningsanslaget till fastighetsfonden har ökats med över 200,000 kronor.

Å *elfte huvudtiteln* föreligger en nettominskning av inemot 27 miljoner

kronor, vilken dock förklaras av att vissa betydande medelsbehov under nästa budgetår anses böra tillsvidare täckas från förskottsanslag. Anslagen till förmalningsersättningar å 34 miljoner kronor och till reglering av priserna på vissa jordbruksförnödenheter å 5 miljoner kronor ha i riksstatsförslaget bortfallit. Anslaget till omkostnader för statlig lagerhållning har nedgått med 18 miljoner kronor, men å andra sidan har ett till 25 miljoner kronor beräknat anslag till omkostnader för statlig inköps- och försäljningsverksamhet tillkommit. Vidare har anslaget till omkostnader i samband med inköp och inlösen av ved m. m. höjts med 1 miljon kronor. Det i årets riksstat upptagna bidraget till lastnings- och lossningsanordningar för sockerbetor å 0.8 miljoner kronor har bortfallit. Anslagen till de krisförvaltningsorgan, som sortera under folkhushållningsdepartementet, ha höjts med sammanlagt över 4 miljoner kronor.

Tolfte huvudtitelns stegring på tillhopa 10.3 miljoner kronor beror väsentligen på levnadskostnadsstegringens återverkan. Sålunda faller på dyrtidstilläggen i runt tal 5 miljoner kronor och på kristilläggen 2.8 miljoner kronor. Grunden är väsentligen densamma för höjningen av vissa pensioneringsanslag. Kostnader å tillhopa 1.3 miljoner kronor för pensionering av militära beställningshavare å reservstat och av personal i försvarsväsendets reserver ha överförts från fjärde huvudtiteln. Samtidigt ha anslagen till Vadstena krigsmanshuskassa och dyrtidstillägg åt kassans understödstagare m. fl. nedgått med över 600,000 kronor. Bidraget till ersättning i anledning av kroppsskada ådragen under militärtjänstgöring har höjts med 750,000 kronor.

För *fjortonde huvudtiteln* — riksdagen och dess verk m. m. — föreligga höjningar av anslagen till riksgäldskontoret med över 200,000 kronor och till allmänt kyrkomöte med 115,000 kronor, men de sammanlagda höjningarna motvägas genom bortfallet av ett anslag å 369,000 kronor till reparations- och ändringsarbeten m. m. å riksdagshuset.

Bland de under utgifter för statens kapitalfonder uppförda huvudtitlarna visar *riksgäldsfonden* en ökning med icke mindre än 50 miljoner kronor, vilken återspeglar den väsentligt ökade statsupplåning vilken kommit till stånd eller är att påräkna. Huvudtiteln *Avskrivning av nya kapitalinvesteringar* utvisar en beräknad sänkning av anslagen för civila ändamål på 7.1 miljoner kronor. Anslagssumman under *Avskrivning av oreglerade kapitalmedelsförluster* har stigit med 0.5 miljoner kronor.

Utgifter för försvarsväsendet. Å riksstaten för innevarande budgetår är fjärde huvudtiteln uppförd med 454.4 miljoner kronor. Å tilläggsstat I har under samma huvudtitel anvisats 93.3 miljoner kronor. Under huvudtiteln för avskrivning av nya kapitalinvesteringar ha för försvarsväsendets fastighetsfond å samma stater anvisats anslag om 11.1 respektive 30.8 miljoner kronor. I förslaget till riksstat för budgetåret 1941/42 har fjärde huvudtiteln föreslagits uppförd med 553.8 miljoner kronor. För försvarsväsendets fastighetsfond beräknas avskrivningsanslag på sammanlagt 29.8 miljoner kronor.

De principer som varit vägledande vid utarbetandet av riksstatsförslagets fjärde huvudtitel utvecklas närmare av chefen för försvarsdepartementet vid anmälan av anslagsäskandena för försvarsväsendet. Huvudtiteln åsyftar en beräkning av de utgifter som försvarsväsendet kommer att draga under förutsättning att förstärkt försvarsberedskap eller mobilisering icke är för handen under nästkommande budgetår. Även vissa utgifter som sammanhänga med beredskapen men skulle komma att fortbestå någon tid efter avvecklingen av denna ha förutsatts finansierade vid sidan av riksstaten. Den försvarsorganisation, på vilken utgiftsberäkningarna stödja sig har i viss mån karaktären av en övergångsform. Särskilt gäller detta anslagen till armén, vilka endast delvis kunnat beräknas under hänsynstagande till de organisatoriska förändringar som äro under övervägande.

Med de angivna förutsättningarna för anslagsberäkningarna under fjärde huvudtiteln blir denna i nuvarande läge ur statsregleringssynpunkt av begränsat intresse. Större vikt tillkommer beräkningen av de utgifter som vid fortsatt försvarsberedskap och påskyndad materielanskaffning komma att bestridas av förskottsanslag och först senare bli föremål för reglering över tilläggsstat till riksstaten. Dessa utgifter kunna under vissa förutsättningar väntas bli av mindre omfattning än för nu löpande budgetår. Även om man inte vågar räkna med någon minskning i den omedelbara försvarsberedskapen, torde man kunna antaga, att utökningen av den materiella utrustningen, som har karaktär av engångsåtgärd och delvis anknyter till en utvidgad organisation, icke kommer att under ännu ett helt budgetår fortgå i samma påskyndade takt som för närvarande. Med dessa utgångspunkter skulle de samlade försvarsutgifterna för nästa budgetår kunna uppskattas på följande sätt. De löpande utgifterna för försvarsberedskapen uppgå för närvarande till något över 70 miljoner kronor i månaden. Om inga väsentliga förändringar i läget inträda, synes det rimligt att för hela budgetåret 1941/42 beräkna ett utgiftsbelopp på c:a 800 miljoner kronor. Kostnaderna för materiell utrustning kunna på grundval av förut angivna siffror antagas under löpande budgetår uppgå till ett belopp mellan 1 och 1.5 miljarder kronor. Om sistnämnda belopp av 1.5 miljarder kronor för materielanskaffning skulle komma att utgå under detta budgetår, skulle enligt de uppskattningar från de militära förvaltningsmyndigheterna, på vilka jag här bygger, för ytterligare, av myndigheterna beräknad anskaffning på nästa budgetår falla utbetalningar på åtminstone 500 miljoner kronor. Om detta antages vara ett minimum och möjligheten hålles öppen för en ånyo utvidgad anskaffning, som dock icke antages överskrida ytterligare 500 miljoner kronor, skulle de nu beräkneliga försvarsutgifterna under nästa budgetår röra sig mellan lägst 1.3 och högst 1.8 miljarder kronor. På riksstaten äskas under fjärde huvudtiteln omkring 550 miljoner kronor. Det överskjutande medelsbehovet skulle alltså röra sig mellan 800 och 1,200 miljoner kronor. Då förslaget till riksstat utvisar ett överskott på i runt tal 200 miljoner kronor, innebär den här beräknade merutgiften för försvarsändamål, att man skulle ha att emotse ett underskott på, avrundat, mellan 600 och 1,000 miljoner kronor.

Statsutgifternas finansiering. Redan tidigare och särskilt då finansläget var föremål för granskning i samband med motiveringen för omsättningsskatten, har jag framhållit, att den praktiska fråga som främst ställdes av de stegrade statsutgifterna och de stora budgetunderskotten, inte vore den rent tekniska att skaffa staten de nödvändiga penningmedlen för likviderna. Den reella innebörden i utgiftsstegringen är att staten i långt högre grad än tidigare tar i anspråk landets kapitaltillgångar och arbetskraft för gemensamma ändamål, och det väsentliga spörsmålet är hur denna överföring av produktiva resurser skall kunna ske utan en inflationsartad prisstegring och utan skadliga rubbningar i inkomstfördelningen. De finanspolitiska åtgärderna, alltså frågorna om skatter och lån och budgetens balansering, kunna sålunda inte behandlas enbart efter principer gällande för deras eget isolerade område, hur viktiga dessa än få anses vara, utan som delar av hela den ekonomiska politiken. De äro medel för denna politik, jämställda med penningpolitiska eller direkt försörjningspolitiska ingripanden.

Utförliga framställningar rörande den ekonomiska politikens uppgifter och finansutvecklingens innebörd ur allmänt ekonomisk synpunkt ha redan lämnats riksdagen vid olika tillfällen under hösten. Inför den ytterligare stegring av försvarskostnaderna, som man enligt den föregående redogörelsen för närvarande har att räkna med, och inför den ovisshet som råder om hur länge en förstärkt försvarsberedskap måste bibehållas, torde det emellertid finnas anledning att gå in såväl på frågan, hur försvarsutgifterna förhålla sig till landets ekonomiska bärkraft, som på det därmed nära förbundna spörsmålet, hur den nödvändiga medelsanskaffningen bäst skall ske.

Vid bedömningen av de senast angivna frågorna är det av värde att ställa försvarsutgifternas omfattning mot bakgrunden av nationalinkomsten och dess fördelning mellan privat konsumtion och andra ändamål. För finansdepartementets räkning ha verkställts vissa beräkningar rörande nationalinkomstens utveckling under senare år. Resultaten av dessa ha sammanfattats i en promemoria, till vilken jag torde få hänvisa. Av beräkningarna framgår, att den privata konsumtionen det sista fredsåret uppgick till 8 à 8.5 miljarder kronor och under 1939 steg ytterligare. Den totala nationalinkomsten kan uppskattas till ett belopp, som år 1938 med 2.5 à 3 miljarder kronor översteg den privata konsumtionen och år 1939 bör ha legat mer än 3 miljarder kronor över denna. Av sistnämnda tilläggsbelopp hänföra sig omkring 2 miljarder kronor till ny kapitalbildning och återstoden utgöres av vad som kan betecknas såsom offentlig konsumtion.

I jämförelse med dessa siffror för folkets hela inkomst kan det förefalla, som om även utgiftsökningar för det allmännas räkning av den storleksordning, varom nu är fråga, inte med nödvändighet skulle behöva ge upphov till allvarliga farhågor. Om statsutgifternas ökning sättes till 2 miljarder kronor, innebär detta visserligen, att omkring 20 procent av hela nationalinkomsten skulle flyttas över från området för de enskilda medborgarnas förbrukning och kapitalbildning, men hur betydande en sådan omflyttning och inskränkning än måste anses vara, synes det ligga ett visst fog i erinran om att

hela nationalinkomsten antagligen under de sista tio åren vuxit med 2 miljarder kronor, och att den på grund av ökade försvarsutgifter sänkta levnadsstandarden alltså skulle hålla sig på en ganska välkänd nivå. De sålunda anförda synpunkterna bidra utan tvivel att belysa problemet, men det finns anledning att endast med försiktighet söka dra praktiska slutsatser ur dessa allmänna resonemang och abstrakta siffror. Man får inte glömma att jämsides med statsutgifternas ökning går den pressning på de enskildas konsumtion, som har sin grund i den av vårt försämrade försörjningsläge framkallade prisstegringen. Framför allt måste man emellertid beakta, att en försiggången höjning av levnadsstandarden till en viss och kanske icke obetydlig del tagit sådan form, att resurserna inte lätt eller hastigt kunna frigöras för de nya gemensamma ändamålen. Näringslivet är också delvis inriktat på att möta en viss enskild efterfrågan, och omställningen kan bli en lång och svår affär. För den enskilde tar saken sig uttryck i att stora delar av utgifterna äro för längre eller kortare tid bundna och inte kunna pressas samman så som rent abstrakt sett synes möjligt. De här antydda reala hindren för en överflyttning av resurser genom minskning av den enskilda konsumtionen ge sig på olika sätt till känna i de praktiska svårigheter vid finansieringsproblemets lösning, som dra till sig allmän uppmärksamhet: å ena sidan svårigheten att utforma sådana skatter eller skatteskalor, som skulle vara nödvändiga för att ge staten de behövliga inkomsterna, å andra sidan verkningarna på sysselsättningen inom näringslivet, om denna beskattning — eller en efter samma normer åstadkommen upplåning — skulle i hela sin omfattning motsvaras av en begränsning i den enskilda konsumtionen.

Man vågar därför inte heller antaga, att den redan försiggångna ökningen av statsutgifterna finansierats genom en motsvarande minskning av enskildas utgifter för konsumtionsändamål. Till antagligen mycket väsentlig del har bördan fallit på kapitalbildningen och tagit form av lagerförbrukning, minskad underhållsverksamhet och inskränkt enskild nyinvestering. Under en begränsad tid synes en dylik utveckling inte behöva verka oroande. Engångsanskaffningar för militära ändamål kunna betraktas som en form av kapitalbildning, och en ombildning av vad som skulle kunna kallas civilt kapital till militärt kapital kan uppenbarligen försiggå utan att omedelbart behöva motsvaras av en inskränkning i konsumtionen. Men lika uppenbart är, att en sådan finansiering endast är möjlig under en övergångstid, och att ansträngningarna måste inriktas på att snarast möjligt nå fram till en från allmän ekonomisk synpunkt hållbar balans mellan statens utgifter och inkomster. Detta innebär icke blott att statsutgifterna skola täckas genom tillskott ur medborgarnas verkliga inkomster och alltså inte genom kreditutvidgning. Det innebär också, att de ökade bidragen till statens utgifter inte få inkräkta på den önskvärda kapitalbildningen. En sådan balans kan vinnas såväl genom beskattning som upplåning, och är alltså inte detsamma som budgetbalans i den trängre betydelsen, alltså att inga löpande utgifter täckas genom lån. Vikten av denna sistnämnda balans behöver inte framhållas, men att uppnå den är inte omedelbart ett lika angeläget mål. Såsom vid förslaget till

omsättningsskatt påpekades, ligger faran av en i trängre mening obalanserad budget i den stigande räntebelastningen och i den skadliga förskjutning av förmögenhetsfördelningen, som med all säkerhet skulle bli följden av en mera långvarig lånefinansiering. Olägenheterna göra sig alltså endast så småningom gällande och kunna också senare gradvis avlägsnas.

Utsikterna att nå fram till båda dessa slag av balans och medlen att åstadkomma dem hänga naturligtvis nära samman med de antaganden man gör om försvarsutgifternas omfattning. Av redogörelsen för budgetläget framgår, att utgifter på över 2 miljarder kronor balanseras av verkliga inkomster och att därvid finnes plats för försvarsutgifter på 700 till 800 miljoner kronor, om utgifterna för regleringsåtgärder främst på jordbrukets område kunna hållas inom de i riksstatsförslaget beräknade beloppen. Vid en begränsning av utgifterna inom denna ram, och alltså försvarskostnader av inemot samma storlek som nu beräknade löpande utgifter, skulle ingen ökning av skatteinkomsterna vara motiverad av kravet på budgetbalans i trängre mening, om man tillsvidare anser sig kunna bortse från åtgärder för täckning av de under sistlidna budgetår uppkomna och för innevarande budgetår beräknade underskotten. Huruvida en ytterligare förhöjd beskattning skall visa sig påkallad vid nu instundande riksdag, får alltså avgöras i samband med övervägaden av den omfattning engångsanskaffningen bör erhålla under nästa budgetår och vilka antaganden man vågar göra om tiden därefter. Jag utgår därvid ifrån att underbalansering i budgetär mening, alltså lån för täckande av utgifter på driftbudgeten, ännu någon tid kan vara i viss utsträckning tillåtlig. Den avvägning mellan skatter och lån, som sålunda kan bli erforderlig, bör ske främst med hänsyn till den mera allmänna ekonomiska balans, varom tidigare talats, och som innebär att den enskilda konsumtionen hålles inom sådana gränser, att utrymme finnes både för de ökade statsutgifterna och för behövlig kapitalbildning. Denna avvägning kan knappast heller med fördel diskuteras, innan större klarhet vunnits rörande storleken av de statsinkomster som kunna krävas utöver de i budgetförslaget upptagna.

Beräkning av de särskilda inkomsttitlarna.

Allmänna förutsättningar. Riksräkenskapsverket betonar i sin skrivelse med förslag till inkomstberäkning för budgetåret 1941/42 det avgörande inflytande på inkomstutfallet som tillkommer ett flertal nu svårbedömbara faktorer. Beräkningen måste därför anses mycket approximativ och varje förändring i de antagna förutsättningarna kommer att medföra avsevärda förskjutningar i inkomsttillflödet.

Den ekonomiska utvecklingen kan för närvarande icke bedömas med ledning av i vanlig mening konjunkturella faktorer utan är väsentligen betingad av politiska avgöranden. Ämbetsverkets inkomstberäkning bygger på

förutsättningen att det nuvarande handelspolitiska läget kommer att bestå även under nästkommande budgetår. Någon hänsyn har icke tagits till de förändringar i den ekonomiska utvecklingen, som skulle inträffa, om kriget upphörde före utgången av den period beräkningen avser. Det vore för övrigt, framhåller riksräkenskapsverket, icke möjligt att nu bedöma omfattningen och verkningarna av de omläggningar i produktion och handel, som ett blivande fredsslut torde medföra.

Med denna utgångspunkt har ämbetsverkets inkomstberäkning kommit att nära anslutas till utvecklingstendenserna under det förflutna året. Verket erinrar om att allt fler statsingripanden på näringslivets område under detta år framtvungits på skilda områden. Den militära och ekonomiska beredskapen har nödvändiggjort betydande omläggningar av både produktion och konsumtion. Sedan genom de krigförande makternas åtgärder våra handelsvägar över haven blivit spärrade, ha under ett allt intimare samarbete mellan staten och det enskilda näringslivet genomgripande omläggningar av utrikeshandeln och folkförsörjningen försiggått.

Efter en erinran om att någon mera betydande arbetslöshet till följd av exportens nedgång icke blivit märkbar under år 1940, huvudsakligen beroende på ökade statsbeställningar samt inkallelser till militärtjänst, framhåller riksräkenskapsverket, att risk för minskad sysselsättning föreligger, i den mån krigsindustrien minskar och stagnationen inom byggnadsverksamheten kvarstår. Utvecklingen blir därvid beroende av den omfattning, i vilken produktionskapaciteten utnyttjas för tillgodoseende av varubehovet inom landet och för intensifiering av handelsutbytet med de marknader, som ännu äro öppna för svensk handel. Den fortsatta handelsavspärrningen västerut befarar ämbetsverket skola medföra ökad knapphet på vissa varor med därav följande prisstegring, som dock i sin mån kan motverkas genom produktion och import av ersättningsvaror.

Från dessa utgångspunkter räknar riksräkenskapsverket med att statsinkomsterna skola för budgetåret 1941/42 utvisa stora avvikelser från de linjer, vilka hittills betraktats som normala, och nämner därvid särskilt följande punkter.

Till följd av bensinbristen skedde förflutet år en överflyttning inom transportväsendet från landsvägs- till järnvägstrafik med åtföljande stegring av järnvägsinkomsterna och samtidig nedgång i inkomsterna av automobilskattemedlen. Efter den särskilt under senare delen av år 1940 alltmer forcerade övergången till användning av inhemskt bränsle kan landsvägstrafiken antagas börja återvinna en del av sina tidigare transporter. Därvid kommer den dock att bära en mindre skattebelastning än tidigare genom att bensinskatten bortfaller. De löpande automobilskattemedelsinkomsterna förväntas på grund härav sjunka. För statens järnvägars del räknar riksräkenskapsverket likväl fortsättningsvis med en relativt hög avkastning. Detsamma gäller intäkterna av sådana inkomsttitlar som lotspenningar och riksbanksfonden. Beträffande tullmedlen, som efter avspärrningen visat en mycket låg avkastning, anser ämbetsverket att man, så snart verkningarna av den pågående omläggningen

av utrikeshandeln och produktionen inom landet blivit märkbara, får räkna med någon återhämtning.

Riksräkenskapsverket utgår ifrån att de nya skatter, som av riksdagen beslutats i anledning av krisläget under åren 1939 och 1940, skola äga bestånd jämväl under budgetåret 1941/42. För inkomst- och förmögenhetsskatten räknar verket med oförändrade uttagningsgrunder. Med avseende å den antagna utvecklingen av den taxerade inkomsten för år 1940, som utgör underlaget för sistnämnda skatt under nästa budgetår, må hänvisas till verkets framställning.

Det är uppenbart att inkomstberäkningen för nästföljande statsreglering i nuvarande läge erbjudit riksräkenskapsverket särskilda vanskligheter. I avgörande hänseenden begränsas möjligheterna till en tillförlitlig uppskattning av den godtycklighet som ligger i valet av grundläggande antaganden rörande framtiden. Beräkningarna för de särskilda inkomsttitlarna — med undantag för inkomst- och förmögenhetsskatterna — förete även merendels en bred osäkerhetsmarginal. I nuvarande läge har det tett sig naturligt att nära anknyta till myndigheternas framtidsbedömning och förslag, även om skäl kunnat anföras för justeringar i en eller annan riktning.

De allmänna förutsättningarna för riksräkenskapsverkets beräkningar finner jag mig kunna godtaga. De resultat till vilka verket kommit ha med denna utgångspunkt underkastats sedvanlig granskning, för vilken det emellertid under rådande förhållanden saknas anledning att redogöra i detalj. Endast på ett par punkter vill jag tillfoga några anmärkningar eller föreslå smärre modifikationer.

Inkomst- och förmögenhetsskatt, värnskatt och krigskonjunkturskatt. Riksräkenskapsverket har med stöd av en undersökning av det sannolika taxeringsutfallet för år 1940 uppskattat den behållna inkomsten under nästa budgetår av inkomst- och förmögenhetsskatt till 450 miljoner kronor. Därvid har verket utgått från oförändrad uttagningsprocent för bottenskatten för olika grupper av skattskyldiga. På samma sätt har verket vid beräkningen av värnskattens avkastning, vilken upptagits till 275 miljoner kronor, förutsatt, att denna skulle fortsättningsvis uttagas enligt de grunder som fastställts vid 1940 års lagtima riksdag.

Frågan om förhållandet mellan inkomst- och förmögenhetsskatten och värnskatten torde emellertid nu böra upptagas till omprövning. Det kan därvid komma att visa sig nödvändigt att fastställa nya grunder för värnskatten och att i samband därmed ändra även uttagningen av inkomst- och förmögenhetsskatten. Jag erinrar om att uttagningsprocenten för inkomst- och förmögenhetsskatten vid 1940 års lagtima riksdag kunde fastställas, först sedan beslut redan fattats angående grunderna för utgörande av värnskatt. Vid fastställande av dessa grunder utgick man preliminärt från en lägre uttagningsprocent för inkomst- och förmögenhetsskatten än som senare, på grund av

den under april och maj inträffade försämringen i det statsfinansiella läget, beslöts av riksdagen.

Under angivna förhållanden är det för närvarande endast möjligt att göra en preliminär uppskattning av intäkten av ifrågavarande inkomsttitlar. En slutlig beräkning torde få verkställas, sedan grunderna för utgörande av de båda skatterna fastställts av riksdagen. Därvid blir det även möjligt att beakta resultaten av 1941 års taxering. I avvaktan på att slutligt förslag till inkomstberäkning kan framläggas, torde anledning saknas att frångå grunderna för riksräkenskapsverkets uppskattning.

Även för krigskonjunkturskattens del utgår riksräkenskapsverket från de grunder som gälla för inkomståret 1939. Förslag till förordning om krigskonjunkturskatt för år 1941 är under utarbetande inom finansdepartementets skatteberedning och kommer, så snart förhållandena det medgiva, att framläggas för riksdagen. Enligt detta förslag är krigskonjunkturskatten för år 1941 avsedd att utgå även för vissa inkomstarter som tidigare icke fallit under denna skatteform. Skatten skulle vidare uttagas efter i viss mån ändrade grunder. Också denna inkomsttitel måste därför nu beräknas blott preliminärt. Såsom ett formellt belopp torde kunna upptagas det av riksräkenskapsverket föreslagna, eller 50 miljoner kronor.

Automobilskattemedel. Intäkterna av fordonsskatt och bensinskatt ha av riksräkenskapsverket uppförts med 12 respektive 6 miljoner kronor. Verket har därvid räknat med att tidigare medgivna skattelättnader för gengasdrivna fordon skulle fortbestå. Efter det att riksräkenskapsverket avgav sitt förslag till inkomstberäkning, har emellertid 1940 års urtima riksdag upphävt ifrågavarande skattelindring. Riksdagen har vidare lämnat utan erinran förslag om visst uppskov med inbetalningen av skatt för av reservförrådsnämnden införd bensin. Med betonande av den stora osäkerhet som vidlåder beräkningen vill jag med hänsyn härtill och med beaktande jämväl av övriga inverkande omständigheter förorda, att automobilskattemedlen uppföras med sammanlagt 25 miljoner kronor. Fordonsskatten skulle då upptagas med 20 och bensinskatten med 5 miljoner kronor. Sistnämnda justering föranleder en nedräkning av tilläggsskatterna å bensin från av riksräkenskapsverket föreslagna 12 till 10 miljoner kronor.

Den ovisshet som råder om automobilskattemedlens avkastning under nästa budgetår skulle under normala förhållanden vålla allvarliga svårigheter med hänsyn till att inkomsterna då äro avgörande för väganslagens storlek. Någon möjlighet att åstadkomma balans mellan automobilskattebudgetens inkomster och utgifter föreligger emellertid för närvarande icke; det må nämnas att enbart för vägunderhållet erfordras ett belopp ungefär dubbelt så stort som den beräknade avkastningen av automobilskattemedlen. Väganslagens omfattning måste därför nu bestämmas på andra grunder än de vanliga och utan hänsyn till nedgången i intäkterna för specialbudgeten ifråga. I samband med anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor har jag närmare redogjort för den avvägning av anslagen till vägväsendet å riksstaten

för nästa budgetår och å tilläggsstat till innevarande års riksstat som befunnits påkallad till följd av vägarbetenas betydelse ur sysselsättningssynpunkt. Om från den beräknade intäkten av automobilskattemedel under detta och följande budgetår med tillägg av behållningen i automobilskattemedlens fond drages den beräknade belastningen på redan anvisade väganslag för detta budgetår och de anslag till vägväsendet som äskas av årets lagtima riksdag, erhålles ett beräknat underskott på upp till 200 miljoner kronor. Täckning av denna brist får tillsvidare ske över budgetutjämningsfonden. Detta blir automatiskt fallet med tillämpning av nu gällande budgetsystem, i det att utgifter för vägväsendet, för vilka täckning saknas, därvid direkt belasta sistnämnda fond. Om, såsom vid uppgörande av statsverkspropositionen skett, anslag tillhörande automobilskattebudgeten trots bristande balans alltjämt anvisas med förbehåll om avräkning mot automobilskattemedlen, kommer underskottet att å budgetutjämningsfonden redovisas såsom ett förskott att framdeles täckas av automobilskattemedel.

Industrisockerskatt och skatt å kaffe. Industrisockerskatten och skatten å kaffe ha av riksräkenskapsverket beräknats under budgetåret 1941/42 lämna en avkastning av 20 respektive 10 miljoner kronor. Beräkningen bygger på antagandet, att nuvarande skattebestämmelser skola vinna fortsatt tillämpning.

Såsom redan till 1940 års urtima riksdag anmäldes har inom finansdepartementet utarbetats förslag till särskild beskattning av vissa mera umbärliga varor. Dessa skatteförslag kunna erhålla en sådan utformning, att en rationalisering blir möjlig även av här ifrågavarande speciella tillverknings- och omsättningsskatter. I avvaktan på slutlig prövning av de nya skatteförslagen är det därför icke möjligt att bedöma, huruvida industrisockerskatten och skatten å kaffe under nästa budgetår komma att uttagas efter oförändrade grunder eller överhuvud såsom särskilda skatter. Om inkomsttitlarna nu uppföras i förslaget till riksstat i enlighet med riksräkenskapsverkets förslag sker detta därför endast preliminärt.

Rusdrycksförsäljningsmedel: partihandelsbolag. Inkomsttiteln har för innevarande budgetår upptagits med 10 miljoner kronor, vilket belopp även beräknas inflyta. Därvid räknar dock aktiebolaget Vin- & spritcentralen med att för inleverans disponera 2 miljoner kronor av vinst- och prisregleringsfonden. Då denna fond uppgår till blott 2.4 miljoner kronor kommer den att efter ett sådant ianspråktagande vara så gott som helt förbrukad.

Bolaget beräknar nu nettovinsten för år 1941 till 10 miljoner kronor, varav efter föreskriven utdelning något mer än 9 miljoner kronor skulle kunna inlevereras till statsverket. Genom tidigare dispositioner av vinst- och prisregleringsfonden såväl som av andra skäl är emellertid bolagets likviditetsställning ansträngd. Bolaget anser därför att 5 miljoner kronor böra avsättas till sistnämnda fond och uppskattar sålunda den möjliga inleveransen av vinstmedel till 4 miljoner kronor.

I anledning av spritcentralens beräkning anför riksräkenskapsverket, att verket i princip icke kan finna lämpligt, att hos statliga eller halvstatliga företag fondering av vinstmedel äger rum under nuvarande statsfinansiella läge. Ämbetsverket godtager likväl bolagets beräkning under hänvisning till olämpligheten av att inleverering av vinstmedel till driftbudgeten sker under sådana förutsättningar, att den kommer att finansieras genom lån i riksbanken.

Ehuru jag biträder riksräkenskapsverkets principiella ståndpunkt, vill jag likväl framhålla, att det är angeläget att affärsmässigt nödvändiga fonderingar i statsföretagen få ske även i nuvarande läge. Det må erinras om att för statsverkets del uppställda avskrivningsregler ansetts böra konsekvent fasthållas även under krisen. Med denna utgångspunkt biträder jag den föreslagna inkomstberäkningen för nästföljande budgetår.

I detta sammanhang torde få erinras om sättet för redovisning av ränta och amortering å de av 1939 och 1940 års urtima riksdagar under fonden för förlag till statsverket beviljade medlen till anläggningskapital för nya sulfitspritfabriker å tillhopa 10 miljoner kronor. Medlen disponeras för utlämnande av lån med en återbetalningstid av högst tio år och löpande med en ränta av 5 procent. Amortering och förräntning av lånen sker i den formen, att vederbörande företag vid leverans av sulfitsprit till spritcentralen icke utfår den del av likviden, som motsvarar beräknad avskrivning och förräntning å anläggningskapitalet. Vid bolagets återförsäljning av spriten erhålles härigenom en extra inkomst, som tillföres statsverket över här ifrågavarande inkomsttitel. I de av spritcentralen inlevererade vinstmedlen ingå sålunda ifrågavarande räntebelopp ävensom de återbetalade kapitalmedlen, vilka senare på utgiftssidan motsvaras av särskilda anslag under huvudtiteln avskrivning av oreglerade kapitalmedelsförluster. Inleveransen av ränte- och amorteringsmedel torde icke under nästföljande budgetår behöva särskilt beaktas vid beräkningen av statsverkets inkomst från spritcentralen.

Inkomster vid länsarkitektsinstitutionen. Inkomsttiteln har i årets riksstat uppförts med 590,000 kronor. För nästa budgetår förordar byggnadsstyrelsen, att inkomsten beräknas till samma belopp, medan däremot riksräkenskapsverket föreslår en sänkning till 500,000 kronor.

För min del vill jag förorda, att inkomsttiteln i nästa års riksstat uppföres med samma belopp som i riksstaten för budgetåret 1939/40, eller 570,000 kronor.

Avgifter för prisreglering på jordbrukets område. Denna inkomsttitel, som för innevarande budgetår uppförts med ett formellt belopp å 100 kronor och nu beräknas inbringa i runt tal 245,000 kronor, har av riksräkenskapsverket icke medtagits i inkomstberäkningen för budgetåret 1941/42. Detta har underlåtits med hänvisning till att någon intäkt enligt uttalande från livsmedelskommissionen icke i nuvarande läge syntes kunna beräknas för sist-

nämnda budgetår. Såsom redovisningstitel för eventuella inkomster av särskilda införsel- och utförselavgifter å slaktdjur, kött och fläsk samt ägg, och för sådana nya intäkter av likartat slag på jordbrukets område som kunna tänkas tillkomma synes mig likväl inkomsttiteln böra tillsvidare kvarstå. Jag förordar, att den uppföres med ett formelt belopp av 100 kronor.

Emot riksräkenskapsverkets förslag att icke medtaga inkomsttiteln avgifter för täckande av förluster å spannmålsregleringen har jag icke någon erinran att göra.

Vissa licensavgifter m. m. Inkomsttiteln Handelslicensavgifter m. m. infördes vid 1939 års urtima riksdag för redovisning av avgifter som inflyta i krisorganens verksamhet. Riksräkenskapsverket har föreslagit, att motsvarande titel i riksstaten för budgetåret 1941/42 skall erhålla benämningen Vissa licensavgifter m. m. samt att därunder skola upptagas — förutom de under den hittillsvarande rubriken redovisade licensavgifterna från handels-, trafik- och livsmedelskommissionerna — såväl avgifter för undersökningar och typbesiktningsbevis vid bränslekommissionens kontroll över vissa acetylengasaggregat för drift av förbränningsmotorer och vid sprängämnesinspektionens kontroll över vissa lampor och apparater för acetylengas som övriga i krisorganens verksamhet inflytande inkomster av liknande natur.

Förutom de av riksräkenskapsverket särskilt nämnda inkomsterna tillkommer här, med den av mig i annat sammanhang förordade redovisningen av valutakontorets inkomster och utgifter, såsom en mera avsevärd post de avgifter som uppbäras av valutakontoret. Med hänsyn härtill bör inkomsttiteln upptagas med högre belopp än det av ämbetsverket beräknade. Jag förordar, att inkomsterna under denna rubrik beräknas till ett uppåt avrundat belopp av 2,000,000 kronor.

Folkpensionsavgifter. Å inkomsttiteln Bidrag från folkpensioneringsfonden redovisas för närvarande två helt skilda slag av inkomster, nämligen dels ränteavkastningen av fonden, dels pensionsavgifter. Under erinran om att dessa inkomster numera äro att anse såsom inkomster för budgeten i dess helhet och att något direkt samband mellan deras belopp och beräkningen av kostnaderna för folkpensioneringen icke finnes, har riksräkenskapsverket framhållit, att frågan om förändring av fondens kapitalbehållning för framtiden borde betraktas som ett problem om reglering av statens förmögenhetsställning. Fonden föreslås därför i likhet med statens övriga pensionsfonder hänförd till statens kapitalfonder. Ränteavkastningen borde i överensstämmelse därmed upptagas under avdelningen inkomster av statens kapitalfonder, medan pensionsavgifterna däremot fortfarande borde redovisas såsom egentliga statsinkomster.

I enlighet med den av riksräkenskapsverket hävdade uppfattningen har verket under här ifrågavarande inkomsttitel — med den förändrade beteckningen Folkpensionsavgifter — upptagit blott den till 45 miljoner kronor uppskattade intäkten av avgifter för folkpensioneringen.

Den planerade årliga fonderingen av 20 miljoner kronor av folkpensioneringsfondens inkomster har helt inställts under budgetåren 1939/40 och 1940/41. Under förutsättning att den för framtiden upphör, synes mig det av riksräkenskapsverket framlagda förslaget till ändrad fondredovisning erbjuda sådana fördelar att det bör biträdas. I det finansiella läge varmed man för en avsevärd framtid måste räkna och med hänsyn jämväl till den ståndpunkt till frågan om fondering till mötande av framtida pensionsutbetalningar, som statsmakterna intagit beträffande budgeten i övrigt, torde övervägande skäl tala för att den partiella fonderingen av folkpensionsavgifter inställes. Hemställan om förslag i detta syfte göres i det följande. Med denna utgångspunkt tillstyrker jag den av riksräkenskapsverket förordade förändringen av redovisningsförfarandet på ifrågavarande område.

Ämbetsverkets beräkning av å ena sidan inkomsten av folkpensionsavgifter, å andra sidan fondens ränteavkastning har icke givit mig anledning till erinran.

Övriga diverse inkomster. Denna inkomsttitel har av riksräkenskapsverket beräknats till ett avrundat belopp av 3 miljoner kronor, därvid ämbetsverket anmärkt, att frågan huruvida någon disposition av totalisatormedel för allmänna budgetändamål kunde äga rum undandroge sig dess bedömande. Under budgetåret 1939/40 tillfördes förevarande inkomsttitel från stuteriväsendets fond 215,000 kronor och under nu löpande budgetår avses att 1 miljon kronor skall disponeras för samma ändamål. Enligt vad jag inhämtat torde från nämnda fond kunna för allmänna budgeten under 1941/42 tagas i anspråk ett belopp av 500,000 kronor. Fondmedlen böra tillföras denna inkomsttitel, som sålunda torde upptagas i riksstatsförslaget till ett belopp av 3,500,000 kronor.

Postverket. Inkomsten av postverket, som för innevarande budgetår uppförts med 14 miljoner kronor och beräknas uppgå till 15.7 miljoner kronor, har för nästa budgetår av riksräkenskapsverket beräknats till 10 miljoner kronor. Ämbetsverket har därvid räknat med en frankoteckensuppbörd av 80 miljoner kronor för kalenderåret 1941.

I den skrivelse från generalpoststyrelsen, från vilken riksräkenskapsverkets beräkning utgår, har generalpoststyrelsen framhållit, att de framlagda uppskattningarna vore synnerligen osäkra. Vid försämring av det handels- och utrikespolitiska läget kunde det bliva nödvändigt att verkställa helt nya beräkningar. Det måste därvid tagas under övervägande, huruvida och i vad mån inkomsterna kunde ökas genom portohöjningar och utgifterna beskäras genom extraordinära inskränkningar i postanordningarna.

Med hänsyn särskilt till postens stora betydelse för handeln och den allmänna samfärdseln är det icke lämpligt att utnyttja statens monopolställning på området i beskattningssyfte. De av generalpoststyrelsen berörda möjligheterna att förbättra postverkets avkastning synas mig dock på sätt styrelsen

förutsatt böra bli föremål för närmare prövning i händelse svårigheter skulle framträda att upprätthålla en skälig inkomst av postverket.

Mot den av riksräkenskapsverket förordade inkomstberäkningen för nästa budgetår har jag intet att erinra.

Riksbanksfonden. Denna inkomsttitel är i årets riksstat uppförd med 5 miljoner kronor. Beloppet avser statens beräknade andel i riksbankens vinst för år 1940. Fullmäktige i riksbanken ha nu i skrivelse till riksräkenskapsverket preliminärt beräknat denna vinst till 20.8 miljoner kronor. Det ankommer på 1941 års lagtima riksdag att på förslag av bankoutskottet fatta beslut, hur stor del av den i riksbankens bokslut framkommande vinsten som skall inlevereras till statsverket.

Enligt vad jag under hand inhämtat ha bankofullmäktige vid uppskattningen av riksbankens årsresultat förutsatt, att guldinnehavet skulle bokföras enligt samma principer som i 1938 års bokslut men att därvid framkommande vinst å försäljningar av guld icke skulle medtagas i den för året redovisade vinsten på riksbankens rörelse. Jag vill i anledning härav erinra om de önskemål som voro bestämmande vid den omläggning av guldbokföringen som skedde i och med 1938 års bokslut.

Vid anmälan av förslag till inkomstberäkning i 1937 års statsverksproposition redogjorde jag för den då av riksbanken tillämpade guldbokföringen. Denna bokföring medförde, att uppkommande rörelsevinst å guldet automatiskt gick till nedskrivning av den balanserade bokförlusten å riksbankens innehav av guld och valutor. Vinstmedlen blevo alltså reserverade för täckning av den eventuella förlust som skulle uppstå vid en valutastabilisering vid lägre guldvärde än det dåvarande. Mera ändamålsenligt syntes mig vara att resultatet av riksbankens handel med guld för framtiden redovisades öppet och att frågan om dispositionen av eventuella vinster varje år upptoges till prövning mot bakgrunden av en bedömning av då föreliggande risker. Till det av mig sålunda framförda förslaget uttalade bankoutskottet vid 1937 års riksdag sin anslutning.

Bankofullmäktige anmälde sedermera till bankoutskottet vid 1938 års riksdag sin avsikt att omlägga bokföringen av handeln med guld för tillgodoseende av nyss angivna önskemål. Vinst och förlust skulle sålunda redovisas på det guld som inköpts efter år 1937 men endast på den del av detta guld som försålts. Den betydande osynliga reserv som förefanns i guldkassan vid ingången av år 1938 skulle alltså icke framtagas. Frågan huruvida en i bokföringen framkommande vinst å de av omläggningen berörda guldtransaktionerna borde medtagas i den för året redovisade vinsten, var avsedd att bli föremål för prövning av fullmäktige i samband med uppgörandet av bokslutet för varje år.

Den planerade omläggningen av guldbokföringen, vilken av bankoutskottet lämnades utan erinran, genomfördes i 1938 års bokslut. Under detta år och år 1939 har den varit av ringa betydelse för vinstutfallet. Till följd av de mera avsevärda omdispositioner av riksbankens tillgodohavanden i guld och ut-

ländska valutor som ägt rum under år 1940 aktualiseras däremot nu frågan om dispositionen av i bokföringen framkommande vinst å ifrågavarande transaktioner. Skäl kunna anföras för att denna vinst icke medtages i den för året redovisade vinsten på riksbankens rörelse. Det må understrykas, att om så ej sker, innebörden därav endast är att ifrågavarande vinst å guldtransaktionerna icke anses böra nu tagas i anspråk för allmänna budgetändamål. Jag erinrar emellertid om vad som vid anmälan av propositionen nr 3 till 1940 års urtima riksdag framhölls angående möjligheten av riksbankskrediter till statsverket på basis av riksbankens inkomster i egen verksamhet.

För år 1941 ha bankofullmäktige räknat med en vinst på riksbankens rörelse av 10 miljoner kronor. Med detta belopp har inkomsttiteln också upptörts i riksräkenskapsverkets inkomstberäkning. Beräkningen, vilken under rådande förhållanden måste betecknas såsom rent formell, har ej givit mig anledning till erinringar.

Statens allmänna fastighetsfond. För byggnadsstyrelsens delfond av statens allmänna fastighetsfond har riksräkenskapsverket beräknat ett överskott av 7,776,000 kronor. Vid preliminär beräkning av anslagsbeloppen till reparations- och underhållskostnader m. m. å fastighetsfondens stat för nästa budgetår har jag i anslutning till ett av byggnadsstyrelsen alternativt framlagt förslag tillstyrkt, att för styrelsens delfond upptages ett belopp, som med 535,000 kronor överstiger det belopp, varmed riksräkenskapsverket räknat vid uppskattningen av delfondens överskott. I anledning härav bör överskottet sänkas i motsvarande mån, eller till 7,241,000 kronor.

Statens utlåningsfonder. Riksräkenskapsverket har i sin inkomstberäkning icke tagit hänsyn till avkastningen av de kapitalinvesteringar, som beslutats av 1940 års urtima riksdag. Några nämnvärda inkomster vore enligt ämbetsverkets mening icke att under budgetåret 1941/42 påräkna av dessa investeringar, och ytterligare förslag till liknande av krisläget föranledda medelsanvisningar vore att förvänta vid 1941 års lagtima riksdag.

De av urtima riksdagen beslutade investeringarna i statens lånefonder avse i flertalet fall förstärkning av förut existerande fonder. Endast en fond har nybildats, nämligen lånefonden för inköp av gasgeneratorer för fiskebåtar med ett kapital av 1,150,000 kronor. Förstärkningarna till äldre fonder äro följande:

Lånefonden för främjande av bostadsbyggande på landsbygden	kronor	500,000
Spannmålskreditfonden	»	2,000,000
Lånefonden för inköp av gasgeneratorer för motordrift	»	14,500,000
Hemslöjdslånefonden	»	1,500,000
Statens sekundärlånefond för rederinäringen	»	250,000.

I anslutning till riksräkenskapsverkets förslag synes mig lämpligt att verkställa den justering av inkomstberäkningen för lånefondernas del, som i an-

ledning av förenämnda och eventuellt å tilläggsstat II tillkommande investeringar kan befinnas erforderlig, först i samband med framläggandet av definitivt förslag till inkomstberäkning mot slutet av lagtima riksdagen. Därvid torde möjlighet även komma att erbjuda sig att vidtaga de jämkningar i uppskattningen av ränteavkastningen som må påkallas av förändringar i räntesatserna för olika fonder i anledning av förslag från pågående sakkunnigutredningar.

Fonden för låneunderstöd. Riksräkenskapsverket har med samma motivering som beträffande statens utlåningsfonder underlåtit att medräkna avkastningen av de nyinvesteringar under ifrågavarande fond, som beslutats av 1940 års urtima riksdag. Dessa nyinvesteringar äro :

Lån för bostadsförbättringsverksamhet	kronor	500,000
Lån för uppförande av en mejeribyggnad å Ljusnedals bruksegendom	»	65,000
Lån till främjande av användningen av inhemskt motorbränsle m. m.	»	750,000.

Det förstnämnda anslaget har hänförts till riksgäldskontorets delfond och de båda övriga till statskontorets delfond av fonden för låneunderstöd.

Jag vill längre fram under riksdagens lopp på samma sätt som i fråga om utlåningsfonderna framlägga förslag till de ändringar i riksräkenskapsverkets beräkning, som kunna befinnas påkallade i anledning av verkställda nyinvesteringar.

Fonden för statens aktier. Förutom de av riksräkenskapsverket medräknade aktiebolagen böra under denna rubrik redovisas tre nya aktiebolag, tillkomna i samband med beslut av 1940 års urtima riksdag, nämligen Aktiebolaget transitotrafik, Svenska skifferoljeaktiebolaget och Aktiebolaget träkolsbriketter. Staten har tecknat aktier i dessa aktiebolag för respektive 399,500, 15,000,000 och 100,000 kronor. I den mån någon nämnvärd avkastning av ifrågavarande företag under budgetåret 1941/42 synes sannolik, vilket bättre kan bedömas mot slutet av riksdagen, torde erforderlig justering få göras i det slutliga förslaget till inkomstberäkning.

Till statsrådsprotokollet i detta ärende torde få fogas

Bilaga A. Riksräkenskapsverkets skrivelse den 7 december 1940 med inkomstberäkning för budgetåret 1941/42;

Bilaga B. P. M. med vissa beräkningar angående nationalinkomstens storlek.

Inkomsterna.

Med hänvisning till vad jag tidigare under rubriken Folkpensionsavgifter anfört, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att besluta,

att fortsatt fondering av medel i folkpensioneringsfonden i enlighet med den av Kungl. Maj:t och riksdagen fastställda planen för fondens användning icke skall äga rum

samt att fonden skall upptagas till redovisning såsom statlig kapitalfond.

Under åberopande av det anförda och med hänvisning jämväl till riksräkenskapsverkets förenämnda skrivelse hemställer jag vidare, att Kungl. Maj:t i avvaktan på framläggandet av vissa i det föregående berörda skatteförslag måtte föreslå riksdagen att upptaga inkomsterna å driftbudgeten i riksstaten för budgetåret 1941/42 enligt följande

Specifikation av inkomsterna å driftbudgeten.

A. Egentliga statsinkomster.		Kronor	Kronor
I. *Skatter:*			
1. Skatt på inkomst, förmögenhet och rörelse:			
a. Inkomst- och förmögenhetsskatt, *bevillning*	450,000,000		
b. Värnskatt, *bevillning*	275,000,000		
c. Krigskonjunkturskatt, *bevillning*	50,000,000		
d. Särskild skatt å förmögenhet, *bevillning*	27,000,000		
e. Utskiftningsskatt och ersättningsskatt, *bevillning*	1,000,000		
f. Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter, *bevillning*	100.000		
g. Stämpelmedel, *bevillning*	55,000,000	858,100,000	
2. Automobilskattemedel:			
a. Fordonsskatt, *bevillning*	20,000,000		
b. Bensinskatt, *bevillning*	5,000,000	25,000,000	
3. Tullar och acciser:			
a. Tullmedel, *bevillning*	130,000,000		
b. Allmän omsättningsskatt, *bevillning*	200,000,000		
c. Tilläggsskatter å bensin, *bevillning*	10,000.000		
d. Accis å silke, *bevillning*	2,800,000		
e. Accis å margarin och vissa andra fettvaror, *bevillning*	35,000,000		
f. Industrisockerskatt, *bevillning*	20,000,000		
g. Skatt å kaffe, *bevillning*	10,000,000		
h. Tobaksskatt, *bevillning*	160,000,000		
i. Brännvinstillverkningsskatt, *bevillning*	10,000,000		
j. Rusdrycksförsäljningsmedel, *bevillning*:			
α. Partihandelsbolag	4,000,000		
β. Detaljhandelsbolag	18,000,000		
k. Omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker, *bevillning*	180,000,000		
l. Omsättningsskatt å vin, *bevillning*	8,000,000		
m. Maltdrycksskatt, *bevillning*	40,000,000		
n. Skatt å läskedrycker, *bevillning*	7.000,000		
o. Statlig nöjesskatt, *bevillning*	10,000,000	844,800,000	1,727,900,000

	Kronor	Kronor
II. *Uppbörd i statens verksamhet:*		
1. Vattendomstolsavgifter	60,000	
2. Inkomster vid fångvården	525.000	
3. Inkomster vid statens uppfostringsanstalt å Bona	40,000	
4. Inkomster vid sjökarteverket	100,000	
5. Inkomster vid garnisonssjukhusen	1,120,000	
6. Inkomster vid militärapoteket	360,000	
7. Bidrag till riksförsäkringsanstalten och försäkringsrådet	1,700,000	
8. Bidrag till pensionsstyrelsen	32,000	
9. Inkomster vid statens tvångsarbets- och alkoholistanstalter	150,000	
10. Inkomster vid statens skyddshem	225,000	
11. Inkomster vid statens bakteriologiska laboratorium	400,000	
12. Inkomster vid statens rättskemiska laboratorium	15,000	
13. Inkomster vid statens farmacevtiska laboratorium	70,000	
14. Inkomster vid statens sinnessjukhus	14,900,000	
15. Inkomster vid statens uppfostringsanstalter för sinnesslöa	55,000	
16. Inkomster vid statens anstalt för fallandesjuka	235.000	
17. Inkomster vid statens institut för folkhälsan	60,000	
18. Avgifter för besiktning av motorfordon	700,000	
19. Avgifter för registrering av motorfordon	850,000	
20. Bidrag till statens bränslekontrollerande verksamhet	15,000	
21. Inkomster vid länsarkitektsinstitutionen	570,000	
22. Avgifter för kontroll å handeln med skattefri sprit m. m.	41,000	
23. Inkomst av myntning och justering	3,000,000	
24. Kontrollstämpelmedel	200,000	
25. Bidrag till bank- och fondinspektionen	120,000	
26. Bidrag till sparbanksinspektionen	100,000	
27. Bidrag för tillsyn över sparbankerna	200,000	
28. Inkomster vid tandläkarinstitutet	200,000	
29. Inkomster vid karolinska sjukhuset	3,525,000	
30. Inkomster vid serafimerlasarettet	2,100,000	
31. Terminsavgifter från läroverken m. m.	1,325,000	
32. Avgifter för granskning av biografbilder	150,000	
33. Inkomster av lantbruksingenjörsförrättningar	150,000	
34. Inkomster vid statens veterinärbakteriologiska anstalt	200,000	
35. Inkomster vid statens centrala frökontrollanstalt	250,000	
36. Inkomster vid statens lantbrukskemiska kontrollanstalt	30,000	
37. Avgifter för prisreglering på jordbrukets område	100	
38. Inkomster vid rikets allmänna kartverk	50,000	
39. Inkomster vid statens meteorologisk-hydrografiska anstalt	70,000	
40. Avgifter för statskontroll å krigsmaterieltillverkningen	30,000	

	Kronor	Kronor
41. Inkomster vid statens provningsanstalt	400,000	
42. Inkomster vid flygtekniska försöksanstalten	100.000	
43. Fyr- och båkmedel	3,000,000	
44. Lotspenningar	5,000.000	
45. Inkomster vid statens skeppsprovningsanstalt	50,000	
46. Patent- och varumärkes- samt registreringsavgifter	1,800.000	
47. Avgifter för registrering i förenings- m. fl. register	70,000	
48. Bidrag till försäkringsinspektionen	175.000	
49. Vissa licensavgifter m. m.	2,000,000	46,518,100
III. *Folkpensionsavgifter*		45,000,000
IV. *Diverse inkomster:*		
1. Bötesmedel	2,500,000	
2. Totalisatormedel	1,000.000	
3. Tipsmedel	5.000.000	
4. Lotterimedel	15,000.000	
5. Övriga diverse inkomster	3,500,000	27,000,000
		1,846,418,100
B. Inkomster av statens kapitalfonder.		
I. *Statens affärsverksfonder:*		
1. Postverket, *bevillning*	10.000.000	
2. Telegrafverket	36.000,000	
3. Statens järnvägar	60,000,000	
4. Statens vattenfallsverk	23,500,000	
5. Domänverket	10,000,000	139,500,000
II. *Riksbanksfonden*		10,000,000
III. *Statens allmänna fastighetsfond:*		
1. Fångvårdsstyrelsens delfond	380,000	
2. Utrikesdepartementets »	257.000	
3. Medicinalstyrelsens »	1,927,000	
4. Byggnadsstyrelsens »	7,241.000	
5. Generaltullstyrelsens »	26.000	
6. Uppsala universitets »	202,000	
7. Lunds universitets »	147,000	
8. Karolinska sjukhusets »	395,000	
9. Lotsstyrelsens »	33,000	10,608,000
IV. *Försvarsväsendets fastighetsfond:*		
1. Arméförvaltningens delfond	2,560,000	
2. Marinförvaltningens »	2,390.000	
3. Flygförvaltningens »	1,109,000	6,059,000

	Kronor	Kronor
V. *Statens utlåningsfonder:*		
1. Statens bostadslånefond	320,000	
2. Lånefonden för tjänstemannasamhället vid Mörby	45,000	
3. Lånefonden för bostadsförsörjning för mindre bemedlade, barnrika familjer	800,000	
4. Lånefonden för bostadsbyggande i städer och stadsliknande samhällen	500,000	
5. Lånefonden för främjande av bostadsbyggande på landsbygden	296,000	
6. Lånefonden för lantarbetarbostäder	5,000	
7. Statens bosättningslånefond	550,000	
8. Lånefonden för anskaffning av motorvagnar m. m. åt enskilda järnvägar	51.000	
9. Vattenkraftslånefonden	175.000	
10. Luftfartslånefonden	2,000	
11. Statens lånefond för universitetsstudier	100	
12. Studielånefonden	45,000	
13. Lånefonden för inköp av ädla avelsston	100	
14. Lånefonden för inköp av avelshingstar av ardennerras	100	
15. Lånefonden för inköp av avelsston av nordsvensk ras	100	
16. Statens kaninavelslånefond	100	
17. Statens fjäderfälånefond	1,300	
18. Gödselvårdslånefonden	55,000	
19. Statens kalkbrukslånefond	9,600	
20. Statens fruktodlingslånefond	100	
21. Statens mejerilånefond	75,000	
22. Jordbrukets maskinlånefond	55,000	
23. Spannmålslagerhusfonden	100,000	
24. Spannmålskreditfonden	100	
25. Statens sekundärlånefond för jordbrukare	500,000	
26. Statens slakterilånefond	15,000	
27. Kraftledningslånefonden	150,000	
28. Egnahemslånefonden	8,000,000	
29. Jordförmedlingsfonden	100	
30. Arrendelånefonden	100	
31. Arbetarsmåbrukslånefonden	100	
32. Västerbottens och Norrbottens nybygges- och bostadsförbättringslånefond	4,000	
33. Kolonisternas kreaturs- och redskapslånefond	600	
34. Statens avdikningslånefond	1,400,000	
35. Täckdikningslånefonden	175,000	
36. Allmänna nyodlingsfonden	2,300	
37. Norrländska nyodlingsfonden	700	
38. Fiskerilånefonden	115,000	
39. Statens fiskredskapslånefond	100	
40. Kommunskogslånefonden	1,000	
41. Virkesmätningslånefonden	100	
42. Lånefonden för inköp av gasgeneratorer för motordrift	300,000	

	Kronor	Kronor
43. Hemslöjdslånefonden	1,500	
44. Industrilånefonden	15,000	
45. Statens hantverkslånefond	18,000	
46. Rederilånefonden	9,500	
47. Statens lånefond för den mindre skeppsfarten	4,000	
48. Statens sekundärlånefond för rederinäringen	60,000	13,857,700
VI. *Fonden för låneunderstöd:*		
1. Statskontorets delfond	650,000	
2. Riksgäldskontorets delfond	665.000	1,315,000
VII. *Fonden för statens aktier:*		
1. Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag	15,000,000	
2. Aktiebolaget Svenska tobaksmonopolet	1,595,000	
3. Aktiebolaget Jordbrukarbanken	1,000,000	
4. Svenska penninglotteriet aktiebolag	4,000	
5. Övriga aktiebolag	100	17,599,100
VIII. *Statens pensionsfonder:*		
1. Folkpensioneringsfonden	30,500 000	
2. Civila tjänstepensionsfonden	1,250,000	
3. Militära tjänstepensionsfonden	150,000	
4. Allmänna familjepensionsfonden	3,700,000	
5. Pensionsfonden för vissa riksdagens verk	24,000	35,624,000
IX. *Diverse kapitalfonder*		665,000
		235,227,800
Summa		**2,081,645,900**

Bilaga 1 till Specifikation av inkomsterna å driftbudgeten.

Beräknat förslag till stat för statens allmänna fastighetsfond för budgetåret 1941/42.

		Kronor
Inkomster.		
A. *Ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler:*		
1. Fångvårdsstyrelsens delfond	597,000	
2. Utrikesdepartementets »	788,000	
3. Medicinalstyrelsens »	3,026,000	
4. Byggnadsstyrelsens »	10,557,000	
5. Generaltullstyrelsens »	70,000	
6. Uppsala universitets »	718,000	
7. Lunds universitets »	326,000	
8. Karolinska sjukhusets »	870,000	
9. Lotsstyrelsens »	278,000	17,230,000
B. *Hyror och arrenden för till enskilda upplåtna lokaler och markområden:*		
1. Fångvårdsstyrelsens delfond	170,000	
2. Utrikesdepartementets »	31,000	
3. Medicinalstyrelsens »	797,000	
4. Byggnadsstyrelsens »	625,000	
5. Generaltullstyrelsens »	43,000	
6. Uppsala universitets »	17,000	
7. Lunds universitets »	10,000	
8. Karolinska sjukhusets »	215,000	
9. Lotsstyrelsens »	59,000	1,967,000
C. *Diverse inkomster:*		
1. Fångvårdsstyrelsens delfond	22,000	
2. Utrikesdepartementets »	21,000	
3. Medicinalstyrelsens »	240,000	
4. Byggnadsstyrelsens »	275,000	
5. Generaltullstyrelsens »	1,000	
6. Uppsala universitets delfond:		
a. Bidrag från universitetets egendoms- och skogsförvaltning	220,000	
b. Bidrag från Uppsala läns landsting	46,000	
c. Övriga diverse inkomster	48,000	314,000

			Kronor
7. Lunds universitets delfond:			
a. Bidrag från universitetets egendomsförvaltning	50,800		
b. Övriga diverse inkomster	10,200	61,000	
8. Karolinska sjukhusets delfond		18,000	
9. Lotsstyrelsens »		2,000	954,000
		Summa	**20,151,000**
Utgifter.			
A. *Reparations- och underhållskostnader m. m.:*			
1. Fångvårdsstyrelsens delfond		300,000	
2. Utrikesdepartementets delfond:			
a. Reparations- och underhållskostnader i allmänhet m. m.	220,000		
b. Bränsle och lyse för vissa tjänstebostäder, *förslagsvis*	93,000	313,000	
3. Medicinalstyrelsens delfond		1,015,000	
4. Byggnadsstyrelsens »		1,800,000	
5. Generaltullstyrelsens »		40,000	
6. Uppsala universitets delfond:			
a. Akademiska sjukhuset	144,000		
b. Övriga fastigheter	250,000	394,000	
7. Lunds universitets delfond		150,000	
8. Karolinska sjukhusets delfond:			
a. Karolinska sjukhuset	100,000		
b. Serafimerlasarettet	50,000	150,000	
9. Lotsstyrelsens delfond		240,000	4,402,000
B. *Avsättning till värdeminskningskonto:*			
1. Fångvårdsstyrelsens delfond, *förslagsvis*		100,000	
2. Utrikesdepartementets » , *förslagsvis*		80,000	
3. Medicinalstyrelsens » , *förslagsvis*		1,093,000	
4. Byggnadsstyrelsens » , *förslagsvis*		881,000	
5. Generaltullstyrelsens » , *förslagsvis*		12,000	
6. Uppsala universitets delfond:			
a. Akademiska sjukhuset, *förslagsvis*	164,000		
b. Övriga fastigheter, *förslagsvis*	288,000	452,000	
7. Lunds universitets delfond, *förslagsvis*		94,000	
8. Karolinska sjukhusets » , *förslagsvis*		483,000	
9. Lotsstyrelsens » , *förslagsvis*		34,000	3,229,000
C. *Hyres- och arrendeutgifter m. m. för av fonden förhyrda lokaler och arrenderade markområden:*			
1. Fångvårdsstyrelsens delfond, *förslagsvis*		9,000	
2. Utrikesdepartementets » , *förslagsvis*		190,000	
3. Medicinalstyrelsens » , *förslagsvis*		28,000	
4. Byggnadsstyrelsens » , *förslagsvis*		1,535,000	
5. Generaltullstyrelsens » , *förslagsvis*		36,000	
6. Uppsala universitets » , *förslagsvis*		1,000	
7. Lunds universitets » , *förslagsvis*		6,000	
8. Karolinska sjukhusets » , *förslagsvis*		75,000	
9. Lotsstyrelsens » , *förslagsvis*		32,000	1,912,000

		Kronor
Överskott att tillföras riksstatens driftbudget:		
1. Fångvårdsstyrelsens delfond	380,000	
2. Utrikesdepartementets »	257,000	
3. Medicinalstyrelsens »	1,927,000	
4. Byggnadsstyrelsens »	7,241,000	
5. Generaltullstyrelsens »	26 000	
6. Uppsala universitets »	202,000	
7. Lunds universitets »	147,000	
8. Karolinska sjukhusets »	395,000	
9. Lotsstyrelsens »	33,000	10,608,000
	Summa	**20,151,000**

Bilaga 2 till Specifikation av inkomsterna å driftbudgeten.

Beräknat förslag till stat för försvarsväsendets fastighetsfond för budgetåret 1941/42.

		Kronor
Inkomster.		
A. *Ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler:*		
1. Arméförvaltningens delfond	7,230,000	
2. Marinförvaltningens »	4,336,000	
3. Flygförvaltningens »	2,813,000	14,379,000
B. *Hyror och arrenden för till enskilda upplåtna lokaler och markområden:*		
1. Arméförvaltningens delfond	1,697,000	
2. Marinförvaltningens »	485,000	
3. Flygförvaltningens »	118,000	2,300,000
C. *Diverse inkomster:*		
1. Arméförvaltningens delfond	20,000	
2. Marinförvaltningens »	1,000	
3. Flygförvaltningens »	20,000	41,000
	Summa	**16,720,000**
Utgifter.		
A. *Reparations- och underhållskostnader m. m.:*		
1. Arméförvaltningens delfond	5,843,000	
2. Marinförvaltningens »	2.125,000	
3. Flygförvaltningens »	1,130,000	9,098,000
B. *Avsättning till värdeminskningskonto:*		
1. Arméförvaltningens delfond, *förslagsvis*	172.000	
2. Marinförvaltningens » , *förslagsvis*	163,000	
3. Flygförvaltningens » , *förslagsvis*	547,000	882,000
C. *Hyres- och arrendeutgifter m. m. för av fonden förhyrda lokaler och arrenderade markområden:*		
1. Arméförvaltningens delfond, *förslagsvis*	372.000	
2. Marinförvaltningens » , *förslagsvis*	144.000	
3. Flygförvaltningens » , *förslagsvis*	165,000	681,000
Överskott att tillföras riksstatens driftbudget:		
1. Arméförvaltningens delfond	2,560,000	
2. Marinförvaltningens »	2,390,000	
3. Flygförvaltningens »	1,109,000	6,059,000
	Summa	**16,720,000**

Vad departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt och föreslagit i avseende å beräkningen av statens i det föregående omförmälda inkomster och därmed sammanhängande ämnen behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:
Birger Öhman.

409042. Stockholm, Isaac Marcus Boktryckeri-Aktiebolag, 1941.

Bilaga A.

Till KONUNGEN.

Enligt den för riksräkenskapsverket gällande instruktionen åligger det detta ämbetsverk att årligen till Kungl. Maj:t avlämna förslag till beräknande av statsverkets inkomster vid nästföljande statsreglering ävensom

meddela upplysningar rörande förhållanden i övrigt av beskaffenhet att böra bringas till Kungl. Maj:ts kännedom i och för uppgörande av proposition till riksdagen angående statsverkets tillstånd och behov.

Då riksräkenskapsverket nu har att avgiva förslag till beräkning av inkomsterna å driftbudgeten för budgetåret 1941/42, vill ämbetsverket inledningsvis erinra om inkomstutvecklingen under budgetåret 1939/40.

I härvid såsom bilaga A fogad tabell lämnas en summarisk redovisning över utfallet av driftbudgeten för budgetåret 1939/40. I tabellen har driftbudgeten därvid uppdelats i dels den allmänna budgeten och dels de från densamma fristående, sinsemellan oberoende specialbudgeterna.

Enligt riksstaten för budgetåret 1939/40 hade inkomsterna beräknats till 1,464.91 miljoner kronor. Genom de av 1939 års urtima riksdag å tilläggsstat I för samma budgetår beslutade nya inkomsterna, huvudsakligen skatter, höjdes den enligt riksstaten beräknade inkomstsumman med 298.30 miljoner kronor till 1,763.21 miljoner kronor. I denna höjning ingingo emellertid omföringar mellan specialbudgeterna och allmänna budgeten med 29 miljoner kronor. Enligt budgetredovisningen uppgingo driftbudgetens inkomster till 1,849.33 miljoner kronor eller 86.12 miljoner kronor mer än beräknat.

Inkomsterna för allmänna budgeten överstego de beräknade med 104.85 miljoner kronor. Inkomstöverskottet är till hälften beroende på den ökade avkastningen av statens järnvägar. Den uppkomna stegringen av inkomsterna vid statens järnvägar har förorsakats dels av ökade statliga transporter för militära och andra ändamål, dels ock därav att järnvägarna såsom transportmedel måst anlitas i långt större utsträckning än tillförne på grund av såväl den genom bensinrestriktionerna minskade landsvägstrafiken som ock den genom isblockaden och handelsavspärrningarna reducerade kustfarten. Men även för vissa andra titlar hava inkomsterna å allmänna budgeten lämnat avsevärt högre avkastning än beräknat, främst beroende på det starka inkomsttillflödet under budgetårets sex första månader. Den därefter till följd av isblockaden och handelsavspärrningen inträffade minskningen i inkomsttillflödet å vissa inkomsttitlar har gjort sig märkbar först mot slutet av budgetåret.

Beträffande de under budgetåret 1939/40 beslutade nya eller förhöjda skatterna, torde vidare böra erinras, att värnskatt, tilläggsskatter å bensin, tobaksskatt samt omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker lämnat högre avkastning än beräknat, medan övriga nya skatter — maltskatt och maltdrycksskatt därvid räknade såsom en skatt — icke lämnat den i tilläggsstaten beräknade avkastningen.

Å specialbudgeternas inkomsttitlar har uppstått en nettobrist å 18.73 miljoner kronor, vilken främst är att hänföra till automobilskattemedel samt avgifter för prisreglering på jordbrukets område.

Enligt riksstat och tilläggsstat hade utgifterna beräknats skola överstiga inkomsterna med 1,003.94 miljoner kronor. Utgifterna å de mot budgetutjämningsfonden reglerade anslagen hava emellertid överstigit det beräknade

beloppet med 25.30 miljoner kronor. Detta överskridande motsvarar i stort sett nettoöverskridanden å fjärde huvudtitelns mot budgetutjämningsfonden reglerade anslag. Tack vare inkomstöverskottet å de mot allmänna budgeten reglerade inkomsttitlarna kom emellertid underskottet å driftbudgeten att begränsas till 924.39 miljoner kronor.

För att närmare belysa inkomstutvecklingen under de senaste åren har riksräkenskapsverket i följande tablå sammanställt inkomsterna för budgetåren 1935/36—1939/40, grupperade i överensstämmelse med driftbudgetens uppställning för det sistförflutna budgetåret.

	1935/36	1936/37	1937/38	1938/39	1939/40
		Miljoner kronor			
Egentliga statsinkomster:					
Skatter	759.18	853.25	941.65	1,104.13	1,369.17
Uppbörd i statens verksamhet	53.88	60.55	58.34	68.49	67.49
Bidrag från folkpensioneringsfonden	—	21.95	53.92	55.59	77.77
Diverse inkomster	13.38	12.25	14.33	26.50	85.77
Summa	826.44	948.00	1,068.24	1,254.71	1,600.20
Inkomster av statens kapitalfonder:					
Statens affärsverksfonder	125.02	146.34	127.42	132.04	185.44
Riksbanksfonden	4.25	2.75	3.90	1.50	—
Statens allmänna fastighetsfond	8.28	7.73	7.97	8.44	9.15
Statens utlåningsfonder	13.09	14.42	13.22	13.34	12.55
Fonden för låneunderstöd	0.71	0.50	1.31	1.71	1.13
Fonden för statens aktier	12.09	28.29	14.71	23.03	35.69
Statens pensionsfonder	—	—	—	6.97	5.06
Övriga kapitalfonder	3.35	1.39	1.87	0.11	0.11
Summa	166.79	201.42	170.40	187.14	249.13
Tillsammans	**993.23**	**1,149.42**	**1,238.64**	**1,441.85**	**1,849.33**

Närmare uppgifter rörande förändringarna å de olika inkomsttitlarna under samma femårsperiod lämnas i tabellbilagan B, vari inkomsterna likaledes fördelats å inkomsttitlar i enlighet med den för budgetåret 1939/40 gällande riksstatsuppställningen. Som av denna tabell framgår, är inkomstökningen under angivna tidsperiod huvudsakligen att hänföra dels till inkomsttitlarna för inkomst- och förmögenhetsskatter, automobilskattemedel, tullmedel, tobaksskatt, rusdrycksmedel, tipsmedel och lotterimedel ävensom inkomsterna av folkpensioneringsfonden, statens järnvägar och Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag och dels till de under budgetåret 1939/40 beslutade nya skatterna. För budgetåret 1939/40 har därjämte tillkommit en skenbar inkomstökning beroende på att under rubriken diverse inkomster såsom

inkomst redovisats omföringar från specialbudgeterna till allmänna budgeten å 37.91 miljoner kronor. Vad särskilt beträffar budgetåret 1939/40 bör vidare observeras, att man under detta budgetår kunnat såsom inkomst tillföra budgeten vissa hos domänverket, vin- och spritcentralen och tobaksmonopolet reserverade vinstmedel ävensom den kvarstående behållningen å skatteutjämningsmedlens fond.

Beträffande därefter inkomstutvecklingen under det nu löpande budgetåret 1940/41 föreligga ännu räkenskapsmässiga uppgifter endast för tiden juli—oktober. Driftbudgetens inkomster hava under denna tidsperiod uppgått till 362.25 miljoner kronor mot 371.00 miljoner kronor under motsvarande tid nästföregående budgetår. Trots de nytillkomna skatterna visar alltså det totala inkomsttillflödet lägre belopp än föregående budgetår.

Nedgången i inkomsttillflödet beror främst på att bensinskatten, vilken ännu under sommarmånaderna lämnade en visserligen starkt sjunkande inkomst, numera icke lämnar nämnvärd avkastning, samt att tullmedel och stämpelmedel sjunkit till närmare hälften av föregående års inkomstnivå. Fordonsskatten visar hittills på grund av stora restitutioner negativt resultat. Inkomsttitlarna för avgifter för prisreglering på jordbrukets område samt avgifter för täckande av förluster å spannmålsregleringen hava i det närmaste upphört att lämna inkomster. Levereringarna från telegrafverket och statens järnvägar överstiga ännu föregående års nivå. Rusdrycksmedel och tobaksskatt visa på grund av skattehöjningen stark ökning. Därjämte hava de vid urtima riksdagen 1939 beslutade nya konsumtionsskatterna bidragit till att upprätthålla en alltjämt relativt hög total inkomstnivå.

I närslutna bilaga C har riksräkenskapsverket intagit en av ämbetsverket med stöd av från vederbörande myndigheter infordrade uppgifter upprättad sammanställning över det beräknade utfallet av riksstatens inkomstsida för innevarande budgetår. Enligt denna beräkning skulle de i riksstaten uppförda inkomsttitlarna kunna väntas lämna en inkomst å 1,868.91 miljoner kronor mot beräknat 1,861.75 miljoner kronor. Därtill komma de i förslag till tilläggsstat uppförda nya inkomsttitlarna krigskonjunkturskatt och allmän omsättningsskatt, vilkas avkastning riksräkenskapsverket för innevarande budgetår uppskattar till 20.00 respektive 80.00 miljoner kronor. Sammanlagt skulle alltså driftbudgetens inkomster för innevarande budgetår kunna beräknas till 1,968.91 miljoner kronor eller 119.58 miljoner kronor mer än under nästföregående budgetår. De i riksstaten uppförda mot budgetutjämningsfonden reglerade inkomsttitlarna beräknas härvid lämna en nettomerinkomst att tillföras nämnda fond å 59.04 miljoner kronor. Härvid har avdrag gjorts för det belopp, varmed bristen å automobilskattemedlen beräknas överstiga automobilskattemedelsfondens disponibla behållning, eller cirka 38 miljoner kronor.

Då det slutliga utfallet av inkomstsidan för innevarande budgetår är beroende av mycket svårbedömbara faktorer, måste den av riksräkenskapsverket nu gjorda beräkningen betraktas som i hög grad approximativ.

Vad den nu förestående statsregleringen angår, äro de ekonomiska förhållandena under det snart tilländalupna kalenderåret av avgörande betydelse särskilt för avkastningen av inkomst- och förmögenhetsskatten.

Efter krigsutbrottet 1939 har den ekonomiska utvecklingen varit mycket oenhetlig. Svårast drabbades husbyggnadsverksamheten. Sedan exportmöjligheterna minskats, särskilt genom att handelsvägarna västerut spärrats, har vidare exportindustriens produktion nedgått. Produktionsinskränkningen har dock delvis kunnat motvägas genom ökad produktion för inhemska, speciellt militära ändamål.

Enligt Sveriges industriförbunds säsongutjämnade produktionsindex har den industriella produktionen under år 1940 visat en sakta fallande tendens. Generalindex för de i beräkningen ingående industrigrenarna — som i genomsnitt för år 1939 låg vid 124 — har under innevarande år nedgått från 128 under januari till 105 under september. Indextalet har under oktober stannat vid 106. Motsvarande indextal under oktober månad för de olika industrigrupperna utgjorde för massa- och pappersindustri 49 (för oktober månad 1939 110), för järn- och stålindustri 127 (128), för maskinindustri 149 (142), för livsmedelsindustri 113 (124), för textil- och sömnadsindustri 118 (117) och för annan konsumtionsvaruindustri 110 (128). Nedgången i generalindex har alltså främst förorsakats av produktionsinskränkningar inom massa- och pappersindustrien.

Godstrafiken å järnvägarna har under åren 1939 och 1940 visat stark ökning. Den å statens järnvägar transporterade godsmängden uppgick under januari—september månader 1940 till 10,662.4 tusen ton mot 8,513.8 tusen ton samma tid föregående år.

Såväl antalet sysselsatta arbetare, som arbetstillgången inom industrien har enligt socialstyrelsens beräkningar under innevarande år varit lägre än under år 1939. Totalantalet hjälpsökande arbetslösa, som vid utgången av oktober månad 1939 var 9,846, uppgick vid utgången av sistlidne oktober till 16,122. Uppgifterna rörande arbetslösheten inom fackförbunden äro för innevarande år något ogynnsammare än för år 1939. Det bör erinras, att uppgifterna rörande arbetslösheten under år 1940 på grund av inkallelserna till beredskapstjänst icke äro direkt jämförbara med motsvarande uppgifter föregående år.

Utrikeshandeln har under år 1940 visat en avsevärd nedgång. Sålunda uppgick under tiden januari—oktober importen till 1,696.1 miljoner kronor mot 1,957.6 miljoner kronor år 1939 och exporten till 1,093.0 miljoner kronor mot 1,543.6 miljoner kronor år 1939. Nedgången har förorsakats av den sedan april månad rådande handelsavspärrningen.

Årets skörderesultat beräknas i genomsnitt, utom för potatis och sockerbetor, vara betydligt under medelmåttan.

Partiprisnivån har under innevarande år successivt höjts. Kommerskollegii index för grosshandelspriser (1935 = 100), som i medeltal för år 1939 var 115 och för januari 1940 var 136, har för månaderna juli—oktober 1940 varit respektive 146, 146, 148 och 154.

I fråga om den framtida ekonomiska utvecklingen framhöll riksräkenskapsverket redan i inkomstberäkningen för budgetåret 1940/41, hurusom denna i nuvarande läge bestämmes icke av i vanlig mening konjunkturella faktorer utan väsentligen av politiska avgöranden. Under år 1940 har denna utveckling blivit ytterligare markerad. De av krigstillståndet föranledda omkastningarna i fråga om varuförsörjningen hava framtvungit allt flera statsingripanden på skilda områden. Den militära och ekonomiska beredskapen har nödvändiggjort betydande omläggningar av produktion och konsumtion, vilka medfört ett allt intimare samarbete mellan staten och det enskilda näringslivet. Sedan genom de krigförande makternas åtgärder handelsvägarna över haven för vårt lands del blivit spärrade, hava genomgripande omläggningar av utrikeshandeln och folkförsörjningen blivit ofrånkomliga, vilket i sin tur endast kunnat ske genom ett ytterligare fördjupat samarbete mellan staten och näringslivet.

Någon mera betydande arbetslöshet till följd av exportens nedgång har hittills icke blivit märkbar, huvudsakligen beroende på ökade statsbeställningar, främst för försvarets räkning, samt inkallelser till militärtjänst. I den mån krigsindustrien minskar och stagnationen inom byggnadsverksamheten kvarstår, föreligger likväl risk för ökad arbetslöshet. Utvecklingen blir dock härvid beroende av, i vilken omfattning produktionskapaciteten kan utnyttjas för tillgodoseende av varubehovet inom landet och för intensifiering av handelsutbytet med de marknader, som ännu äro öppna för svensk handel.

Fortsatt handelsavspärrning måste vidare medföra ökad knapphet på vissa varor med en därav följande prisstegring. Å andra sidan är det möjligt, att de ogynnsamma verkningarna härav delvis kunna motverkas genom produktion och import av ersättningsvaror.

Under dessa förhållanden måste givetvis den fortsatta utvecklingen av statens inkomster komma att utvisa stora avvikelser från de linjer, som hittills betraktats såsom normala.

Av särskild betydelse bliva härvid de av bensinbristen framtvingade omläggningarna av transportförhållandena. Under år 1940 medförde svårigheterna för landsvägstrafiken en betydande ökning av järnvägstrafiken samt stigande inkomster för statens järnvägar. Samtidigt började inkomsterna av automobilskattemedlen att sjunka. Genom den särskilt under senare delen av år 1940 alltmer forcerade övergången till användning av inhemskt bränsle torde de av bensinbristen förorsakade svårigheterna delvis hava neutraliserats. Landsvägstrafiken lärer därmed kunna återtaga en del av de transporter, som tidigare ombesörjts av denna trafik. Den skatt, som uttages av motortrafiken, blir i den mån inhemskt bränsle användes och sålunda bensinskatten bortfaller betydligt reducerad. Detta medför, att utgifterna för vägväsendet under nu rådande förhållanden endast till en mindre del kunna finansieras med löpande automobilskattemedelsinkomster.

Riksräkenskapsverket har vid upprättandet av denna inkomstberäkning

ansett sig böra utgå från förutsättningen, att det nuvarande handelspolitiska läget kommer att bestå även under nästkommande budgetår. Vid sådant förhållande har riksräkenskapsverket räknat med sjunkande inkomster å ett flertal inkomsttitlar, däribland främst automobilskattemedel. För tullmedlen, som efter tiden för handelsavspärrningen visat mycket låg avkastning, kan man räkna med någon återhämtning så snart verkningarna av den pågående omläggningen av utrikeshandeln och produktionen inom landet blivit märkbara. Vidare förutsätter riksräkenskapsverket, att sådana inkomsttitlar som lotspenningar, statens järnvägar och riksbanksfonden komma att även under nästkommande budgetår lämna en förhållandevis hög avkastning.

Vid inkomstberäkningens upprättande har hänsyn alltså icke tagits till de förändringar i den ekonomiska utvecklingen, som skulle inträffa, därest det nuvarande krigstillståndet skulle upphöra före nästkommande budgetårs utgång. Här skall endast konstateras, att det blivande fredsslutet kommer att medföra omläggningar av produktion och handel, vilkas omfattning och verkningar det — särskilt med hänsyn till de under handelsavspärrningen på olika marknader samlade varumängderna — nu icke är möjligt att bedöma.

Som av det sagda torde framgå, är denna inkomstberäkning grundad på ett flertal mycket osäkra och svårbedömbara faktorer. Det är därför uppenbart, att beräkningen, även om det nuvarande handelspolitiska läget kommer att bestå under budgetåret 1941/42, måste anses mycket approximativ samt att varje förändring i detta läge kommer att medföra avsevärda rubbningar i inkomsttillflödet. En förutsättning för att inkomsterna skola kunna hållas vid den beräknade nivån är vidare, att produktionen icke störes av mera omfattande arbetskonflikter.

Vid utarbetandet av inkomstberäkningen har riksräkenskapsverket utgått från att de i anledning av det nuvarande krisläget vid 1939 års urtima riksdag samt 1940 års lagtima och urtima riksdagar beslutade särskilda skatterna skola äga bestånd jämväl under budgetåret 1941/42. Allmän omsättningsskatt har i avvaktan på riksdagens beslut i ärendet beräknats i anslutning till Kungl. Maj:ts till nu pågående urtima riksdag med proposition nr 3 överlämnade förslag.

Vid 1940 års urtima riksdag hava behandlats vissa av det nuvarande krisläget föranledda frågor rörande statlig aktieteckning i nya aktiebolag samt ökning av den statliga utlåningen. Av särskild betydelse äro härvid de s. k. värnpliktslånen, beträffande vilka frågan om sättet för redovisningens framtida ordnande ännu icke är avgjord. Då ytterligare beslut rörande av krisläget föranledda kapitalinvesteringar torde vara att förvänta vid 1941 års lagtima riksdag, synes frågan om sättet för redovisning i riksbokföringen av

dessa investeringar senare böra upptagas till prövning i ett sammanhang. Riksräkenskapsverket har icke nu ansett sig böra för budgetåret 1941/42 räkna med några nämnvärda inkomster av dessa investeringar. På grund av vad sålunda anförts har riksräkenskapsverket i denna inkomstberäkning vid beräkningen av inkomsterna av statens kapitalfonder för innevarande och nästkommande budgetår icke tagit hänsyn till de kapitalinvesteringar, som beslutats eller väntas bliva beslutade vid den nu pågående urtima riksdagen.

Vid beräkningen av de affärsdrivande verkens överskott har riksräkenskapsverket utgått från förutsättningen, att kristillägg åt vissa befattningshavare skall utgå i enlighet med Kungl. Maj:ts i proposition nr 66 till 1940 års urtima riksdag överlämnade förslag.

I överensstämmelse med uttalande i propositionen nr 74 till 1940 års lagtima riksdag har riksräkenskapsverket förutsatt, att under rubriken »Uppbörd i statens verksamhet» en ny inkomsttitel skall inrättas för redovisning av skeppsprovningsanstaltens inkomster. De hittills under samma rubrik redovisade titlarna för avgifter för täckande av förluster å spannmålsregleringen och avgifter för prisreglering på jordbrukets område har riksräkenskapsverket på i det följande anförda skäl uteslutit ur förslagsberäkningen för budgetåret 1941/42.

Beträffande redovisningen av folkpensioneringsfondens avkastning vill riksräkenskapsverket erinra, att ämbetsverket i underdånigt utlåtande den 26 oktober 1935 framhöll, att en fullt genomförd bruttoredovisning av kostnaderna för folkpensioneringen först och främst skulle förutsätta, att folkpensioneringsfonden upptoges bland det i rikshuvudboken redovisade statskapitalet. Till skillnad från den tidigare allmänna pensionsförsäkringsfonden, som utgjorde en premiereserv i vanlig mening, borde nämligen folkpensioneringsfonden, såsom även pensionsstyrelsen hade framhållit, få anses hava erhållit karaktären av en rent statlig reglerings- och stödfond. På de ytterligare skäl, till vilka riksräkenskapsverket i det följande skall återkomma, anser sig ämbetsverket nu böra föreslå, att folkpensioneringsfonden i likhet med statens övriga pensionsfonder upptages till redovisning bland statens kapitalfonder samt att fondens ränteavkastning redovisas på samma sätt som inkomsterna av de övriga pensionsfonderna. I samband därmed bör den hittillsvarande titeln för bidrag från folkpensioneringsfonden ersättas av en ny titel för redovisning av pensionsavgifter.

Inkomsterna av statens vattenfallsverk hava hittills i riksstaten redovisats fördelade på tre olika inkomsttitlar. Riksräkenskapsverket förordar på i det följande anförda skäl, att dessa inkomster för framtiden sammanföras å en inkomsttitel.

I fråga om inkomsttitlarnas benämning har riksräkenskapsverket i det

följande ansett sig böra förorda, att titlarna handelslicensavgifter m. m. samt inkomst av vadhållning vid idrottstävlingar för framtiden ändras till »Vissa licensavgifter m. m.» respektive »Tipsmedel».

Resultatet av riksräkenskapsverkets inkomstberäkning återgives i den härvid fogade tabellen (bilaga D) med specifikation av inkomsterna å driftbudgeten för budgetåret 1941/42. Beträffande de i denna tabell för de särskilda inkomsttitlarna beräknade beloppen får riksräkenskapsverket härefter anföra följande.

A. Egentliga statsinkomster.

I. Skatter.

1. Skatt på inkomst, förmögenhet och rörelse.

Av de under denna rubrik för de tio senast förflutna budgetåren redovisade skatterna kunna följande lämpligen sammanföras till en grupp, nämligen inkomst- och förmögenhetsskatt, extra inkomst- och förmögenhetsskatt, särskild skatt å aktiebolags inkomst, utjämningsskatt, värnskatt, särskild skatt å förmögenhet samt utskiftningsskatt och ersättningsskatt. Till denna grupp kan ock hänföras den tidigare utgående personella skatten mantalspenningar. Till belysande av förändringarna i de beräknade och behållna inkomsterna å hithörande inkomsttitlar lämnas närmare uppgifter i efterföljande sammanställning, varvid redovisningen anpassats till nu gällande skatteformer.

		Inkomst- och förmögenhetsskatt m. fl. skatter	Värnskatt	Särskild skatt å förmögenhet	Utskiftnings-skatt och ersättnings-skatt	Summa netto-inkomst	Beräknad inkomst
		Miljoner kronor					
Budgetåret	1930/31	166.74	—	—	0.15	166.89	166.35
»	1931/32	163.47	—	—	0.08	163.55	164.00
»	1932/33	149.30	—	—	0.21	149.51	138.75
»	1933/34	141.12	—	—	0.30	141.42	134.20
»	1934/35	145.96	—	11.23	0.20	157.39	154.75
»	1935/36	171.36	—	12.50	0.23	184.09	169.25
»	1936/37	219.73	—	13.56	0.46	233.75	219.06
»	1937/38	250.22	—	14.91	0.39	265.52	255.90
»	1938/39	331.88	—	30.35	4.77	367.00	365.75
»	1939/40	325.43	157.73	29.33	0.54	513.03	509.50

Från och med budgetåret 1940/41 tillkommer även krigskonjunkturskatt. Vid beräkningen av inkomst- och förmögenhetsskattens samt värnskattens framtida avkastning måste viss hänsyn tagas till krigskonjunkturskattens belopp. Krigskonjunkturskatten skall nämligen till sitt debiterade belopp

avräknas å den till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt taxerade inkomsten för samma år.

Det till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt år 1940 taxerade beloppet kommer sålunda att nedsättas med det belopp, varmed krigskonjunkturskatt samma år påföres. Avdraget tillämpas före ortsavdraget. När restitution av provisoriskt påförd krigskonjunkturskatt förekommer, skall, i den mån den påförda krigskonjunkturskattens belopp enligt vad ovan sagts avräknats, det restituerade beloppet upptagas såsom intäkt av tillfällig förvärvsverksamhet. Då restitution sker efter besvär över taxering till krigskonjunkturskatt, skall däremot i anledning härav restituerat belopp icke upptagas som intäkt vid tillämpning av 2 § förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt.

Sådan sänkning av taxeringen till inkomst- och förmögenhetsskatt, som ifrågakommer på grund av ovan återgivna regler, verkställes utan särskild ansökan av prövningsnämnden i samband med taxering till krigskonjunkturskatt. Handlingarna i fråga om taxeringen till krigskonjunkturskatt och den senaste allmänna taxeringen skola alltid åtfölja varandra och sambandet mellan dem ex officio beaktas. Den skattskyldige skall senast den 23 december 1940 av prövningsnämnden erhålla besked om den omräkning av det till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt beskattningsbara beloppet, som verkställts av prövningsnämnden till följd av taxering till krigskonjunkturskatt.

Då krigskonjunkturskatt väl i allmänhet påföres sådana skattskyldiga, vilkas taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt är relativt hög, måste beträffande fysiska personer och med dem jämställda skattskyldiga den beskärning av toppen av det beskattningsbara beloppet, som kan ifrågakomma till följd av den genom progressiviteten höga skattesatsen för det bortfallande beskattningsunderlaget, medföra en betydande minskning av den i fråga om samma skattskyldiga debiterade inkomst- och förmögenhetsskatten respektive värnskatten.

Därest med utgångspunkt från den vid taxeringen till inkomst- och förmögenhetsskatt uppskattade inkomsten, varmed riksräkenskapsverket i det följande räknat, en större andel av denna inkomst än ämbetsverket antagit skulle bliva underkastad krigskonjunkturbeskattning, komme detta att i jämförelse med i denna inkomstberäkning upptagna skattebelopp medföra höjning av krigskonjunkturskatten samt sänkning av inkomst- och förmögenhetsskatten och värnskatten. Emellertid skulle vid sådant förhållande den totala avkastningen av hithörande skattetitlar komma att höjas. Vid minskad relativ omfattning av den krigskonjunkturbeskattning underkastade inkomsten åter skulle avkastningen av krigskonjunkturskatten sjunka och avkastningen av de övriga skattetitlarna stiga samtidigt som den samlade skatteinkomsten skulle nedgå. Den efterföljande beräkningen för budgetåret 1941/42 av inkomst- och förmögenhetsskatten och värnskatten har verkställts under antagande av att vid 1941 års taxering krigskonjunkturskatt kommer att debiteras med omkring 50 miljoner kronor.

Inkomst- och förmögenhetsskatt.

Den vid 1938 års riksdag beslutade nya inkomst- och förmögenhetsskatten är uppdelad i en rörlig bottenskatt och en fast tilläggsskatt. Bottenskatten omfattar dels en progressiv inkomst- och förmögenhetsskatt å fysiska personer, oskifta dödsbon samt familjestiftelser, dels en proportionell inkomstskatt å svenska aktiebolag och övriga juridiska personer m. fl. Den fasta tilläggsskatten, som åvilar allenast fysiska personer och med dem jämställda skattskyldiga med högre inkomster, är starkt progressiv.

Vid beräkningen av utfallet av 1941 års taxering till inkomst- och förmögenhetsskatt har man att utgå från de uppnådda taxeringsresultaten vid de hittills enligt den nya ordningen verkställda motsvarande taxeringarna d. v. s. 1939 och 1940 års taxeringar. För en närmare analys av taxeringsresultaten är härvid en uppdelning av den vid taxeringen uppskattade totala inkomsten på olika inkomstkällor av betydelse. I taxeringslängderna och i den på dessas uppgifter grundade taxeringsstatistiken föreligger emellertid sådan uppdelning allenast beträffande den vid taxeringen till kommunal inkomstskatt uppskattade inkomsten. I avsaknad av en på direkta taxeringsuppgifter grundad motsvarande uppdelning av den vid taxeringen till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt uppskattade inkomsten har fördenskull den i det följande verkställda beräkningen rörande det väntade utfallet av 1941 års taxering till inkomst- och förmögenhetsskatt genomförts med utgångspunkt från den vid taxeringen till kommunal inkomstskatt för olika inkomstkällor uppskattade inkomsten.

I efterföljande två tabellsammanställningar redovisas dels utfallet av taxeringarna till kommunal inkomstskatt samt till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt åren 1939 och 1940, dels ock debiterade inkomst- och förmögenhetsskattebelopp enligt samma års taxeringar till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt. I båda tabellerna redovisas — utom uppgifter avseende samtliga skattskyldiga — särskilda uppgifter för dels i A-längden upptagna skattskyldiga (fysiska personer, oskifta dödsbon samt familjestiftelser), dels i B-längden upptagna svenska aktiebolag, dels i samma längd upptagna skattskyldiga i övrigt (svenska ekonomiska föreningar, svenska försäkringsanstalter som icke äro aktiebolag, sparbanker samt utländska juridiska personer), dels slutligen i C-längden upptagna skattskyldiga (staten, kommuner, ideella föreningar m. fl.).

Vad först angår tabellen å sid. 12, återfinnas i denna särskilda uppgifter för den vid taxeringen till kommunal inkomstskatt uppskattade inkomsten från olika inkomstkällor. Erinras må, att de för inkomst av jordbruksfastighet och för inkomst av annan fastighet meddelade uppgifterna avse allenast inkomst, som överskjuter fem procent av fastighetsvärdet.

Av tabellen framgår, att såväl inkomsten av jordbruksfastighet som inkomsten av annan fastighet vid 1940 års taxering utvisat nedgång. Minskningen uppgick för jordbruksfastighet till 6.0 procent och för annan fastighet till 3.7 procent. Härav torde kunna dragas den slutsatsen, att jämväl

Utfallet av taxeringarna till kommunal inkomstskatt samt till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt åren 1939 och 1940.

	A-längden	B-längden		C-längden	Summa
		Svenska aktiebolag	I övrigt		
	Miljoner kronor				
1939 års taxering.					
Taxeringen till kommunal inkomstskatt.					
Inkomst av jordbruksfastighet	307.4	11.0	0.2	14.0	332.6
» » annan fastighet	13.4	1.2	1.0	0.7	16.3
» » rörelse m m. resp. annan förvärvsverksamhet	602.2	629.7	52.7	61.8	1,346.4
» » tjänst el. tillfällig förvärvsverksamhet	5,265.4	—	—	—	5,265.4
» » kapital	359.5	16.3	0.6	11.5	387.9
Summa	6,547.9	658.2	54.5	88.0	7,348.6
Allmänna avdrag	296.0	2.1	0.2	0.9	299.2
Taxerad inkomst	6,251.9	656.1	54.3	87.1	7,049.4
Taxeringen till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt.					
Taxerat belopp	6,480.4	720.5	70.7	24.8	7,296.4
Utnyttjade ortsavdrag	3,649.4	—	—	—	3,649.4
Beskattningsbart belopp	2,831.0	720.5	70.7	24.8	3,647.0
1940 års taxering.					
Taxeringen till kommunal inkomstskatt.					
Inkomst av jordbruksfastighet	299.3	4.7	—	8.6	312.6
» » annan fastighet	12.9	1.2	1.1	0.5	15.7
» » rörelse m. m. resp. annan förvärvsverksamhet	615.0	746.4	45.8	46.4	1,453.6
» » tjänst el. tillfällig förvärvsverksamhet	5,648.1	—	—	—	5,648.1
» » kapital	354.4	16.4	0.6	12.0	383.4
Summa	6,929.7	768.7	47.5	67.5	7,813.4
Allmänna avdrag	311.9	2.1	0.3	0.9	315.2
Taxerad inkomst	6,617.8	766.6	47.2	66.6	7,498.2
Taxeringen till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt.					
Taxerat belopp	6,790.6	825.8	74.3	22.5	7,713.2
Utnyttjade ortsavdrag	3,780.2	—	—	—	3,780.2
Beskattningsbart belopp	3,010.4	825.8	74.3	22.5	3,933.0

den vid taxeringen till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt uppskattade totala fastighetsinkomsten vid 1940 års taxering gått något tillbaka.

Den sammanlagda inkomsten av rörelse m. m. enligt A-längden och av annan förvärvsverksamhet enligt B- och C-längderna har vid 1940 års taxering höjts med 8.0 procent. För de i tabellen redovisade olika grupperna av skattskyldiga har emellertid utvecklingen varit mycket oenhetlig. Sålunda uppgick inkomststegringen för de i A-längden redovisade skattskyl-

Debiterade inkomst- och förmögenhetsskattebelopp enligt taxeringarna åren 1939 och 1940.

	A-längden	B-längden		C-längden	Summa
		Svenska aktiebolag	I övrigt		
1939 års taxering.					
Bottenskatt:					
Debiterad bottenskatt, milj. kr.	173.70	93.76	9.15	1.50	278.11
Debiterad bottenskatt i procent av beskattningsbart belopp	6.14	13.00	13.00	6.00	7.63
Skatt i procent av grundbeloppet	120	130	130	120	
Beräknat grundbelopp, milj. kr.	144.75	72.12	7.04	1.25	225.16
Grundbelopp i procent av beskattningsbart belopp	5.12	10.00	10.00	5.00	6.17
Tilläggsskatt:					
Debiterad tilläggsskatt, milj. kr.	56.96	—	—	—	56.96
Debiterad tilläggsskatt i procent av beskattningsbart belopp	2.01	—	—	—	1.56
Sammanlagd inkomst- och förmögenhetsskatt:					
Debiterad skatt, milj. kr.	230.66	93.76	9.15	1.50	335.07
Debiterad skatt i procent av beskattningsbart belopp	8.15	13.00	13.00	6.00	9.19
1940 års taxering.					
Bottenskatt:					
Debiterad bottenskatt, milj. kr.	229.03	164.97	14.70	1.69	410.39
Debiterad bottenskatt i procent av beskattningsbart belopp	7.61	20.00	20.00	7.50	10.43
Skatt i procent av grundbeloppet	150	200	200	150	
Beräknat grundbelopp, milj. kr.	152.69	82.49	7.35	1.13	243.66
Grundbelopp i procent av beskattningsbart belopp	5.07	10.00	10.00	5.00	6.20
Tilläggsskatt:					
Debiterad tilläggsskatt, milj. kr.	54.23	—	—	—	54.23
Debiterad tilläggsskatt i procent av beskattningsbart belopp	1.80	—	—	—	1.38
Sammanlagd inkomst- och förmögenhetsskatt:					
Debiterad skatt, milj. kr.	283.26	164.97	14.70	1.69	464.62
Debiterad skatt i procent av beskattningsbart belopp	9.41	20.00	20.00	7.50	11.81

diga till allenast 2.1 procent, medan stegringen för svenska aktiebolag utgjorde 18.5 procent. I B-längden upptagna andra skattskyldiga än svenska aktiebolag och i C-längden upptagna skattskyldiga utvisade vid 1940 års taxering inkomstminskning om respektive 13.1 och 24.9 procent.

Inkomsten av tjänst eller tillfällig förvärvsverksamhet — vilken i sin helhet redovisas i A-längden — höjdes vid 1940 års taxering med 7.3 procent.

Beträffande inkomsten av kapital slutligen förelåg vid 1940 års taxering en inkomstminskning om 1.2 procent. För enbart de i A-längden upptagna skattskyldiga redovisades en nedgång om 1.4 procent.

De vid 1940 års taxering inträdda förändringarna i de till kommunal inkomstskatt för olika grupper skattskyldiga uppskattade totala inkomsterna framgå av efterföljande sammanställning.

	Uppskattad inkomst 1939 års taxering	1940 års taxering	Stegring (+) minskning (−)	
	Milj. kr.	Milj. kr.	Milj. kr.	%
A-längden	6,547.9	6,929.7	+381.8	+ 5.8
B-längden:				
Svenska aktiebolag	658.2	768.7	+110.5	+16.8
Svenska ekonomiska föreningar	27.8	29.8	+ 2.0	+ 7.2
Svenska försäkringsanstalter, som icke äro aktiebolag	11.5	9.6	— 1.9	—16.5
Sparbanker	11.6	4.3	— 7.3	—62.9
Utländska juridiska personer	3.6	3.8	+ 0.2	+ 5.6
C-längden	88.0	67.5	— 20.5	—23.3
Tillsammans	7,348.6	7,813.4	+464.8	+ 6.3

Sedan från den vid taxeringen till kommunal inkomstskatt uppskattade totala inkomsten dragits de vid samma taxering medgivna allmänna avdragen, erhålles den vid taxeringen till kommunal inkomstskatt taxerade inkomsten. Såsom framgår av tabellen, skiljer sig denna inkomst avsevärt från det till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt taxerade beloppet. Till förklaring härav må å ena sidan framhållas, att i sistnämnda belopp jämväl ingår dels den del av fastighetsinkomsten, som understiger fem procent av fastighetsvärdet, dels ock $^1/_{100}$ av den taxerade förmögenheten. Å andra sidan får vid taxeringen till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt avdrag göras för kommunala skatter samt vissa andra vid taxeringen till kommunal inkomstskatt ej åtnjutna avdrag. Vissa skiljaktigheter mellan den statliga och kommunala beskattningen föreligga vidare i fråga om den omfattning, i vilken åtnjuten inkomst är skattepliktig. Sistnämnda förhållande är särskilt framträdande beträffande de i C-längden redovisade skattskyldiga

De vid 1940 års taxering inträdda förändringarna i de till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt för olika grupper skattskyldiga taxerade beloppen framgå av efterföljande sammanställning.

	Taxerat belopp 1939 års taxering	1940 års taxering	Stegring (+) minskning (−)	
	Milj. kr.	Milj. kr.	Milj. kr.	%
A-längden	6,480.4	6,790.6	+310.2	+ 4.8
B-längden:				
Svenska aktiebolag	720.5	825.8	+105.3	+14.6
Svenska ekonomiska föreningar	34.5	39.3	+ 4.8	+13.9
Svenska försäkringsanstalter, som icke äro aktiebolag	12.3	10.3	— 2.0	—16.3
Sparbanker	10.8	4.4	— 6.4	—59.3
Utländska juridiska personer	13.1	20.3	+ 7.2	+55.0
C-längden	24.8	22.5	— 2.3	— 9.3
Tillsammans	7,296.4	7,713.2	+416.8	+ 5.7

I tabellen å sid. 13 lämnas uppgifter om dels debiterad skatt för såväl bottenskatten som tilläggsskatten, dels bottenskattens grundbelopp, dels de procenttal av grundbeloppet med vilka bottenskatten uttagits, dels slutligen uträknade medelskatteprocent.

Av tabellen inhämtas såsom särskilt anmärkningsvärt, att beträffande i A-längden redovisade skattskyldiga medelskatteprocenten för såväl bottenskattens grundbelopp som tilläggsskatten vid 1940 års taxering nedgått. I jämförelse med 1939 års taxering har alltså vid 1940 års taxering en viss förskjutning i inkomstfördelningen inträtt, innebärande en sänkning av de större inkomsttagarnas relativa andel av det samlade taxeringsresultatet.

Vad därefter beträffar det påräkneliga utfallet av 1941 års taxering, är detta väsentligen beroende av den ekonomiska utvecklingen under kalenderåret 1940. Såsom riksräkenskapsverket inledningsvis angivit, har denna utveckling varit i hög grad påverkad av den sedan april månad rådande handelsspärren västerut, vilken bland annat försvårat handel på de transoceana marknaderna. Exportindustriens förtjänstmöjligheter hava härigenom beskurits. Emellertid har ökningen av produktionen för tillgodoseendet av det inhemska varu- och materielbehovet samt arbetet med intensifiering av handeln över de handelsvägar, som alltjämt äro öppna, bidragit till att upprätthålla industriens och handelns förtjänstmöjligheter. Genom den under år 1940 inträffade prisstegringen och den av varuknappheten föranledda utförsäljningen från olika affärsföretags lagerbehållningar hava skapats opåräknade inkomster. Till följd härav liksom även på grund av vissa ytterligare vinster av krigskonjunkturkaraktär kan man räkna med någon höjning av taxeringsresultaten i förhållande till 1940 års taxering.

Med utgångspunkt från de i tabellen över utfallet av taxeringarna till kommunal inkomstskatt samt till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt åren 1939 och 1940 för sistnämnda års taxering redovisade taxeringsresultaten får riksräkenskapsverket framlägga följande beräkning rörande 1941 års taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt.

Rörande grunderna för beräkningen av resultatet av taxeringen till inkomst- och förmögenhetsskatt avseende i A-längden redovisade fysiska personer, oskifta dödsbon samt familjestiftelser må anföras följande.

Inkomsten av fastighet beräknas vid 1941 års taxering komma att uppnå i det närmaste samma storlek som vid 1940 års taxering. Det försämrade skördeutfallet torde visserligen trots höjda spannmålspriser medföra inkomstminskning, men nedgången lärer i huvudsak kompenseras av ökade jordbruksinkomster i övrigt. Särskilt torde den ökade avsättningen av skogsprodukter under innevarande år komma att medföra förbättring av jordbruksfastigheternas avkastning. Även för inkomsten av annan fastighet än jordbruksfastighet räknar riksräkenskapsverket med oförändrat taxeringsresultat vid nästa års taxering.

I fråga om inkomsten av rörelse m. m. torde den under innevarande år

fortgående prisstegringen och den för vissa varugrupper starkt ökade inrikes handelsomsättningen hava medfört en avsevärd stegring av de samlade vinstresultaten. Riksräkenskapsverket har ansett sig kunna uppskatta den vid 1941 års taxering väntade stegringen av rörelseinkomsten till omkring 10 procent.

Inkomsten av tjänst eller tillfällig förvärvsverksamhet har under innevarande år påverkats av en rad olika omständigheter. Enligt från socialstyrelsen inhämtade uppgifter skulle antalet sysselsatta arbetare inom den egentliga industrien utvisa en minskning av omkring 7 procent. Med hänsyn till verkningarna av det s. k. ramavtalet mellan arbetsmarknadens huvudorganisationer och till de under 1939 och 1940 träffade avtalsuppgörelserna beräknas emellertid den till arbetarna under sistnämnda år utbetalade lönesumman uppgå till praktiskt taget samma belopp som motsvarande lönesumma under år 1939. Även för småindustrien och hantverket antages den till arbetarna utbetalade lönesumman inom dessa fack tillsammantagna icke hava undergått någon större förändring under innevarande år. Inom husbyggnadsverksamheten och vid vägarbetena beräknas däremot de utbetalade sammanlagda lönebeloppen i samband med sysselsättningsvolymens nedgång hava starkt reducerats. För skogsbruket åter synes med stöd av socialstyrelsens årliga statistik angående skogsarbetarnas löneförhållanden en icke oväsentlig stegring av den sammanlagda lönesumman hava inträtt under innevarande år. Inom jordbruket slutligen beräknas den inträdda stegringen av lönesatserna icke hava medfört någon ökning av den under innevarande år utgående totala lönesumman. För egen del räknar riksräkenskapsverket med betydande tillskott under innevarande år till den samlade inkomsten av tjänst eller tillfällig arbetsanställning från arbetsområden, som icke berörts i de från socialstyrelsen inhämtade uppgifterna. Ämbetsverket syftar härvid främst på de omfattande arbeten med anläggningar för försvaret och det civila luftskyddet, som genomförts under innevarande år. Härutöver må erinras därom, att under innevarande år stegring av löneinkomsterna inträtt för i allmän tjänst anställda befattningshavare samt för vissa grupper av i enskild tjänst anställd affärs- och kontorspersonal. Den sålunda antagna utvecklingen av löneinkomsterna under år 1940 har givetvis i avsevärd mån påverkats av de omfattande militärinkallelserna. Den reducering av löneinkomsterna, som sammanhänger härmed, kompenseras emellertid i viss mån av försvarsväsendets ökade egna löneutgifter samt det allmännas utgifter för familjetillägg m. m. Under hänsynstagande till i det föregående angivna skiftande utvecklingstendenser har riksräkenskapsverket ansett sig kunna för de olika verksamhetsgrenarna tillsammantagna räkna med någon stegring av inkomsten av tjänst eller tillfällig arbetsanställning vid 1941 års taxering samt uppskattat inkomststegringen till omkring 3 procent.

Vad slutligen angår inkomsten av kapital, förutsätter riksräkenskapsverket, att särskilt med hänsyn till de under innevarande år något ökade aktieutdelningarna samt det höjda ränteläget den sammanlagda kapitalinkomsten

skall vid 1941 års taxering komma att uppvisa en stegring med omkring 3 procent.

Med utgångspunkt från de av riksräkenskapsverket sålunda gjorda antagandena angående de under innevarande år inträdda förskjutningarna av de olika inkomstkällornas avkastning har riksräkenskapsverket — med beaktande av att debiterad krigskonjunkturskatt får avdragas från den uppskattade inkomsten — beräknat den vid 1941 års taxering väntade stegringen av det till inkomst- och förmögenhetsskatt taxerade beloppet till omkring 2.8 procent. För i A-längden upptagna skattskyldiga skulle fördenskull det vid 1941 års taxering taxerade beloppet kunna beräknas till omkring 6,980 miljoner kronor.

Beträffande därefter 1941 års taxering till inkomst- och förmögenhetsskatt avseende de i B-längden redovisade svenska aktiebolagen har riksräkenskapsverket verkställt följande beräkning, vilken ansetts kunna grundas direkt på det samlade taxerade beloppet.

Den under innevarande år fortsatta utbyggnaden av Sveriges försvar har medfört en starkt forcerad produktionsökning inom vissa industrier. Det med produktionsökningen sammanhängande fullständigare utnyttjandet av industrianläggningarnas kapacitet lärer härvid inom berörda arbetsområden hava gynnsamt påverkat relationen mellan inkomster och utgifter. Den allmänna prisstegringen har även utanför den egentliga krigsindustrien stegrat vinstresultaten. Frånvaron av öppna arbetskonflikter har likaledes bidragit till den gynnsamma utvecklingen. Stegrade vinstresultat av 1940 års rörelse kunna sålunda förväntas särskilt för bolag inom bruksrörelse, metall- och maskinindustri, läder- och beklädnadsindustri, textilindustri, järnvägsrörelse samt rederirörelse. Försämrade vinstresultat åter torde komma att redovisas för bolag inom pappers- och massaindustrien samt i mindre mån för bolag inom försäkringsrörelse ävensom för bolag, som påverkas av nedgången i byggnadsverksamheten. För samtliga bolag tillsammantagna har riksräkenskapsverket räknat med att vid 1941 års taxering det taxerade beloppet skall efter avdrag för debiterad krigskonjunkturskatt stiga med något över 7 procent eller till omkring 885 miljoner kronor.

Vad slutligen angår i B-längden redovisade andra juridiska personer än svenska aktiebolag och i C-längden redovisade skattskyldiga, har riksräkenskapsverket räknat med att vid 1941 års taxering det beskattningsbara beloppet för den förra gruppen skattskyldiga skall efter avdrag för debiterad krigskonjunkturskatt stiga med omkring 4 procent eller till 77 miljoner kronor och för den senare gruppen skattskyldiga upptagas med ett till 23 miljoner kronor avrundat belopp.

Med utgångspunkt från de sålunda för olika grupper skattskyldiga uppskattade, till inkomst- och förmögenhetsskatt taxerade beloppen vid 1941 års taxering har riksräkenskapsverket på sätt närmare framgår av efterföljande tabellsammanställning beräknat de vid nämnda års taxering utnyttjade ortsavdragen, beskattningsbara beloppen och debiterade skattebeloppen.

Beräkning av utfallet av taxeringen till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt vid 1941 års taxering.

	A-längden	B-längden		C-längden	Summa
		Svenska aktiebolag	I övrigt		
	Miljoner kronor				
Taxerat belopp	6,980	885	77	23	7,965
Utnyttjade ortsavdrag	3,860	—	—	—	3,860
Beskattningsbart belopp	3,120	885	77	23	4,105
Debiterad skatt:					
Bottenskatt	237.4	177.0	15.4	1.7	431.5
Tilläggsskatt	56.2	—	—	—	56.2
Summa skatt	293.6	177.0	15.4	1.7	487.7

Beräkningen av de enligt 1941 års taxering debiterade skattebeloppen har verkställts under den förutsättningen, att bottenskatten — liksom skett enligt 1940 års taxering — skall utgå för de i A- och C-längderna upptagna skattskyldiga efter 150 procent och för de i B-längden upptagna skattskyldiga efter 200 procent av grundbeloppet.

Vad angår de i A-längden upptagna skattskyldiga, uppgick medelskatteprocenten vid 1940 års taxering till 7.61 procent för bottenskatten och till 1.80 procent för tilläggsskatten och beräknas dessa procenttal bliva oförändrade vid 1940 års taxering. Beträffande de i B- och C-längderna upptagna skattskyldiga skulle skatteprocenten för bottenskatten — vid uttagande av 200 procent av grundbeloppet — bliva 20 respektive 7.5 procent av de beskattningsbara beloppen.

Enligt förestående beräkning skulle den år 1941 debiterade inkomst- och förmögenhetsskatten uppgå till 487.7 miljoner kronor, därav bottenskatt 431.5 miljoner kronor och tilläggsskatt 56.2 miljoner kronor.

Med hänsyn till de i olika avseenden mindre gynnsamma förhållanden, som kunna antagas vara för handen vid de tidpunkter, då den enligt 1941 års taxering debiterade inkomst- och förmögenhetsskatten författningsenligt skall inbetalas, har riksräkenskapsverket beräknat den under budgetåret 1941/42 influtna bruttoinkomsten till allenast 93 procent av det debiterade skattebeloppet. Från den influtna bruttoinkomsten åter avgå restitutioner, vilka riksräkenskapsverket uppskattat till 3.0 miljoner kronor. I enlighet härmed skulle den behållna inkomsten å förevarande titel kunna beräknas uppgå till i avrundat tal 450,000,000 kronor.

Värnskatt.

Liksom för budgetåret 1939/40 skall enligt beslut vid 1940 års lagtima riksdag värnskatt uttagas även för budgetåret 1940/41.

Den enligt 1939 års taxering debiterade värnskatten utgick med hälften av det till inkomst- och förmögenhetsskatt debiterade beloppet. Den vid 1940

års lagtima riksdag beslutade värnskatten för budgetåret 1940/41 utgår å det till inkomst- och förmögenhetsskatt beskattningsbara beloppet enligt självständigt fastställda skattesatser. För skattskyldiga fysiska personer, oskifta dödsbon samt familjestiftelser är en särskild progressiv skatteskala fastställd. Värnskatt skall emellertid även gäldas av vissa fysiska personer, för vilka till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt beskattningsbart belopp icke fastställts, och i fråga om sådana skattskyldiga utgå med ett belopp av 5 kronor. För svenska aktiebolag och vissa andra juridiska personer utgår värnskatten med 10 procent och för skattskyldiga upptagna i C-längden med 5 procent av det beskattningsbara beloppet.

Värnskatten har i riksstaten för innevarande budgetår beräknats till 250 miljoner kronor. Då 1940 års debitering av värnskatt icke är avslutad, är det ännu icke känt, med vilket belopp denna skatt för innevarande budgetår kan komma att debiteras. Med hänsyn till det vid 1940 års taxering till inkomst- och förmögenhetsskatt fastställda skatteunderlaget kan man dock med säkerhet utgå från, att inkomsten av värnskatt under innevarande budgetår skall komma att avsevärt överstiga det i riksstaten beräknade beloppet. Riksräkenskapsverket har för sin del ansett sig kunna uppskatta den värnskatt, som nu kan komma att debiteras, till 283 miljoner kronor. Om inflytandeprocenten stannar vid 94, skulle inkomsten av denna skatt för innevarande budgetår sålunda kunna beräknas till 265 miljoner kronor.

För budgetåret 1941/42 har riksräkenskapsverket med utgångspunkt från sin förestående beräkning av skatteunderlaget för inkomst- och förmögenhetsskatten beräknat den debiterade värnskatten till inemot 300 miljoner kronor. Under antagande av något sänkt inflytandeprocent uppskattar riksräkenskapsverket inkomsten av värnskatt för budgetåret 1941/42 till 275,000,000 kronor.

Krigskonjunkturskatt.

I enlighet med beslut vid 1940 års urtima riksdag, riksdagens skrivelse nr 2, har Kungl. Maj:t utfärdat förordning om krigskonjunkturskatt för år 1940, nr 764. Skatten skall avse inkomstökning, som uppkommit efter utgången av augusti 1939 och kan antagas hava berott på av pågående krig eller dessförinnan rådande krigskonjunktur föranledda förhållanden. Skatten skall utgå med lägst 50 högst 70 procent av den enligt särskilda regler beskattningsbara merinkomsten. Under vissa i förordningen angivna förutsättningar påföres skatten allenast provisoriskt.

1940 års krigskonjunkturskattelängder skola insändas till länsstyrelserna först den 20 december. Några uppgifter rörande storleken av den för år 1940 debiterade krigskonjunkturskatten äro därför ännu icke tillgängliga. En inom riksräkenskapsverket verkställd uppskattning synes dock giva vid handen, att skatteintäkten kan komma att uppgå till inemot 20 miljoner kronor.

Att beräkna storleken av den krigskonjunkturskatt, som kan komma att debiteras för år 1941, är givetvis ännu icke möjligt. Även om man nu kan göra beräkningar rörande de inkomstökningar, som kunna hava uppstått för

vissa näringsgrenar, är det icke möjligt att bedöma, i vilken omfattning dessa inkomstökningar komma att bliva föremål för krigskonjunkturbeskattning. Ännu mindre är det möjligt att bedöma i vilken omfattning provisoriskt erlagd krigskonjunkturskatt kan komma att restitueras under innevarande och nästkommande budgetår. Skatten blir nämligen i dessa avseenden i hög grad beroende av redan inträffade eller väntade förändringar i affärsföretagens lagerhållning samt av förändringarna i försäljningspriser, inköpspriser och lagervärden. Särskilt må framhållas det vanskliga i att verkställa några beräkningar i avseende på kostnaderna och möjligheterna för anskaffande av mot lagerminskningar svarande s. k. ersättningslager. Så länge nuvarande förhållanden bestå är det emellertid sannolikt, att krigskonjunkturskatten kan komma att uppgå till avsevärda belopp, samt att en icke oväsentlig del av denna skatt erlägges provisoriskt och att följaktligen vid den senare tidpunkt, då verkningarna av den nuvarande krisen kunna överblickas, stora belopp kunna komma att restitueras.

Med full insikt om svårigheten att nu beräkna denna skatteintäkt har riksräkenskapsverket uppskattat krigskonjunkturskatten för budgetåret 1941/42 till 50,000,000 kronor.

Särskild skatt å förmögenhet.

Å denna inkomsttitel redovisas den nya särskilda skatt å förmögenhet, som jämlikt beslut vid 1938 års riksdag tillämpas från och med 1939 års taxering. Skatten, som åvilar fysiska personer, oskifta dödsbon, vissa utländska juridiska personer samt familjestiftelser, är uppbyggd efter samma allmänna grunder som den tidigare utgående förmögenhetsskatten, vilken vid 1938 års taxering omlades för ernående av en till det dubbla ökad avkastning. Förmögenhetsgränsen för skattskyldighetens inträdande har enligt de nya beskattningsreglerna sänkts från 50,000 till 20,000 kronor.

Enligt uppgift från statistiska centralbyrån uppgick vid 1940 års taxering den beskattningsbara förmögenheten till 12,354 miljoner kronor och den uträknade särskilda skatten å förmögenhet till 25.92 miljoner kronor. Motsvarande belopp vid 1939 års taxering utgjorde 13,178 respektive 29.51 miljoner kronor. I riksstaten för budgetåret 1940/41 hade skatten beräknats till 27.00 miljoner kronor.

Med hänsyn till att aktier och obligationer ingå med relativt större andelar i stora än i medelstora och små förmögenheter, motsvaras förändringarna i aktie- och obligationsvärdena av väsentligt starkare förändringar av den debiterade skatteuppbörden. Utfallet av 1940 års taxering utvisar en lägre skattenivå än den, varmed riksräkenskapsverket räknade enligt föregående års inkomstberäkning. Med hänsyn till att den nu inträffade ökningen av värdet å aktier kan väntas påverka 1941 års taxering, vilken grundas på förmögenheternas värde den 31 december 1940, har riksräkenskapsverket dock ansett sig böra beräkna särskild skatt å förmögenhet för budgetåret 1941/42 till samma belopp som i riksstaten för innevarande budgetår eller 27,000,000 kronor.

Utskiftningsskatt och ersättningsskatt.

Utskiftningsskatt, som tidigare utgick efter 5 procent, har från och med år 1938 utgått efter 12 procent och från och med år 1940 efter 30 procent. Vid 1940 års taxering har enligt uppgift från statistiska centralbyrån utskiftningsskatt debiterats med 696,069 kronor samt ersättningsskatt med 156,090 kronor eller sammanlagt 852,159 kronor. Såväl utskiftningsskatt som ersättningsskatt fluktuera i regel högst avsevärt.

Riksräkenskapsverket har upptagit utskiftningsskatt och ersättningsskatt för budgetåret 1941/42 till 1,000,000 kronor.

Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter.

De under denna titel redovisade inkomsterna uppgingo under budgetåret 1938/39 till 275,905 kronor samt under sistförflutna budgetåret till 185,219 kronor, innebärande således en nedgång av inkomsterna med icke mindre än 90,686 kronor. Enligt hittills tillgängliga uppgifter för nu löpande budgetår hava inkomsterna nedgått till omkring hälften av inkomsterna för motsvarande tid under föregående budgetår. Med utgångspunkt härifrån beräknar riksräkenskapsverket inkomsterna å titeln för nu löpande budgetår till 100,000 kronor, till vilket belopp ämbetsverket uppskattar inkomsten av bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter jämväl för budgetåret 1941/42.

Stämpelmedel.

Förändringarna i de beräknade och behållna inkomsterna av stämpelmedel under de tio senast förflutna budgetåren framgå av nedanstående sammanställning.

	Andra stämpelmedel än arvs- och gåvoskatt	Arvs- och gåvoskatt	Summa nettoinkomst	Beräknad inkomst
	Miljoner kronor			
Budgetåret 1930/31	36.43	20.34	56.77	52.00
» 1931/32	29.72	19.09	48.81	53.00
» 1932/33	30.08	19.58	49.66	45.00
» 1933/34	25.90	23.80	49.70	52.00
» 1934/35	31.91	28.26	60.17	55.00
» 1935/36	31.08	30.88	61 96	57.00
» 1936/37	35.18	33.83	69.01	63 00
» 1937/38	39.93	30.59	70.52	65 00
» 1938/39	32.27	37.17	69.44	65 00
» 1939/40	33.22	31.06	64.28	65.00

Den ovan gjorda uppdelningen av stämpelmedel är grundad på statistisk beräkning.

Enligt i statistiska centralbyrån utarbetade uppgifter å beloppen av de stämplar, som använts till nedan angivna slag av handlingar, hava dessa belopp under åren 1937—1939 utgjort:

	1937	1938	1939
	Miljoner kronor		
Handlingar till lagfartsprotokollet	10.83	11.73	12.61
Handlingar till intecknings- och tomträttsprotokollen	2.98	3.92	4.37
Handlingar till äktenskapsförordsprotokollet	0.04	0.04	0.04
Handlingar till boupptecknings protokollet	33.81	23.50	38.26
Till länsstyrelser avgivna deklarationer om gåva m. m.	2.19	1.90	2.41
Summa	49.85	41.09	57.69
Därav:			
Arvsskatt och skatt för gåva	36.09	25.55	40.75
I övrigt	13.76	15.54	16.94

De i tablån redovisade sammanlagda årsbeloppen understego de under samma år influtna stämpelmedlen med respektive 26.60, 22.33 och 18.03 miljoner kronor.

Den huvudsakliga uppbörden å förevarande inkomsttitel utgöres av stämpelmedel, som av postverket inbetalas till statskontoret. Denna uppbörd utgjorde — efter avdrag av belopp som restituerats genom statskontoret — 69.80 miljoner kronor för budgetåret 1938/39 samt 64.97 miljoner kronor för budgetåret 1939/40. Härförutom redovisa länsstyrelserna den uppbörd av arvs- och gåvoskatt jämte ränta, som inflyter i de fall, då anstånd med skattens erläggande medgivits jämlikt bestämmelserna i 47 § förordningen om arvsskatt och skatt för gåva. Nu berörda uppbörd har under budgetåret 1939/40 uppgått till 0.43 miljon kronor. De av länsstyrelserna utbetalade restitutionerna uppgingo under samma tid till 1.12 miljon kronor.

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 15 november 1940 har generalpoststyrelsen rörande stämpelmedlens beräkning för budgetåren 1940/41 och 1941/42 anfört bland annat följande:

»Statsverkets inkomster av stämpelmedel äro i riksstaten för budgetåret 1940/41 upptagna till 60 miljoner kronor och hava för budgetåret 1939/40 varit uppförda till 65 miljoner kronor. Statsverkets behållna stämpelmedelsinkomst från postverket under sistnämnda budgetår har utgjort 65 miljoner kronor.

I efterföljande tablå äro månad för månad angivna de stämpelmedelsbelopp, som av generalpoststyrelsen inlevererats till statskontoret under år 1939 samt under månaderna januari—oktober 1940; dessutom lämnas i tablån uppgift om det belopp, som generalpoststyrelsen kommer att leverera under november 1940.

Såsom framgår av tablån är generalpoststyrelsens leverans av stämpelmedel till statskontoret under tiden januari—november innevarande år 24.34 miljoner kronor mindre än motsvarande leverans under år 1939. Om de fyra i tablån särskilt angivna arvsskattebeloppen å 1 miljon kronor eller däröver, som inflöto under den angivna tiden av år 1939 och som sammanlagt uppgingo till 7.44 miljoner kronor, frånräknas, utvisar jämförelsen, att uppbörden under innevarande år minskats med 16.9 miljoner kronor.

Under den hittills förflutna delen av innevarande budgetår — juli/november 1940 — visar stämpelmedelsuppbörden genom postverket en minskning av 13.1 miljoner kronor i förhållande till uppbörden under motsvarande tid

Månad	År 1939 Uppbörd per månad milj. kr.	År 1939 Uppbörd per kvartal milj. kr.	År 1940 Uppbörd per månad milj. kr.	År 1940 Uppbörd per kvartal milj. kr.	Ökning (+) resp. minskning (—) från föregående år i milj. kr.	Ökning (+) resp. minskning (—) från föregående år i procent
Januari	9.74[1]		6.82			
Februari	6.74[2]		3.90			
Mars	4.24	20.72	4.01	14.73	— 5.99	— 28.9
April	5.56		3.46			
Maj	7.31		4.58			
Juni	4 81	17.68	4.39	12.43	— 5.25	— 29.7
Juli	10.43[3]		4.79			
Augusti	5.37		4.17			
September	4.23	20.03	2.90	11.86	— 8.17	— 40.8
Oktober	6.77		4.35			
November	6.37		3.86			
December	4.73	17.87				
Januari—november	71.57		47.23		— 24.34	— 34.0
Juli—november	33.17		20.07		— 13.10	— 39.5
Hela året	76.30		—		—	—
Första halvåret	38.40		27.16		—11.24	— 29.3

av budgetåret 1939/40. Frånräknas de två stora arvsskattebeloppen å tillhopa 3.75 miljoner kronor, som enligt tabellen härovan influtit under juli månad 1939, belöper minskningen sig till 9.35 miljoner kronor.

En granskning av de särskilda stämpelmedelsposterna ger vid handen, att stämpelmedelsuppbörden under de fem första månaderna av innevarande budgetår i förhållande till motsvarande tid föregående år nedgått enligt följande specifikation, nämligen

aktiestämplingen	med	0.43	milj.	kronor
obligationsstämplingen	»	0.26	»	»
vinstskatten å tippningsvinster	»	0.42	»	»
stämpelförsäljarnas uppbörd	»	11.07	»	»
postanstalternas uppbörd	»	0.92	»	»

eller med tillhopa 13.10 milj. kronor.

Den största minskningen faller på stämpelförsäljarnas uppbörd. Över 90 procent av denna uppbörd hänför sig till försäljningen av dubbla stämplar, och det är denna försäljning, som väsentligast nedgått. Anledningarna härtill torde vara att söka i dels de vikande konjunkturerna, som påverkat fastighetsförsäljningen (lagfarts- och inteckningsskatten), och dels det förhållandet att under angivna tidsperiod ett exceptionellt litet antal arvsskattebelopp över 100,000 kronor influtit. Under den gångna delen av innevarande budgetår (5 månader) ha endast 9 dylika större arvsskattebelopp redovisats, medan antalet under vart och ett av de senast förflutna 5 budgetåren utgjort 52 respektive 35, 35, 32 och 46.

[1] Härav *ett* arvsskattebelopp å 2.33 miljoner kronor.
[2] Härav *ett* arvsskattebelopp å 1.00 miljon kronor jämte ytterligare inbetalning med 0.36 miljon kronor å under not 1) nämnt arvsskattebelopp.
[3] Härav *två* arvsskattebelopp å tillhopa 3.75 miljoner kronor.

Vid generalpoststyrelsens tidigare motsvarande beräkningar i november av stämpelmedelsuppbörden för det löpande och därefter följande budgetåret har följande princip legat till grund för beräkningarna.

Från den verkliga stämpelmedelsuppbörden under den förflutna delen av det löpande året (januari—november) frånräknas tillfällig uppbörd, vartill hänföres dels sådana arvs- och gåvoskattebelopp, som var för sig överstiga 100,000 kronor, dels ock stämpelavgifter över 50,000 kronor för en och samma aktie- eller obligationsemission, dels slutligen stämpelskatten å tippningsvinster. Med ledning av den sålunda erhållna summan beräknas ett medeltal för månadsuppbörden, som anses utgöra den normala uppbörden per månad under budgetåret. Den tillfälliga uppbörden beräknas med ledning av de faktiska beloppen för den gångna delen av det löpande budgetåret (juli—november). På detta sätt erhålles en uppskattning av denna uppbörd, som lägges till grund för beräkningen av den tillfälliga uppbörden under hela budgetåret.

Samma princip synes böra läggas till grund även för här ifrågavarande beräkning, varvid förutsättes att nu rådande konjunkturer komma att fortfara även under de nya beräkningsperioderna samt att nuvarande skattesatser tillämpas oförändrade. Inbetalningar under ett och samma budgetår av exceptionellt stora arvsskattebelopp kunna dock kullkasta beräkningarna.

Den normala uppbörden har under januari—november 1940 belöpt sig till 38.91 miljoner kronor. I medeltal per månad har den sålunda utgjort 3.54 miljoner kronor. Vad den tillfälliga uppbörden av större stämpelmedelsbelopp angår, har under tiden juli—november 1940 influtit 2.84 miljoner kronor. Av detta belopp utgöra 0.22 miljon kronor vinstskatt från A.-B. Tipstjänst. Om detta belopp frånräknas, uppgår den tillfälliga uppbörden till 2.62 miljoner kronor eller 0.52 miljon kronor per månad.

Under den förflutna delen av innevarande år har stämpelskatt å tippningsvinster inbetalats med 0.58 miljon kronor. För motsvarande tid förra året uppgick samma vinstskatt till 1.75 miljon kronor. För innevarande budgetår synes dock enligt under hand från A.-B. Tipstjänst lämnad uppgift statsverkets inkomst av denna stämpelskatt böra på grund av det ovissa konjunkturläget upptagas till 0.5 miljon kronor.

I anslutning till vad ovan anförts kan stämpelmedelsuppbörden genom postverket för budgetåret 1940/41 beräknas på följande sätt:

I. normal uppbörd (12 × 3.54 milj. kronor)	42.5	milj. kronor
II. tillfällig uppbörd		
a) större belopp (12 × 0.52 milj. kronor)	6.2	» »
b) skatt å tippningsvinster	0.5	» »
tillsammans	49.2	milj. kronor.

Stämpelmedelsuppbörden genom postverket under budgetåret 1940/41 kan således beräknas till i runt tal 49 miljoner kronor. Lägges härtill det belopp av omkring 1 miljon kronor, som plägar inflyta genom länsstyrelserna, erhålles den summa, 50 miljoner kronor, vartill stämpelmedelsuppbörden i dess helhet under budgetåret 1940/41 enligt generalpoststyrelsens mening anses kunna beräknas.

Det synes icke föreligga anledning att beträffande den normala uppbörden räkna med nämnvärd ändring under budgetåret 1941/42 i förhållande till innevarande budgetår. För budgetåret 1941/42 torde sålunda den normala stämpelmedelsuppbörden kunna upptagas till 42.5 miljoner kronor.

Beräkningen av den tillfälliga uppbörden för nästkommande budgetår är däremot mera vansklig att verkställa. Styrelsen saknar dock anledning att

nu beräkna den tillfälliga uppbörden under budgetåret 1941/42 enligt andra grunder än som hittills tillämpats vid beräkningen av motsvarande inkomster för innevarande budgetår. Detsamma gäller även beträffande inkomsten av stämpelskatten å tippningsvinster. Även för nästkommande budgetår anser styrelsen sålunda stämpelmedelsuppbörden genom postverket böra upptagas till 49 miljoner kronor.

Med inräknande av uppbörden genom länsstyrelserna skulle således inkomsterna av stämpelskatten för budgetåret 1941/42 kunna upptagas i riksstaten till 50 miljoner kronor.»

Sedan beloppet av de stämpelmedel, som av generalpoststyrelsen komma att inlevereras till statskontoret under december månad, numera är till siffran känt, kan den under första hälften av innevarande budgetår inflytande totala stämpelmedelsuppbörden fastställas med relativt stor noggrannhet. För att möjliggöra en direkt jämförelse mellan den sålunda påräkneliga stämpelmedelsuppbörden under juli—december 1940 och den för varje halvår sedan den 1 juli 1935 redovisade stämpelmedelsuppbörden, lämnas i efterföljande sammanställning närmare uppgifter rörande stämpelmedelsuppbörden under månaderna juli—december och januari—juni för vart och ett av budgetåren 1935/36—1939/40 samt för juli—december 1940.

	Juli—december	Januari—juni	Hela budgetåret
	Miljoner kronor		
1935/36	31.97	29.99	61.96
1936/37	31.19	37.82	69.01
1937/38	38.63	31.89	70.52
1938/39	31.53	37.91	69.44
1939/40	37.81	26.47	64.28
1940/41 (beräknat belopp)	24.18	·	·

Den sammanlagda stämpeluppbörden under kalenderåret 1940 skulle enligt tablån uppgå till omkring 50.65 miljoner kronor och sålunda understiga det under kalenderåret 1939 influtna beloppet med 25.07 miljoner kronor.

Om man bedömer den framtida stämpelmedelsinkomsten enbart med hänsyn till inkomstutvecklingen under kalenderåret 1940 kan den årliga inkomsten för närvarande uppskattas till cirka 50 miljoner kronor. Som generalpoststyrelsen framhåller, har under den gångna delen av innevarande budgetår influtit ett exceptionellt litet antal arvsskattebelopp över 100,000 kronor. Att på grund därav i fortsättningen räkna med lika låg avkastning av arvs- och gåvoskatten synes icke berättigat, eftersom de större arvsskatterna givetvis alltid inflyta mycket ojämnt. Riksräkenskapsverket vill vidare erinra om, att antalet fastighetsförsäljningar under år 1940 varit särskilt lågt samt att omsättningen av värdepapper under samma tid varit mycket obetydlig. Läget på dessa marknader kan dock komma att lätta. Det torde ur dessa synpunkter icke vara oberättigat att räkna med, att stämpelinkomsten under år 1941 kan komma att överstiga den för år 1940 redovisade uppbörden.

Under depressionsåren 1931/32—1933/34 sjönk stämpeluppbörden till cir-

ka 49 miljoner kronor. Sedan dess hava emellertid skattesatserna för skatt å arv och gåva höjts, vilket medfört, att den årliga arvsskatteinkomsten ökats med i genomsnitt omkring 10 miljoner kronor. Å andra sidan har stämpelinkomsten från penninglotteriet bortfallit. Med ledning av föreliggande beräkningar rörande stämpelmedlens fördelning å arvs- och gåvoskatt samt övriga stämpelmedel finner riksräkenskapsverket icke skäl att uppskatta stämpelmedelsinkomsten med nuvarande skattesatser till lägre belopp än 30 miljoner kronor för arvs- och gåvoskatt samt 25 miljoner kronor för övriga stämpelmedel.

I anslutning till vad sålunda anförts samt under erinran att stämpelmedlen alltid visa från år till år mycket varierande siffror och att variationerna icke alltid följa den allmänna inkomstutvecklingen, har riksräkenskapsverket beräknat inkomsttiteln stämpelmedel för budgetåret 1941/42 till 55,000,000 kronor.

2. Automobilskattemedel.

Förändringarna i de beräknade och behållna inkomsterna av automobilskattemedel under de tio senast förflutna budgetåren framgå av efterföljande sammanställning.

	Fordons-skatt	Gummi-ringsskatt	Bensin-skatt	Summa netto-inkomst	Beräknad inkomst
		Miljoner kronor			
Budgetåret 1930/31	17.55	7.38	26.51	51.44	47.00
» 1931/32	18.26	6.57	33.95	58.78	60.00
» 1932/33	20.75	8.23	43.80	72.78	80.00
» 1933/34	21.88	11.46	45.17	78.51	72.00
» 1934/35	23.87	13.80	49.84	87.51	75.00
» 1935/36	26.34	15.21	55.24	96.79	88.00
» 1936/37	29.41	15.95	61.76	107.12	103.00
» 1937/38	33.16	13.58	70.38	117.12	106.00
» 1938/39	43.00	—4.07	91.28	130.21	115.00
» 1939/40	38.20	—	89.14	127.34	136.00

Att automobilskattemedlen utvisa ökning även under depressionsåren 1931/32 och 1932/33 sammanhänger med de vid 1931 och 1932 års riksdagar beslutade skatteskärpningarna.

Genom beslut vid 1938 års riksdag vidtogos vissa ändringar i automobilbeskattningen. Dessa ändringar inneburo i huvudsak, att gummiringsskatten avskaffades samt att intäkten av denna skatt ersattes genom ökning av såväl skatterna å drivmedel som fordonsskatten. I samband härmed medgavs rätt till restitution i viss utsträckning av erlagd skatt för automobilgummiringar.

Beträffande beräkningen av inkomsterna av fordonsskatt och bensinskatt för nu löpande budgetår och budgetåret 1941/42 får riksräkenskapsverket anföra följande.

Fordonsskatt.

Vad först angår fordonsskatten får riksräkenskapsverket beträffande grunderna för denna skatt hänvisa till 5 § förordningen den 2 juni 1922, nr 260, om automobilskatt, senast ändrad genom förordningen den 29 april 1938, nr 136. För automobil, som är inrättad för och drives med generatorgas, framställd av inhemskt bränsle, utgår skatt med hälften av de i nämnda paragraf stadgade skattesatserna.

I en till riksräkenskapsverket den 15 november 1940 avlåten skrivelse har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen beräknat den under budgetåren 1940/41 och 1941/42 inflytande fordonsskatten till respektive 4.0 och 9.5 miljoner kronor.

Beträffande beräkningen har styrelsen i en den 12 november 1940 dagtecknad underdånig skrivelse framhållit bland annat, att fordonsskattekontot på grund av den pågående avregistreringen av motorfordon under innevarande budgetårs första kvartal åsamkades nettoutgifter på sammanlagt cirka 3,500,000 kronor. Huru avregistreringen under andra kvartalet komme att påverka fordonsskattekontot vore omöjligt att förutsäga. En så stor belastning som under första kvartalet syntes man dock, såvitt styrelsen kunde bedöma, knappast behöva räkna med. Ett antagande att belastningen bleve cirka 2,000,000 kronor, finge anses relativt väl avvägt. För tredje och fjärde kvartalen av innevarande budgetår beräknade styrelsen fordonsskatten till 9,500,000 kronor.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har alltså beräknat fordonsskatten för innevarande budgetår till (9,500,000 — 3,500,000 — 2,000,000 =) 4,000,000 kronor. Under förutsättning att själva fordonsskatteuppbörden blir i huvudsak oförändrad, beräknar styrelsen denna skatt för budgetåret 1941/42 till 9,500,000 kronor.

Enligt från överståthållarämbetet och länsstyrelserna inhämtade uppgifter beräknas uppbörden av fordonsskatt under budgetåren 1940/41 och 1941/42 till respektive 10,905,000 kronor och 11,350,000 kronor.

Antalet registrerade fordon vid slutet av vart och ett av åren 1935—1939 angives i efterföljande sammanställning:

	Personautomobiler	Lastautomobiler och omnibusar	Motorcyklar	Lättvikts motorcyklar
1935	109,096	45,717	45,950	—
1936	119,303	48,740	44,359	—
1937	134,296	57,651	44,164	—
1938	156,573	62,628	43.551	—
1939	180,717	68,137	110,262	61,551

I fråga om beräkningen av fordonsskatten får riksräkenskapsverket för sin del framhålla följande.

De efter krigsutbrottet genomförda inskränkningarna i bensinförbrukningen föranledde en betydande avregistrering av motorfordon. Ökningen

av fordonsbeståndet under första delen av år 1939 medförde dock en total nettoökning av antalet under nämnda år registrerade fordon. Under år 1940 har ett mycket betydande antal fordon avregistrerats. Av väg- och vattenbyggnadsstyrelsens skrivelse framgår, att antalet vid 1940 års utgång registrerade automobiler kan beräknas till cirka 80,000. Därjämte synes man kunna räkna med, att flertalet motorcyklar och lättviktsmotorcyklar skola bliva avregistrerade. Om man för framtiden räknar med ökad omläggning till gengasdrift, kommer antalet registrerade fordon åter att stiga. Utvecklingen blir emellertid härvid i hög grad beroende av hur den inhemska bränsleförsörjningen kan ordnas. Statens mycket stora automobilinnehav påverkar även fordonsskattens avkastning.

Hur dessa olika faktorer komma att påverka avkastningen av fordonsskatten är i nuvarande läge mycket svårt att bedöma. Om man utgår från att hälften av antalet vid 1939 års utgång registrerade fordon kan hållas i drift under år 1941 skulle skatten, därest hel fordonsskatt uttages, kunna beräknas till omkring 20 miljoner kronor.

Riksräkenskapsverket har i nuvarande ovissa läge och med utgångspunkt från de inledningsvis för beräkningen av inkomstutvecklingen angivna allmänna förutsättningarna ansett sig kunna utgå från, att fordonsskattens avkastning blir något högre än det av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen beräknade beloppet. I nära anslutning till överståthållarämbetets och länsstyrelsernas beräkning har ämbetsverket under förutsättning att nu gällande reduktion av skatten för gengasdrivna fordon bibehålles uppskattat fordonsskattens avkastning för budgetåret 1941/42 till 12,000,000 kronor.

Bensinskatt.

Vad därefter angår beräkningen av inkomsterna av bensinskatten må här först erinras, hurusom genom beslut vid 1938 års riksdag vissa ändringar genomfördes av automobilbeskattningen, innebärande bland annat höjning av skatten å bensin och brännoljor samtidigt som den tidigare skatten å gummiringar slopades. De nya skattesatserna för bensin och brännoljor trädde i kraft den 1 juli 1938. Enligt dessa bestämmelser utgår bensinskatt för bensin, som till riket införes eller här tillverkas, med 12 öre för liter. För motorsprit skall erläggas särskild skatt av 6 öre för liter. Sistnämnda skatt är emellertid för närvarande suspenderad. Skatt å brännolja, som användes för drivande av automobil, utgår med 9 öre för liter.

På grund av automobiltrafikens ökning visade bensinskatten under åren närmast före krigsutbrottet, även bortsett från skattehöjningarna, en ständigt fortgående stegring. Sedan importmöjligheterna väster ifrån numera avstängts, har bensinskattens avkastning nedgått till ett mycket obetydligt belopp.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har i skrivelse till riksräkenskapsverket den 15 november 1940 beräknat inkomsterna av bensinskatt under budgetåren 1940/41 och 1941/42 till respektive 16.0 och 5.5 miljoner kronor.

Beträffande beräkningen av dessa belopp har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen i en den 12 november 1940 dagtecknad underdånig skrivelse framhållit bland annat, att nettoinkomsten av bensinskatt under första kvartalet av innevarande budgetår uppgick till i runt tal 11.2 miljoner kronor, varav på september månad belöpte allenast 700,000 kronor. Med ledning av från bränslekommissionen inhämtade uppgifter angående bensintilldelningen och med beaktande av storleken av för september månad influtna bensinskattemedel uppskattar styrelsen bensinskatten under andra kvartalet innevarande budgetår till 2.0 miljoner kronor. För den ransoneringsperiod som tager sin början den 1 december 1940 uppskattas bensintilldelningen överslagsvis till 3,500 m³. Om tilldelningen i fortsättningen skulle bliva densamma — vilket styrelsen framhåller helt undandrager sig dess bedömande — skulle den sammanlagda inkomsten under budgetårets tredje och fjärde kvartal kunna uppskattas till 2.7 miljoner kronor. Styrelsen framhåller till slut, att det helt naturligt är omöjligt att tillförlitligt uppskatta storleken av automobilskattemedlen för budgetåret 1941/42. Om emellertid bensintilldelningen under nämnda budgetår skulle bliva densamma som ovan antagits för första halvåret 1941, skulle bensinskatten kunna beräknas till 5.5 miljoner kronor.

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 15 november 1940 rörande beräkningen av tullmedlen m. m. har generaltullstyrelsen, på därom av riksräkenskapsverket framställd begäran, även yttrat sig angående beräkningen av genom tullverket inflytande automobilskattemedel. I samband därmed har styrelsen bland annat lämnat följande uppgifter, i jämna tusental kronor, angående den debiterade uppbörden av bensinskatt samt restitutionerna av denna skatt under dels senaste femårsperioden, dels ock månaderna juli—oktober under vart och ett av budgetåren 1939/40 och 1940/41.

Budgetår	Uppbörd	Restitutioner
1935/36	56,562	1,603
1936/37	61,868	2,208
1937/38	70 433	1,398
1938/39	95,324	1,944
1939/40	75,724	4,360
Juli—oktober månader:		
1939/40	32,493	1,121
1940/41	4,286	1,358

Beträffande beräkningen av bensinskatten har styrelsen vidare anfört följande:

»Den betydande nedgången i uppbördssiffrorna beror såväl av en stark begränsning i importen av bensin som ock av minskning i från tullager uttagna kvantiteter av sådan vara. Det torde kunna förutsättas, att förhållandena härutinnan komma att bestå även under återstoden av innevarande budgetår och icke undergå någon mera väsentlig förändring under därpå följande budgetår. Med denna utgångspunkt synes bruttouppbörden vid tullverket av bensinskatt för vartdera av budgetåren 1940/41 och 1941/42 kunna beräknas till allenast 15 miljoner kronor.

Restitutionerna av bensinskatt torde med hänsyn till den påkallade och i fortsättningen tills vidare helt visst ökade inskränkningen i användningen av bensin under sådana förhållanden, att skatterestitution därför kan ifrågakomma, med beaktande av restitutionsbeloppet för de fyra första månaderna av innevarande budgetår kunna upptagas till 5 miljoner kronor för vart och ett av budgetåren 1940/41 och 1941/42.

Nettouppbörden hos tullverket av bensinskatt beräknas således komma att för vartdera av nyssnämnda båda budgetår uppgå till 10 miljoner kronor.»

Kontrollstyrelsen har i skrivelse till riksräkenskapsverket den 15 november 1940 beräknat bensinskatt i vad avser inom riket tillverkad bensin för budgetåret 1941/42 till 1 miljon kronor.

Såsom av dessa beräkningar framgår, saknas för närvarande hållpunkter för beräkning av den framtida avkastningen av bensinskatten. Under förutsättning av fortsatt handelsavspärrning och fortsatt omläggning till användning av inhemskt bränsle kan bensinskattens avkastning komma att nedgå till ett mycket obetydligt belopp. Man bör vidare vid beräkningen av bensinskattens avkastning taga hänsyn till, att denna i nuvarande läge bör bedömas icke med hänsyn till eventuellt förefintliga importmöjligheter utan närmast med hänsyn till tilldelningen för skattepliktig konsumtion. Under förutsättning att vissa importmöjligheter kunna utnyttjas kan dock nämnda konsumtion komma att ökas.

Riksräkenskapsverket, som i nuvarande ovissa läge ansett sig icke kunna göra någon egentlig beräkning rörande denna skatteinkomst, har för sin del uppfört inkomsten av bensinskatt för budgetåret 1941/42 till 6,000,000 kronor.

3. Tullar och acciser.

Tullmedel.

Förändringarna i de beräknade och behållna inkomsterna av tullmedel under de tio senast förflutna budgetåren framgå av nedanstående sammanställning.

	Debiterad uppbörd	Influten bruttoinkomst	Utbetalade restitutioner	Nettoinkomst	Beräknad inkomst
	Miljoner kronor				
Budgetåret 1930/31	153.25	153.39	5.71	147.68	142.00
» 1931/32	143.84	143.84	6.31	137.53	138.00
» 1932/33	118.84	120.64	3.45	117.19	148.00
» 1933/34	118.31	117.69	4.26	113.43	117.00
» 1934/35	141.79	140.70	4.51	136.19	121.00
» 1935/36	155.18	154.03	5.96	148.07	137.00
» 1936/37	179.43	177.26	9.92	167.34	152.00
» 1937/38	192.12	189.55	9.73	179.82	165.00
» 1938/39	217.55	218.09	11.15	206.94	175.00
» 1939/40	217.30	217.55	9.78	207.77	190.00

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 15 november 1940 har generaltullstyrelsen beträffande beräkningen av tullmedelsinkomsterna under innevarande och under nästkommande budgetår anfört bland annat följande:

»Bruttouppbörden av tullmedel belöpte sig under budgetåret 1939/40 till i runt tal 217.3 miljoner kronor mot under budgetåret 1938/39 217.6 miljoner kronor. Skillnaden mellan de båda budgetårens uppbörd var således mycket obetydlig. Denna nära överensstämmelse i de totala uppbördssiffrorna motsvarades icke av jämnlöpande uppbördssiffror månad för månad; månadssiffrorna visade en kurva, som under budgetåret 1938/39 löpte tämligen normalt men visade tendens till stigning vid övergången till budgetåret 1939/40 och som under sistnämnda budgetår hade ett mycket högt läge under månaderna närmast efter övergången för att därefter tydligt sjunka. Den nedgång i uppbörden, som sålunda i slutet av budgetåret 1939/40 förelåg, har följts av en betydande uppbördsminskning under de fyra första månaderna av innevarande budgetår. Uppbörden under envar av dessa månader har nämligen då nedgått med belopp, utgörande 40—55 procent av motsvarande månadsbelopp för det nästföregående budgetåret. Jämförda med tidigare budgetårs uppbördssiffror för samma månader ligga uppbördsbeloppen icke oväsentligt under motsvarande månadsbelopp för vart och ett av budgetåren efter 1934/35, med vilket sistnämnda budgetårs siffror för de fyra första månaderna innevarande budgetårs motsvarande månadssiffror äro närmast lika.

Den hittills under innevarande budgetår debiterade tullmedelsuppbörden belöper sig till sammanlagt 44.2 miljoner kronor. Av detta belopp hänföra 11.6 miljoner sig till nästlidna oktober månad. Denna månadssiffra är i förhållande till budgetårets föregående månaders siffror lägre än som kan anses vara normalt. Anledningen till det löpande budgetårets hittillsvarande låga uppbörd är givetvis i första hand att söka i begränsningarna i varuförseln till riket under ifrågavarande tid; men därjämte synes en viss inknappning i uttagningarna från tullager och frihamnar av åtskilliga tullbelagda varuslag hava föranlett de låga månadssiffrorna. Det torde kunna förutsättas, att dessa anledningar en tid framåt alltjämt komma att bestå och måhända något starkare göra sig gällande. Särskilt torde så bliva förhållandet med avseende å vissa i utomeuropeiska länder producerade varuslag med relativt höga tullsatser. Det måste därför anses vara påkallat att för återstoden av budgetåret räkna med en betydligt lägre tullmedelsuppbörd än under motsvarande del av nästlidna budgetår. Huru stor denna nedgång må bliva, är tydligen icke möjligt att med någon grad av säkerhet beräkna. Härvid torde man vara hänvisad till enbart en mycket summarisk uppskattning. Möjligen kan nedgången komma att stanna vid samma procent av bruttouppbörden under motsvarande månader av nästlidna budgetårs uppbörd som, enligt vad ovan nämnts, nedgången i uppbörden under de redan tilländagångna månaderna av detta budgetår lägst utgjort av uppbörden under däremot svarande månader av budgetåret 1939/40, nämligen 40 procent. I sådant fall skulle bruttouppbörden av tullmedlen för budgetåret 1940/41 uppgå till i runt tal 125 miljoner kronor.

Storleken av tullmedelsuppbörden under därpå följande budgetår måste bliva ännu mera svårberäknelig. Det kan emellertid tänkas, att de handelsförbindelser med en del främmande länder, som kunnat under nuvarande kristid helt eller delvis vidmakthållas, komma att, allteftersom handelsutbytet vinner ökad stadga, vidare utvecklas. En dylik för tullmedelsuppbörden gynnsam tillökning i utrikeshandeln är måhända att anse såsom mest sannolik. Men å andra sidan kan en skärpning i förhållandena utomlands leda till en viss åtstramning i exporten från våra importländer. Inför detta läge

synes försiktigheten bjuda att för budgetåret 1941/42 räkna med en tullmedelsuppbörd, som endast i mindre grad överstiger den beräknade tullmedelsuppbörden för löpande budgetår. Vid en begränsning av uppbördsökningen till 5 procent av innevarande budgetårs beräknade uppbörd komme bruttouppbörden av tullmedlen för budgetåret 1941/42 att belöpa sig till omkring 130 miljoner kronor.

Vad beträffar restitutionerna av tullmedel uppgingo dessa under budgetåret 1939/40 till omkring 10 miljoner kronor och för juli—oktober månader av löpande budgetår till omkring 3.2 miljoner kronor. Med hänsyn härtill och till ovanstående beräkning av tullmedelsuppbörden under den återstående delen av innevarande budgetår torde restitutionerna för hela budgetåret 1940/41 kunna upptagas till 9 miljoner kronor. För budgetåret 1941/42 torde, för så vitt tullmedelsuppbörden då får det läge, som ovan antagits, restitutionsbeloppet kunna beräknas till högst 10 miljoner kronor.

De nettobelopp av tullmedel, som beräknas kunna inflyta under budgetåren 1940/41 och 1941/42, utgöra således respektive 115 miljoner kronor och 120 miljoner kronor.»

I efterföljande tabell lämnas i sammandrag av generaltullstyrelsen utarbetade översikter av den debiterade tulluppbörden under budgetåren 1931/32—

Debiterad tulluppbörd för olika varugrupper.

Miljoner kronor.

Varuslag	1931 /32	1932 /33	1933 /34	1934 /35	1935 /36	1936 /37	1937 /38	1938 /39	1939 /40
Spannmål, omalen	8.7	4.4	2.0	1.6	1.8	2.3	2.0	2.1	2.9
Spannmål, malen	0.6	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.5	0.7
Frukter och bär:									
färska	5.0	6.3	3.9	4.8	3.7	4.0	5.4	6.9	3.2
torkade	2.1	2.1	2.2	2.5	2.2	2.2	2.3	2.7	3.0
Kaffe, orostat	16.2	20.3	19.8	20.0	21.6	21.7	21.6	23.6	24.6
Socker, raffinerat	1.8	0.3	—	—	—	—	—	—	0.1
Socker, oraffinerat	5.1	2.7	0.3	0.9	0.3	0.7	0.6	0.8	0.3
Sirap och melass	0.8	0.5	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.1
Konserver	1.8	1.4	1.3	1.3	1.6	1.7	1.9	2.2	2.2
Brännvin och sprit	4.2	2.6	2.7	2.8	3.0	3.2	5.0	4.9	2.6
Vin	5.0	3.0	2.7	3.2	3.6	4.2	4.9	5.5	3.7
Silke	4.5	4.9	7.1	8.4	9.0	10.6	10.0	11.1	15.3
Vävnader av silke	5.9	3.5	4.1	4.5	4.8	5.4	5.5	6.1	7.0
Strumpstolsarbeten av silke	1.0	0.4	0.4	0.5	0.4	0.5	0.7	1.2	2.5
Vävnader av ull, andra slag	3.2	1.9	2.0	2.1	2.7	3.4	3.3	3.7	5.3
Linoleummattor	1.4	1.0	1.4	1.6	1.8	2.0	1.8	1.6	1.4
Hattar	1.8	1.4	1.5	1.6	2.0	1.9	1.9	2.2	2.4
Andra arbeten, ej s. n. av mjuk kautschuk	2.6	1.7	2.6	2.7	2.5	2.3	2.3	4.0	2.2
Balkjärn, vägande under 60 kg. per löpande meter	2.3	1.5	2.3	4.3	4.1	5.9	4.7	5.3	5.4
Järnplåtar, varmvalsade av 3 mm. tjocklek eller däröver	0.9	0.7	0.9	1.7	2.0	2.9	3.2	2.3	3.3
Maskiner, ej s. n.	2.5	1.7	2.2	3.0	3.2	3.8	4.6	5.9	5.7
Åkdon och fordon, ej s. n.	3.4	2.0	3.0	5.2	6.0	8.7	12.5	13.9	5.8
För tillverkning av automobiler avsedda delar och tillbehör	1.0	0.9	0.7	3.7	3.1	3.4	4.6	6.4	2.7
Säger	81.8	65.6	63.9	77.2	80.2	91.6	99.6	113.3	102.4
Övrig tulluppbörd	62.0	51.6	54.4	64.6	75.0	87.8	92.5	104.3	114.9
Summa tulluppbörd	143.8	117.2	118.3	141.8	155.2	179.4	192.1	217.6	217.3

1939/40, med särskilt angivande av de varuslag, för vilka tullen under något av nämnda år uppgått till mera betydande belopp.

Enligt av generaltullstyrelsen likaledes meddelade uppgifter har den debiterade tulluppbörden för varje månad från och med budgetåret 1931/32 till och med november månad 1940 uppgått till följande belopp:

Debiterad tulluppbörd månadsvis.

Miljoner kronor.

	1931 /32	1932 /33	1933 /34	1934 /35	1935 /36	1936 /37	1937 /38	1938 /39	1939 /40	1940 /41
Juli	11.9	9.2	7.1	10.4	11.2	12.9	15.4	14.9	20.3	10.3
Augusti	13.1	11.4	9.2	11.8	12.8	13.0	17.0	17.6	22.5	10.2
September	14.9	11.5	10.5	12.3	13.8	16.3	18.0	19.6	19.6	12.2
Oktober	14.9	10.9	10.4	13.9	15.6	16.2	18.2	19.2	19.4	11.6
November	15.1	10.9	10.7	13.0	15.0	14.8	16.8	19.6	22.8	12.5
December	11.9	9.8	9.0	10.3	11.7	13.7	14.4	16.4	20.3	
Januari	10.2	7.9	8.9	10.0	11.8	11.9	13.5	15.6	19.5	
Februari	10.1	8.0	9.2	10.5	11.4	13.6	13.4	15.9	13.6	
Mars	10.3	10.2	10.7	12.1	13.4	16.3	17.2	19.3	11.0	
April	11.3	9.2	11.4	13.2	13.5	19.1	16.2	18.2	19.3	
Maj	10.1	10.3	11.1	13.1	13.3	16.1	17.2	22.4	17.2	
Juni	10.0	7.9	10.1	11.2	11.7	15.5	14.8	18.9	11.8	
Summa	143.8	117.2	118.3	141.8	155.2	179.4	192.1	217.6	217.3	

Såsom framgår av förestående tabell har efter handelsavspärrningen den sammanlagda debiterade tulluppbörden starkt nedgått och utgör för närvarande i genomsnitt cirka 11 à 12 miljoner kronor i månaden. Under juli—november månader 1940 har den debiterade tulluppbörden uppgått till 56.8 miljoner kronor mot 104.6 miljoner kronor samma tid föregående år, vilket innebär en minskning med 47.8 miljoner kronor.

Beträffande det framtida utfallet av tullmedelsuppbörden torde man kunna utgå från, att någon ytterligare minskning knappast i nuvarande läge behöver befaras. Snarare torde man kunna räkna med, att en utvidgning av handelsförbindelserna på de marknader, som fortfarande äro öppna för svensk handel, skall medföra ökning av tullmedelsinkomsterna.

Med hänsyn till inkomsttillflödet under den gångna delen av innevarande budgetår synes bruttouppbörden för detta budgetår kunna uppskattas till cirka 135 miljoner kronor. Om restitutionerna beräknas till 10 miljoner kronor skulle nettoinkomsten för innevarande budgetår kunna beräknas till 125 miljoner kronor.

Med utgångspunkt härifrån har riksräkenskapsverket ansett sig kunna uppskatta nettoinkomsten av tullmedel under budgetåret 1941/42 till 130,000,000 kronor.

Allmän omsättningsskatt.

Genom proposition nr 3 till 1940 års urtima riksdag har Kungl. Maj:t framlagt förslag till allmän omsättningsskatt, avsedd att tillämpas från och med den 1 januari 1941. Skatten skall med vissa betydelsefulla undantag utgå

å omsättning av varor, som icke drabbas av redan gällande speciella omsättningsskatter. Skatten skall uttagas i detaljhandeln och utgå med 5 procent å omsättningen för samtliga skattepliktiga varor.

Enligt förslaget skulle skatten å 1935 års omsättning hava givit något mer än 200 miljoner kronor. I propositionen framhålles, att den därefter inträdda prisstegringen mer än väl torde uppväga varumängdens minskning, varför en lika hög omsättningsskatt under den närmaste tiden antagligen skulle ge ett något större belopp.

Den på varje månad belöpande skatten avses skola inlevereras den 15 påföljande månad. Under innevarande budgetår torde alltså komma att redovisas den skatt, som belöper på månaderna januari—maj 1941. Med hänsyn till att omsättningen efter julmånaden brukar mattas och med ledning av den i propositionen angivna beräkningen torde inkomsten av omsättningsskatt under innevarande budgetår icke böra beräknas till högre belopp än 80 miljoner kronor.

Med utgångspunkt från de förutsättningar rörande skattens utformning och omfattning, vilka legat till grund för Kungl. Maj:ts proposition i ämnet, beräknar riksräkenskapsverket preliminärt inkomsten av allmän omsättningsskatt för budgetåret 1941/42 till lägst 200,000,000 kronor.

Tilläggsskatter å bensin.

Jämlikt beslut av 1939 års urtima riksdag genomfördes från och med den 1 januari 1940 en extra beskattning av motortrafikens drivmedel. Under budgetåret 1939/40 redovisades å förestående titel intäkterna av dels en tilläggsskatt å bensin av 4 öre och en tillfällig skatt å bensin av likaledes 4 öre för liter, dels en tilläggsskatt å vissa brännoljor av 2 öre för liter. Nettoinkomsten av dessa skatter, vilka i tilläggsstat I beräknades till 10,000,000 kronor, uppgick för budgetåret 1939/40 till 10,509,428 kronor.

För innevarande budgetår har inkomsten av tilläggsskatterna å bensin och vissa brännoljor beräknats till 25,000,000 kronor. På grund av den strängt begränsade tilldelningen av motorbränsle hava emellertid i enlighet med beslut av 1940 års lagtima riksdag skattesatserna å motorbränsle från och med den 1 juli 1940 avsevärt höjts för att motverka en eljest ofrånkomlig minskning av avkastningen av dessa skatter. Enligt särskilda förordningar den 21 juni 1940 om tilläggsskatt å bensin, om tillfällig skatt å bensin som fanns i riket den 1 juli 1940 samt om tilläggsskatt å vissa för drivande av automobil använda brännoljor, nr 561—563, skall tilläggsskatt å bensin utgå med 25 öre för liter, tillfällig skatt å bensin med 21 öre för liter samt tilläggsskatt å vissa brännoljor med 16 öre för liter.

I anslutning till de beräkningar rörande bensinskatten, för vilka i det föregående redogjorts, hava väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, generaltullstyrelsen och kontrollstyrelsen uppskattat tilläggsskatterna å bensin till dubbla beloppet av beräknad bensinskatt.

Överståthållarämbetet och länsstyrelserna, vilka uppbära den tillfälliga

bensinskatten, hava beräknat inkomsten av denna skatt för innevarande budgetår till 13.5 miljoner kronor.

Riksräkenskapsverket har i anslutning till ämbetsverkets tidigare beräkning av bensinskatt uppfört tilläggsskatter å bensin för budgetåret 1941/42 med 12,000,000 kronor.

Accis å silke.

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 15 november 1940 har generaltullstyrelsen beträffande beräkningen av ifrågavarande uppbörd anfört följande:

»De debiterade silkeaccismedlen, som under budgetåret 1938/39 uppgått till 2.4 miljoner kronor, ha under budgetåret 1939/40 stigit till 2.8 miljoner kronor brutto. Under tiden juli—oktober av innevarande budgetår har bruttouppbörden i runt tal utgjort 1.1 miljon kronor mot 1 miljon kronor och 1.3 miljon kronor under samma månader av budgetåren 1938/39 och 1939/40. Med hänsyn härtill och särskilt till under hand inhämtade upplysningar angående omfattningen av den väntade inhemska konstsilkeproduktionen torde uppbörden av dessa medel kunna upptagas för budgetåret 1940/41 till 2.5 miljoner kronor och för budgetåret 1941/42 till 2.8 miljoner kronor.»

Med hänsyn till den väntade ökningen av den inhemska konstsilkeproduktionen anser sig riksräkenskapsverket kunna godtaga generaltullstyrelsens beräkning av inkomsterna å förevarande titel under nästkommande budgetår och uppskattar sålunda inkomsterna för budgetåret 1941/42 till 2,800,000 kronor.

Accis å margarin och vissa andra fettvaror.

Nu gällande bestämmelser rörande dessa skatter hava meddelats i förordningarna den 7 juni 1935, nr 259, och den 21 juni 1940, nr 567, samt i kungörelsen den 8 november 1940, nr 916. Enligt sistnämnda kungörelse utgå för närvarande accis och i vissa fall jämväl tilläggsaccis å följande fettvaror med nedan angivna belopp (öre) per kilogram:

	Accis	Tilläggs-accis
Hushållsmargarin	60	98
Annat margarin (bageri-)	60	—
Konstister	60	98
Matolja	60	40
Andra ersättningsmedel för smör och flott	60	98
Fettemulsion, fetthalt högst 17 procent	60	—
Fettemulsion, fetthalt över 17 procent	60	65

För innevarande budgetår har margarinaccisen, som under budgetåret 1939/40 inflöt med 33.04 miljoner kronor, i riksstaten beräknats till 35 miljoner kronor. Att i nuvarande läge verkställa en närmare beräkning rörande den framtida avkastningen av denna inkomsttitel är icke möjligt. Riksräkenskapsverket, som från kontrollstyrelsen och statens livsmedelskommission inhämtat vissa uppgifter rörande inkomsttillflödet å denna inkomsttitel, får

för sin del förorda, att accis å margarin och vissa andra fettvaror för budgetåret 1941/42 uppföres med samma belopp som i riksstaten för innevarande budgetår eller 35,000,000 kronor.

Industrisockerskatt.

Industrisockerskatt är en genom beslut av 1939 års urtima riksdag nyinförd skatt, som enligt förordning den 22 december 1939, nr 905, utgår med 40 öre för kilogram socker och 32 öre för kilogram sirap, som användes för yrkesmässig tillverkning av varor för avsalu. Från skatteplikt undantages dock bland annat socker och sirap, som användes för tillverkning av läskedrycker, mesost och messmör samt fruktmos och sylt. Enligt förordning den 22 december 1939, nr 906, utgår därjämte en accis å inom riket tillverkad glykos med 20 öre för kilogram. Nämnda förordningar trädde i kraft från och med den 1 januari 1940.

Å tilläggsstat I för budgetåret 1939/40 upptogs inkomsten av industrisockerskatt till 7,000,000 kronor. Nettoinkomsten av skatten uppgick för sagda budgetår till 6,387,324 kronor. I riksstaten för innevarande budgetår hava inkomsterna under förestående titel beräknats till 14,000,000 kronor.

I en med skrivelse till riksräkenskapsverket den 15 november 1940 överlämnad promemoria angående bland annat beräkning av den framtida inkomsten av denna titel har kontrollstyrelsen framhållit, hurusom uppbörden hittills undergått en så gott som för varje månad fortsatt stegring, samt härom ytterligare anfört följande:

»Detta beror emellertid icke på att skatteunderlaget successivt ökats, utan sammanhänger närmast med att, allteftersom skattekontrollen kunnat mera fullständigt genomföras, icke obetydliga skattebelopp kunnat hos ett stort antal tillverkare anmärkas till erläggande och sedermera även influtit. De för de senaste månaderna angivna inkomstbeloppen kunna därför icke tagas till direkt utgångspunkt för en beräkning av inkomsten för hela budgetåret. Att märka är även, att enligt nu gällande sockerreglering tilldelningen av socker för industriellt bruk något minskats. En genomsnittlig inkomst av skatten å socker och sirap för yrkesmässig tillverkning av varor till avsalu å 1.6 miljon kronor för månad synes därför skäligen böra läggas till grund vid beräkning av skatteinkomsten för hela innevarande budgetår, varigenom denna inkomst skulle kunna angivas till 19.2 miljoner kronor. Härtill bör läggas inkomsten av glykosaccisen, vilken torde kunna uppskattas till 225,000 kronor per kvartal eller för hela budgetåret till 1.0 miljon kronor. Sammanlagt skulle alltså inkomsten av industrisockerskatten för innevarande budgetår kunna beräknas inflyta med (19.2 + 1.0 =) 20.2 miljoner kronor eller avrundat 20 miljoner kronor, vilket skulle innebära en ökning med 6 miljoner kronor i jämförelse med det i riksstaten upptagna beloppet.

Beträffande inkomsten av industrisockerskatten för budgetåret 1941/42, synes densamma, därest denna skatt skall oförändrat bibehållas under nämnda budgetår, böra upptagas med enahanda belopp 20 miljoner kronor.«

Den framtida konsumtionen av industrisocker torde i nuvarande läge icke låta sig beräkna med någon större säkerhet, varför en uppskattning av inkomsterna å förestående titel under nästkommande budgetår givetvis blir

mycket vansklig. Ehuru riksräkenskapsverket finner den av kontrollstyrelsen verkställda beräkningen väl hög, anser sig ämbetsverket likväl med hänsyn till inkomsttillflödet under den gångna delen av innevarande budgetår kunna godtaga denna beräkning och uppskattar sålunda inkomsten av industrisockerskatt till 20,000,000 kronor för nästkommande budgetår.

Skatt å kaffe.

Skatten å kaffe, som införts genom beslut av 1939 års urtima riksdag, utgår enligt förordning den 22 december 1939, nr 877, med 65 öre för kilogram orostat kaffe och 80 öre för kilogram rostat kaffe samt kaffesurrogat med tillsats av kaffe. För budgetåret 1939/40 utgjorde avkastningen av skatten enligt ovanberörda förordning, som trädde i kraft den 27 december 1939, 14,768,273 kronor. I riksstaten för nu löpande budgetår har inkomsten av skatt å kaffe beräknats till 25,000,000 kronor.

Generaltullstyrelsen har i skrivelse till riksräkenskapsverket den 15 november 1940 rörande beräkningen av avkastningen av skatten å kaffe anfört följande:

»Den debiterade uppbörden av kaffeskatt, vilken skatt utgått från och med den 27 december 1939, uppgick under budgetåret 1939/40 till 18.8 miljoner kronor. Under de fyra första månaderna av budgetåret 1940/41 har uppbörden belöpt sig till 8.1 miljoner kronor. Uppbörden har särskilt under senaste tiden väsentligen hänfört sig till från tullager och frihamn uttaget kaffe. En införtullning av allt det därstädes för närvarande lagrade kaffet under återstoden av det löpande budgetåret skulle medföra en kaffeskatteuppbörd av bortåt 8 miljoner kronor, varigenom bruttouppbörden av kaffeskatt för hela budgetåret 1940/41 komme att utgöra omkring 16 miljoner kronor. Då en förnyelse av lagren under samma tid helt visst kommer att möta stora svårigheter, är att förmoda, att en dylik total tömning av lagren icke företages utan i stället en strängare ransonering i kaffeförbrukningen inom landet än hittills genomföres med därav föranledd minskning i införtullningarna under budgetåret. Vid sådant förhållande synes bruttouppbörden av kaffeskatt under budgetåret 1940/41 icke böra beräknas till högre belopp än 12 miljoner kronor. I fråga om motsvarande uppbörd under budgetåret 1941/42 vill det inför ovissheten, i vilken omfattning det i fortsättningen skall bliva möjligt att till riket införa kaffe, synas välbetänkt att icke räkna med högre belopp än 10 miljoner kronor.»

En beräkning av inkomsterna å förevarande titel för nästkommande budgetår ställer sig givetvis särskilt svår med hänsyn till omöjligheten att redan nu bedöma, i vilken omfattning framdeles en fortsatt import av kaffe kan komma att äga rum. Även om i nuvarande läge generaltullstyrelsens beräkning av dessa inkomster måste anses mycket osäker, finner riksräkenskapsverket sig likväl icke böra frångå densamma. Riksräkenskapsverket beräknar alltså inkomsterna å titeln för budgetåret 1941/42 till 10,000,000 kronor.

Tobaksskatt.

Förändringarna i de beräknade och behållna inkomsterna av tobaksskatt under de tio senast förflutna budgetåren framgå av efterföljande sammanställning.

	Netto-inkomst	Beräknad inkomst		Netto-inkomst	Beräknad inkomst
	Miljoner kronor			Miljoner kronor	
Budgetåret 1930/31...	65.79	63.00	Budgetåret 1935/36...	83 94	79.00
» 1931/32...	70.13	67.00	» 1936/37...	88 97	85.00
» 1932/33...	72 85	70 00	» 1937/38...	97.11	92.00
» 1933/34...	74.77	73 00	» 1938/39...	103.39	101.00
» 1934/35...	78.54	75.00	» 1939/40...	128.83	124.00

Enligt gällande bestämmelser utgår tobaksskatten dels med viss procent av varans priskurantpris eller varans värde, dels ock med visst efter varans myckenhet bestämt belopp. Jämlikt beslut vid 1939 års lagtima riksdag höjdes värdeskatten å vissa slag av tobaksvaror med 2 procent, vilken skattehöjning trädde i kraft den 19 maj 1939. Vid 1939 års urtima riksdag beslöts ytterligare höjning av den procentuella värdeskatten på alla slags tobaksvaror med 6 enheter. Sistberörda skattehöjning trädde i kraft den 14 oktober 1939. Slutligen har värdeskatten å tobak enligt beslut av 1940 års lagtima riksdag höjts med ytterligare 4—7 enheter för olika varuslag, vilken höjning trädde i kraft från och med den 1 juni 1940.

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 21 november 1940 har aktiebolaget Svenska tobaksmonopolet beträffande beräkningen av inkomsterna av tobaksskatt anfört följande:

»Eftersom de nu gällande priserna å tobaksvaror tillämpats under hela det nu löpande budgetåret, har omsättningen under de sistförflutna månaderna juli—oktober ansetts kunna läggas till grund för beräkning av tobaksskatten under den återstående delen av innevarande budgetår, därvid hänsyn tagits till de alltjämt fortgående förskjutningarna mellan de olika varugrupperna.

På grund av nu rådande förhållanden har importen av färdiga tobaksvaror nedgått till en obetydlighet av motsvarande import under tiden närmast före krigsutbrottet. Därest nuvarande importspärr skulle fortsätta någon längre tid, medför detta givetvis, att importen av färdiga tobaksvaror kommer att ytterligare nedgå eller helt upphöra. Vid beräkningen har styrelsen därför utgått från att hela omsättningen skulle bestå av inom landet tillverkade tobaksvaror, varjämte styrelsen förutsatt, att det under de åsyftade tidsperioderna skall visa sig möjligt att vid tillverkningen bemästra eventuellt uppstående svårigheter i fråga om råvaruförsörjningen.

Enligt det mellan staten och tobaksmonopolet gällande avtal angående utövandet av statens tobaksmonopol skall bolaget den 10, 20 och näst sista dagen i varje månad till statskontoret inleverera ett belopp motsvarande en tredjedel av den skatt å tobaksvaror, som kan beräknas belöpa på samma månad. Under budgetåret 1939/40 uppskattades detta belopp till 3 miljoner kronor. På grund av den höjning av tobaksskatten, som trädde i kraft den 1 juni 1940, har beloppet från och med innevarande budgetårs början höjts från 3 till 4 miljoner kronor. Denna höjning har i sin tur medfört, att inleveransen av tobaksskatt för juli månad innevarande år blivit 3 miljoner kronor högre, än om tidigare praxis följts. Detta merbelopp å 3 miljoner kronor har sålunda karaktär av ett engångsbelopp, som endast påverkar resultatet för budgetåret 1940/41 men däremot icke kan medföra någon inverkan på uppskattningen för budgetåret 1941/42.»

Med utgångspunkt härifrån har bolaget approximativt uppskattat inkomsterna av tobaksskatt för budgetåret 1940/41 till 163,000,000 kronor samt för budgetåret 1941/42 till 160,000,000 kronor.

Närmare uppgifter rörande kvantitet och värde å totalförsäljningen av tobaksvaror under kalenderåren 1930—1939 ävensom den på respektive år belöpande tobaksskatten lämnas i efterföljande tabell.

Totalförsäljningen av tobaksvaror (värde och kvantitet) samt därå belöpande tobaksskatt.

År	Skatt	Värde	Kvantitet	Kvantitativ fördelning på olika varuslag					
				Cigarrer	Cigarr-cigarretter	Cigarretter	Röktobak	Tuggtobak	Snus
	Milj. kr.	Milj kr.	Ton	%	%	%	%	%	%
1930	66.5	135.5	8,016	3.4	6.5	14.5	13.1	1.9	60.6
1931	67.2	133.6	8,087	3.1	6.2	16.1	13.0	1.8	59.8
1932	72.7	135.6	8,222	2.7	6.0	17.0	13.8	1.6	58 9
1933	74.0	134.1	8,052	2.5	5.9	16.9	14.3	1.5	58.9
1934	77.5	139.8	8,087	2.5	6.0	18.8	14.7	1.3	56.7
1935	82.3	148.1	8,214	2.3	6.2	20.7	15.1	1.3	54.4
1936	87.7	157.5	8,409	2.2	6.3	22.3	15.5	1.2	52.5
1937	93.4	166 9	8,637	2.1	6.2	24.4	15.3	1.1	50.9
1938	100.7	178.7	8,813	2.0	6.2	26.4	15.2	1.0	49.2
1939	113.8	193.2	8,919	1.8	6.1	28.1	15.4	1.0	47.6

Av sammanställningen framgår, att storleken av de omsatta totala varukvantiteterna under åren 1930—1934 undergått jämförelsevis små förändringar. Från och med år 1935 har emellertid en fortgående icke obetydlig stegring av omsättningen inträtt. Under redovisningsperioden har en anmärkningsvärt stor förskjutning ägt rum i fråga om förbrukningen av de olika varuslagen. Särskilt framträdande är den oavbrutna minskningen av snusförbrukningens andel av den totala konsumtionen eller från 60.6 procent år 1930 till 47.6 procent år 1939. Mot denna minskning av snusförbrukningen svarar emellertid en ökning av cigarrettkonsumtionen, vars andel av den totala förbrukningen ökats från 14.5 procent år 1930 till 28.1 procent år 1939. Den fortgående förskjutningen mellan de olika varuslagen har verksamt bidragit till ökningen av såväl den totala tobaksförsäljningens värde som skatteavkastningens storlek.

Den till statsverket inlevererade tobaksskatten, efter avdrag av utgiven gottgörelse för inköpt svensk tobak, för varje månad från och med budgetåret 1931/32 framgår av efterföljande tabell.

Under den förflutna delen av innevarande budgetår har tobaksskatten uppgått till 71.71 miljoner kronor mot 51.24 miljoner kronor under motsvarande tid nästföregående budgetår. Stegringen, 20.47 miljoner kronor, torde huvudsakligen vara att återföra på den vid innevarande års lagtima riksdag beslutade skattehöjningen, men sammanhänger även med ökad omsättning av tobaksvaror, sannolikt delvis föranledd av ökad lagring hos såväl konsumenter som detaljhandlare.

Till statsverket inlevererad tobaksskatt.

Miljoner kronor.

	1931 /32	1932 /33	1933 /34	1934 /35	1935 /36	1936 /37	1937 /38	1938 /39	1939 /40	1940 /41
Juli	5.85	6.50	6.78	6.81	7.27	7.75	8.54	9.04	9.87	16.94
Augusti	6.29	6.36	6.35	6.75	7.56	8.11	8.53	8.84	9.63	11.17
September	5.92	6.50	6.67	7.03	7.44	7.47	8.03	9.12	10.24	14.05
Oktober	5.73	6.15	6.20	6.30	6.64	7.53	8.00	8.44	10.55	12.69
November	5.86	5.62	5.64	6.36	6.72	7.36	7.52	8.04	10.95	13.86
December	4.97	5.68	5.98	6.24	6.73	6.44	7.63	8.31	9.40	
Januari	6.48	6.94	6.81	7.26	7.64	8.56	9.76	10.24	13.02	
Februari	5.40	5.62	5.86	6.19	6.55	6.76	7.18	7.82	9.86	
Mars	6.15	5.15	5.43	5.70	6.27	6.38	6.96	7.42	9.26	
April	5.89	6.15	6.32	6.26	6.49	7.19	8.03	8.36	10.07	
Maj	5.61	5.77	5.82	6.61	7.05	7.57	8.42	8.76	12.48	
Juni	5.98	6.41	6.91	7.03	7.58	7.85	8.51	9.00	13.50	
Summa	70.13	72.85	74.77	78.54	83.94	88.97	97.11	103.39	128.83	

Enligt riksräkenskapsverkets uppfattning torde den av monopolbolaget verkställda beräkningen av inkomsterna av tobaksskatt under nästkommande budgetår få anses vara hög. Med hänsyn till inkomsttitelns storleksordning anser sig riksräkenskapsverket likväl i anslutning till monopolbolagets uppskattning kunna beräkna förevarande inkomster för budgetåret 1941/42 till i avrundat tal 160,000,000 kronor.

Brännvinstillverkningsskatt.

Kontrollstyrelsen har i skrivelse till riksräkenskapsverket den 15 november 1940 uppskattat statsverkets inkomst av brännvinstillverkningsskatt under budgetåret 1941/42 till 10 miljoner kronor. I en av kontrollstyrelsen samtidigt överlämnad, till grund för beräkningen liggande promemoria anföres följande:

»I riksstaten för innevarande budgetår har inkomsten av brännvinstillverkningsskatten upptagits med ett belopp av 12 miljoner kronor, vilket utgör ett väsentligt lägre belopp än den beträffande tidigare budgetår beräknade inkomsten å denna skattetitel. Sålunda var brännvinstillverkningsskatten för budgetåret 1939/40 beräknad till 20 miljoner kronor, och nettoinkomsten blev 20.62 miljoner kronor. — — — En ökning av tillverkningen av det slag av brännvin, som främst blir föremål för beskattning, nämligen potatisbrännvinet, kan på grund av läget av livsmedelsförsörjningen ej förutsättas ske. Samtidigt bör tagas i betraktande, att spritdryckskonsumtionen sjunkit med cirka 25 procent. Ovanberörda förhållande komme emellertid att medföra, att restitution av brännvinstillverkningsskatt under innevarande budgetår skulle ske med större belopp än som skett vid beräkningen av ovannämnda riksstatsbelopp av 12 miljoner kronor. Det kan därför antagas, att detta belopp icke kommer att inflyta. Såvitt nu kan bedömas, bör den blivande nettoinkomsten av brännvinstillverkningsskatten för budgetåret 1940/41 uppskattas till allenast 9 miljoner kronor.

För budgetåret 1941/42 torde, under antagande av ett fortsatt krisläge, den behållna inkomsten av brännvinstillverkningsskatten böra upptagas till 10 miljoner kronor.»

Mot denna beräkning har riksräkenskapsverket intet att erinra och beräknar alltså brännvinstillverkningsskatten till 10,000,000 kronor.

Rusdrycksförsäljningsmedel.

Vad inkomsterna från *partihandelsbolag* beträffar, hänföra sig dessa till aktiebolaget vin- & spritcentralen jämte vissa agentbolag. I skrivelse till kontrollstyrelsen den 9 november 1940 har aktiebolaget vin- & spritcentralen för budgetåret 1941/42 beräknat förevarande inkomsttitel till 4 miljoner kronor samt rörande beräkningen anfört följande:

»Vad först angår inleveransen från spritcentralen under budgetåret 1940/41, erinra vi om att i statsverkspropositionen för nämnda år räknades med en inleverans av 10 miljoner kronor, vilket belopp upptagits i enlighet med spritcentralens beräkningar, sådana de framlagts i skrivelse till kontrollstyrelsen den 20 november 1939. I en framställning den 8 april 1940 till chefen för finansdepartementet meddelade spritcentralen, att de siffror, som då förelågo rörande bolagets försäljning under årets båda första månader, visade, att den beräkning, som lagts till grund för den i statsverkspropositionen upptagna inleveransen, icke syntes vara hållbar. Omsättningen hade nämligen starkt minskats, och detta hade haft till följd, att rörelsen under januari—februari 1940 gått med förlust. Därest omsättningen även under återstoden av året komme att stanna vid samma låga nivå, utgick bolaget från, att någon vinst ej kunde påräknas av årets rörelse, såvida ej särskilda åtgärder vidtoges för förbättring av det ekonomiska resultatet. I riksstaten för budgetåret 1940/41 upptogs emellertid inleveransen från spritcentralen med det i statsverkspropositionen beräknade beloppet av 10 miljoner kronor.

Ehuru 1940 års hittillsvarande omsättning av spritdrycker varit omkring 25 procent och av viner omkring 70 procent lägre än under fjolårets motsvarande tid, har, tack vare de åtgärder — bl. a. vissa prisförhöjningar på spritdrycker — som spritcentralen vidtagit, det ekonomiska resultatet förbättrats. Med ledning av för närvarande föreliggande siffror kan, därest omsättningen under årets återstående månader ungefärligen vidmakthålles vid dess nuvarande läge, beräknas, att vinsten av rörelsen för år 1940 kommer att uppgå till omkring 9 miljoner kronor. Med frånräknande av det belopp av omkring 750,000 kronor, som åtgår för utdelning på aktierna, skulle för inleverans till staten återstå något över 8 miljoner kronor. Skall inleveransen verkställas till hela det belopp, som upptagits i riksstaten, d. v. s. 10 miljoner kronor, måste därför av vinst- och prisregleringsfonden disponeras ett belopp av 2 miljoner kronor. Då denna fond för närvarande uppgår till omkring 2.4 miljoner kronor, komme den således att efter dylikt ytterligare ianspråktagande vara så gott som helt förbrukad.

Under år 1940 ha olika faktorer medverkat till ett starkt försämrande av bolagets likviditetsställning. I första hand har därvid inverkat den kraftigt sjunkande omsättningen, men dessutom har spritcentralen för att tillmötesgå jordbrukets intressen under tillverkningsåret 1939/40 inköpt väsentligt större kvantiteter potatisråbrännvin än som svara mot bolagets årsbehov av sprit för förtäringsändamål. Vidare har bolaget för att kunna verkställa den i riksstaten 1939/40 beräknade inleveransen till staten av 24 miljoner kronor nödgats disponera ej mindre än 7.6 miljoner kronor av vinst- och prisregleringsfondens till 10 miljoner kronor uppgående medel. Den på sådant sätt ansträngda likviditeten har tvingat bolaget att vidtaga vissa särskilda åtgärder. — — — Vid halvårsskiftet har bolaget sålunda nödgats sätta sig i acceptskuld till Sveriges riksbank med ej mindre än 17.5 miljoner kronor, varav för närvarande återstå 7.5 miljoner kronor. En följd av skuldbelastningen har blivit att, medan bolaget tidigare hade ett överskottssaldo av räntor, skuldräntorna numera representera en betydande passivpost.

Inom bolagets styrelse har framhållits, att dylika åtgärder för anskaffande av rörelsekapital och fullgörande av vinstutbetalningar måste anses synnerligen olämpliga. Under sådana omständigheter tala åtskilliga skäl för önskvärdheten av att bolaget beredes tillfälle att av sin rörelsevinst ånyo avsätta lämpligt belopp till vinst- och prisregleringsfonden. Helst borde en dylik avsättning ske redan av 1940 års vinst; men fråga är, om en dylik anordning numera kan genomföras, sedan inleveransen i riksstaten beräknats till 10 miljoner kronor. I varje fall måste denna fråga komma att spela en avgörande roll för uppskattning av den del av vinsten, som kan påräknas för inleverans under budgetåret 1941/42. Göres för beräkningen av vinstresultatet för 1941 det antagandet, att omsättningen under året kommer att nå ungefär samma storleksordning som under innevarande år, och att i fråga om de vinstskapande faktorerna i övrigt inga avgörande ändringar inträffa — tvenne under nuvarande förhållanden givetvis helt hypotetiska prognoser — bör nettovinsten för år 1941 kunna uppskattas till ett något högre belopp än för år 1940 eller till omkring 10 miljoner kronor. Med reduktion för utdelningen skulle således återstå något mer än 9 miljoner kronor. Härav synas 5 miljoner kronor böra reserveras för avsättning till vinst- och prisregleringsfonden, varefter för inleverans till statsverket återstå 4 miljoner kronor.

Med utgångspunkt från nu angivna beräkningsgrunder kan under budgetåret 1941/42 beräknas en inleverans från spritcentralen av omkring 4 miljoner kronor.»

Med anledning av vad vin- och spritcentralen anfört vill riksräkenskapsverket för sin del erinra, att ämbetsverket i princip icke kan finna lämpligt, att hos statliga och halvstatliga företag fondering av vinstmedel äger rum under nuvarande statsfinansiella läge. Då det emellertid å andra sidan icke är lämpligt, att inlevererings av vinstmedel till driftbudgeten finansieras med lån från riksbanken, anser sig riksräkenskapsverket, med hänsyn till vad vin- och spritcentralen anfört, böra godtaga dess föreliggande beräkning. Riksräkenskapsverket har sålunda beräknat inkomsten av partihandelsbolag för budgetåret 1941/42 till 4,000,000 kronor.

I fråga om *detaljhandelsbolagens* vinst å försäljning av rusdrycker har kontrollstyrelsen i förenämnda skrivelse till riksräkenskapsverket beräknat rusdrycksförsäljningsmedlen från detaljhandelsbolagen för budgetåret 1941/42 till 18.0 miljoner kronor. Rörande grunderna för beräkningen anföres i en av kontrollstyrelsen samtidigt överlämnad promemoria följande:

»Nämnda medel äro i riksstaten för budgetåret 1940/41 upptagna med 20.00 miljoner kronor. Statsverkets behållna inkomst av samma medel var under budgetåret 1939/40 28.75 miljoner kronor mot 25.00 miljoner kronor i riksstaten beräknade. Merinkomsten förklaras i huvudsak av försäljning till de förhöjda priserna av vid skatteförhöjningarnas genomförande inneliggande lager av rusdrycker.

Huru stor inleveransen till statsverket kommer att bliva under budgetåret 1940/41 kan ännu ej med någon större säkerhet beräknas. Enligt från systembolagen införskaffade uppgifter skulle densamma endast komma att uppgå till cirka 15.5 miljoner kronor. Dessa systembolagens kalkyler äro emellertid, enligt vad av en inom kontrollstyrelsen verkställd granskning framgår, avsevärt hållna i underkant. Nära nog genomgående synas nämligen systembolagen för fjärde kvartalet hava räknat med ett något lägre konsumtions-

läge än det under oktober faktiskt föreliggande och vidare hava systembolagen som regel kalkylerat med alltför stora utskyldsreservationer och i vissa fall även med för stora avskrivningar. Med hänsynstagande till nuvarande konsumtionsläge och möjligheten till nedskärning av medelsreservationer och avskrivningar synes därför fog finnas för antagandet att nettovinsten till statsverket under budgetåret 1940/41 skall komma att uppgå till cirka 18.00 miljoner kronor.

Vid den inom kontrollstyrelsen verkställda uppskattningen av sistnämnda belopp har räknats med en total nettovinst före medelsreservationer och avskrivningar å 26.00 miljoner kronor och en försåld myckenhet spritdrycker å i runt tal 28.5 miljoner liter. Årskonsumtionen av spritdrycker antages alltså komma att uppgå till ett något högre belopp än det vid den senaste skatteförhöjningens genomförande beräknade litertalet 28 miljoner. Anledningen till att inleveransen icke blir större är att större belopp än vad tidigare kunnat beräknas kommer att behöva avsättas i 1940 års bokslut för gäldande av väntade utskylder.

Med hänsyn till att den blivande konjunkturutvecklingen icke kan med någon som helst säkerhet förutses, är det än svårare att beräkna inleveransen till statsverket under budgetåret 1941/42. Intill dess säkrare erfarenhet vunnits om den riktning, konsumtionen under första hälften av år 1941 kommer att taga, synes övervägande skäl tala för att räkna med samma totalförbrukning som under år 1940 eller 28.5 miljoner liter. Under förutsättning av oförändrad förbrukning torde nettovinsten före medelsreservationer och avskrivningar emellertid bliva något lägre i bokslutet för år 1941 än för år 1940, enär någon mervinst å de före skatteförhöjningarna inköpta lagren rusdrycker icke längre är att påräkna. Denna minskade vinst torde i stort sett kompenseras av minskade utskyldsreservationer. Den inlevereringsbara årsvinsten torde därför, så vitt nu kan bedömas, böra upptagas till 18.00 miljoner kronor för budgetåret 1941/42.»

Till den i promemorian verkställda beräkningen kan riksräkenskapsverket för sin del ansluta sig och uppskattar sålunda inkomsterna av rusdrycksförsäljningsmedlen i vad de avse detaljhandelsbolagens vinst till 18,000,000 kronor för nästkommande budgetår.

Omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker.

Förändringarna i de beräknade och behållna inkomsterna av omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker under de tio senast förflutna budgetåren framgå av nedanstående sammanställning.

	Omsättningsskatt å spritdrycker	Utskänkningsskatt	Omsättningsskatt å vin	Summa nettoinkomst	Beräknad inkomst
	Miljoner kronor				
Budgetåret 1930/31	33.75	6.81	—	40.56	40.00
» 1931/32	38.51	6.34	—	44.85	40.00
» 1932/33	62.37	5.13	—	67.50	68.00
» 1933/34	73.77	4.76	—	78.53	78.00
» 1934/35	78.26	5.11	0.08	83.45	83.00
» 1935/36	81.75	5.46	0.40	87.61	86.00
» 1936/37	86.14	5.62	0.41	92.17	89.00
» 1937/38	91.01	5.33	0.48	96.82	93.00
» 1938/39	96.62	5.91	0.50	103.03	97.00
» 1939/40	138.60	5.43	—	144.03	143.00

För att i nuvarande krisläge tillföra statskassan ökade inkomster har 1939 års urtima riksdag beslutat en avsevärd höjning av den skatt, som från och med den 1 juli 1920 upptagits för omsättning och utskänkning av spritdrycker. Den höjda beskattning, som enligt riksdagens beslut från och med den 1 november 1939 pålagts spritkonsumtionen, innebär i fråga om *omsättningsskatten,* att dennas grundavgift höjts med 3 kronor för liter, eller från förutvarande 2 kronor till 5 kronor, under det att den procentuella delen av omsättningsskatten bibehållits oförändrad. Den procentuella delen av omsättningsskatten utgår sålunda fortfarande med 60 procent av det belopp, som skatten oberäknad, betingas vid inköp av dryckerna i buteljerat skick. I fråga om sprit för tekniska, industriella med flera ändamål innebär den vidtagna skärpningen av omsättningsskatten, att grundavgiften för sprit avsedd för tillverkning av essenser och extrakter för beredning av alkoholhaltiga drycker höjts från 1 krona 40 öre till 10 kronor för liter. Omsättningsskatt å vin, som tidigare tillgodoförts denna titel, redovisas från och med budgetåret 1939/40 å en särskild inkomsttitel, benämnd omsättningsskatt å vin.

Beträffande *utskänkningsskatten* vidtogs vid 1939 års urtima riksdag ingen ändring i tidigare gällande skattesatser utan utgår denna skatt fortfarande med 2 kronor för liter egentligt brännvin och 4 kronor för liter av andra spritdrycker; renat egentligt bännvin av högst 40 procent alkoholhalt är alltjämt fritt från utskänkningsskatt.

Kontrollstyrelsen har i sin skrivelse till riksräkenskapsverket den 15 november 1940 beräknat omsättnings- och utskänkningsskatten å spritdrycker för budgetåret 1941/42 till sammanlagt 175 miljoner kronor. I en till grund för denna beräkning liggande promemoria anföres:

»Nämnda medel äro i riksstaten för budgetåret 1940/41 upptagna med 170.00 miljoner kronor. Statsverkets behållna inkomst av samma medel var under budgetåret 1939/40 144.03 miljoner kronor mot 143.00 miljoner kronor i riksstat och tilläggsstat I beräknade. Inleveransen för juni—oktober 1940, d. v. s. statsverkets behållna inkomst under juli—november 1940, utgör 75.61 miljoner kronor mot 49.54 miljoner kronor under samma tid år 1939. Av berörda inleverans år 1940 (1939) belöpa 13.71 (16.15) miljoner kronor å omsättningsskattens procentavgift, 59.21 (30.22) miljoner kronor å omsättningsskattens grundavgift (konsumtionsändamål), 0.48 (0.66) miljon kronor å omsättningsskatten för tekniska m. fl. ändamål och 2.21 (2.51) miljoner kronor å utskänkningsskatten. Ökningen av inleveransen år 1940 jämfört med år 1939 faller alltså helt å omsättningsskattens grundavgift å spritdrycker för konsumtionsändamål, vilken grundavgift år 1939 höjdes den 1 juli med 40 öre och den 1 november med 3.00 kronor för liter.

Till grund för beräkningen av de belopp, som kunna förväntas inflyta under budgetårets sju sista månader, måste tagas den myckenhet spritdrycker, som kan beräknas komma att försäljas under månaderna november 1940—maj 1941. Såsom i kalkylen över rusdrycksförsäljningsmedlen från detaljhandelsbolagen antytts torde kunna förväntas, att försäljningen för konsumtionsändamål under dessa månader blir något större än under månaderna november 1939—maj 1940, d. v. s. under de sju första månaderna efter den högre beskattningens genomförande. Med utgångspunkt från kon-

sumtionsläget under oktober 1940 synes man, jämväl med behörigt beaktande av att köpkraften hos konsumenterna främst under skatteuppbördsmånaderna kommer att avtaga, kunna räkna med en total försäljning för konsumtionsändamål under månaderna november 1940—maj 1941 å cirka 17.00 miljoner liter mot 15.30 miljoner liter under november 1939—maj 1940. Då systembolagens lagerbehållningar av spritdrycker för närvarande äro avpassade efter konsumtionsläget och någon större differens således ej kan förväntas komma att uppstå mellan bolagens inköp och försäljning i liter, torde den myckenhet spritdrycker för konsumtionsändamål, å vilken omsättningsskatt under återstoden av budgetåret kan beräknas komma att utgå, böra upptagas till 17.00 miljoner liter. Då grundavgiften är 5 kronor för liter och procentavgiften kan beräknas till cirka 1.18 kronor för liter, svarar häremot en omsättningsskatt å spritdrycker för konsumtionsändamål å i runt tal 105.00 miljoner kronor.

Omsättningsskatten å spritdrycker för tekniska m. fl. ändamål, vilken under budgetårets fem första månader inbringat 0.095 miljon kronor för månad, torde, med hänsyn till att det här i en del fall rör sig om ändamål av lyxbetonad karaktär, under budgetårets sju sista månader kunna beräknas inflyta med blott (7 × 0.07 = 0.49 =) 0.50 miljon kronor.

Utskänkningsskatten, vilken — ehuru skattesatserna varit oförändrade — inbringat 2.21 miljoner kronor under budgetårets fem första månader mot 2.51 miljoner kronor under samma tid budgetåret 1939/40 och 2.92 miljoner kronor under december 1939—juni 1940, kan, med hänsyn till att utskänkningen starkare än utminuteringen kommer att hämmas av ett försämrat konjunkturläge, för tiden november 1940—maj 1941 förväntas inflyta med ungefär 2.80 miljoner kronor.

Sammanlagt synes alltså omsättnings- och utskänkningsskatten å spritdrycker under återstoden av löpande budgetår komma att inflyta med (105.00 + 0.50 + 2.80 =) 108.30 miljoner kronor. Då inleveransen under juli—november 1940 är 75.61 miljoner kronor, skulle alltså den totala inleveransen av omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker under budgetåret 1940/41 komma att uppgå till 183.91 miljoner kronor, eller avrundat 184.00 miljoner kronor.

Att för närvarande med någon större säkerhet kunna beräkna, med vilket belopp omsättnings- och utskänkningsskatten å spritdrycker bör upptagas i riksstaten för budgetåret 1941/42, torde med hänsyn till den ovissa konjunkturutvecklingen ej låta sig göra. Då det med hänsyn till tidsläget föreligger många osäkra faktorer vid beräkningen av en förbrukning, som ligger 1 à 1½ år fram i tiden, torde skälig försiktighet bjuda, att inkomstbeloppet sättes något lägre än det som sannolikt kommer att inflyta under budgetåret 1940/41, eller 175.00 miljoner kronor för budgetåret 1941/42, vilket belopp är något högre än vad som beräknades i riksstaten för 1940/41.»

Av innehållet i förberörda promemoria framgår, att inkomsterna av de skatter, varom här är fråga, för nu löpande budgetår kunna beräknas uppgå till 184 miljoner kronor. Även om det icke torde få anses uteslutet, att någon nedgång av förevarande inkomster är att förvänta under nästkommande budgetår, torde den av kontrollstyrelsen beräknade inkomsten å titeln få anses väl lågt tilltagen. Riksräkenskapsverket föreslår för sin del, att omsättnings- och utskänkningsskatten för budgetåret 1941/42 beräknas till 180,000,000 kronor.

Omsättningsskatt å vin.

Å tilläggsstat I för budgetåret 1939/40 har uppförts en ny inkomsttitel, benämnd omsättningsskatt å vin. Inkomsttiteln omfattar avkastningen av dels den gamla omsättningsskatten å inhemskt vin — som utgår för musserande viner eller viner med en alkoholhalt överstigande 14 volymprocent med 70 öre för liter och för andra viner med 35 öre för liter — dels en av 1939 års urtima riksdag beslutad, från och med den 22 oktober 1939 tillämpad, särskild omsättningsskatt å alla slag av viner utgående med 50 procent av det belopp, som — denna skatt oberäknad — betingas vid systembolagens inköp av viner i buteljerat skick. För vin med en alkoholhalt över 14 volymprocent utgår den särskilda omsättningsskatten dock med lägst 2 kronor för helbutelj och 1 krona för halvbutelj samt i fall då vinet tillhandahålles på andra buteljstorlekar med 3 kronor för liter räknat. Å tilläggsstaten för budgetåret 1939/40 beräknades inkomsten av omsättningsskatt å vin till 6,000,000 kronor. Nettoinkomsten å titeln uppgick emellertid för sagda budgetår endast till 3,989,998 kronor.

Å riksstaten för budgetåret 1940/41 hava inkomsterna under förestående titel beräknats till 10,000,000 kronor.

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 15 november 1940 har kontrollstyrelsen beräknat inkomsterna av omsättningsskatten å vin till 8 miljoner kronor för budgetåret 1941/42. I en till grund för denna beräkning liggande promemoria anföres:

»Nämnda medel äro i riksstaten för budgetåret 1940/41 upptagna med 10.00 miljoner kronor. Statsverkets behållna inkomst av samma medel var under budgetåret 1939/40, då emellertid särskild omsättningsskatt å vin redovisats för endast något mer än sju månader, 3.99 mot 6.00 miljoner kronor i tilläggsstat I beräknade. Inleveransen för juni—oktober 1940, d. v. s. statsverkets behållna inkomst under juli—november 1940, utgör 2.63 miljoner kronor, eller drygt 0.52 miljon kronor för månad. Då inleveransen för december kan förväntas bliva ungefär tre gånger så stor och försäljningen visa återhämtning torde under budgetårets sju sista månader kunna förväntas inflyta c:a 5.00 miljoner kronor och under budgetåret 1940/41 följaktligen i runt tal 8.00 miljoner kronor. Det må anmärkas, att systembolagens inköp hädanefter komma att ganska nära sammanfalla med systembolagens försäljning och att lagerbehållningarna, vilka under månaderna efter prisförhöjningarnas genomförande täckte en ej ringa del av försäljningen, ej längre i nämnvärd mån komma att minska inkomsten å denna skattetitel.

I avsaknad av möjlighet att närmare kunna beräkna vinförsäljningens storlek under senare delen av år 1941 och förra delen av år 1942, torde omsättningsskatten å vin under budgetåret 1941/42 böra i riksstaten beräknas till samma belopp som under nu löpande budgetår, eller till 8.00 miljoner kronor.»

Riksräkenskapsverket, som visserligen finner förestående uppskattning av omsättningsskatten å vin för budgetåret 1941/42 jämförelsevis hög, har likväl icke ansett sig böra frångå kontrollstyrelsens beräkning.

Maltdrycksskatt.

Enligt beslut av 1939 års urtima riksdag har från och med den 1 januari 1940 den tidigare utgående maltskatten ersatts av en maltdrycksskatt. Maltdrycksbeskattningen hade tidigare formen av en råämnesskatt, vilken åvilade det viktigaste råämnet för maltdrycksberedning, maltet, under det att maltdrycksskatten är en skatt, som normeras efter den färdiga produkten och icke efter råvaran.

Allt efter alkoholstyrkan och stamvörtstyrkan indelas maltdryckerna i tre klasser. Första klassen omfattar svagdricka och maltdricka, som ej innehåller mer än 1.8 viktprocent alkohol. Andra klassen omfattar sådana till första klassen icke hänförliga maltdrycker, som ej innehålla mer än 3.2 viktprocent alkohol, och tredje klassen omfattar alkoholstarkare maltdrycker. Enligt förordning den 15 december 1939, nr 887, utgår maltdrycksskatten med 30 öre per liter för maltdrycker av andra klassen och med 54 öre för liter för maltdrycker av tredje klassen. Enligt övergångsbestämmelser skall dock skatten för maltdrycker av andra klassen intill utgången av tillverkningsåret 1941/42 utgå med allenast 27 öre per liter för de första 6,500 hektoliterna av ett bryggeris årstillverkning och med 28.5 öre för nästa 6,500 hektoliter. Skatten för dessa kvantiteter skall därefter för varje tillverkningsår höjas med 0.5 öre successivt upp till 30 öre för liter. Undantagna från maltdrycksskatt äro hemtillverkade maltdrycker samt maltdrycker av första klassen.

Beträffande beräkningen av inkomsterna av maltdrycksskatten anföres i en till riksräkenskapsverket av kontrollstyrelsen med skrivelse den 15 november 1940 överlämnad promemoria bland annat följande:

»I riksstaten för budgetåret 1940/41 är denna skatteinkomst upptagen med ett belopp av 45 miljoner kronor.

Konsumtionen av skattepliktiga maltdrycker har under senare tillverkningsår uppgått till: 1936/37 148 miljoner liter, 1937/38 161 miljoner liter och 1938/39 172 miljoner liter.

Maltdryckskonsumtionen under kalenderåren 1939 och 1940 framgår av nedanstående sammanställning, i vilken uppgifterna för oktober, november

Månad	Konsumtion i milj. liter		Kons.-minskn. 1940 i procent av 1939 års konsumtion
	år 1939	år 1940	
Januari	10.55	8.95	15.1
Februari	10.42	8.81	15.4
Mars	11.93	11.45	4.1
April	13.82	12.29	11.1
Maj	15.53	13.51	13.0
Juni	18.39	16.65	9.5
Juli	17.69	16.12	8.9
Augusti	19.06	14.92	21.7
September	15.26	11.82	22.5
Oktober	12.69	11.52	9.2
November	11.87	10.29 ber.	13.3 ber.
December	14.87	12.89 ber.	13.3 ber.
Hela året	172.08	149.22	13.3

och december 1939 äro preliminära. De för november och december 1940 angivna konsumtionssiffrorna ha beräknats med utgångspunkt från försäljningen motsvarande månader 1939 och under antagande av en konsumtionsminskning, motsvarande den genomsnittliga för månaderna januari—oktober år 1940, jämfört med motsvarande månader år 1939.

Såsom av ovanstående sammanställning framgår, har konsumtionen av skattepliktiga maltdrycker på senare tid undergått en icke ringa minskning. Konsumtionsnedgången torde framför allt ha sin grund, förutom i krisförhållandena, i den skattehöjning, som genomfördes i samband med den nya maltdrycksbeskattningsförordningens ikraftträdande den 1 januari 1940. Vad beträffar konsumtionsnedgångens inverkan å inkomsten av maltdrycksskatt kan redan nu förutsägas, att denna inkomst för kalenderåret 1940 kommer att uppgå till 41 miljoner à 42 miljoner kronor. Då försäljningen ännu icke stabiliserat sig med hänsyn till de nya förhållandena, och då det således icke låter sig göra att med någon större grad av säkerhet bedöma utvecklingen för den återstående delen av budgetåret, synes lämpligt att med utgångspunkt från nyssnämnda beräkning för kalenderåret 1940 beräkna skatteinkomsten för budgetåret 1940/41 till 40 miljoner kronor.

Vad beträffar en beräkning av inkomsten av maltdrycksskatten för budgetåret 1941/42 må framhållas, att — — — varje beräkning av maltdrycksskatten för nämnda budgetår blir synnerligen osäker. Skatteinkomsten för budgetåret 1941/42 har likväl ansetts böra beräknas till samma belopp som för nu löpande budgetår eller 40 miljoner kronor.»

Att med någon större säkerhet verkställa en beräkning av de blivande inkomsterna å denna titel för nästkommande budgetår är särskilt under nuvarande förhållanden mycket vanskligt. Riksräkenskapsverket anser sig likväl med hänsyn till inkomsttitelns storleksordning kunna i anslutning till kontrollstyrelsens uppskattning beräkna inkomsterna av maltdrycksskatt för budgetåret 1941/42 till i avrundat tal 40,000,000 kronor.

Skatt å läskedrycker.

Skatten å läskedrycker, som införts genom beslut av 1939 års urtima riksdag, utgår jämlikt förordning den 22 december 1939, nr 919, vilken trädde i kraft den 1 februari 1940, med 10 öre för liter dock med lägst 50 kronor för månad av varje tillverkare.

Å tilläggsstat I för budgetåret 1939/40 beräknades inkomsten av skatten till 3,000,000 kronor. Nettoinkomsten för sagda budgetår utgjorde emellertid endast 1,947,422 kronor. I riksstaten för nu löpande budgetår har inkomsten av skatt å läskedrycker beräknats till 6,000,000 kronor. Under juli till oktober månader 1940 har läskedrycksskatten influtit med 3,084,827 kronor.

I en med skrivelse till riksräkenskapsverket den 15 november 1940 av kontrollstyrelsen överlämnad promemoria rörande bland annat beräkningen av inkomsterna av skatt å läskedrycker anföres följande:

»Den hittills verkställda uppbörden av läskedrycksskatt, vilken sker månadsvis i efterskott, har gestaltat sig på följande sätt:

1940		
Mars	kronor	251,445
April	»	438,785
Maj	»	485,765
Juni	»	771,437
Juli	»	1,117,895
Augusti	»	1,002.954
September	»	613,583
Oktober	»	350,395
	Summa kronor	5,032,259.

Med ledning av vissa tillgängliga siffror rörande omsättningen av läskedrycker för tiden oktober 1939—januari 1940 kan inkomsten av läskedrycksskatten för 12-månadersperioden mars 1940—februari 1941 antagas bliva 6.9 miljoner kronor. Detta belopp synes lämpligen kunna läggas till grund för en beräkning av inkomsterna av läskedrycksskatt under budgetåret 1940/41, vilken alltså bör uppskattas till, avrundat, 7 miljoner kronor eller 1 miljon mera än riksstatsbeloppet. Det bör likväl anmärkas, att denna skatteinkomst i icke ringa grad rönt ofördelaktig inverkan av den ogynnsamma väderlek, som var rådande under eftersommaren, vilket även framgår av ovanstående sammanställning av skatteuppbörden.

För budgetåret 1941/42 synes inkomsten av läskedrycksskatten böra upptagas till samma belopp, 7 miljoner kronor.»

Riksräkenskapsverket har i likhet med kontrollstyrelsen ansett sig kunna beräkna inkomsterna av skatt å läskedrycker under budgetåret 1941/42 till 7,000,000 kronor.

Statlig nöjesskatt.

Den statliga nöjesskatten är en av 1939 års urtima riksdag från och med den 1 januari 1940 nyinförd skatteform. Denna skatt, som under budgetåret 1939/40 uttogs i anslutning till den kommunala nöjesskatten, utgick enligt förordning den 22 december 1939, nr 931, med 5 öre för biljett, vars pris är högst 50 öre, och därutöver med 5 öre för varje påbörjat belopp av 50 öre utav biljettpriset. Under sistförflutna budgetår uppgick nettoinkomsten av denna skatt, som i tilläggsstat I upptagits med 4,000,000 kronor, till 3,365,587 kronor.

För budgetåret 1940/41 har den statliga nöjesskatten i riksstaten beräknats till 7,000,000 kronor. I enlighet med beslut av 1940 års lagtima riksdag hava från och med den 1 juli 1940 ändrade grunder fastställts för uttagande av nöjesskatt, vilka återfinnas i förordningen den 14 juni 1940, nr 478, om nöjesskatt. Enligt denna förordning skall för nöjestillställning, till vilken allmänheten har tillträde mot avgift, kommun, inom vars område tillställningen hålles, uttaga en särskild avgift, benämnd nöjesskatt, vilken fördelas mellan staten och kommunen. Det åligger därvid kommun att till statsverket inleverera hälften av influten nöjesskatt. Nöjesskatten upptages i form av skatt på biljett och beräknas i förhållande till bruttopriset för varje biljett, inberäknat skatten, samt utgår enligt tre olika taxor med lägst 15 procent och högst 30 procent av biljettpriset eller del därav.

Enligt från överståthållarämbetet och länsstyrelserna inhämtade uppgifter beräknas inkomsterna å titeln komma att uppgå till 9,645,000 kronor för budgetåret 1940/41 och 9,575,000 kronor under budgetåret 1941/42.

I anslutning härtill beräknar riksräkenskapsverket inkomsterna av statlig nöjesskatt under nästkommande budgetår till i avrundat tal 10,000,000 kronor.

II. Uppbörd i statens verksamhet.

Vattendomstolsavgifter. För de senast förflutna fem budgetåren hava de behållna inkomsterna å denna titel i medeltal för år utgjort 57,800 kronor. Med utgångspunkt härifrån beräknar riksräkenskapsverket inkomsten av vattendomstolsavgifter under budgetåret 1941/42 till i avrundat tal 60,000 kronor.

Inkomster vid fångvården. I skrivelse till riksräkenskapsverket den 1 november 1940 har fångvårdsstyrelsen beräknat inkomsterna å förestående titel under budgetåret 1941/42 till sammanlagt 554,000 kronor i enlighet med nedanstående beräkning (kronor):

1. Bidrag från vissa städer och kommuner		4,445
2. Övriga uppbördsmedel		6,855
3. Överskott av särskilda rörelsegrenar:		
Jordbruksdriften	4,700	
Verkstadsdriften	538,000	542,700
	Summa	554,000.

Med hänsyn till ovissheten rörande den påräkneliga avkastningen av fångvårdens arbetsdrift, vilken inkomst under nu rådande förhållanden torde vara särskilt svår att på förhand bedöma, anser riksräkenskapsverket sig icke böra för nästkommande budgetår räkna med högre belopp än det i riksstaten för nu löpande budgetår upptagna beloppet eller 525,000 kronor.

Inkomster vid statens uppfostringsanstalt å Bona. I skrivelse till riksräkenskapsverket den 2 november 1940 har styrelsen för uppfostringsanstalten å Bona beräknat inkomsterna å förevarande titel under budgetåret 1941/42 till 40,000 kronor enligt följande fördelning (kronor):

1. Hyror för tjänstemannabostäder		12,000
2. Till befattningshavare försålt bränsle, livsmedel m. m.		5,000
3. Inkomster av filmförevisningar m. m.		1,200
4. Överskott av särskilda rörelsegrenar:		
Jord-, trädgårds- och skogsbruk	18,200	
Verkstads- och bageridrift	3,600	21,800
	Summa	40,000.

Den sålunda gjorda beräkningen har icke givit riksräkenskapsverket anledning till erinran.

Inkomster vid garnisonssjukhusen och *inkomster vid militärapoteket.* Arméförvaltningen har i skrivelse till riksräkenskapsverket den 16 november 1940 förordat, att dessa båda inkomsttitlar i riksstaten för budgetåret 1941/42 beräknas till samma belopp, som uppförts i riksstaten för nu löpande budgetår, eller respektive 1,120,000 och 360,000 kronor.

Arméförvaltningens förslag föranleder ingen riksräkenskapsverkets erinran.

Inkomster vid sjökarteverket. Marinförvaltningen har i skrivelse till riksräkenskapsverket den 4 november 1940 meddelat, att sjökarteverket beräknat inkomsterna å förestående titel för budgetåret 1941/42 till 115,000 kronor. För innevarande budgetår har marinförvaltningen under nu rådande förhållanden uppskattat inkomsterna till 90,000 kronor.

Riksräkenskapsverket beräknar inkomsterna vid sjökarteverket för budgetåret 1941/42 till i avrundat tal 100,000 kronor.

Bidrag till riksförsäkringsanstalten och försäkringsrådet. I skrivelse till riksräkenskapsverket den 4 november 1940 har riksförsäkringsanstalten beträffande beräkningen av inkomsterna å förevarande titel under innevarande och nästkommande budgetår anfört bland annat följande:

»1. Tilläggsavgifter. I försäkringsavgifter enligt lagen om försäkring för olycksfall i arbete beräknas med ledning av nu föreliggande uppgifter under budgetåret 1940/41 komma att inflyta till riksförsäkringsanstalten omkring 17.9 miljoner kronor, oberäknat krigstilläggspremier för vissa fartygsbesättningar. Lindring i försäkringsavgifter enligt 15 § i samma lag beräknas till omkring 1.7 miljon kronor. Motsvarande tilläggsavgifter, vilka utgöra 5 procent å summan av dessa båda belopp 19.6 miljoner kronor, kunna således beräknas till omkring 980,000 kronor. Härtill kommer emellertid nyssnämnda krigstilläggspremier, vilkas belopp är beroende av krigsförhållandena och den omfattning, vari den svenska sjöfarten under dem kan upprätthållas. Försöksvis torde för nu ifrågavarande ändamål kunna beräknas 3 miljoner kronor för senare halvåret 1940. Härå belöpande tilläggsavgifter utgöra 150,000 kronor. Sammanlagt kunna alltså tilläggsavgifterna för budgetåret 1940/41 beräknas till omkring 1,130,000 kronor.

För budgetåret 1941/42 torde summan av försäkringsavgifterna och lindringsbeloppen kunna beräknas till omkring 19.4 miljoner kronor, oberäknat krigstilläggspremier. Tilläggsavgifterna kunna alltså beräknas till omkring 970,000 kronor.

2. Bidrag. Under budgetåret 1940/41 skall enligt försäkringsinspektionens skrivelse till statskontoret den 1 november 1940 i bidrag erläggas 628,956 kronor 53 öre.

Summan av de försäkringsavgifter, som under år 1940 komma att inflyta till de ömsesidiga olycksfallsförsäkringsbolagen, kan antagas komma att uppgå till omkring 17.0 miljoner kronor, däri inberäknat förekommande lindringsbelopp enligt 15 § i olycksfallsförsäkringslagen, i den mån de icke avse lindring för krigstilläggspremier. Sådan lindring torde för år 1940 kunna uppskattas till omkring 4 miljoner kronor. Bidragen, som utgöra 3 procent av summan av försäkringsavgifterna och lindringsbeloppen, kunna således beräknas komma att under budgetåret 1941/42 uppgå till omkring 630,000 kronor.

3. Ersättning från riksförsäkringsanstaltens olycksfallsförsäkringsfond. Enligt kungl. brev den 27 juni 1930 skall från denna fond för varje budgetår utgå ett belopp av 22,000 kronor såsom ersättning till statsverket för anstaltens bestyr med förvaltningen av fonden.

4. Ersättning från riksförsäkringsanstaltens trafiklivräntefond. Enligt kungl. brev den 19 december 1930 utgår från denna fond viss ersättning till statsverket för anstaltens bestyr med dess trafikförsäkringsrörelse. Denna ersättning, som under budgetåret 1940/41 inflyter med 1,915 kronor 56 öre kan under budgetåret 1941/42 beräknas inflyta med omkring 2,000 kronor.

Inkomsterna under ifrågavarande riksstatstitel kunna sålunda i avrundade tal uppskattas för budgetåret 1940/41 till 1,780,000 kronor och för budgetåret 1941/42 till 1,620,000 kronor.»

Av riksförsäkringsanstaltens skrivelse framgår, att den inkomstökning som beräknas uppkomma å titeln för nu löpande budgetår huvudsakligen hänför sig till inkomster av vissa krigstilläggspremier. Med hänsyn till att inkomster härav kunna vara att förvänta jämväl under nästkommande budgetår, om ock i mindre omfattning än under innevarande budgetår, anser riksräkenskapsverket inkomsterna under denna titel för budgetåret 1941/42 böra beräknas till i avrundat tal 1,700,000 kronor.

Bidrag till pensionsstyrelsen. Pensionsstyrelsen har i skrivelse till riksräkenskapsverket den 22 november 1940 meddelat, att den å förevarande titel redovisade ersättningen för styrelsens kostnader för handhavandet av den frivilliga försäkringen kan beräknas till 32,300 kronor för budgetåret 1941/42.

I anslutning härtill beräknar riksräkenskapsverket inkomsterna å titeln för nästkommande budgetår till i avrundat tal 32,000 kronor.

Inkomster vid statens tvångsarbets- och alkoholistanstalter. Under denna titel hava tidigare redovisats inkomsterna från tvångsarbets- och alkoholistanstalten å Svartsjö, tvångsarbets- och alkoholistanstalten i Landskrona samt alkoholistanstalten å Venngarn. Sedan det å tvångsarbets- och alkoholistanstalten i Landskrona intagna klientelet numera omhändertagits av fångvården, förutsätter riksräkenskapsverket, att under instundande budgetår å förestående titel redovisas allenast inkomsterna från de båda återstående anstalterna. Enligt vad riksräkenskapsverket inhämtat, komma emellertid för nästkommande budgetår vissa inkomster att inflyta från anstalten i Landskrona, vilken numera jämte tvättinrättningen därstädes disponeras av försvarsväsendet. Härigenom uppkommande inkomster har riksräkenskapsverket ansett böra tillgodoföras inkomsttiteln »Övriga diverse inkomster».

I särskilda skrivelser till riksräkenskapsverket hava vederbörande anstaltsmyndigheter för budgetåret 1941/42 beräknat inkomsterna vid statens tvångsarbets- och alkoholistanstalt å Svartsjö till 99,500 kronor samt vid statens alkoholistanstalt å Venngarn till 52,500 kronor. För budgetåret 1941/42 hava alltså inkomsterna å förevarande titel beräknats till sammanlagt 152,000 kronor. Beträffande fördelningen av de sålunda beräknade inkomsterna för bud-

getåret 1941/42 under de olika anstalterna och inkomstrubrikerna får riksräkenskapsverket hänvisa till nedanstående tablå, vilken upprättats i anslutning till anstaltsmyndigheternas förslag (kronor):

	Anstalterna å Svartsjö	Anstalten å Venngarn	Summa
Hyra för tjänstemannabostäder	20,000	12,000	32,000
Ersatt kostförbättring	10,000	8,000	18,000
Till tjänstemän försålt bränsle, elektrisk energi m. m.	17,000	2,200	19,200
Vårdavgifter för intagna alkoholister	9,500	13,000	22,500
Överskott av särskilda rörelsegrenar:			
Jordbruks- och trädgårdsdrift	41,700	11,700	53,400
Verkstadsdrift	1,300	5,000	6,300
Diverse inkomster	—	600	600
Summa	99,500	52,500	152,000

Med utgångspunkt från denna uppskattning har riksräkenskapsverket beräknat inkomsterna vid statens tvångsarbets- och alkoholistanstalter under budgetåret 1941/42 till i runt tal 150,000 kronor.

Inkomster vid statens skyddshem. I skrivelse till riksräkenskapsverket den 18 november 1940 har socialstyrelsen anfört, att någon avsevärd ökning eller minskning av inkomsterna vid statens skyddshem under löpande och nästkommande budgetår i förhållande till inkomsterna under sistförflutna budgetår icke syntes vara att förvänta. Vid avgivande av förslag till anslagsäskanden för budgetåret 1941/42 har socialstyrelsen föreslagit, att inkomsterna för nästkommande budgetår skulle beräknas till samma belopp, som upptagits i riksstaten för budgetåret 1940/41 eller 225,000 kronor, vilket belopp beräknades komma att fördela sig på sätt framginge av nedanstående sammanställning (kronor):

Skyddshemsavgifter		155,000
Av befattningshavarna erlagda ersättningar för bostad, kost och tvätt		60,000
Överskott av särskilda rörelsegrenar:		
Jordbruksdriften	7,000	
Verkstadsdriften	3,000	10,000
Summa		225,000.

Den sålunda gjorda beräkningen av inkomsterna å förestående titel har ej föranlett någon erinran från riksräkenskapsverkets sida.

Inkomster vid statens bakteriologiska laboratorium. I skrivelse till medicinalstyrelsen den 1 november 1940 har föreståndaren för statens bakteriologiska laboratorium beräknat uppbörden av ifrågavarande inkomster för budgetåret 1941/42 till sammanlagt 400,000 kronor på sätt framgår av efterföljande sammanställning (kronor):

Serum, ympämnen och andra bakteriologiska preparat	320,000
Provavgifter	70,000
Substrat m. m.	10,000
Summa	400,000.

Mot förestående beräkning av inkomsterna å denna titel har riksräkenskapsverket ej något att erinra.

Inkomster vid statens rättskemiska laboratorium. Inkomsterna vid statens rättskemiska laboratorium utgöras huvudsakligen av avgifter för alkoholanalyser av blodprov från motorfordonsförare samt blodgruppsbestämningar i faderskapsmål. I skrivelse till medicinalstyrelsen den 2 november 1940 har föreståndaren för statens rättskemiska laboratorium beräknat inkomsterna för budgetåret 1940/41 till 2,000 kronor för alkoholanalyser av blodprov från motorfordonsförare och 11,000 kronor för blodgruppsundersökningar i faderskapsärenden, vartill komma ett par hundra kronor i övriga inkomster, varför sammanlagda inkomsterna kunde beräknas till omkring 13,000 kronor. För budgetåret 1941/42 vore det icke möjligt att göra några säkra inkomstkalkyler. Skulle någon ändring i den allmänna situationen och särskilt beträffande motorfordonstrafiken ej inträda, syntes man böra räkna med samma låga belopp som under budgetåret 1940/41 eller möjligen med en nettoinkomst av 14,000 kronor.

I anslutning härtill beräknar riksräkenskapsverket inkomsterna å förevarande inkomsttitel till i avrundat tal 15,000 kronor.

Inkomster vid statens farmaceutiska laboratorium. I skrivelse till medicinalstyrelsen den 1 november 1940 har föreståndaren för statens farmaceutiska laboratorium beräknat uppbörden av ifrågavarande inkomster under budgetåret 1941/42 till 68,000 kronor.

Riksräkenskapsverket beräknar i anslutning härtill inkomster vid statens farmaceutiska laboratorium till i avrundat tal 70,000 kronor.

Inkomster vid statens sinnessjukhus. I en med skrivelse till riksräkenskapsverket den 4 november 1940 av medicinalstyrelsen överlämnad promemoria har den behållna uppbörden å förevarande titel för budgetåret 1941/42 beräknats till 14.91 miljoner kronor på sätt framgår av nedanstående sammanställning (kronor):

Patientavgifter	11,480,000
Bränsle, lyse och vatten	260,000
Tvätt och renhållning	135,000
Utspisning	1,880,000
Linne, gång- och sängkläder	360.000
Underhållsbidrag från Danviks hospital	14,000
Övriga uppbördsmedel	376,000
Överskott av trädgårds- och jordbruksdrift	405,000
Summa	14,910,000.

Mot de sålunda framlagda beräkningarna har riksräkenskapsverket intet annat att erinra än att titelns slutsumma, på sätt i promemorian även ifrågasatts, avjämnas till 14,900,000 kronor.

Inkomster vid statens uppfostringsanstalter för sinnesslöa. Med överlämnande av från vederbörande anstalter infordrade uppgifter har skolöverstyrelsen i skrivelse till riksräkenskapsverket den 4 november 1940 beräknat inkomsterna för budgetåret 1941/42 å förevarande titel till sammanlagt 58,100 kronor, av vilket belopp beräknas inflyta 41,700 kronor från uppfostringsanstalten för sinnesslöa gossar och 16,400 kronor från uppfostringsanstalten för sinnesslöa flickor.

Riksräkenskapsverket beräknar i anslutning härtill uppbörden å titeln för budgetåret 1941/42 till enahanda belopp som det i riksstaten för nu löpande budgetår upptagna eller 55,000 kronor.

Inkomster vid statens anstalt för fallandesjuka. I skrivelse till medicinalstyrelsen den 1 november 1940 har sysslomannen vid statens anstalt för fallandesjuka beräknat inkomsterna vid anstalten under budgetåret 1941/42 till 236,600 kronor i enlighet med följande fördelning (kronor):

Vårdavgifter:		
80 patienter under 16 år å 400	32,000	
140 » över 16 » » 1,000	140,000	172,000
Utspisning m. m.		59,600
Överskott av trädgård och jordbruk		5,000
	Summa	236,600.

Riksräkenskapsverket beräknar i anslutning härtill inkomsterna å titeln under nästkommande budgetår till i avjämnat tal 235,000 kronor.

Inkomster vid statens institut för folkhälsan. I skrivelse till medicinalstyrelsen den 31 oktober 1940 har föreståndaren för statens institut för folkhälsan meddelat, att för budgetåret 1941/42 institutets inkomster kunde beräknas uppgå till 60,000 kronor, av vilket belopp 30,000 kronor beräknades inflyta i ersättningar för utförande av vissa prover m. m. för Stockholms stads räkning å institutets blivande kemiska och bakteriologiska laboratorier, vilka komme att övertagas av institutet tidigast den 1 juli 1941.

I anslutning härtill uppskattar riksräkenskapsverket inkomsterna å förevarande titel under nästkommande budgetår till 60,000 kronor.

Avgifter för besiktning av motorfordon. Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har i skrivelse till riksräkenskapsverket den 15 november 1940 beräknat inkomsterna å titeln till 1,100,000 kronor för budgetåret 1940/41 och till 700,000 kronor för budgetåret 1941/42.

Riksräkenskapsverket har för sin del ej någon erinran mot väg- och vattenbyggnadsstyrelsens beräkning.

Avgifter för registrering av motorfordon. Enligt från överståthållarämbetet och länsstyrelserna inhämtade uppgifter beräknas inkomsterna å titeln komma att uppgå till 1,007,000 kronor för budgetåret 1940/41 och 843,000 kronor för budgetåret 1941/42.

Med hänsyn till den stora nedgång av antalet registrerade motorfordon, som i nuvarande läge alltjämt torde vara att emotse, anser sig riksräkenskapsverket icke böra beräkna ifrågavarande inkomster till högre belopp än 850,000 kronor.

Bidrag till statens bränslekontrollerande verksamhet. I skrivelse till riksräkenskapsverket den 5 november 1940 har byggnadsstyrelsen rörande denna inkomsttitel anfört följande:

»Enligt nådigt brev den 19 januari 1940 angående byggnadsstyrelsens bränslekontrollerande verksamhet beträffande vissa landstings anstalter under åren 1940—1942 utgöra de av dessa landsting utfästa bidragen till den statliga bränslekontrollen för vart och ett av kalenderåren 1940, 1941 och 1942 14,050 kronor att inbetalas i förskott årsvis före utgången av respektive januari 1940, december 1940 och december 1941. Då någon ändring härutinnan hittills icke inträffat, kunna för närvarande dessa bidrag beräknas uppgå till 14,050 kronor under vart och ett av budgetåren 1940/41 och 1941/42.»

Med utgångspunkt härifrån har riksräkenskapsverket beräknat inkomsterna av bidrag till statens bränslekontrollerande verksamhet för budgetåret 1941/42 till i avrundat tal 15,000 kronor.

Inkomster vid länsarkitektsinstitutionen. I skrivelse till riksräkenskapsverket den 5 november 1940 har byggnadsstyrelsen beträffande beräkningen av inkomsterna å denna titel anfört följande:

»Under budgetåret 1939/40 understego de vid länsarkitektsorganisationen inlevererade medlen det till 570,000 kronor i riksstaten för samma budgetår upptagna inkomstbeloppet med omkring 47,000 kronor. I riksstaten för budgetåret 1940/41 hava inkomsterna beräknats till 590,000 kronor. Med hänsyn till den nu rådande inskränkningen av husbyggnadsverksamheten kan en viss minskning under den närmaste tiden förväntas i länsarkitektkontorens inkomstbringande verksamhet, avseende icke blott rena arkitektuppdrag utan även uppgörande av förslag till planer för skilda slag av samhällelig bebyggelse m. m. ävensom avgiftsbelagd granskning av dylika ärenden. I betraktande härav torde inkomsterna vid länsarkitektsorganisationen under innevarande budgetår näppeligen komma att uppgå till det i riksstaten beräknade beloppet 590,000 kronor utan stanna vid omkring 525,000 kronor. För budgetåret 1941/42 torde dock inkomsterna alltjämt böra beräknas till det av byggnadsstyrelsen i underdånig skrivelse den 31 augusti 1940 angående anslag till länsarkitektsinstitutionen angivna beloppet 590,000 kronor.»

Enligt från länsstyrelserna inhämtade uppgifter kunna inkomsterna av länsarkitektsinstitutionen för budgetåren 1940/41 och 1941/42 beräknas till 498,000 respektive 480,000 kronor.

Under den gångna delen av innevarande budgetår har en betydande nedgång i dessa inkomster kunnat konstateras. Då någon ökning för nästkom-

mande budgetår knappast kan vara att påräkna, har riksräkenskapsverket ansett sig icke kunna för budgetåret 1941/42 beräkna inkomsttiteln i fråga till högre belopp än 500,000 kronor.

Avgifter för kontroll å handeln med skattefri sprit m. m. Enligt en av kontrollstyrelsen med skrivelse den 15 november 1940 överlämnad promemoria beräknas uppbörden av avgifter för denaturering av skattefri sprit och för kontroll å handel med sådan sprit under nästkommande budgetår — liksom under innevarande budgetår — till 41,000 kronor.

I överensstämmelse härmed beräknar riksräkenskapsverket inkomsterna å förevarande titel för budgetåret 1941/42 till 41,000 kronor.

Inkomst av myntning och justering. Denna inkomsttitel har under de senaste åren visat en starkt stigande tendens. Under budgetåret 1939/40 steg inkomsten till 9.5 miljoner kronor. Inkomstökningen beror på det ökade behovet av växelmynt. Myntcirkulationen, som år 1933 knappast översteg 10 kronor per innevånare, har sedan år 1935 ökats och väntas — enligt en av myntdirektören Grabe i Teknisk Tidskrift meddelad uppgift — vid utgången av år 1940 stiga till 18 kronor per innevånare. Åren 1934—1940 hava i medeltal per år präglats 6.8 miljoner kronor. År 1939 präglades 12 miljoner kronor. År 1940 har präglingen ytterligare ökats. Efter krigsutbrottet har behovet av växelmynt av olika orsaker stegrats. Det finns följaktligen anledning räkna med en stark återströmning av växelmynt och därmed minskad myntning så snart normalare förhållanden åter inträda.

I fråga om beräkningen av inkomsttiteln inkomst av myntning och justering för budgetåret 1941/42 har mynt- och justeringsverket i skrivelse till riksräkenskapsverket den 2 november 1940 anfört följande:

»På grund av tidsläget och landets isolering och den därav alltmera stegrade svårigheten att importera för myntningen erforderlig mängd metall såsom silver och nickel torde myntningsverksamheten under budgetåret 1941/42 bliva avsevärt mindre än under budgetåret 1940/41, för vilket inkomsten å ifrågavarande riksstatstitel beräknats till 4,000,000 kronor, varför verket får föreslå, att inkomsten å titeln 'Inkomst av myntning och justering' för budgetåret 1941/42 uppföres till 2,000,000 kronor.»

Med ledning av inhämtade ytterligare upplysningar har riksräkenskapsverket beräknat inkomsterna å denna inkomsttitel under innevarande budgetår till det i riksstaten uppförda beloppet eller 6,000,000 kronor. För budgetåret 1941/42 har riksräkenskapsverket, under förutsättning att nuvarande krisläge består, beräknat inkomsten till 3,000,000 kronor.

Kontrollstämpelmedel. Mynt- och justeringsverket har i skrivelse till riksräkenskapsverket den 2 november 1940 framhållit, att på grund av den alltmer rådande knappheten på ädelmetall tillverkning av guldsmedsarbeten torde nedgå samt i anslutning därtill beräknat inkomsterna å förevarande titel för budgetåret 1941/42 till 300,000 kronor.

Riksräkenskapsverket, som finner sannolikt att inkomsterna av kontrollstämpelmedel i nuvarande läge komma att starkt minskas, har beräknat inkomsterna å denna titel för nästkommande budgetår till 200,000 kronor.

Bidrag till bank- och fondinspektionen. Å förestående inkomsttitel redovisas dels bankaktiebolagens bidrag till bankinspektionens verksamhet, dels fondkommissionärernas avgifter till fondinspektionens verksamhet, dels ock jordbrukskasserörelsens bidrag till jordbrukskassetillsynen genom bank- och fondinspektionen.

Bank- och fondinspektionen har i skrivelse till riksräkenskapsverket den 31 oktober 1940 angående beräkningen av inkomsterna å ifrågavarande inkomsttitel under budgetåret 1941/42 anfört bland annat följande:

»För budgetåret 1941/42 bör vid inkomstberäkningen till riksstaten kunna såsom delbelopp av inkomsttiteln 'Bidrag till bank- och fondinspektionen' beräknas inflyta av bidrag till bankinspektionen 77,000 kronor och av bidrag till fondinspektionen 15,000 kronor. Beträffande den del av inkomsttiteln, som skall utgöras av bidrag till jordbrukskassetillsynen, kan inspektionen för närvarande icke lämna någon slutgiltig uppgift. Inspektionen saknar nämligen kännedom om, i vilken utsträckning jordbrukets kreditkassor skola under ifrågavarande budgetår erlägga bidrag till jordbrukskassetillsynen, och huruvida skattemedel skola komma att, liksom för innevarande år, tagas i anspråk för fyllnadsavsättning till jordbrukskassetillsynens fond för att denna, efter det inflytande egentliga bidragsmedel blivit dit överförda, må kunna lämna de medel, som erfordras för täckande av inspektionens utgifter för jordbrukskassetillsynen. Nämnda utgifter beräknas jämväl för budgetåret 1941/42 till 60,000 kronor. Vid nu nämnda förhållande torde inkomsttitelns delbelopp av bidrag till jordbrukskassetillsynen lämpligen böra beräknas till 60,000 kronor. Härigenom skulle inkomsttitelns hela belopp komma att uppgå till 152,000 kronor.»

Beträffande beräkningen av bidraget till jordbrukskassetillsynen må framhållas, att jordbrukskasserörelsen för innevarande budgetår bidrager med allenast 25,000 kronor av tillsynskostnaden, medan återstoden, beräknad till 35,000 kronor, gäldas från särskilt anslag under sjunde huvudtiteln. För nästa budgetår förutsätter riksräkenskapsverket, att jordbrukskasserörelsens bidrag, vilket avses skola successivt växa, bestämmes till 30,000 kronor.

Enligt förestående beräkningar skulle inkomsterna å den gemensamma titeln uppgå till följande belopp (kronor):

Bidrag till bankinspektionen	77,000
» » fondinspektionen	15,000
» » jordbrukskassetillsynen	30.000
Summa	122,000.

Riksräkenskapsverket beräknar i anslutning härtill bidrag till bank- och fondinspektionen för budgetåret 1941/42 till i avrundat tal 120,000 kronor.

Bidrag till sparbanksinspektionen och *bidrag för tillsyn över sparbankerna.* Sparbanksinspektionen har i skrivelse till riksräkenskapsverket den 2 no-

vember 1940 beräknat inkomsterna å ifrågavarande riksstatstitlar för budgetåret 1941/42 till respektive 100,000 och 200,000 kronor.

Mot denna beräkning har riksräkenskapsverket ej något att erinra.

Inkomster vid tandläkarinstitutet. Tandläkarinstitutets lärarråd har i skrivelse till kanslersämbetet för rikets universitet den 3 maj 1940 beräknat inkomsterna för budgetåret 1941/42 på sätt nedanstående sammanställning utvisar (kronor):

Elevavgifter	105,000	
Patientavgifter	75,000	
Examensavgifter	5,000	185,000
Hyresmedel		8,000
	Summa	193,000

För budgetåret 1940/41 beräknar riksräkenskapsverket inkomsterna å förevarande titel till 217,000 kronor. Med hänsyn härtill och i anslutning till lärarrådets beräkning uppskattar riksräkenskapsverket inkomsterna vid tandläkarinstitutet för nästkommande budgetår till i avrundat tal 200,000 kronor.

Inkomster vid karolinska sjukhuset. I skrivelse till riksräkenskapsverket den 2 november 1940 har direktionen för karolinska sjukhuset meddelat, att inkomsterna för budgetåret 1941/42 preliminärt beräknats till i avrundat tal 3,525,000 kronor. Den närmare beräkningen av inkomsterna framgår av nedanstående med ledning av direktionens underdåniga skrivelse den 10 september 1940 gjorda sammanställning (kronor):

Vårdavgifter för intagna patienter	2,582,300
Vårdavgifter för polikliniskt behandlade patienter	450,000
Av befattningshavare erlagd gottgörelse för vissa naturaförmåner samt andra ersättningsmedel	488,000
Övriga inkomster (försålt köksavfall, lump, skrot m. m.)	5,000
Summa	3,525,300.

I anslutning till förestående uppskattning beräknar riksräkenskapsverket inkomsterna vid karolinska sjukhuset för budgetåret 1941/42 till 3,525,000 kronor.

Inkomster vid serafimerlasarettet. I skrivelse till riksräkenskapsverket den 2 november 1940 har direktionen för karolinska sjukhuset meddelat, att inkomsterna å förevarande riksstatstitel för budgetåret 1941/42 preliminärt beräknats till 2,243,200 kronor om föreslagen utvidgning av den neurokirurgiska avdelningen skulle komma till stånd (alternativ 1) men i annat fall till 2,093,700 kronor (alternativ 2). Den närmare beräkningen av inkomsterna enligt ifrågavarande båda alternativ framgår av efterföljande med ledning av direktionens underdåniga skrivelse den 10 september 1940 gjorda sammanställning (kronor):

	Alternativ 1	Alternativ 2
Vårdavgifter för intagna patienter	1,617,000	1,474,000
Vårdavgifter för polikliniskt behandlade patienter	275,000	275,000
Av befattningshavare erlagd gottgörelse för vissa naturaförmåner samt andra ersättningsmedel	237,500	232,500
Bidrags- och räntemedel	108,700	107,200
Övriga inkomster (försålt köksavfall, lump, skrot m. m.)	5,000	5,000
Summa	2,243,200	2,093,700

Riksräkenskapsverket beräknar inkomsterna för budgetåret 1941/42 å förevarande titel enligt alternativ 2 till i avrundat tal 2,100,000 kronor eller samma belopp som det i riksstaten för innevarande år upptagna beloppet.

Terminsavgifter från läroverken m. m. Skolöverstyrelsen har i skrivelse till riksräkenskapsverket den 4 november 1940 beträffande beräkningen av terminsavgifterna från läroverken anfört följande:

»Överstyrelsen har i sina underdåniga riksdagspetita den 15 oktober 1940 beräknat, att lärjungeantalet vid de allmänna läroverken höstterminen 1941 skulle komma att uppgå till omkring 52,200, varav omkring 38,500 kan beräknas komma på realskolestadiet och 13,700 på gymnasialstadiet.

Det sammanlagda beloppet av de till statsverket inbetalade terminsavgifterna från det sålunda för läsåret 1941—1942 beräknade antalet lärjungar skulle, om inga befrielser från eller nedsättningar i terminsavgift meddelades, belöpa sig till 2 × (38,500 × 20 kronor + 13,700 × 30 kronor) = 2,362,000 kronor.

Huruvida befrielser från och nedsättningar i terminsavgift komma att under läsåret 1941—1942 beviljas i väsentligen annan omfattning, än överstyrelsen beräknat för innevarande läsår, är omöjligt att med bestämdhet förutsäga. Om man också för budgetåret 1941/42 räknar med att inkomsten av terminsavgifterna uppgår till 55 procent av de inkomster, som skulle erhållits, därest inga befrielser eller nedsättningar meddelats, skulle man få en summa av 1,299,100 kronor (= 55 procent av 2,362,000). Överstyrelsen vill föreslå, att inkomsttiteln 'Terminsavgifter från läroverken' i riksstaten för budgetåret 1941/42 upptages med detta belopp, nedåt avrundat till 1,299,000 kronor.»

Förutom terminsavgifter från läroverken redovisas å förevarande titel vissa inskrivnings- och terminsavgifter vid högre lärarinneseminariet. I skrivelse till riksräkenskapsverket den 16 november 1940 har rektorn vid seminariet beräknat dessa avgifter för nästkommande budgetår till 35,000 kronor. Den sammanlagda inkomsten å titeln skulle enligt de ovan gjorda beräkningarna uppgå till (1,299,000 + 35,000 =) 1,334,000 kronor.

Riksräkenskapsverket beräknar i anslutning härtill inkomsterna å förevarande titel till enahanda belopp som för nu löpande budgetår eller 1,325,000 kronor.

Avgifter för granskning av biografbilder. I skrivelse till riksräkenskapsverket den 2 november 1940 har chefen för statens biografbyrå beräknat inkomsten av filmgranskning under budgetåret 1941/42 till 150,000 kronor.

Riksräkenskapsverket har ej något att erinra mot den sålunda gjorda beräkningen.

Inkomster av lantbruksingenjörsförrättningar. I en med skrivelse till riksräkenskapsverket den 4 november 1940 av lantbruksstyrelsen överlämnad promemoria har styrelsen beräknat den behållna uppbörden å förevarande titel under innevarande budgetår till 140,000 kronor. Minskningen i förhållande till det i riksstaten uppförda beloppet, 150,000 kronor, sammanhänger bland annat med ledigheter på grund av sjukdom och militärtjänstgöring bland de för lantbruksingenjörsförvaltningarna statsanställda tjänstebiträdena. För budgetåret 1941/42 beräknar styrelsen ifrågavarande inkomster under i stort sett oförändrade förhållanden till omkring 140,000 kronor.

Riksräkenskapsverket får för sin del förorda, att denna titel för budgetåret 1941/42 beräknas till samma belopp som det i riksstaten för innevarande budgetår uppförda eller 150,000 kronor.

Inkomster vid statens veterinärbakteriologiska anstalt. I skrivelse till medicinalstyrelsen den 1 november 1940 har statens veterinärbakteriologiska anstalt föreslagit, att anstaltens inkomster för budgetåret 1941/42 beräknades till 200,000 kronor. Inkomsterna hava i riksstaten för innevarande budgetår upptagits till 300,000 kronor men komma sannolikt icke att uppgå till högre belopp än 200,000 kronor. Minskningen beror enligt vad anstalten uppger på att undersökningarna vid anstaltens tuberkulosavdelning avsevärt minskats, enär dylika undersökningar numera i stor omfattning verkställas vid hushållningssällskapens laboratorier. Ifrågavarande inkomstminskning vore sålunda icke att betrakta såsom tillfällig.

Med hänsyn härtill anser sig riksräkenskapsverket icke böra för nästkommande budgetår räkna med högre avkastning å förevarande titel än 200,000 kronor.

Inkomster vid statens centrala frökontrollanstalt. I skrivelse till riksräkenskapsverket den 4 november 1940 har statens centrala frökontrollanstalt beräknat inkomsterna vid anstalten för budgetåret 1941/42 till 250,000 kronor.

Mot den av anstalten sålunda gjorda beräkningen har riksräkenskapsverket intet att erinra.

Inkomster vid statens lantbrukskemiska kontrollanstalt. Statens lantbrukskemiska kontrollanstalt har i skrivelse till riksräkenskapsverket den 2 november 1940 beräknat inkomsterna vid anstalten under nästkommande budgetår till 30,000 kronor.

Riksräkenskapsverket finner anstaltens beräkning kunna godtagas.

Avgifter för täckande av förluster å spannmålsregleringen och *avgifter för prisreglering på jordbrukets område.* Båda dessa titlar hava i riksstaten för innevarande budgetår uppförts med formella belopp å vardera 100 kronor.

Till förstnämnda inkomsttitel hänföres numera endast veteavgift, vilken emellertid upphört att utgå från och med september månad 1940. I en till riksräkenskapsverket den 19 november 1940 avlåten skrivelse har livsmedelskommissionen meddelat, att för återstoden av innevarande budgetår samt för

budgetåret 1941/42 i nuvarande läge icke kunde beräknas någon till denna titel hänförlig inkomst.

Beträffande inkomsttiteln avgifter för prisreglering på jordbrukets område har livsmedelskommissionen i samma skrivelse anfört följande:

»Denna inkomsttitel tillföres sedan november 1939 endast:

1:o) Särskilda införsel- och utförselavgifter å slaktdjur, kött och fläsk samt ägg.

Uppbörden av dessa avgifter har under budgetåret 1939/40 utgjort i avrundade tal för kött och fläsk 345,000 kronor och för ägg 115,000 kronor.

Under innevarande budgetår ha inkomsterna av ifrågavarande avgifter hittills utgjort sammanlagt omkring 17,000 kronor. Marknadsläget i exportländerna torde icke giva anledning att räkna med någon mera avsevärd import av kött, fläsk eller ägg. På grund härav och då ej heller någon export av hithörande varor kan beräknas äga rum under innevarande budgetår, torde inkomsterna ifråga kunna upptagas till ett till 20,000 kronor avrundat belopp.

2:o) Slaktdjursavgift.

Ifrågavarande avgift har upphört att utgå fr. o. m. juli 1940. Under innevarande budgetår har emellertid hittills å förevarande inkomsttitel influtit omkring 225,000 kronor. Då några ytterligare medel härå icke kunna beräknas inflyta under budgetåret, torde inkomsterna ifråga kunna upptagas till sistnämnda belopp.

Intäkten under förevarande inkomsttitel torde alltså för innevarande budgetår kunna upptagas till sammanlagt 245,000 kronor.

För budgetåret 1941/42 synes i nuvarande läge icke kunna beräknas någon intäkt å ifrågavarande inkomsttitel.»

I anslutning till vad sålunda anförts har riksräkenskapsverket, som saknar kännedom om huruvida några inkomster av hithörande slag komma att för framtiden uppbäras, icke medtagit dessa inkomsttitlar vid beräkning av inkomsterna för budgetåret 1941/42.

Inkomster vid rikets allmänna kartverk. I skrivelse till riksräkenskapsverket den 28 oktober 1940 har rikets allmänna kartverk rörande beräkningen av inkomsterna å förestående titel anfört bland annat följande:

»För budgetåret 1940/41 hava ifrågavarande inkomster i riksstaten upptagits till ett belopp av 75,000 kronor. För budgetåret 1939/40 har under denna titel influtit 71,636 kronor. På grund av det enligt kungörelsen den 19 april 1940 (nr 246) nu rådande förbudet mot försäljning av vissa kartor torde inkomsterna för innevarande budgetår komma att väsentligt understiga de beräknade. Då försäljningen av kartor sker genom förmedling av generalstabens litografiska anstalts förlag och redovisningen till förlaget från bokhandlarna endast sker vid årsskiftena, är det svårt att nu beräkna nedgångens storlek. Skulle samma förbud även komma att bestå under år 1941, torde inkomsterna för budgetåret 1941/42 enligt från förlaget gjord uppskattning sannolikt icke kunna beräknas uppgå till mer än 50,000 kronor.»

I anslutning härtill beräknar riksräkenskapsverket inkomsterna å förestående titel till 50,000 kronor.

Inkomster vid statens meteorologisk-hydrografiska anstalt. I skrivelse till riksräkenskapsverket den 28 oktober 1940 har statens meteorologisk-hydrografiska anstalt för budgetåret 1941/42 uppskattat förevarande inkomster till 67,400 kronor.

Riksräkenskapsverket beräknar inkomsterna vid anstalten för nästkommande budgetår till enahanda belopp som det i riksstaten för nu löpande budgetår upptagna beloppet eller 70,000 kronor.

Avgifter för statskontroll å krigsmaterieltillverkningen. Enligt från handelsdepartementet erhållna uppgifter beräknas inkomsterna å förevarande inkomsttitel för budgetåret 1941/42 till 30,000 kronor. Avgifterna pläga avpassas så, att inkomsterna därav motsvara utgifterna under tionde huvudtitelns anslag till »Utövande av statskontroll å krigsmaterieltillverkningen».

Mot den sålunda gjorda beräkningen har riksräkenskapsverket ej något att erinra.

Inkomster vid statens provningsanstalt. I skrivelse till riksräkenskapsverket den 1 november 1940 har statens provningsanstalt beräknat inkomsterna vid anstalten till 420,000 kronor för budgetåret 1941/42. Provningsanstaltens styrelse har i underdånig skrivelse den 29 augusti 1940 rörande beräkningen av inkomsterna för nästkommande budgetår anfört bland annat följande:

»Till följd av de inträdande krigs- och krisförhållandena har visserligen civila uppdrag inom byggnadsverksamheten ävensom från export- och importhandeln minskat, men i gengäld har anstalten i ökad grad tagits i anspråk av försvarsväsendets olika grenar ävensom för civila uppdrag, framkallade av handelsavspärrningen. Ökningen av arbetsvolymen med därtill hörande inkomststegring har överstigit den av arbetsvolymen betingade ökningen av arbetslöner och omkostnader och även i det närmaste kunnat kompensera de avsevärda utgiftsstegringar, som under året orsakats av höjd lönenivå, luftskydd och militärinkallelser.

Den av Kungl. Maj:t fastställda staten för innevarande år 1940/41 förutsätter en arbetsvolym, som vid oförändrad taxenivå motsvarar en inkomst av 400,000 kronor. För att kompensera den väntade höjningen av det av levnadskostnadstalet beroende rörliga lönetillägget förordnade Kungl. Maj:t sedermera, att provningsavgifterna enligt gällande taxa skulle tillsvidare från den 1 juli 1940 till och med den 30 juni 1941 höjas med 10 procent.

Vad beträffar utsikterna för året 1941/42 är det för styrelsen vanskligt, att under nuvarande ovissa förhållanden göra någon förutsägelse. Styrelsen anser, att försiktigheten bjuder att icke räkna med så stor arbetsvolym som under de gångna två åren och även något mindre än vad som beräknades för innevarande år. Å andra sidan förutsätter styrelsen, att nuvarande taxetillägget av 10 procent kommer att bestå även för nästa år och att anstaltens inkomst för 1941/42 därför kan uppskattas till 420,000 kronor.»

Riksräkenskapsverket, som anser anledning ej föreligga att vidtaga ändring av det för nu löpande budgetår i riksstaten upptagna beloppet, beräknar inkomsterna vid statens provningsanstalt för budgetåret 1941/42 till 400,000 kronor.

Inkomster vid flygtekniska försöksanstalten. Från och med budgetåret 1940/41 har i riksstaten uppförts en ny inkomsttitel för inkomster vid flygtekniska försöksanstalten, och har titelns avkastning för sagda budgetår beräknats till allenast ett formellt belopp av 100 kronor.

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 5 november 1940 har flygtekniska försöksanstalten framhållit, att årsinkomsterna icke läte sig beräknas med någon tillförlitlighet, förrän någon tids erfarenhet vunnits. Vid förfrågan hade flygförvaltningen och flygindustrien, vilka beräknades bliva anstaltens huvuduppdragsgivare, angivit vissa belopp, som till storleksordningen skulle kunna anses som sannolika värden å deras blivande beställningar av undersökningar vid anstalten. Med stöd av dessa uppgifter beräknades inkomsterna för budgetåret 1940/41 till 40,000 kronor och för budgetåret 1941/42 till 95,000 kronor.

I anslutning härtill beräknar riksräkenskapsverket inkomsterna å förevarande titel för nästkommande budgetår till i avrundat tal 100,000 kronor.

Fyr- och båkmedel. Generaltullstyrelsen har i skrivelse till riksräkenskapsverket den 15 november 1940 angående beräkningen av fyr- och båkmedel anfört följande:

»Debiterade uppbörden av fyr- och båkmedel har under budgetåret 1938/39 uppgått till 3.8 miljoner kronor och under budgetåret 1939/40 till 3.9 miljoner kronor. Under juli—oktober månader av innevarande budgetår har uppbörden utgjort sammanlagt omkring 1 miljon kronor, medan under motsvarande månader av nästlidna budgetår uppbörden belöpte sig till 1.4 miljon kronor. De rådande förhållandena med avseende å sjötrafikens bedrivande och varuimportens omfattning synas således hittills icke hava i större grad inverkat på uppbördsbeloppens storlek. Vid sådant förhållande torde, även om varuimporten under återstoden av innevarande budgetår och hela nästinstundande budgetår gestaltar sig på sätt i det föregående beräknats, för ett vart av budgetåren 1940/41 och 1941/42 kunna räknas med en bruttouppbörd av fyr- och båkmedel av omkring 3 miljoner kronor.»

I efterföljande sammanställning har upptagits den månadsvis debiterade uppbörden av fyr- och båkmedel under såväl budgetåren 1935/36—1939/40 som det nu löpande budgetårets fem första månader.

Månad	1935/36	1936/37	1937/38	1938/39	1939/40	1940/41
			Tusental kronor			
Juli	329	343	398	335	337	368
Augusti	255	294	295	257	279	250
September	204	207	209	183	317	180
Oktober	203	222	190	198	453	156
November	178	180	190	212	449	126
December	175	136	159	197	328	
Januari	500	450	519	538	405	
Februari	343	365	374	418	126	
Mars	281	349	323	334	221	
April	316	364	325	376	309	
Maj	330	381	334	397	297	
Juni	369	350	310	373	360	
Summa	3,483	3,641	3,626	3,818	3,881	

Med utgångspunkt från uppbördens storlek under juni—november månader 1940 har riksräkenskapsverket funnit sig kunna godtaga generaltullstyrelsens beräkning av fyr- och båkmedel under innevarande budgetår till 3.0 miljoner kronor eller i medeltal för månad 250,000 kronor.

Riksräkenskapsverket, som förutsätter, att inkomsttiteln fyr- och båkmedel för budgetåret 1941/42 icke kommer att lämna lägre avkastning än under innevarande budgetår, har — i överensstämmelse med generaltullstyrelsens till synes försiktiga beräkning — för nästkommande budgetår beräknat uppbörden av fyr- och båkmedel till 3,000,000 kronor.

Lotspenningar. I skrivelse till riksräkenskapsverket den 12 november 1940 har lotsstyrelsen lämnat nedanstående sammanställning över den månadsvis redovisade inkomsten av lotspenningar under budgetåren 1935/36—1939/40 samt de fem första månaderna av budgetåret 1940/41.

Månad	1935/36	1936/37	1937/38	1938/39	1939/40	1940/41
			Tusental kronor			
Juli	210	241	276	235	276	410
Augusti	222	254	292	268	291	485
September	222	255	277	254	278	504
Oktober	253	285	296	264	481	535
November	283	319	324	292	943	606
December	302	333	325	321	1,035	
Januari	296	296	331	312	1,329	
Februari	259	240	266	287	884	
Mars	191	207	191	218	198	
April	207	209	220	229	330	
Maj	191	219	205	225	364	
Juni	242	264	225	262	495	
Summa	2,878	3,122	3,228	3,167	6,904	

I anslutning till sammanställningens uppgifter har lotsstyrelsen angående beräkningen av inkomsten av lotspenningar i skrivelsen anfört bland annat följande:

»Vid bedömandet av siffrorna bör beaktas, att den för envar månad redovisade inkomsten hänför sig om ej uteslutande så dock i alldeles övervägande grad till trafiken närmast föregående månad.

Lotsningsfrekvensen, för vilken lotspenninginkomsten är ett uttryck, har allt sedan krigsutbrottet hösten 1939 varit förhållandevis hög; de anförda siffrorna för lotspenninginkomsten giva härav en tydlig bild. Av förhållanden, som sammanhänga med krigsläget, med utlagda mineringar och med de särskilda betingelser, varunder utrikeshandeln kunnat fortgå, har handelssjöfarten och därmed lotsningsfrekvensen i våra farvatten visat stora växlingar, särskilt så att trafikintensiteten inom olika kustområden och på olika hamnar starkt varierat. Allt sedan försommaren 1940 har dock den under de olika månaderna inflytande lotspenninginkomsten uppvisat en viss stabilitet. Härvid må emellertid beaktas, att enligt verkställd undersökning en avsevärd del eller omkring en tredjedel av lotspenninginkomsten under senare tid hänför sig till lotsning i den med hänsyn till rådande förhållanden sär-

skilt utprickade s. k. neutralitetsleden, en led som i betydande utsträckning anlitas av sjöfart som eljest skulle framgå i fritt vatten utan biträde av lots. Med beaktande av nu berörda förhållanden och med hänsynstagande till den säsongmässiga nedgång i trafiken, vartill dess nuvarande sammansättning och fördelning på olika kustområden ger anledning att räkna med, samt under antagande att mera väsentliga, den totala lotspenninginkomsten påverkande förändringar i trafiken icke skola under den närmaste tiden göra sig gällande, anser lotsstyrelsen, att lotspenninginkomsten, som för de fem första månaderna av löpande budgetår uppgått till i runt tal 2,540,000 kronor, kan för hela budgetåret 1940/41 uppskattas till omkring 5 miljoner kronor eller samma belopp, vartill inkomsttiteln lotspenningar är upptagen i gällande riksstat.

Vad angår budgetåret 1941/42 torde en beräkning av lotspenninginkomsten vara mera vansklig. Därest exempelvis fredstillstånd skulle inträda, är det antagligt att väsentliga förändringar skulle uppstå beträffande förutsättningarna för sjöfartens bedrivande. Sannolikt skulle lotsningsfrekvensen komma att på vissa håll minska och på andra åter öka. Det torde emellertid få antagas att i sådant fall sammanlagda antalet lotsningar och därmed även lotspenninginkomsten skulle avsevärt nedgå. Utgår man emellertid från att de nu rådande, av kriget avhängiga förhållandena då alltjämt i huvudsak fortbestå, synes med de osäkra utgångspunkter, som föreligga för frågans bedömande, anledning för närvarande saknas till annat antagande än att lotsningsfrekvensen skall förbli av ungefär samma omfattning som under nu löpande budgetår. Från nu angivna utgångspunkter anser lotsstyrelsen därför, att lotspenninginkomsten bör tillsvidare kunna jämväl för budgetåret 1941/42 uppskattas till 5 miljoner kronor.»

Med beaktande av att den sedan krigsutbrottet redovisade stora stegringen av förevarande inkomsttitels avkastning helt är beroende av den av krigstillståndet framkallade omläggningen av sjötrafiken, har riksräkenskapsverket i enlighet med de allmänna förutsättningar rörande inkomstutvecklingen, från vilka ämbetsverket vid sin inkomstberäkning utgått, i likhet med lotsstyrelsen beräknat nettouppbörden av lotspenningar för budgetåret 1941/42 till 5,000,000 kronor.

Inkomster vid statens skeppsprovningsanstalt. Av proposition nr 74 till 1940 års lagtima riksdag angående anslag till statens skeppsprovningsanstalt framgår, att departementschefen i likhet med statskontoret och riksräkenskapsverket vore av den uppfattningen, att anstaltens inkomster av verksamheten framdeles borde redovisas under särskild inkomsttitel å riksstaten. Vid sådant förhållande förutsätter riksräkenskapsverket, att från och med nästkommande budgetår en ny inkomsttitel upptages å riksstaten avseende inkomster vid statens skeppsprovningsanstalt.

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 8 november 1940 har anstaltens styrelse beräknat inkomsterna av provningsverksamheten till 50,000 kronor för budgetåret 1941/42.

Mot denna beräkning har riksräkenskapsverket ej något att erinra.

Patent- och varumärkes- samt registreringsavgifter. Patent- och registreringsverket har i skrivelse till riksräkenskapsverket den 2 november 1940

uppskattat inkomsten av ifrågavarande avgifter för budgetåret 1941/42 till 1,800,000 kronor. Såsom patent- och registreringsverket framhållit måste den gjorda beräkningen under nuvarande förhållanden anses mycket osäker.

Riksräkenskapsverket har ej något att erinra mot denna beräkning.

Avgifter för registrering i förenings- m. fl. register. Enligt från överståthållarämbetet och länsstyrelserna inhämtade uppgifter beräknas inkomsterna å titeln för innevarande budgetår till 72,200 kronor och för budgetåret 1941/42 till 72,500 kronor.

I anslutning härtill beräknar riksräkenskapsverket inkomsterna å förevarande titel för budgetåret 1941/42 till 70,000 kronor.

Bidrag till försäkringsinspektionen. I skrivelse till riksräkenskapsverket den 1 november 1940 har försäkringsinspektionen meddelat, att inkomsterna av bidrag till försäkringsinspektionen under innevarande budgetår enligt verkställd beräkning komma att uppgå till 172,955 kronor. Försäkringsinspektionen har vidare uttalat, att det icke syntes föreligga anledning antaga, att inkomsterna för budgetåret 1941/42 skulle komma att understiga nämnda belopp.

Riksräkenskapsverket har i anslutning härtill beräknat inkomsttiteln bidrag till försäkringsinspektionen för budgetåret 1941/42 till 175,000 kronor.

Vissa licensavgifter m. m. Den i riksstaten för innevarande budgetår uppförda inkomsttiteln för handelslicensavgifter m. m. tillkom genom beslut vid 1939 års urtima riksdag för redovisning av licensavgifter, vilka inflyta i anledning av krisorganens verksamhet.

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 14 november 1940 har handelskommissionen erinrat, att kommissionen i underdånig skrivelse den 24 september 1940 bland annat förklarat, att enligt kommissionens mening storleken av de belopp, som i form av licensavgifter kunde beräknas inflyta under nästkommande budgetår, för närvarande undandroge sig varje bedömande. Beloppets storlek bleve beroende dels av exportens och importens utveckling och dels av omfattningen av de export- och importförbud, vilkas handläggning ankomme på kommissionen. Kommissionen konstaterar emellertid, att den månatliga inkomsten under innevarande budgetår motsvarar en årlig summa av omkring 1,150,000 kronor. Då möjlighet lär saknas att bedöma storleken av kommissionens inkomster i fortsättningen, förordar kommissionen, att desamma beräknas till nämnda belopp för ett vart av budgetåren 1940/41 och 1941/42.

Trafikkommissionen har i skrivelse till riksräkenskapsverket den 11 november 1940 erinrat, att fartygens resor i inrikes fraktfart belagts med licenser först mot slutet av budgetåret 1939/40, samt framhållit, att de gångna månaderna av innevarande budgetår varit ur fraktfartssynpunkt synnerligen gynnsamma. Med ledning av hittills vunna erfarenheter beräknar kommis-

sionen uppbörden av licenser i dess verksamhet för vart och ett av budgetåren 1940/41 och 1941/42 till 120,000 kronor.

Livsmedelskommissionen har med hänsyn tagen till exportens nedgång i skrivelse till riksräkenskapsverket den 19 november 1940 uppskattat inkomsten av de till dess verksamhetsområde hänförliga licensavgifterna till 15,000 kronor för innevarande budgetår och 12,000 kronor för budgetåret 1941/42.

Enligt dessa beräkningar skulle alltså de till den hittillsvarande inkomsttiteln för handelslicensavgifter m. m. hänförliga inkomsterna kunna för budgetåret 1941/42 beräknas till (1,150,000 + 120,000 + 12,000 =) 1,282,000 kronor.

Å denna inkomsttitel torde emellertid även böra redovisas vissa andra av det nuvarande krisläget föranledda likartade inkomster. Enligt kungörelsen den 1 november 1940 angående kontroll å vissa aggregat för drivande av förbränningsmotorer medelst acetylengas, nr 927, skall bränslekommissionen uppbära vissa avgifter för undersökningar och typbesiktningsbevis. Riksräkenskapsverket får för sin del förorda, att dessa avgifter redovisas å samma inkomsttitel som förenämnda licensavgifter. För beräkning av bränslekommissionens ifrågavarande inkomster saknas ännu säkra hållpunkter.

Vidare skall sprängämnesinspektionen enligt kungörelsen den 1 augusti 1940 angående kontroll över tillverkningen och försäljningen av vissa lampor och apparater för acetylengas, nr 756, likaledes uppbära vissa avgifter för undersökningar och typbesiktningsbevis. I underdånigt utlåtande den 19 september 1940 hade riksräkenskapsverket föreslagit, att de avgifter, som inflyta enligt sistnämnda kungörelse, från och med budgetåret 1941/42 skulle tillgodoföras en å driftbudgetens inkomstsida för ändamålet uppförd titel. Riksräkenskapsverket får nu föreslå, att under nästa budgetår även enligt sistnämnda kungörelse inflytande avgifter tagas till uppbörd å förevarande inkomsttitel.

Även övriga i krisorganens verksamhet inflytande inkomster av här angiven natur böra redovisas över riksstaten och tillgodoföras denna inkomsttitel.

I anslutning till vad sålunda anförts får riksräkenskapsverket för sin del förorda, att den hittillsvarande inkomsttiteln »Handelslicensavgifter m. m.» i stället benämnes »Vissa licensavgifter m. m.» samt att inkomsten å denna titel för budgetåret 1941/42 beräknas till i runt tal 1,300,000 kronor.

III. Folkpensionsavgifter.

Sedan bruttokostnaderna för folkpensioneringen från och med budgetåret 1936/37 upptagits till redovisning å budgeten hava inkomsterna av folkpensioneringsfonden efter avdrag för det belopp som skulle användas för fondering, 20 miljoner kronor, redovisats å riksstatens inkomstsida under rubriken »Bidrag från folkpensioneringsfonden». Å denna titel upptogos jäm-

väl pensionsavgifterna till redovisning. Enligt beslut vid 1939 års urtima riksdag skulle förenämnda fondökning inställas och inkomsterna i sin helhet användas som tillskott till bestridande av statens utgifter för pensioneringsverksamheten. Å berörda inkomsttitel redovisas alltså två helt olika slag av inkomster, nämligen dels ränteavkastningen av folkpensioneringsfonden och dels pensionsavgifterna. Dessa inkomster äro numera att anse såsom inkomster för budgeten i dess helhet. Något direkt samband mellan deras belopp och beräkningen av kostnaderna för folkpensioneringen finnes icke. Frågan om förändring av fondens kapitalbehållning bör därför för framtiden betraktas som ett problem om reglering av statens förmögenhetsställning, vilket måste bedömas oberoende av storleken av kostnaderna för folkpensioneringen. Följaktligen borde fonden liksom övriga pensionsfonder, på sätt riksräkenskapsverket inledningsvis föreslagit, rätteligen redovisas bland statens kapitalfonder, varvid dess ränteavkastning på samma sätt som inkomsterna av statens övriga pensionsfonder borde upptagas under avdelningen inkomster av statens kapitalfonder. Pensionsavgifterna däremot böra fortfarande anses såsom egentliga statsinkomster.

I en med skrivelse till riksräkenskapsverket den 22 november 1940 av pensionsstyrelsen överlämnad promemoria anföres i fråga om beräkningen av förevarande inkomster följande:

»Folkpensioneringsfonden uppgick den 30 juni 1940 till 787 miljoner kronor, vid vilket belopp den kan antagas förbliva under den närmaste framtiden.

Vad ränteavkastningen beträffar utgjorde densamma under budgetåret 1939/40 något över 30.2 miljoner kronor. På grund av den räntestegring som inträtt torde man kunna räkna med en något högre avkastning under budgetåren 1940/41 och 1941/42. Då de belopp som kunna omplaceras till högre ränta äro relativt små, torde dock stegringen bliva relativt mindre betydande. Enligt vad som nu är möjligt att överskåda torde ränteavkastningen för vart och ett av budgetåren 1940/41 och 1941/42 kunna uppskattas till omkring 30.5 miljoner kronor.

Summan av påförda pensionsavgifter utgjorde år 1939 51.4 miljoner kronor och år 1940 — enligt en av statistiska centralbyrån lämnad preliminär uppgift — c:a 53.5 miljoner kronor. Summan av de pensionsavgifter, som komma att påföras år 1941, uppskattas med ledning härav förslagsvis till 53 miljoner kronor.»

Under antagande av ett påfört avgiftsbelopp av 53 miljoner kronor har pensionsstyrelsen gjort vissa kalkyler rörande de pensionsavgiftsbelopp, som kunna förväntas inflyta under innevarande och nästkommande budgetår. Med stöd härav har styrelsen beräknat, att under innevarande budgetår i pensionsavgifter komma att inflyta omkring 46 miljoner kronor och under nästkommande budgetår omkring 43.5 miljoner kronor.

I likhet med pensionsstyrelsen anser riksräkenskapsverket, att man vid beräkningen av de under budgetåret 1941/42 inflytande pensionsavgifterna bör räkna med viss nedgång av inflytandeprocenten. Ämbetsverket förutsätter dock, att nedgången knappast blir så stor som pensionsstyrelsen förutsatt.

Enligt riksräkenskapsverkets beräkning bör det av styrelsen angivna beloppet kunna höjas med 1.5 miljon kronor.

I anslutning till vad sålunda anförts får riksräkenskapsverket, som i det följande återkommer till beräkningen av överskottet å folkpensioneringsfonden, förorda, att i stället för den hittillsvarande titeln för bidrag från folkpensioneringsfonden införes en ny titel för redovisning av pensionsavgifterna benämnd »Folkpensionsavgifter» samt att inkomsterna å denna titel för budgetåret 1941/42 beräknas till i runt tal 45,000,000 kronor.

IV. Diverse inkomster.

Bötesmedel. Enligt av riksräkenskapsverket från överståthållarämbetet och länsstyrelserna infordrade uppgifter beräknas inkomsterna av bötesmedel för budgetåren 1940/41 och 1941/42 till respektive 2,368,000 och 2,340,000 kronor. Under budgetåret 1939/40 uppgick uppbörden å denna titel till 2,640,992 kronor. Under sommarmånaderna och hösten 1940 hava bötesmedlen visat sjunkande tendens.

Riksräkenskapsverket, som dock anser att någon större nedgång av uppbördssiffrorna icke är att förvänta under den närmaste framtiden, har beräknat inkomsterna av bötesmedel för budgetåret 1941/42 till 2,500,000 kronor.

Totalisatormedel. Inkomsten av totalisatormedel, som under budgetåret 1938/39 nådde sitt hittillsvarande maximum med 1.47 miljon kronor, har under budgetåret 1939/40 minskats till 1.27 miljon kronor.

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 4 november 1940 har lantbruksstyrelsen meddelat, att styrelsen i sin underdåniga skrivelse angående anslag för budgetåret 1941/42 till stuteriväsendet beräknat statens inkomst av totalisatormedel under budgetåret 1941/42 till 1,200,000 kronor.

Riksräkenskapsverket, som förutsätter att inkomsterna av totalisatormedel komma att visa fortsatt nedgång, har icke ansett sig böra beräkna inkomsten för budgetåret 1941/42 till högre belopp än det i riksstaten för innevarande budgetår upptagna eller 1,000,000 kronor.

Tipsmedel. Ifrågavarande inkomster, som hittills redovisats under titelbeteckningen »inkomst av vadhållning vid idrottstävlingar», utgöra av aktiebolaget Tipstjänst till statsverket inlevererade överskottsmedel. Överskottet av bolagets rörelse under ett verksamhetsår, vilket sammanfaller med det statliga budgetåret, inlevereras till statsverket under det nästföljande budgetåret. Under innevarande budgetår hava till statsverket inlevererats 6,999,662 kronor mot 15,747,778 kronor under budgetåret 1939/40.

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 2 november 1940 har aktiebolaget Tipstjänst meddelat, att bolagets nettoinkomst under räkenskapsåret 1940/41 — för inleverans till statsverket under budgetåret 1941/42 — approximativt torde kunna beräknas till 5 miljoner kronor. Härvid har totala antalet täv-

lingsveckor beräknats till 40 samt medelomsättningen till 400,000 kronor per tävlingsvecka.

Riksräkenskapsverket, som förordar att inkomsttiteln för framtiden benämnes »Tipsmedel», har under nu rådande förhållanden funnit sig böra godtaga aktiebolagets till synes försiktiga förslag att beräkna inkomsttiteln till 5,000,000 kronor.

Lotterimedel. I skrivelse till riksräkenskapsverket den 8 november 1940 har Svenska penninglotteriet aktiebolag meddelat, att bolaget beräknar att kunna under budgetåret 1940/41 inleverera ett belopp av i runt tal 17 miljoner kronor att tillgodoföras inkomsttiteln lotterimedel. Vad beträffar budgetåret 1941/42 finner bolaget skäl icke föreligga att uppskatta motsvarande belopp vare sig till högre eller lägre belopp än det, varmed inkomsttiteln är upptagen i nu gällande riksstat, eller 16 miljoner kronor.

Riksräkenskapsverket, som utgår från att även hithörande inkomster komma att minskas, har beräknat lotterimedel för budgetåret 1941/42 till i avrundat tal 15,000,000 kronor.

Övriga diverse inkomster. Budgetåret 1939/40 redovisades å denna titel 11,120,439 kronor, varav emellertid 7,582,057 kronor avsågo i anspråk tagen del av skatteutjämningsmedlens fond. För budgetåret 1941/42 har riksräkenskapsverket beräknat de olika under denna titel redovisade inkomsterna på följande sätt.

Fullföljdsavgifter och expeditionsavgifter kunna med ledning av inkomsterna under det senaste budgetåret beräknas till respektive 60,000 och 250,000 kronor.

Inkomsterna av indragna sportler hava av överståthållarämbetet och länsstyrelserna för innevarande och nästkommande budgetår beräknats till respektive 874,000 och 876,000 kronor. För nästkommande budgetår beräknar riksräkenskapsverket inkomsten av indragna sportler till 875,000 kronor.

Avbetalningar å belopp, som till statsverket förskjutits för avlösning av frälseskatteräntor, hava under budgetåret 1939/40 uppgått till 85,470 kronor. Riksräkenskapsverket beräknar denna inkomst till 100,000 kronor.

Prästerskapets till statsverket indragna tionde bör enligt kammarkollegiets och statskontorets underdåniga skrivelse den 21 mars 1934 angående påskyndat avskrivande av denna objektskatt å fast egendom för budgetåret 1941/42 beräknas till 225,000 kronor.

Från stuteriväsendets fond tillfördes förevarande inkomsttitel under budgetåret 1939/40 215,000 kronor. Under innevarande budgetår avses 1,000,000 kronor skola tagas i anspråk från nämnda fond. Huruvida något motsvarande belopp kan av totalisatormedlen disponeras även under budgetåret 1941/42 undandrager sig riksräkenkapsverkets bedömande.

Övriga under denna titel redovisade inkomster bruka från år till år utvisa starka växlingar. Under budgetåret 1939/40 uppgingo dessa inkomster till

1,534,567 kronor. Riksräkenskapsverket har ansett sig kunna uppskatta denna inkomst för nästkommande budgetår till 1,500,000 kronor.

I anslutning till vad sålunda anförts har riksräkenskapsverket för budgetåret 1941/42 beräknat inkomsttiteln övriga diverse inkomster till (60,000 + 250,000 + 875,000 + 100,000 + 225,000 + 1,500,000 =) 3,010,000 kronor eller i avjämnat tal 3,000,000 kronor.

B. Inkomster av statens kapitalfonder.

I. Statens affärsverksfonder.

Postverket.

De till statsverket inlevererade samt i räkenskaperna och i rikshuvudboken redovisade överskotten för postverket för den senaste 10-årsperioden framgå av nedanstående uppställning (miljoner kronor):

Räkenskapsår	Den egentliga poströrelsen			Tillskott från postsparbanken	Budgetår	Driftöverskott	Tillskott från postsparbanken	Summa	Inlevererat till statsverket	Beräknat i riksstaten
	Inkomster	Driftkostnader	Överskott							
1929...	75.02	60.41	14.61	—	1929/30 ..	15.06	—	15.06	14.61	14.50
1930...	77.87	62.62	15.25	—	1930/31 ..	15.72	—	15.72	15.25	13.20
1931...	78.76	64.14	14.62	—	1931/32 ..	13.20	—	13.20	14.62	15.00
1932...	77.97	64.81	13.16	—	1932/33 ..	12.04	—	12.04	13.16	13.50
1933...	76.75	64.21	12.54	4.00	1933/34 ..	13.75	4.00	17.75	16.54	15.50
1934...	80.33	66.20	14.13	5.00	1934/35 ..	15.93	5.00	20.93	19.13	17.50
1935...	84.37	67.45	16.92	3.00	1935/36 ..	17.74	3.00	20.74	19.92	18.50
1936...	89.35	71.36	17.99	3.00	1936/37 ..	18.52	3.00	21.52	20.99	20.00
1937...	93.01	76.76	16.25	2.00	1937/38 ..	15.27	2.00	17.27	18.25	18.00
1938...	98.74	82.40	16.34	0.50	1938/39 ..	16.29	0.50	16.79	16.84	13.00
1939...	103.67	88.42	15.25	2.50	1939/40 ..	12.00	2.50	14.50	17.75	16.00

Generalpoststyrelsen har i underdånig skrivelse den 18 november 1940 med förslag till beräkning av det inkomstöverskott av postverkets rörelse, som bör upptagas i riksstaten för budgetåret 1941/42, anfört följande:

»Postverkets inkomstöverskott är i riksstaten för budgetåret 1940/41 upptaget till 14 miljoner kronor, vari ingå vinstmedel från postsparbanken avseende år 1939 med ett belopp av 4.13 miljoner kronor.

Förnyade, på hitintills kända förhållanden grundade beräkningar rörande postverkets driftresultat under år 1940 utvisa, att verkets såväl inkomster som driftkostnader torde bliva större än tidigare angivits. Vad inkomsterna angår, är detta huvudsakligen beroende på, att postverket tillförts en förhållandevis stor ersättning för befordran dels av militärbrev till och från den i försvarsberedskap liggande militären dels av posten från de statliga kristidsorganen. Utgifterna hava ofrånkomligen påverkats av det rådande tidsläget. I främsta rummet har anslagsposten rörligt lönetillägg ökats på grund av de höjda levnadskostnaderna, vilka även medfört ökade kostnader för poststationer, lant- och lådbrevbäring m. m. Inkallelser i stor utsträckning av postpersonal till beredskapstjänst samt till tjänstgöring vid fältposten hava även medfört ökade lönekostnader, då ersättare för de sålunda upptagna måst förordnas. Den höjda prisnivån har även medfört andra kostnadsök-

ningar. Postverkets inkomster, frånsett postsparbankens vinstmedel, torde, så vitt nu kan bedömas, för innevarande år komma att uppgå till 108.6 miljoner kronor. Mot detta belopp svara utgifter, vilka, i den mån de nu kunna överskådas, torde belöpa sig till 97 miljoner kronor. Överskottet av poströrelsen för år 1940 skulle alltså, om beräkningarna visa sig hållbara, uppgå till 11.6 miljoner kronor.

Av överskottet för år 1940 hava 3.5 miljoner kronor inlevererats till statskassan under budgetåret 1939/40. Återstoden, omkring 8.1 miljoner kronor, torde jämte 3.5 miljoner kronor av 1941 års överskott kunna tillföras statskassan under budgetåret 1940/41. Härtill skulle komma 4.13 miljoner kronor, utgörande postsparbankens vinstmedel för år 1939. Hela det statskassan för sistnämnda budgetår tillkommande beloppet beräknas alltså komma att uppgå till omkring 15.7 miljoner kronor.

Vid beräkning av det inkomstöverskott av postverkets rörelse, som skulle kunna upptagas i riksstaten för budgetåret 1941/42, har generalpoststyrelsen i likhet med tidigare tillämpat förfaringssätt grundat beräkningen på postverkets driftresultat under kalenderåret 1941. Då det ekonomiska resultatet av postverkets verksamhet i hög grad är avhängigt av rådande konjunkturer inom affärslivet och prisförhållandena, är det i nuvarande tidsläge givetvis icke möjligt att beräkna överskottet med någon större grad av tillförlitlighet. Därest vårt land jämväl under nästinstundande år kommer att vara avspärrat från handelsförbindelser med vissa länder, med vilka det tidigare haft ett livligt varuutbyte, torde detta komma att ytterligare menligt inverka icke endast på den utrikes utan även på den inrikes poströrelsen. Men även om nu pågående krig skulle sluta under innevarande eller nästa år, lärer man ändock icke kunna räkna med sådan återhämtning, att densamma skulle komma att nämnvärt inverka på poströrelsen.

I nedanstående tabell finnas upptagna de inkomstbelopp, som med nyss angivna utgångsläge beräknas inflyta under år 1941. För jämförelse innefattar tabellen jämväl inkomsterna för år 1939 samt de inkomster, som väntas inflyta under innevarande år.

Inkomsttitel	Verkliga inkomster år 1939 kronor	Beräknade inkomster	
		år 1940 kronor	år 1941 kronor
Frankoteckensuppbörd	78,346,570	81,400,000	78,000,000
Inkomster i tidningsrörelsen	9,603,314	9,150,000	8,700,000
Inkomst av postgirorörelsen	5,892,625	7,700,000	8,650,000
Ersättning från postsparbanken	5,165,095	5,400,000	5,975,000
Övriga inkomster av inrikes rörelsen	460,124	450,000	450,000
Ersättning för			
kronoskatteuppbörden på landsbygden	1,106,000	1,395,000	1,400,000
försäljning av statsstämplar	157,500	160,000	165,000
centralupphandlingen av papper m. m. för övriga statsmyndigheter	54,547	60,000	50,000
utbetalning av folkpensioner	1,092,765	835,000	900,000
försäljning av radiolicenser	157,913	170,000	175,000
försäljning av premieobligationer	—	600,000	—
Inkomst av utrikes rörelsen	1,267,063	1,000,000	550,000
Ränta å postverkets förnyelsefond	373,307	330,000	385,000
Summa	103,676,823	108,650,000	105,400,000
Postsparbankens vinstmedel för räkenskapsåren 1938, 1939 och 1940, inlevererade eller att inlevereras under budgetåren 1939/40, 1940/41 resp. 1941/42	2,500,000	4,130,000	2,600,000
Tillhopa	106,176,823	112,780,000	108,000,000

Beträffande de inkomstposter, som förete mera anmärkningsvärda sänkningar för år 1941, får generalpoststyrelsen framhålla följande.

Frankoteckensuppbörden, vilken representerar ungefär tre fjärdedelar av postverkets sammanlagda inkomst, utgöres till väsentlig del — under normala förhållanden till cirka 90 procent — av medel, som inflyta för försålda frankotecken samt av avgifter för frankostämpling och masskorsband. Under innevarande års tre första kvartal har denna del av frankoteckensuppbörden i jämförelse med nästföregående år visat nedgång med icke mindre än omkring 1.8 miljon kronor, motsvarande under första kvartalet 1.5 procent samt under andra och tredje kvartalen 4.5 procent. Denna minskning har emellertid mer än uppvägts av den ersättning, tillhopa 4.6 miljoner kronor, som influtit för befordran dels av militärbrev till och från den i försvarsberedskap liggande militären dels av post från de statliga kristidsorganen. Då det finnes skäl antaga, att frankoteckensförsäljningen samt inkomsterna av frankostämpling och masskorsband jämväl under nästa år skall förete minskning samt då inkomsterna för befordran av militärbreven och från kristidsorganisationerna icke torde böra beräknas till högre belopp, än som inflyter under år 1940 för dessa, anses frankoteckensuppbörden under år 1941 böra upptagas till 78 miljoner kronor eller 3.4 miljoner kronor mindre än det för innevarande år beräknade beloppet.

Inkomsterna i tidningsrörelsen äro till stor del beroende av tidningarnas årsvikt. Då postavgifterna vid postabonnemang å tidning under nästinstundande år beräknas bl. a. på tidningens sammanlagda vikt under tiden 1 oktober 1939—30 september 1940 och då åtminstone de större tidningarnas vikt avsevärt nedgått under sagda tid, torde böra räknas med en inkomstminskning beträffande de postabonnerade tidningarna av cirka 0.3 miljon kronor. Inkomsterna för befordran av utgivarkorsband och tidningsbilagor beräknas jämväl nedgå, nämligen med omkring 0.15 miljon kronor.

Postverkets inkomster av utrikes rörelsen kunna under rådande förhållanden icke ens tillnärmelsevis beräknas. Fördenskull vågar generalpoststyrelsen icke upptaga dessa till högre belopp än 550,000 kronor.

Postsparbankens vinst för innevarande år beräknas uppgå till 2.6 miljoner kronor. Generalpoststyrelsen vill, i nuvarande tidsläge, icke ifrågasätta annat, än att hela denna vinst tages i anspråk för statsregleringen och sålunda inräknas i postverkets överskott för budgetåret 1941/42.

Mot här ovan upptagna sammanlagda inkomstsumma av 108 miljoner kronor svara de utgifter, vilka i samtidigt härmed avgivet förslag till driftkostnadsstat för år 1941 upptagits till 99 miljoner kronor. Inkomstöverskottet kan alltså beräknas till 9 miljoner kronor.

De här gjorda beräkningarna äro och måste uppenbarligen under rådande förhållanden vara synnerligen osäkra. Vid försämring av det handels- och utrikespolitiska läget kan det bliva nödvändigt att verkställa helt nya beräkningar, därvid måste tagas under övervägande, huruvida och i vad mån inkomsterna kunna ökas genom portohöjningar och utgifterna beskäras genom extra ordinära inskränkningar i postanordningarna.

Under förutsättning att icke sådana förhållanden inträffa, att generalpoststyrelsen ej kan under perioden april—juni 1942 disponera över erforderliga överskottsmedel av sistnämnda års rörelse för leverans till statskassan, skulle med tillämpning av det hittillsvarande förfaringssätt i fråga om överskottsmedlens inleverering, som närmare utvecklats i styrelsens underdåniga skrivelse den 14 november 1939 angående beräkning av postverkets inkomstöverskott för budgetåret 1940/41, under budgetåret 1941/42 kunna, om de nu gjorda beräkningarna i övrigt visa sig hållbara, inlevereras 6.4 miljoner kro-

nor överskott av postverkets rörelse ävensom 2.6 miljoner kronor av postsparbankens vinstmedel eller tillhopa 9 miljoner kronor.

I anslutning till vad ovan anförts föreslår generalpoststyrelsen, att inkomstöverskottet av postverkets rörelse i riksstaten för budgetåret 1941/42 upptages till nio miljoner kronor.»

Enligt postverkets räkenskaper för år 1939 och generalpoststyrelsens förestående beräkningar för åren 1940 och 1941 skulle postverkets bokförda respektive beräknade inkomster, utgifter och överskott för vart och ett av åren 1939—1941 kunna sammanföras sålunda (miljoner kronor):

	1939 Enligt bokslutet	1940 Beräknat	1941 Beräknat
Inkomster	103.68	108.65	105.40
Utgifter	88.42	97.09	99.00
Överskott	15.26	11.56	6.40
Tillkommer:			
Leverering från postsparbanken	2.50	4.13	2.60
Summa	17.76	15.69	9.00

Överskottet av den egentliga poströrelsen under år 1941 har sålunda beräknats komma att nedgå med 5.16 miljoner kronor. Minskningen är främst att hänföra till en beräknad nedgång av inkomsterna men ock till ökning av utgifterna.

Vid beräkningen av inkomsterna för år 1941 har generalpoststyrelsen utgått från att det nuvarande handelspolitiska läget kan komma att menligt påverka icke endast den utrikes utan även den inrikes poströrelsen. Styrelsen har sålunda räknat med en betydande minskning av inkomsttillflödet i förhållande till år 1940. Riksräkenskapsverket har för sin del ansett, att inkomsterna av frankoteckensuppbörden och tidningsrörelsen kunna upptagas till högre belopp än det av generalpoststyrelsen beräknade. Ämbetsverket förutsätter härvid, att postverket även under år 1941 kommer att tillföras en förhållandevis stor ersättning från statsverket för tjänstepost och militärbrev.

Generalpoststyrelsens beräkning av utgifterna för år 1941 är uppgjord under förutsättning att det rörliga tillägget å lönerna skall utgå efter 15 procent. Sedan frågan om kristillägg till statstjänstemän nu underställts riksdagens prövning, har riksräkenskapsverket ansett sig böra räkna med högre avlöningskostnader än de av styrelsen antagna.

Därest inkomsterna av frankoteckensuppbörden för kalenderåret 1941 uppskattas till cirka 80 miljoner mot av generalpoststyrelsen beräknade 78 miljoner kronor och hänsyn tages till kostnadsökningen på grund av kristillägg åt postverkets tjänstemän, skulle överskottet för nästkommande budgetår kunna uppskattas till i runt tal 10 miljoner kronor. Riksräkenskapsverket har i anslutning härtill beräknat inkomsten av postverket för budgetåret 1941/42 till 10,000,000 kronor.

Telegrafverket.

De till statsverket inlevererade samt i räkenskaperna och i rikshuvudboken redovisade överskotten för telegrafverket för den senaste 10-årsperioden framgå av nedanstående uppställning (miljoner kronor):

Räkenskapsår	Inkomster	Driftkostnader	Överskott	Budgetår	Överskott	Inlevererat till statsverket	Beräknat i riksstaten
1929	94.14	71.24	22.90	1929/30	26.10	23.40	21.00
1930	98.43	73.32	25.11	1930/31	24 69	26.11	23.00
1931	101.55	75.32	26.23	1931/32	25 73	26.48	23.50
1932	102 64	75 22	27 42	1932/33	29.59	28.17	25.00
1933	104.16	74.08	30.08	1933/34	33 80	30.83	26.50
1934	107 98	73 86	34.12	1934/35	34.76	36.37	31.00
1935	113.41	78.15	35.26	1935 36	35 08	36.26	33.00
1936	120.88	85.21	35.67	1936/37	36.84	36 67	35.00
1937	131.31	96.23	35.08	1937/38	34.09	32.58	34.00
1938	140.08	105.84	34.24	1938/39	37.73	36.24	35.00
1939	152.95	115.82	37.13	1939/40	37.51	37.13	34.00

I underdånig skrivelse den 9 november 1940 har telegrafstyrelsen avgivit förslag i fråga om beräkning av det inkomstöverskott av telegrafverkets rörelse, som bör upptagas i riksstaten för budgetåret 1941/42. Styrelsen har i skrivelsen anfört följande:

»Storleken av telegrafverkets inkomster och deras stegring under senaste tioårsperioden framgå av efterföljande tablå:

År	Kronor	Ökning absolut	Ökning i procent
1930	98,433,914	4 290,198	4 6
1931	101,549,592	3,115,678	3.2
1932	102,643 505	1,093 913	1.1
1933	104,156,588	1,513,083	1.5
1934	107,979,719	3,823,131	3.7
1935	113,414,090	5 434,371	5.0
1936	120 876,469	7,462,379	6 6
1937	131,316,694	10.440,225	8 6
1938	140.075.981	8,759,287	6.7
1939	152,951,511	12,875,530	9.2

För år 1940 beraknar telegrafstyrelsen enligt närslutna bilaga inkomsterna till omkring 161,500,000 kronor, innebärande en ökning från år 1939 med 8,548,000 kronor eller med 5.6 procent.

Vid beräkningen av inkomsterna för år 1941 har telegrafstyrelsen utgått ifrån förutsättningen, att vårt lands nuvarande handelspolitiska avspärrning västerut kommer att bestå samt att denna avspärrning tillsammans med beräknad minskning i svenska statens krigsmaterielbeställningar kommer att föranleda försämrade inhemska konjunkturer. Med hänsyn emellertid till att statsmakterna äro förberedda på den risk för arbetslöshet, som detta läge kan förorsaka, har telegrafstyrelsen ansett sig kunna förutsätta, att en i så hög grad minskad sysselsättning i landet icke skall komma att uppstå, att detta kommer att få alltför kraftig inverkan på omfattningen av verkets rörelse. Man torde emellertid i nuvarande läge ha anledning räkna med

att den ökning inom olika delar av telegrafverkets verksamhetsområden, som normalt brukar förekomma år från år, för år 1941 i varje fall skall bli mindre än under de sista åren.

Med ovanstående förutsättningar har telegrafstyrelsen beräknat inkomsterna för år 1941 till 164,400,000 kronor, motsvarande en ökning från innevarande år med 2,900,000 kronor eller med 1.8 procent.

Driftkostnaderna för år 1940 fastställdes av Kungl. Maj:t den 22 december 1939 till sammanlagt 120,730,000 kronor. Härtill skola läggas de belopp, som enligt beslut av 1939 års urtima samt av 1940 års lagtima och urtima riksdagar skola utgå av telegrafverkets driftsmedel för luftskyddsanordningar m. m. vid telegrafverket. Sammanlagt hava av driftsmedel för detta ändamål anvisats 1,810,000 kronor, avseende budgetåren 1939/40 och 1940/41, varav cirka 269,000 kronor blevo redovisade under kalenderåret 1939, medan återstoden eller 1,541,000 kronor till större delen torde komma att förbrukas under innevarande år. De sammanlagda beräknade driftkostnaderna skulle alltså för år 1940 utgöra 122,271,000 kronor, under det att de verkliga kostnaderna för året synas komma att bliva 123,080,000 kronor. Ökningen utöver det beräknade beloppet förklaras helt av de till följd av levnadskostnadernas stegring ökade utgifterna för rörligt tillägg och dyrtidstillägg.

I det förslag till stat för telegrafverkets driftkostnader för år 1941, som samtidigt härmed avges, och vari telegrafstyrelsen utgått från antagandet, att inga mera avsevärda prishöjningar skola inträda efter tidpunkten för beräkningarnas avgivande, samt från förutsättningen, att nuvarande maximering av rörligt tillägg och dyrtidstillägg blir bestående, hava driftkostnaderna blivit beräknade till sammanlagt 126,785,000 kronor.

Överskottet av telegrafverkets rörelse har under de senaste tio åren utgjort:

År	Kronor	Procent av i medeltal disponerat kapital[1]
1930	25,114.156	7.57
1931	26,232,725	7.66
1932	27.416,888	7.70
1933	30,078,422	8.31
1934	34 118,470	9.16
1935	35,255.733	9.10
1936	35.667,816	8.87
1937	35,082.703	8.11
1938	34,238 840	8.08
1939	37,126,457	8.07

Enligt ovan gjorda beräkningar över inkomster och driftkostnader samt förhandsberäkningar rörande den sannolika storleken av det i medeltal disponerade kapitalet skulle överskottet för åren 1940 och 1941 utgöra:

År	Kronor	Procent av i medeltal disponerat kapital
1940	38,420,000	7.84
1941	37,615,000	7.42

[1] Från och med år 1938 enligt ändrade beräkningsgrunder.

Under antagande att telegrafverkets överskott under första halvåret 1942, såvida intet oförutsett inträffar, kommer att bliva något större än under första halvåret 1941, har styrelsen för budgetåret 1941/42 ansett sig kunna räkna med ett överskott av cirka 38,000,000 kronor.»

I den uti skrivelsen åberopade bilagan har telegrafstyrelsen angivit telegrafverkets inkomster för åren 1939—1941 sålunda, i tusental kronor:

	1939	1940 beräknat	1941 beräknat
Telefoninkomster:			
Inträdes-, anläggnings- och abonnemangsavgifter	77.514	82,350	84,900
Samtalsavgifter	51,899	53,950	54,100
Telegrafinkomster	9,233	9,650	9,250
Radioinkomster:			
Radiolicensavgifter	13,151	14,400	15,000
Radioabonnemangsavgifter m. m.	1,155	1,150	1,150
Summa	152,952	161,500	164,400

Telegrafstyrelsen har vid upprättandet av förestående beräkningar bland annat utgått från dels att inga mera avsevärda prishöjningar skulle inträda efter tidpunkten för beräkningarnas avgivande, dels att nuvarande maximering av rörligt tillägg skulle bliva bestående. Sedan förslag om kristillägg åt statstjänstemännen nu framlagts, torde man böra räkna med, att driftkostnaderna kunna överstiga det av styrelsen här beräknade beloppet. Tillika torde man kunna förutsätta, att prisnivån kan komma att undergå ytterligare stegring.

Riksräkenskapsverket anser sig därför icke böra beräkna inkomsten av telegrafverket för budgetåret 1941/42 till högre belopp än 36,000,000 kronor.

Statens järnvägar.

De till statsverket inlevererade samt i räkenskaperna och i rikshuvudboken redovisade överskotten för statens järnvägar för den senaste 10-årsperioden framgå av nedanstående uppställning (miljoner kronor):

Räkenskapsår	Inkomster	Driftkostnader	Överskott	Budgetår	Överskott	Inlevererat till statsverket	Beräknat i riksstaten
1929	210.76	161.49	49.27	1929/30	47.98	46.85	40.00
1930	201.89	157.68	44.21	1930/31	34.26	36.90	36.00
1931	181.46	156.87	24.59	1931/32	13.05	15.87	26.00
1932	166.30	153.45	12.85	1932/33	11.63	11.85	17.75
1933	166.29	150.32	15.97	1933/34	23.73	4.15	3.00
1934	183.80	155.20	28.60	1934/35	35.96	36.86	12.00
1935	196.66	161.58	35.08	1935/36	35.24	40.45	26.00
1936	211.35	172.17	39.18	1936/37	49.08	52.27	36.00
1937	239.65	190.97	48.68	1937/38	42.73	38.02	30.00
1938	250.51	204.84	45.67	1938/39	50.07	44.82	35.00
1939	283.33	211.63	71.70	1939/40	91.08	92.00	40.00

Järnvägsstyrelsen har i underdånig skrivelse den 2 december 1940 med förslag till beräkning av den behållna inkomst av statens järnvägar, som bör upptagas i riksstaten för budgetåret 1941/42, anfört bland annat följande:

»Till en början torde härvid få lämnas en sammanställning rörande dels bokförda inkomster, utgifter och överskott under åren 1937—1939 samt under tiden september 1939—augusti 1940, d. v. s. den på krigsutbrottet närmast följande tolvmånadersperioden, dels beräkningsbara inkomster, utgifter och överskott under innevarande kalenderår, för vilket månadsresultaten hittills äro kända till och med oktober.

	År 1937	År 1938	År 1939	Sept. 1939— aug. 1940	År 1940 (beräkn.)
			Miljoner kronor		
Inkomster					
Persontrafik	82.1	87.4	94.7	106.7	120
Post	9.4	9.8	9.9	9.8	10
Godstrafik inkl. lapplandsmalm	145.3	150.0	174.3	210.7	218
Övriga inkomster	2.7	3.3	4.3	4.2	4
Summa	239.5	250.5	283.2	331.4	352
Utgifter	190.8	204.8	211.5	236.8	262
Överskott	48.7	45.7	71.7	94.6	90

Sammanställningen utvisar, att inkomsterna av såväl person- som godstrafik undergått en fortsatt stegring. Bland orsakerna härtill i vad gäller tiden närmast efter krigsutbrottet i september 1939 må nämnas de omedelbart därefter uppkomna transportsvårigheterna till sjöss — särskilt minspärren i södra Öresund — varigenom sjöfarten i stor utsträckning kom att överflyttas från östersjöhamnar till västkusthamnar för vidare befordran av godset å järnväg, de ungefär samtidigt vidtagna restriktionerna i tilldelningen av motorbränsle, vilka medförde en kraftig inskränkning i biltrafiken och en överflyttning av en stor del av denna till järnvägarna, samt ökade transporter dels för försvarsberedskapen och dels till följd av omfattande lagringsköp. Under inverkan av dessa särskilda förhållanden blev 1939 i ekonomiskt hänseende ett nytt rekordår för statens järnvägar med ett överskott av 71.7 miljoner kronor.

Under de första månaderna av år 1940 steg trafiken ytterligare och långt mer än som motsvarade den normala säsongvariationen, huvudsakligen som följd av den då rådande stränga kylan och den långvariga isblockaden, vilken praktiskt taget fullständigt lamslog sjötrafiken på Östersjön och medförde en koncentrering av utrikeshandeln till västkusthamnarna, varigenom järnvägarna fingo förmedla större delen av vår import och export. Till statsbanorna överflyttades under samma tid en betydande del av kustsjöfartens transporter ävensom — till följd av den successiva skärpningen av bensinrestriktionerna — en allt större del av biltrafikens transportarbete. På grund av dessa och andra samverkande förhållanden uppnådde järnvägstrafiken under 1940 års första kvartal en ny rekordnivå.

I och med den i april inträdda handelsavspärrningen uppkom ett väsentligt ändrat läge, i det att utrikeshandeln västerut och västerifrån därigenom praktiskt taget stoppades, vilket vållade en kraftig minskning i transporterna av export- och importgods. Importspärren medförde även indirekt en minskning i transportvolymen till följd av att vissa industrier av brist på importerade råvaror måste nedskära sin produktion. Den redan före avspärrningskrisen inträdda minskningen i transporterna av byggnadsvaror fort-

satte dessutom i ökad takt. Då transporterna av de egentliga export- och importvarorna samt byggnadsvarorna under normala förhållanden tillföra statens järnvägar en betydande trafikinkomst, är det givet, att nyss berörda omständigheter i hög grad påverkat inkomstgivningen. Trots detta och de alltjämt stegrade driftutgifterna komma statens järnvägar emellertid såsom framgår av ovan anförda uppgifter att för innevarande kalenderår redovisa ett mycket tillfredsställande ekonomiskt resultat, tack vare den beskurna biltrafiken, omfattande transporter för försvarsberedskapen samt den fr. o. m. den 1 juli 1940 genomförda provisoriska taxehöjningen. I detta sammanhang torde jämväl böra nämnas, att de anpassningsåtgärder av olika slag inom näringslivet, som nödvändiggjorts av avspärrningen och det nuvarande politiska läget, medfört även åtskilliga andra transportuppgifter för statsbanorna än de nyss berörda, exempelvis transporter av bränsleved samt ved och träkol för gengasdrift.

Efter denna korta redogörelse för föregående och innevarande års ekonomiska förhållanden skall järnvägsstyrelsen i det följande söka verkställa en uppskattning av inkomstgivningen under nästkommande kalender- och budgetår. Det ligger i sakens natur och torde därför knappast behöva särskilt betonas, att en sådan beräkning på grund av det rådande ekonomiska och politiska läget måste bliva mycket osäker. Dels saknas nämligen hållpunkter för bedömande av den i april inträdda avspärrningskrisens längd och fortsatta verkningar på näringsliv och folkförsörjning, dels torde det icke vara möjligt att ännu bedöma, i vad mån igångsatta eller planerade tillverkningar av ersättningsvaror ävensom arbeten för anläggningar m. m. till stärkande av vår försvars- och försörjningsberedskap på längre sikt kunna förmå bidraga till att upprätthålla produktionen och sysselsättningen på en tillfredsställande nivå. En förhandsberäkning rörande statens järnvägars ekonomiska resultat, vilket i väsentlig grad är beroende av nyssnämnda faktorer, måste på grund härav i många hänseenden bygga på synnerligen ovissa och osäkra antaganden.

Vid den nu företagna uppskattningen av statens järnvägars behållna inkomst för nästkommande kalenderår och budgetår har bl. a. antagits, att någon försämring icke inträder i Sveriges politiska läge, att nuvarande handelspolitiska förhållanden förbliva i stort sett oförändrade, d. v. s. att avspärrningskrisen kommer att bestå, men att ersättning för förlorad export och import åtminstone i viss utsträckning kan påräknas från det icke spärrade utlandet samt genom avsättning inom landet och inhemsk produktion av ersättningsvaror, att en mera avsevärd nedgång i produktion och sysselsättning inom näringslivet förhindras genom statliga åtgärder, att försvarsberedskapen upprätthålles i ungefär nuvarande omfattning, att någon väsentlig prisstegring icke inträffar utöver de prisförhållanden, som förutsetts i styrelsens förslag till kostnadsstat för år 1941, samt att någon ändring icke inträder i nu gällande taxeförhållanden.

Järnvägarnas transportvolym och inkomstgivning bestämmes under normala förhållanden till övervägande grad av utvecklingen inom näringslivet och på transportmarknaden, i nuvarande läge dessutom till en viss grad av de försvarsberedskapsåtgärder, som kunna befinnas påkallade. Vid ovan antagna förhållanden torde även i fortsättningen vara att förutse relativt betydande transporter för landets försvarsberedskap. Vad beträffar den civila trafiken synes kunna antagas att den genom handelsavspärrningen och nedgången i byggnadsverksamheten förorsakade minskningen i trafik och inkomster i viss utsträckning skall kunna kompenseras genom ökade transporter av ved, träkol, torv, sulfitsprit m. fl. inhemska ersättningsprodukter. Vidare torde vara att förutse, att de arbeten till stärkande av vår försvars-

och försörjningsberedskap på mera lång sikt, som nu planeras i syfte att förhindra en mera avsevärd nedgång i produktion och sysselsättning, därest de komma till utförande, skola tillföra statsbanorna viss ny trafik. Vad slutligen angår läget på transportmarknaden torde detta vid fortsatt avspärrning icke komma att undergå några större förändringar, förutsatt att bilparkens omställning till gengasdrift icke drives längre än till vad som kan anses motsvara ett för en sparsam trafikhushållning beräknat minimibehov av nödvändiga transporter. Järnvägarna skulle i så fall liksom hittills få utföra en hel del transporter, som före kriget ombesörjdes av biltrafiken.

Det synes sålunda föreligga anledning antaga, att statens järnvägars person- och godstrafikinkomster även under nu ifrågavarande tidsperiod skola bliva relativt tillfredsställande. Att de skulle komma att uppnå samma höga nivå som för innevarande år torde däremot i betraktande av de särskilda, ovan angivna förhållandena, vilka rådde under årets första månader, vara så gott som uteslutet.

Medan alltså i fråga om inkomsterna torde böra räknas med viss tillbakagång under nästkommande år, är däremot att förutse ytterligare stegrade utgifter, beroende på ökade löne- och pensionskostnader samt högre konsumtionspris för bränsle och andra driftförnödenheter. Till belysande av sistnämnda förhållanden må framhållas, att i det nu föreliggande förslaget till kostnadsstat för nästkommande år ansetts böra räknas med ett konsumtionspris för utländska stenkol av 65 kronor per ton mot ett under år 1940 tillämpat genomsnittligt konsumtionspris av c:a 53 kronor, att rörligt tillägg för år 1941 beräknats efter 15 procent samt att vid bifall till Kungl. Maj:ts i proposition nr 66 till den nu församlade riksdagen framlagda förslag om särskilt kristillägg utgifterna komma att stiga ytterligare redan vid en relativt obetydlig stegring av det nu gällande levnadskostnadstalet.

Med ledning vad inkomsterna angår av ovan angivna uppgifter och överväganden samt för utgifternas del av nyssnämnda kostnadsstatsförslag, vid vars upprättande hänsyn dock icke tagits till verkningarna av ett eventuellt kristillägg, har för nästkommande kalenderår ansetts kunna räknas med följande inkomster, utgifter och överskott.

Inkomster

	Miljoner kronor
Persontrafik	115
Posttrafik	10
Godstrafik inkl. lapplandsmalm	204
Övriga inkomster	4
Summa	333
Utgifter	273
Överskott	60

Förestående uppgifter bygga, utom på ovan gjorda antaganden i fråga om konjunkturutvecklingen, även på den förutsättningen, att nu gällande taxor komma att i huvudsak bibehållas oförändrade, samt att någon mera avsevärd prisstegring icke inträffar utöver nu rådande prisförhållanden. Vidare har antagits, att de av krigstillståndet föranledda, i för järnvägarna gynnsam riktning verkande förändringarna å den inhemska transportmarknaden komma att vara bestående under hela nästkommande år. Med inträdande fredstillstånd är emellertid att motse en återgång till mera normala förhållanden i sistnämnda hänseende, samt att den med försvarsberedskapsåtgärderna sammanhängande trafiken skall minskas. Med hänsyn härtill ävensom till det

förhållandet, att en sänkt levnadsstandard och vikande konjunkturer kunna komma att öva större inverkan på inkomstutfallet än som ovan antagits, torde i varje fall på detta stadium och i avvaktan på ytterligare erfarenheter för budgetåret 1941/42 böra räknas med ett lägre överskott än det som framgått av förestående sammanställning, förslagsvis med 50 miljoner kronor.

Angivna belopp avser såsom framgår av det anförda närmast statens järnvägars bokföringsmässiga överskott för budgetåret 1941/42. Nämnda överskott överensstämmer i regel tämligen nära med den behållna inkomsten d. v. s. med de till statsverket inlevererade överskottsmedlen. För nu ifrågavarande budgetår kommer emellertid det kassamässiga överskottet att med mer än 10 miljoner kronor överstiga det bokföringsmässiga överskottet. Anledningen härtill är, att av malmbanans överskott för åren 1937 och 1938 hittills reserverats ett belopp av sammanlagt 10.7 miljoner kronor i och för täckning av eventuellt underskott å malmbanan under löpande avräkningsperiod. En närmare redogörelse för denna åtgärd återfinnes i 1937 års statsverksproposition: inkomsterna sid. 39—41. Då nu löpande femårsperiod utgår med år 1941 och det numera torde vara ådagalagt, att beloppet icke behöver tagas i anspråk för det ändamål, för vilket det hittills reserverats, är sålunda utöver det under budgetåret 1941/42 intjänade överskottet ytterligare 10.7 miljoner kronor att påräkna för statsregleringen under budgetåret 1941/42.

Under hänvisning till vad sålunda anförts och under förhoppning att det skall vara möjligt att innan riksstaten för budgetåret 1941/42 slutligt fastställes med någon större grad av säkerhet bedöma det överskott från statens järnvägar, som kan vara att förvänta för nämnda budgetår, får järnvägsstyrelsen föreslå, att i 1941 års statsverksproposition som inkomst av statens järnvägar för nästkommande budgetår upptages ett belopp av 60 miljoner kronor.»

Enligt statens järnvägars räkenskaper för år 1939 och enligt järnvägsstyrelsens förestående beräkningar för åren 1940 och 1941 skulle statens järnvägars inkomster, utgifter och överskott för vart och ett av åren 1939—1941 kunna sammanfattas sålunda (miljoner kronor):

	1939 Enligt bokslutet	1940 Beräknat	1941 Beräknat
Inkomster	283.2	352.0	333.0
Utgifter	211.5	262.0	273.0
Överskott	71.7	90.0	60.0

Enligt järnvägsstyrelsens förslag skulle man för budgetåret 1941/42 kunna räkna med en något lägre behållen inkomst än för kalenderåret 1941. Järnvägsstyrelsen uppskattar sålunda inkomsten för nästkommande budgetår till 50 miljoner kronor, eller samma belopp som beräknats i riksstaten för innevarande budgetår. Därutöver skulle emellertid, såsom styrelsen framhållit, komma en tillfällig inleverering av 10 miljoner kronor, avseende äldre vinstmedel, som avsatts för täckning av eventuellt underskott å malmbanan. Riksräkenskapsverket vill härtill erinra, att, om det nuvarande handelspolitiska läget kommer att bestå även under budgetåret 1941/42, det icke torde få anses uteslutet, att statens järnvägars inkomster kunna komma att överstiga

det av styrelsen beräknade beloppet. Å andra sidan måste man räkna med, att driftkostnaderna komma att stiga ytterligare på grund av föreliggande förslag om kristillägg åt statstjänstemän. Vid sådant förhållande har riksräkenskapsverket ansett sig böra uppskatta inkomsten av statens järnvägar för budgetåret 1941/42 till samma belopp, som det i riksstaten för innevarande budgetår uppförda, ökat med 10 miljoner kronor, eller sammanlagt 60,000,000 kronor.

Statens vattenfallsverk.

De till statsverket inlevererade samt i räkenskaperna och i rikshuvudboken redovisade överskotten för statens vattenfallsverk för den senaste 10-årsperioden framgå av nedanstående uppställning (miljoner kronor):

Räkenskapsår	Inkomster	Driftkostnader	Överskott	Budgetår	Överskott	Inlevererat till statsverket	Beräknat i riksstaten
1929	30.41	14.23	16.18	1929/30	16.77	17.47	15.30
1930	30.87	14.31	16.56	1930/31	15.77	16.36	16.00
1931	30.39	14.22	16.17	1931/32	16.52	16.27	15.55
1932	30.94	14.67	16.27	1932/33	17.40	16.57	16.00
1933	34.33	17.25	17.08	1933/34	16.18	16.88	17.00
1934	36.89	18.50	18.39	1934/35	20.06	18.09	17.50
1935	38.76	18.74	20.02	1935/36	20.78	20.02	19.00
1936	40.08	19.32	20.76	1936/37	20.42	21.01	20.00
1937	45.71	24.33	21.38	1937/38	21.12	21.63	21.00
1938	46.28	24.46	21.82	1938/39	22.40	22.32	22.00
1939	52.49	28.48	24.01	1939/40	23.37	22.01	23.00

Beträffande statsverkets inkomster av statens vattenfallsverk under budgetåret 1940/41 har vattenfallsstyrelsen i skrivelse till riksräkenskapsverket den 22 november 1940 meddelat, att efter vad nu kan bedömas kanalverken på grund av den till följd av avspärrningen minskade trafiken beräknas komma att uppvisa ett driftunderskott av omkring 300,000 kronor, medan övriga rörelsegrenar väntas lämna så stort överskott, att för statens vattenfallsverk i dess helhet skall kunna inlevereras det i riksstaten upptagna beloppet av 22,600,000 kronor.

I underdånig skrivelse den 22 november 1940 med förslag till beräkning av det inkomstöverskott å statens vattenfallsverks rörelse, som bör upptagas i riksstaten för budgetåret 1941/42, har vattenfallsstyrelsen anfört följande:

»Vattenfallsstyrelsens samtidigt härmed avlåtna förslag till driftkostnadsstat för statens vattenfallsverk under år 1941 överensstämmer i allt väsentligt med den av Kungl. Maj:t för innevarande år fastställda driftkostnadsstaten jämte tillägg. Då något beslut om överflyttande av Södertälje kanalverk till väg- och vattenbyggnadsstyrelsens förvaltning ännu icke meddelats, förutsätter vattenfallsstyrelsen, att någon sådan överflyttning icke kommer att ske före den 1 juli 1942.

Vattenfallsstyrelsen har beräknat statens vattenfallsverks driftöverskott för kalenderåret 1941 på följande sätt:

	Inkomster	Drift-kostnader	Överskott
Kraftverk ..... Kronor	56,740,000	33,560,000	23,180,000
Kanalverk.			
Trollhätte kanalverk	1,290,000	1,290,000	—
Södertälje »	330,000	290,000	40,000
Summa kronor	1,620,000	1,580,000	40,000
Fastighetsförvaltning.			
Diverse fastigheter	585,000	325,000	260,000
Fastigheter vid Göta älv.....	255,000	235,000	20,000
Summa kronor	840,000	560,000	280,000
Totalsumma kronor	59,200,000	35,700,000	23,500,000

Förutberäkningen av inkomster och driftkostnader erbjuder under nuvarande förhållanden vissa vanskligheter. En försämring av landets ekonomiska läge kommer att medföra minskning av inkomsterna. En fördyring utöver den redan inträdda av de för kraftverksdriften och anläggningsunderhållet erforderliga förnödenheterna kommer att öka driftkostnaderna. Vid inkomstberäkningen har förutsatts, att styrelsens normala krafttaxor bibehållas oförändrade, ehuru en måttlig inkomstökning uppstår genom de i normaltaxorna stadgade tilläggsavgifterna vid hög levnadskostnadsindex och högt kolpris. Däremot har det förutsatts, att kanaltaxorna skola höjas. Vattenfallsstyrelsen har i underdånig skrivelse den 21 oktober 1940 föreslagit, att trafikavgifterna för Södertälje kanal skola höjas med 20 procent, och styrelsen avser att inkomma med förslag, att det på grundtaxan för Trollhätte kanal medgivna dyrtidstillägget skall höjas från 20 till 30 procent.

Inkomsterna.

Beträffande kraftverken ha kraftinkomsterna för år 1941 beräknats höjda med 3,975,000 kronor i förhållande till den för innevarande år gjorda beräkningen. Av denna ökning härröra 870,000 kronor från ökad kraftleverans till statens järnvägar för elektrisk järnvägsdrift. Tilläggsavgifterna på grund av hög levnadskostnadsindex ha baserats på ett antaget indexmedelvärde av 210, varvid de totalt beräknas uppgå till 1,400,000 kronor. Tilläggsavgifterna på grund av högt kolpris ha beräknats för samma kolpris, 50 kronor per ton, som bränslekostnaderna vid Västerås ångkraftstation och torde därvid komma att uppgå till sammanlagt 3,745,000 kronor, vilket är 1,715,000 kronor mera än det för innevarande år på grundval av kolpriset 40 kronor per ton beräknade värdet. Sammanlagt uppgå tilläggen till omkring 5,000,000 kronor, vilket är endast omkring 10 procent av kraftavgifterna exklusive tillägg. Kraftavsättningen utöver leverans till statens järnvägar har däremot frånsett tilläggsavgifterna beräknats komma att inbringa i det närmaste samma belopp som under innevarande år. Detta beror på att den beräknade ökningen inom den allmänna distributionen och vid vissa industriföretag uppväges av en tillbakagång inom cellulosaindustrien, som delvis tvingats att inställa driften på grund av rådande exportsvårigheter. Kraftverkens övriga inkomster ha ökats med 210,000 kronor,

huvudsakligen beroende på att ränteavkastningen å förnyelsefonderna beräknats komma att ökas med 175,000 kronor.

För kanalverken har med hänsyn till avspärrningen till följd av kriget räknats med en trafikmängd, uppgående till endast omkring $^2/_3$ av 1938 års trafikmängd. Trots de föreslagna höjningarna av kanaltaxorna, som ovan omnämnts, beräknas en minskning relativt de för innevarande år beräknade inkomsterna av 395,000 kronor. Fastighetsförvaltningens inkomster ha beräknats komma att nedgå med 20,000 kronor på grund av minskad vinst vid tomtförsäljningar.

Driftkostnaderna.

I sitt ovannämnda förslag till driftkostnadsstat för statens vattenfallsverk under år 1941 har vattenfallsstyrelsen beräknat driftkostnaderna för nämnda år till 35,700,000 kronor, innebärande en ökning med 2,530,000 kronor i förhållande till den för innevarande år fastställda driftkostnadsstaten jämte tillägg.

Härvid har kraftverkens driftkostnader beräknats ökade med 2,655,000 kronor. Kostnaderna för drift och underhåll av särskilda förvaltningsobjekt ha minskats med 845,000 kronor, huvudsakligen beroende på att kostnaden för bränsle till Västerås ångkraftstation minskats med 725,000 kronor.

Kostnaderna för från främmande kraftverk inköpt energi har ökats med 1,440,000 kronor, varav 1,000,000 kronor för engångsavgifter till Hissmofors Aktiebolag och Aktiebolaget Kattstrupeforsen.

Kraftverkens allmänna omkostnader ha ökats med 1,140,000 kronor och avsättningen till förnyelsefond med 920,000 kronor. Utav de allmänna omkostnadernas höjning hänföra sig 380,000 kronor till vattenfallsverkets gemensamma driftkostnader, inberäknat pensionskostnader, 290,000 kronor till lokalförvaltningarnas administrationskostnader och 175,000 kronor till utskylder. Vidare ha diverse kostnader och oförutsedda utgifter upptagits till ett med 405,000 kronor förhöjt belopp, varav 105,000 kronor avse arbeten med omläggning av periodtalet från 25 till 50 inom vissa till Trollhätte kraftverk hörande distributionsområden och 280,000 kronor avse försvarsberedskap, luftvärn och dylikt. Kostnaderna för civiltekniska luftskyddsåtgärder ha minskats med 110,000 kronor.

Kanalverkens driftkostnader ha minskats med 125,000 kronor på grund av minskade underhållsarbeten och minskad andel i gemensamma driftkostnader.

Fastighetsförvaltningens driftkostnader ha upptagits till samma belopp som för innevarande år.

Överskottet för budgetåret 1941/42.

Någon ökad inleverans av överskottsmedel från kraftverken under första halvåret 1942 i förhållande till motsvarande inleverans under år 1941 torde icke kunna påräknas, varför överskottet under budgetåret 1941/42 blir detsamma som för kalenderåret 1941.

I enlighet med vad sålunda anförts får vattenfallsstyrelsen i underdånighet föreslå, att det inkomstöverskott å statens vattenfallsverks rörelse, som bör upptagas i riksstaten för budgetåret 1941/42, beräknas på följande sätt:

Kraftverk	kronor	23,180,000
Kanalverk	»	40,000
Fastighetsförvaltning	»	280,000
Summa	kronor	23,500,000.»

Vattenfallsverkens överskott har hittills i riksstaten fördelats på förenämnda tre rubriker, vilka svara mot de av verken förvaltade kapitalfonderna. Denna uppdelning, som är en kvarleva från den vid 1911 års budgetreform införda uppdelningen av dessa överskott å skilda titlar för de olika företagen, torde ur budgetteknisk synpunkt sakna betydelse. Å fonden för kanalverken väntas för innevarande budgetår uppstå förlust. För nästkommande budgetår är det beräknade överskottet å denna fond icke större, än att det lätt kan förbytas i förlust. Riksräkenskapsverket får därför föreslå, att för vattenfallsverkets del liksom för de övriga affärsverken uppföres allenast en inkomsttitel, avsedd för redovisning av nettoresultatet för samtliga tre delfonder.

Det av vattenfallsstyrelsen beräknade överskottet för nästkommande budgetår anser sig riksräkenskapsverket kunna godtaga. Det nu föreliggande förslaget om kristillägg åt tjänstemännen kommer visserligen att öka vattenfallsverkets driftkostnader, men denna ökning synes för vattenfallsverkens del icke vara av sådan storleksordning, att den behöver nämnvärt inverka på beräkningen av överskottet.

I anslutning till vad sålunda anförts uppskattar riksräkenskapsverket inkomsten av statens vattenfallsverk under budgetåret 1941/42 till 23,500,000 kronor.

Domänverket.

De till statsverket inlevererade samt i räkenskaperna och i rikshuvudboken redovisade överskotten för domänverket för den senaste 10-årsperioden framgå av nedanstående uppställning (miljoner kronor):

Räkenskapsår	Inkomster	Driftkostnader	Överskott	Budgetår	Överskott	Inlevererat till statsverket	Beräknat i riksstaten
1929	47.01	33.76	13.25	1929/30	12.50	13.25	12.00
1930	45.41	33.80	11.61	1930/31	11.01	11.61	14.20
1931	38.76	34.85	3.91	1931/32	2.64	3.91	9.00
1932	37.13	30.15	6.98	1932/33	6.25	6.98	3.50
1933	45.04	34.93	10.11	1933/34	11.19	10.11	3.50
1934	49.45	38.54	10.91	1934/35	9.90	10.91	10.00
1935	49.04	40.71	8.33	1935/36	9.09	8.33	12.00
1936	58.02	42.64	15.38	1936/37	14.42	15.38	10.00
1937	90.86	66.45	24.41	1937/38	20.93	16.90	15.50
1938	97.52	85.74	11.78	1938/39	16.32	11.78	9.00
1939	88.83	79.88	8.95	1939/40	7.07	16.46	12.50

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 16 november 1940 har domänstyrelsen rörande beräknandet av ifrågavarande titel för budgetåret 1941/42 yttrat följande.

»Domänverkets inkomster utgöras i huvudsak av inkomster från statsskogarna samt arrendemedel. Under det att de senare äro jämförelsevis konstanta år från år, kunna däremot de förra växla betydligt allt efter utvecklingen av läget på världsmarknaden för skogsindustriens produkter.

I riksstaten för budgetåret 1940/41 har upptagits överskott av domänver-

kets rörelse för 1940 med 9 miljoner kronor. Med hänsyn till nuvarande krigsförhållanden och dess inverkan på avsättningen respektive priserna på skogsindustriens produkter är det mycket vanskligt att förutsäga, hur det slutliga resultatet blir av skogsbruket och skogsindustrierna under 1940. I likhet med den enskilda skogsindustrien har även domänverkets skogsindustriella verksamhet stark känning av den rådande avspärrningen med därav följande minskad produktion och inkomster. Den ökning i den inhemska avsättningen av brännved, träkol o. dyl., som inträtt under 1940, är i ekonomiskt avseende ej så givande att det förmår uppväga den minskning, som föranledes av exportsvårigheterna.

Styrelsen anser sig kunna räkna med samma överskott för 1940 som upptagits i riksstaten för 1940/41 eller alltså 9 miljoner kronor.

Vad beträffar resultatet av domänverkets rörelse under 1941 är detta, av ovan antydda skäl, än vanskligare att beräkna än resultatet för 1940. Styrelsen anser sig likväl böra räkna med ett överskott av 9 miljoner kronor även för 1941 att inlevereras till statsverket under budgetåret 1941/42.»

I en vid domänstyrelsens skrivelse fogad tablå hava domänverkets bokförda respektive beräknade inkomster, utgifter och överskott för vart och ett av åren 1939—1941 sammanställts sålunda (miljoner kronor):

	1939 Enligt bokslutet	1940 Beräknat	1941 Beräknat
Inkomster			
Skogsdomänerna:			
Skogsförsäljningsmedel	46.52	59.00	63.00
Arrenden och hyror	1.59	1.50	1.50
Diverse inkomster	1.17	1.90	1.90
Säger för skogsdomänerna	49.28	62.40	66.40
Jordbruksdomänerna	2.68	2.60	2.60
Ersatt av förnyelsefonden (netto)	1.94	2.00	2.00
Summa inkomster	53.90	67.00	71.00
Utgifter			
Administration	8.55	9.50	10.00
Skogsdomänerna:			
Avverknings- och förädlingskostnader	26.50	37.00	40.00
Övriga kostnader	7.18	9.00	9.50
Säger för skogsdomänerna	42.23	55.50	59.50
Jordbruksdomänerna	2.72	2.50	2.50
Avsatt till förnyelsefonden (netto)	—	—	—
Summa utgifter	44.95	58.00	62.00
Överskott	[1]8.95	9.00	9.00

I fråga om domänverket ställer det sig i nuvarande läge synnerligen svårt att med någon större säkerhet bedöma den framtida inkomstutvecklingen. Riksräkenskapsverket anser sig dock, även med beaktande av den ökning av driftkostnaderna, som uppkommer till följd av blivande kristillägg åt tjänstemännen, kunna förorda, att domänverkets överskott för budgetåret 1941/42 uppföres till ett avrundat belopp av 10,000,000 kronor.

[1] Härtill kommer 7.51 miljoner kronor avseende lagerregleringskontot.

II. Riksbanksfonden.

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 5 december 1940 hava fullmäktige i riksbanken beräknat bankens nettovinst för år 1940 till omkring 20.8 miljoner kronor och för år 1941 till omkring 10.0 miljoner kronor.

Riksräkenskapsverket har i enlighet härmed uppskattat inkomsterna av riksbanksfonden för budgetåret 1941/42 till 10,000,000 kronor.

III. Statens allmänna fastighetsfond.

Statens allmänna fastighetsfond omfattar från och med nu löpande budgetår nio delfonder, nämligen fångvårdsstyrelsens, utrikesdepartementets, medicinalstyrelsens, byggnadsstyrelsens, generaltullstyrelsens, Uppsala universitets, Lunds universitets, karolinska sjukhusets och lotsstyrelsens delfonder.

Allmänna fastighetsfonden tillkommande ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler skall i vad avser byggnadsstyrelsens delfond fastställas med ledning av de kalkylerade hyresvärdena för olika fastigheter. Beträffande övriga delfonder gäller däremot, att ifrågavarande ersättning skall bestämmas så, att full förräntning erhålles å det av respektive delfonder disponerade statskapitalet. I enlighet härmed och under förutsättning, att den räntefot, vid vilken full förräntning skall anses vara för handen, alltjämt sättes till 4 procent, torde överskotten å dessa delfonder för budgetåret 1941/42 kunna beräknas på följande sätt (kronor):

	Kapitalbehållning 30/6 1940	Tillkommer för ej lyftade investeringsanslag	Avgår för ej lyftade avskrivningsanslag	Kapitalbehållning 1/7 1941	Överskott
Fångvårdsstyrelsens delfond	9,163,129	884,000	536,500	9,510,629	380,000
Utrikesdepartementets delfond	6,344,250	200,000	125,000	6,419,250	257,000
Medicinalstyrelsens delfond	43,846,040	9,376,500	5,037,350	48,185,190	1,927,000
Generaltullstyrelsens delfond	654,391	—	—	654,391	26,000
Uppsala universitets delfond	4,910,861	389,000	239,050	5,060,811	202,000
Lunds universitets delfond	3,456,537	440,000	220,000	3,676,537	147,000
Karolinska sjukhusets delfond	9,188,600	1,452,400	755,700	9,885,300	395,000
Lotsstyrelsens delfond	773,150	213,000	171,000	815,150	33,000

Vid beräkningen av den i ovanstående sammanställning upptagna kapitalbehållningen den 1 juli 1941 har riksräkenskapsverket — i överensstämmelse med vad som tidigare tillämpats — utgått från att vid ingången av budgetåret 1940/41 för investering i ifrågavarande delfonder disponibla medel komma att i sin helhet lyftas före nämnda budgetårs utgång. Även om de beräknade överskotten härigenom skulle till följd av uppskjutandet av vissa byggnadsföretag komma att överstiga de faktiska, påverkas stats-

regleringen likväl icke härav, eftersom ersättningsanslagen komma att upptagas i anslutning till de beräknade överskotten.

Det överskott, som skall beräknas å riksstaten för byggnadsstyrelsens delfond, blir beroende av den inkomst- och utgiftsstat, som kommer att fastställas för denna delfond för budgetåret 1941/42. Enligt av byggnadsstyrelsen till Kungl. Maj:t avgivet förslag till sådan stat skulle överskottet upptagas till 7,657,813 kronor. Riksräkenskapsverket har på sätt närmare framgår av ett av ämbetsverket denna dag avgivet utlåtande angående stat för statens allmänna fastighetsfond för nästa budgetår funnit överskottet å byggnadsstyrelsens delfond böra beräknas till 7,776,000 kronor.

Riksräkenskapsverket beräknar sålunda det sammanlagda överskottet å statens allmänna fastighetsfond för budgetåret 1941/42 till 11,143,000 kronor.

IV. Försvarsväsendets fastighetsfond.

Försvarsväsendets fastighetsfond, vilken inrättats från och med ingången av nu löpande budgetår, är uppdelad på tre delfonder avseende en fastigheter under arméförvaltningens förvaltning, en fastigheter under marinförvaltningens förvaltning och en fastigheter under flygförvaltningens förvaltning.

Fonden tillkommande ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler skall bestämmas så, att full förräntning erhålles å det av fonden disponerade statskapitalet. Det belopp, till vilket fondens kapitalbehållning skall upptagas den 1 juli 1940, har ännu ej fastställts. Vid förevarande beräkning av överskottet å fonden för nästkommande budgetår torde därför fondens kapitalbehållning den 1 juli 1941 böra upptagas i enlighet med de beräkningar, som innefattas i de för de olika delfonderna avgivna statförslagen, över vilka förslag riksräkenskapsverket har att avgiva särskilt utlåtande. Överskottet å försvarsväsendets fastighetsfond bör i enlighet härmed och under förutsättning, att den räntefot vid vilken full förräntning skall anses vara för handen alltjämt sättes till 4 procent, preliminärt beräknas på sätt framgår av efterföljande sammanställning (kronor):

	Kapitalbehållning 1/7 1941	Överskott
Arméförvaltningens delfond	64,009.964	2,560,000
Marinförvaltningens delfond	59.750,000	2,390,000
Flygförvaltningens delfond	27,718,335	1,109,000

Riksräkenskapsverket har i enlighet härmed uppfört överskottet å försvarsväsendets fastighetsfond för budgetåret 1941/42 med 6,059,000 kronor.

V. Statens utlåningsfonder.

I särskilda skrivelser till riksräkenskapsverket hava statskontoret, egnahemsstyrelsen, riksgäldskontoret och riksbanken uppskattat inkomsterna från de av dem förvaltade hithörande fonderna för budgetåret 1941/42 till respektive 4,391,300 kronor, 8,301,300 kronor, 615,000 kronor samt 550,100 kronor.

Riksräkenskapsverket uppskattar i enlighet med dessa beräkningar överskotten från statens utlåningsfonder för budgetåret 1941/42 till sammanlagt 13,857,700 kronor. Beträffande överskottens fördelning å de olika fonderna hänvisar riksräkenskapsverket till tabellbilagan (bilaga D).

VI. Fonden för låneunderstöd.

Enligt beslut vid 1940 års lagtima riksdag har fonden för låneunderstöd uppdelats å två delfonder för de av statskontoret och riksgäldskontoret redovisade lånen. I skrivelser till riksräkenskapsverket den 14 november 1940 hava nämnda ämbetsverk uppskattat avkastningen av statskontorets och riksgäldskontorets delfonder för budgetåret 1941/42 till respektive 650,000 och 663,400 kronor. Fördelningen av dessa belopp på respektive lånegrupper framgår av följande sammanställning:

	Kronor
Statskontorets delfond.	
Lån till främjande av beredning och avsättning av fisk m. m.	8,000
Lån till främjande av enskild företagsamhet	130,000
Lån till kommunala beredskapsarbeten	110,000
Lån till vissa åtgärder på skogshushållningens område	3,800
Tertiärlån till viss bostadsbyggnadsverksamhet	200,000
Diverse lån:	
Svenska Diakonissällskapet	10,700
Rederiaktiebolaget Nordstjernan	180,000
Låneunderstöd för innehavaren av Ericsbergs fideikommiss	7,500
Summa	650,000
Riksgäldskontorets delfond.	
Lån överförda från allmänna järnvägslånefonden	275,000
Lån överförda från allmänna byggnadslånefonden	5,000
Ackordslån åt jordbrukare m. m.	100,000
Låneunderstöd åt vissa egnahemsägare	100
Låneunderstöd åt vissa egnahemsägare i Göteborgs och Bohus län	2,000
Låneunderstöd åt vissa fastighetsägare i Kiruna och Malmberget	4,000
Låneunderstöd för skuldsatta regummeringsföretag	4,000
Lån för anordnande av skyddsrum	73,000
Diverse lån:	
Mellersta Östergötlands järnvägar A.-B.	8,100
Föreningen Bergsbyns kalkbruk u. p. a.	200
A.-B. Svenska Amerikalinjen	192,000
Summa	663,400
Tillsammans	1,313,400

Riksräkenskapsverket har i anslutning till dessa beräkningar för budgetåret 1941/42 upptagit statskontorets delfond till 650,000 och riksgäldskontorets delfond till 665,000 kronor.

VII. Fonden för statens aktier.

Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag. Under budgetåret 1939/40 redovisades å denna inkomsttitel för bolagets verksamhetsår 1938/39 royalty med 12,984,240 kronor samt utdelning å staten tillhöriga aktier utöver gulden royalty med 13,015,760 kronor. Därjämte hava å inkomsttiteln avförts vissa staten åvilande utskylder, vilka efter avdrag för restituerad skatt uppgingo till 1,875,869 kronor.

Riksräkenskapsverket har i nuvarande ovissa handelspolitiska läge icke ansett sig böra beräkna inkomsten å denna inkomsttitel för budgetåret 1941/42 till högre belopp än 15,000,000 kronor.

Aktiebolaget Svenska tobaksmonopolet I skrivelse till riksräkenskapsverket den 21 november 1940 har aktiebolaget Svenska tobaksmonopolet beräknat den staten under budgetåret 1941/42 tillkommande utdelningen å stamaktiekapitalet till 1,595,000 kronor.

Riksräkenskapsverket upptager i enlighet härmed för budgetåret 1941/42 förevarande inkomsttitel till 1,595,000 kronor.

Aktiebolaget Jordbrukarbanken. I skrivelse till riksräkenskapsverket den 22 november 1940 har aktiebolaget Jordbrukarbanken meddelat, att överskottet av dess rörelse för år 1940, såvitt nu kan bedömas, beräknas kunna medgiva en utdelning till aktieägarna av 4 procent å det utdelningsberättigade aktiekapitalet, 25,000,000 kronor. Då 1941 års bolagsstämma kommer att avgöra om och i vad mån utdelning skall utgå till aktieägarna och då förslag från styrelsens sida till dylik utdelning icke kan framkomma förrän efter bokslutet, har banken för närvarande icke kunnat uttala sig om utdelningens storlek. Beträffande överskottet av nästkommande års rörelse anser sig banken på nuvarande stadium icke kunna göra något uttalande.

Riksräkenskapsverket har för sin del beräknat inkomsten av Jordbrukarbanken för innevarande och nästkommande budgetår till 1,000,000 kronor.

Svenska penninglotteriet aktiebolag. I skrivelse till riksräkenskapsverket den 8 november 1940 har bolaget meddelat, att staten under innevarande budgetår torde komma att tillföras utdelning för verksamhetsåren 1938, 1939 och 1940 med 11,940 kronor. Under budgetåret 1941/42 beräknas staten komma att tillföras utdelning för år 1941 med 3,980 kronor.

Riksräkenskapsverket har i anslutning härtill beräknat inkomsten av bolaget under budgetåret 1941/42 till i runt tal 4,000 kronor.

Övriga aktiebolag. Övriga å fonden för statens aktier bokförda aktieinnehav beräknas icke lämna någon avkastning under budgetåret 1941/42.

På grund härav föreslår riksräkenskapsverket, att inkomsttiteln övriga aktiebolag uppföres i riksstaten med ett formellt belopp av 100 kronor.

VIII. Statens pensionsfonder.

Med särskilda skrivelser den 14 november 1940 hava statskontoret och riksgäldskontoret till riksräkenskapsverket överlämnat vissa beräkningar rörande inkomsterna av statens pensionsfonder för budgetåret 1941/42, vilkas avkastning av myndigheterna beräknas till sammanlagt 5,124,300 kronor. Förutom inkomsterna från tidigare här redovisade fonder har riksräkenskapsverket — såsom ämbetsverket i det föregående närmare utvecklat i samband med beräkningen av titeln folkpensionsavgifter — under förestående titel upptagit den påräkneliga ränteavkastningen från folkpensioneringsfonden. Ifrågavarande räntemedel hava av pensionsstyrelsen för nästkommande budgetår uppskattats till 30.5 miljoner kronor.

I anslutning till ovanstående beräkningar uppskattar riksräkenskapsverket inkomsterna från statens pensionsfonder under budgetåret 1941/42 till följande belopp, nämligen från folkpensioneringsfonden 30,500,000 kronor, från civila tjänstepensionsfonden 1,250,000 kronor, från militära tjänstepensionsfonden 150,000 kronor, från allmänna familjepensionsfonden 3,700,000 kronor samt från pensionsfonden för vissa riksdagens verk 24,000 kronor, eller tillhopa för statens pensionsfonder 35,624,000 kronor.

IX. Diverse kapitalfonder.

Beträffande avkastningen av de under denna rubrik numera redovisade kapitalfonderna får riksräkenskapsverket framhålla följande.

Lantmäteristyrelsen har i skrivelse till riksräkenskapsverket den 1 november 1940 beräknat inkomsten av fonden för statens reproduktionsanstalt för budgetåren 1940/41 och 1941/42 till respektive 50,000 och 60,000 kronor.

Egnahemsstyrelsen har i skrivelse till riksräkenskapsverket den 15 november 1940 beräknat inkomsten av arrendeegnahemsfonden för budgetåren 1940/41 och 1941/42 till respektive 190,000 och 200,000 kronor.

Överskottet å de av riksgäldskontoret förvaltade hithörande fonderna har i en av riksgäldskontoret med skrivelse den 14 november 1940 till riksräkenskapsverket överlämnad promemoria beräknats för budgetåret 1940/41 till 210,000 kronor och för budgetåret 1941/42 på sätt framgår av följande sammanställning (kronor):

Fonden för anordnande av spannmålslagerhus och kylhus	3,500
Fonden för förlag till statsverket	404,300
Summa	407,800.

Fonden för varukredit och jordfonden beräknas icke lämna någon avkastning under nästkommande budgetår. Riksräkenskapsverket förutsätter, att överskotten av postsparbanksfonden och postgirofonden fortfarande skola regleras över postverkets fond.

Med stöd av förestående uppgifter har riksräkenskapsverket för budgetåret 1941/42 beräknat inkomsttiteln diverse kapitalfonder till i runt tal 665,000 kronor.

I anslutning till vad sålunda anförts får riksräkenskapsverket föreslå, att driftbudgetens inkomster i förslaget till riksstat för budgetåret 1941/42 upptagas på sätt framgår av den härvid som bilaga D fogade specifikationen.

Slutresultatet av riksräkenskapsverkets beräkningar rörande driftbudgetens inkomster för budgetåret 1941/42 jämförda med motsvarande för budgetåret 1940/41 i riksstat och tilläggsstat beräknade, respektive av ämbetsverket nu uppskattade inkomstbelopp meddelas i efterföljande tablå.

	Riksstat och tilläggsstat 1940/41	Beräknat utfall 1940/41	Inkomstberäkning 1941/42	Nettoökning (+) resp. nettominskning (−) 1941/42 i förhållande till Riksstatsbelopp 1940/41	Beräknat utfall 1940/41
		Miljoner kronor			
Egentliga statsinkomster:					
Skatt på inkomst, förmögenhet och rörelse	757.75	796.40	858.10	+100.35	+ 61.70
Automobilskattemedel	110 00	20.00	18.00	− 92.00	− 2.00
Tullar och acciser	741.00	744.50	846.80	+105.80	+102.30
Uppbörd i statens verksamhet	46.78	50.25	45.75	− 1.03	− 4.50
Folkpensionsavgifter ..	44.50	46.00	45.00	+ 0.50	− 1.00
Diverse inkomster	33.10	31.63	26.50	− 6.60	− 5.13
Säger	1,733.13	1,688.78	1,840.15	+107.02	+151.37
Inkomster av statens kapitalfonder:					
Statens affärsverksfonder.....	130.60	165.30	139.50	+ 8.90	− 25.80
Riksbanksfonden	5.00	20.80	10.00	+ 5.00	− 10.80
Statens allmänna fastighetsfond	9.95	9.95	11.14	+ 1.19	+ 1.19
Försvarsväsendets fastighetsfond	5.61	5 61	6.06	+ 0.45	+ 0.45
Statens utlåningsfonder	12.72	13.10	13.86	+ 1.14	+ 0.76
Fonden för låneunderstöd.....	1.17	1.38	1.31	+ 0.14	− 0.07
Fonden för statens aktier	27.60	27.61	17.60	−10.00	− 10.01
Statens pensionsfonder	35.52	35.93	35.62	+ 0.10	− 0.31
Diverse kapitalfonder .	0.45	0.45	0.67	+ 0.22	+ 0.22
Säger	228.62	280.13	235.76	+ 7.14	− 44.37
Summa	1,961.75	1,968.91	2,075.91	+114.16	+107.00

Ränteavkastningen av folkpensioneringsfonden har i denna sammanställning även för budgetåret 1940/41 redovisats under statens pensionsfonder.

I de för budgetåret 1940/41 redovisade beloppen hava inräknats krigskonjunkturskatt och allmän omsättningsskatt, vilka riksräkenskapsverket förutsätter skola vid 1940 års urtima riksdag bliva uppförda å tilläggsstat med sam-

manlagt 100 miljoner kronor, till vilket belopp även utfallet upptagits i förestående tablå. För budgetåret 1941/42 har riksräkenskapsverket beräknat nämnda båda titlar till 250 miljoner kronor. Bortsett från denna inkomstökning skulle övriga inkomsttitlar tillsammantagna för budgetåret 1941/42 uppvisa minskning med omkring 36 miljoner kronor i jämförelse med riksstaten för budgetåret 1940/41 och med omkring 43 miljoner kronor i jämförelse med det beräknade utfallet för sistnämnda budgetår. För enbart egentliga statsinkomster skulle inkomstberäkningen för budgetåret 1941/42 avseende de i riksstaten för budgetåret 1940/41 upptagna inkomsttitlarna resultera i en ökning i jämförelse med det väntade utfallet för innevarande budgetår med omkring 1 miljon kronor. Härvid är dock att uppmärksamma, att genom tillkomsten av krigskonjunkturbeskattningen den för budgetåret 1941/42 beräknade stegringen av inkomst- och förmögenhetsskattens och värnskattens avkastning reducerats med ett beräknat sammanlagt belopp av omkring 10 miljoner kronor.

Stockholm den 7 december 1940.

Underdånigst

P. S. Runemark

Carl Murray

BILAGOR

Utfallet av driftbudgeten

Miljoner

Allmänna budgeten.	Beräknade belopp	Redovisade belopp	Nettomerinkomst	Nettobrist
A. *Egentliga statsinkomster:*				
I. Skatter	1,187.05	1,208 78	21.73	—
II. Uppbörd i statens verksamhet	43.44	53 35	9.91	—
III. Bidrag från folkpensioneringsfonden	76 00	77.77	1.77	—
IV. Diverse inkomster	52.81	64.70	11.89	—
Säger för egentliga statsinkomster	1,359.30	1,404.60	45.30	—
B. *Inkomster av statens kapitalfonder:*				
I. Statens affärsverksfonder	125 54	185.44	59.90	—
II. Riksbanksfonden	0.50	—	—	0.50
III. Statens allmänna fastighetsfond	8.89	9.16	0.27	—
IV. Statens utlåningsfonder	13.96	12.55	—	1.41
V. Fonden för låneunderstöd	1.07	1 14	0.07	—
VI. Fonden för statens aktier	35.10	35.69	0.59	—
VII. Statens pensionsfonder	4.47	5.06	0.59	—
VIII. Övriga kapitalfonder	0.07	0.11	0.04	—
Säger för inkomster av statens kapitalfonder	189.60	249.15	59.55	—
Säger för allmänna budgeten	1,548.90	1,653.75	104.85	—
Reservationer från föregående budgetår	—	158.56		
Underskott att avföras å statens budgetutjämningsfond	1,003.94	924.39		
Summa	**2,552.84**	**2,736.70**		
Specialbudgeterna.				
1. Automobilskattemedel	136.00	127.35	—	8.65
2. Accis å margarin och vissa andra fettvaror samt avgifter för prisreglering på jordbrukets område	55.00	42.58	—	12.42
3. Avgifter för täckande av förluster å spannmålsregleringen utöver 2,000,000 kronor	6.00	4.21	—	1.79
4. Övrig uppbörd i statens verksamhet, att direkt överföras till särskilda diversemedelsfonder	0.37	0.38	0.01	—
5. Totalisatormedel utöver 806,900 kronor	0.44	0.46	0.02	—
6. Inkomst av vadhållning vid idrottstävlingar utöver 4,500,000 kronor	10.50	11.02	0.52	—
7. Lotterimedel utöver 7,500,000 kronor	6.00	9.58	3.58	—
Säger för specialbudgeterna	214.31	195.58	—	18.73
Reservationer från föregående budgetår (automobilskattemedel)	—	21.78		
Summa	**214.31**	**217.36**		
Sammanlagda driftbudgeten.				
Inkomster	1,763.21	1,849.33	86.12	—
Reservationer från föregående budgetår	—	180.34		
Underskott att avföras å statens budgetutjämningsfond	1,003.94	924.39		
Tillsammans	**2,767.15**	**2,954.06**		

Bilaga A.

för budgetåret 1939/40.

kronor.

Allmänna budgeten.	Beräknade belopp	Redovisade belopp	Nettobesparing	Nettomerutgift
A. *Egentliga statsutgifter:*				
I. Kungl. hov- och slottsstaterna	2.08	2.05	0.03	—
II. Justitiedepartementet	16.76	16.80	—	0.04
III. Utrikesdepartementet	12.14	13.75	—	1.61
IV. Försvarsdepartementet	1,376.75	1,289.36	87.39	—
V. Socialdepartementet	404.44	352.17	52.27	—
VI. Kommunikationsdepartementet	22.28	16.69	5.59	—
VII. Finansdepartementet	61.01	61.98	—	0.97
VIII. Ecklesiastikdepartementet	241.40	235.59	5.81	—
IX. Jordbruksdepartementet	127.71	91.41	36.30	—
X. Handelsdepartementet	39.76	20.59	19.17	—
X a. Folkhushållningsdepartementet	30.77	29.80	0.97	—
XI. Pensionsväsendet	57.30	53.82	3.48	—
XII. Oförutsedda utgifter	1.00	2.28	—	1.28
XIII. Riksdagen och dess verk m. m.	5.62	8.17	—	2.55
Säger för egentliga statsutgifter	2,399.02	2,194.46	204.56	—
B. *Utgifter för statens kapitalfonder:*				
I. Luftfartsfonden	1.32	1.36	—	0.04
II. Riksgäldsfonden	93.27	98.29	—	5.02
III. Avskrivning av nya kapitalinvesteringar	57.54	37.54	20.00	—
IV. Avskrivning av oreglerade kapitalmedelsförluster	1.69	1.59	0.10	—
Säger för utgifter för statens kapitalfonder	153.82	138.78	15.04	—
Säger för allmänna budgeten	2,552.84	2,333.24	219.60	—
Reservationer till följande budgetår	—	403.46		
Summa	**2,552.84**	**2,736.70**		
Specialbudgeterna.				
1. Utgifter för vägväsendet m. m. att utgå av automobilskattemedel	136.00	112.17	23.83	—
2. Avsättning till jordbrukets prisregleringsfond	55.00	42.58	12.42	—
3. Avsättning till fonden för mötande av förluster å spannmålsregleringen	6.00	4.21	1.79	—
4. Avsättning till bankinspektionens m. fl. fonder	0.37	0.38	—	0.01
5. Avsättning till stuteriväsendets fond	0.44	0.46	—	0.02
6. Avsättning till fonden för idrottens främjande samt till fonden för friluftslivets främjande	10.50	11.02	—	0.52
7. Avsättning till lotterimedelsfonden	6.00	9.58	—	3.58
Säger för specialbudgeterna	214.31	180.40	33.91	—
Reservationer till följande budgetår (automobilskattemedel)	—	36.96		
Summa	**214.31**	**217.36**		
Sammanlagda driftbudgeten.				
Utgifter	2,767.15	2,513.64	253.51	—
Reservationer till följande budgetår	—	440.42		
Tillsammans	**2,767.15**	**2,954.06**		

Bilaga B.

Inkomster å driftbudgeten budgetåren 1935/36—1939/40.

Tusental kronor.

	1935/36	1936/37	1937/38	1938/39	1939/40
Egentliga statsinkomster.					
Skatter:					
Skatt på inkomst, förmögenhet och rörelse:					
Inkomst- och förmögenhetsskatt[1]	171 362.6	219 732.9	250 217.6	331 875.5	325 434.7
Värnskatt	—	—	—	—	157 732.5
Särskild skatt å förmögenhet	12 498.0	13 561.0	14 912.8	30 346.7	29 330.5
Utskiftningsskatt och ersättningsskatt	233.6	455.1	391.5	4 772.2	536.4
Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter	327.6	288.9	280.6	275.9	185.2
Stämpelmedel	61 962.8	69 005.3	70 519.2	69 438.5	64 276.1
Säger för skatt på inkomst, förmögenhet och rörelse	246 384.6	303 043.2	336 321.7	436 708.8	577 495.4
Automobilskattemedel:					
Fordonsskatt	26 345.4	29 414.6	33 164.2	43 004.1	38 204.0
Gummiringsskatt	15 210.2	15 953.3	13 584.1	−4 069.9	—
Bensinskatt	55 238.1	61 756.5	70 376.1	91 277.4	89 142.7
Säger för automobilskattemedel	96 793.7	107 124.4	117 124.4	130 211.6	127 346.7
Tullar och acciser:					
Tullmedel	148 069.2	167 337.6	179 823.3	206 939.4	207 767.1
Tilläggsskatter å bensin	—	—	—	—	10 509.4
Accis å silke	1 795.7	1 968.5	2 124.8	2 378.3	2 771.7
Accis å margarin och vissa andra fettvaror	15 357.9	14 258.4	22 626.7	26 848.7	33 038.1
Industrisockerskatt	—	—	—	—	6 387.3
Skatt å kaffe	—	—	—	—	14 768.3
Tobaksskatt	83 940.9	88 967.6	97 111.2	103 391.5	128 829.7
Brännvinstillverkningsskatt	22 388.8	15 615.5	19 138.0	21 820.3	20 624.0
Rusdrycksförsäljningsmedel:					
Partihandelsbolag	11 118.9	13 395.2	18 575.4	18 071.8	24 000.0
Detaljhandelsbolag	19 487.6	20 979.0	21 098.6	21 686.4	28 750.0
Omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker	87 613.2	92 168.7	96 817.9	103 031.6	144 033.2
Omsättningsskatt å vin	—	—	—	—	3 990.0
Maltskatt	26 229.2	28 389.7	30 888.0	33 041.2	18 069.3
Maltdrycksskatt	—	—	—	—	15 475.4
Skatt å läskedrycker	—	—	—	—	1 947.4
Statlig nöjesskatt	—	—	—	—	3 365.6
Säger för tullar och acciser	416 001.4	443 080.2	488 203.9	537 209.2	664 326.5
Säger för skatter	759 179.7	853 247.8	941 650.0	1 104 129.6	1 369 168.6
Uppbörd i statens verksamhet:					
Vattendomstolsavgifter	19.7	56.5	50.2	59.1	103.5
Inkomster vid fångvården	471.3	563.9	620.0	629.2	392.3
Inkomster vid statens uppfostringsanstalt å Bona	55.0	52.5	34.2	37.3	41.0

[1] För budgetåren 1935/36—1938/39 hava inräknats mantalspenningar, inkomst- och förmögenhetsskatt, extra inkomst- och förmögenhetsskatt, särskild skatt å aktiebolags inkomst samt utjämningsskatt.

	1935/36	1936/37	1937/38	1938/39	1939/40
Inkomster vid sjökarteverket	—	—	—	—	213.2
Bidrag till riksförsäkringsanstalten och försäkringsrådet	1 207.8	1 325.9	1 466.7	1 583.6	1 705.9
Bidrag till pensionsstyrelsen	257.4	113.5	61.2	34.7	34.1
Inkomster vid statens tvångsarbets- och alkoholistanstalter	94.9	222.1	146.6	174.4	183.8
Inkomster vid statens skyddshem	—	—	—	170.7	183.0
Inkomster vid statens bakteriologiska laboratorium	255.6	314.1	338.3	399.4	543.7
Inkomster vid statens rättskemiska laboratorium	23.8	26.7	27.9	31.9	25.6
Inkomster vid statens farmacevtiska laboratorium	12.9	19.3	46.2	55.0	57.1
Inkomster vid statens sinnessjukhus	12 123.0	12 706.6	13 028.0	13 547.1	13 781.6
Inkomster vid statens uppfostringsanstalter för sinnesslöa	36.6	36.4	34.9	39.2	42.2
Inkomster vid statens epileptikeranstalt	—	—	—	—	219.3
Inkomster vid statens institut för folkhälsan	—	—	—	—	4.7
Avgifter för besiktning av motorfordon	1 104.7	1 239.8	1 322.7	1 433.9	1 504.4
Avgifter för registrering av motorfordon	1 029.8	1 210.8	1 461.0	1 814.9	1 681.3
Bidrag till statens bränslekontrollerande verksamhet	33.6	21.0	21.0	20.1	14.4
Inkomster vid länsarkitektsinstitutionen	103.0	312.4	425.2	537.3	523.0
Avgifter för kontroll å handeln med skattefri sprit m. m.	41.0	41.0	41.0	41.0	41.0
Inkomst av myntning och justering	2 911.1	3 750.3	3 363.6	4 444.4	9 493.6
Kontrollstämpelmedel	408.3	465.8	499 0	548.3	520.0
Bidrag till bank- och fondinspektionen	136.8	160.9	132.3	123.5	124.8
Bidrag till sparbanksinspektionen	90.9	92.5	94.3	97.6	101.6
Bidrag för tillsyn över sparbankerna	201.0	202.1	203.2	202.5	208.8
Inkomster vid tandläkarinstitutet	271.2	280.3	236.4	226.9	200.1
Inkomster vid karolinska sjukhuset	—	—	249.5	389.8	1 146.5
Inkomster vid serafimerlasarettet	—	—	1 861.3	1 980.1	1 927.3
Terminsavgifter från läroverken m. m.	1 170.5	1 212.5	1 217.9	1 301.0	1 328.1
Avgifter för granskning av biografbilder	163.5	178.2	174.7	193.2	203.1
Inkomster av lantbruksingenjörsförrättningar	—	—	—	—	138.8
Inkomster vid statens veterinärbakteriologiska anstalt	187.8	260.6	331.6	270.5	204.5
Inkomster vid statens centrala frökontrollanstalt	201.3	232.0	292.2	243.3	239.0
Inkomster vid statens lantbrukskemiska kontrollanstalt	—	—	—	—	5.7
Avgifter för täckande av förluster å spannmålsregleringen	9 485.1	8 064.6	4 186.1	8 699.9	6 206.0
Avgifter för prisreglering på jordbrukets område	13 038.7	18 140.4	16 708.2	19 206.9	9 543.4
Inkomster vid rikets allmänna kartverk	94.5	57.3	61.1	69.3	71.6
Inkomster vid statens meteorologisk-hydrografiska anstalt	54.0	60.5	59.5	58.6	67.1
Avgifter för statskontroll å krigsmaterieltillverkningen	21.9	21.0	25.3	29.3	24.2
Inkomster vid statens provningsanstalt	294.0	290.9	348.5	415.0	438.3
Fyr- och båkmedel	3 408.5	3 560.0	3 612.7	3 811.3	3 865.3
Lotspenningar	2 878.2	3 122.5	3 228.1	3 167.0	6 903.8
Patent- och varumärkes- samt registreringsavgifter	1 774.2	1 915.6	2 087.1	2 134.0	1 969.4
Avgifter för registrering i förenings- m. fl. register	110.2	112.9	119.8	125.5	80.7
Bidrag till försäkringsinspektionen	108.3	107.0	118.6	146.2	155.5
Handelslicensavgifter m. m.	—	—	—	—	1 024.4
Säger för uppbörd i statens verksamhet	53 880.1	60 550.4	58 336.1	68 492.9	67 486.7

	1935/36	1936/37	1937/38	1938/39	1939/40
Bidrag från folkpensioneringsfonden ..	—	21 955.7	53 918.9	55 586.5	77 773.5
Diverse inkomster:					
Bötesmedel	2 445.0	2 477.3	2 694.2	2 830.2	2 641.0
Totalisatormedel	1 140.9	1 256.3	1 346.3	1 474.0	1 268.3
Inkomst av vadhållning vid idrottstävlingar	1 216.3	4 062.3	5 770.3	12 882.0	15 747.8
Lotterimedel	2 000.0	1 000.0	1 015.6	6 045.0	17 085.0
Besparingar å specialbudgetstitlar	—	—	—	—	37 905.8
Övriga diverse inkomster	6 575.1	3 451.6	3 508.5	3 271.2	11 120.4
Säger för diverse inkomster	13 377.3	12 247.5	14 334.9	26 502.4	85 768.3
Säger för egentliga statsinkomster	**826 437.1**	**948 001.4**	**1 068 239.9**	**1 254 711.4**	**1 600 197.1**
Inkomster av statens kapitalfonder.					
Statens affärsverksfonder:					
Postverket	19 921.8	20 989.8	18 251.6	16 844.9	17 751.9
Telegrafverket	36 255.7	36 667.8	32 582.7	36 238.9	37 126.4
Statens järnvägar	40 446.5	52 270.3	38 024.3	44 818.0	91 995.6
Statens vattenfallsverk:					
Kraftverken	19 241.9	20 048.5	20 753.1	21 572.6	20 997.2
Kanalverken	495.4	661.0	506.7	381.1	696.4
Fastighetsförvaltningen	283.2	295.9	374.7	362.9	312.2
Domänverket	8 333.6	15 377.9	16 901.2	11 777.6	16 458.3
Statens reproduktionsanstalt	40.0	35.0	30.0	40.0	100.3
Säger för statens affärsverksfonder	125 018.1	146 346.2	127 424.3	132 036.0	185 438.3
Riksbanksfonden	4 250.0	2 750.0	3 900.0	1 500.0	—
Statens allmänna fastighetsfond	8 281.6	7 728.2	7 968.6	8 441.6	9 154.6
Statens utlåningsfonder:					
Statens bostadslånefond	1 014.7	877.3	713.8	648.8	372.2
Lånefonden för tjänstemannasamhället vid Mörby	91.6	81.9	69.3	61.2	56.0
Lånefonden för bostadsförsörjning för mindre bemedlade, barnrika familjer	—	—	52.4	219.5	408.7
Lånefonden för bostadsbyggande i städer och stadsliknande samhällen	—	16.4	302.5	331.3	384.8
Lånefonden för främjande av bostadsbyggande på landsbygden	—	30.8	175.8	210.3	294.0
Lånefonden för lantarbetarbostäder	—	0.3	1.8	3.6	5.2
Statens bosättningslånefond	—	—	—	151.4	280.7
Lånefonden för anskaffning av motorvagnar m. m. åt enskilda järnvägar	2.1	9.5	25.6	15.6	52.6
Vattenkraftslånefonden	275.6	250.1	262.8	167.9	185.5
Luftfartslånefonden	39.0	33.0	6.8	43.1	—
Statens lånefond för universitetsstudier	—	—	—	—	—
Studielånefonden	35.2	37.3	37.6	39.7	36.1
Lånefonden för inköp av ädla avelsston	—	—	—	—	0.1
Lånefonden för inköp av avelshingstar av ardennerras	0.4	0.2	—	0.1	0.2
Lånefonden för inköp av avelsston av nordsvensk ras	—	—	—	—	—
Statens kaninavelslånefond	—	—	—	—	—
Statens fjäderfälånefond	3.1	3.5	3.1	2.8	1.9

	1935/36	1936/37	1937/38	1938/39	1939/40
Gödselvårdslånefonden	17.9	13.8	24.5	36.9	43.4
Statens kalkbrukslånefond	2.3	2.3	2.1	1.9	2.1
Statens fruktodlingslånefond	—	—	—	—	—
Statens mejerilånefond	162.9	133.8	115.8	91.7	71.0
Jordbrukets maskinlånefond	—	—	—	—	22.5
Spannmålslagerhusfonden	5.7	24.0	37.1	32.7	83.9
Spannmålskreditfonden	22.0	1.3	0.5	0.4	6.6
Statens sekundärlånefond för jordbrukare	—	69.7	173.3	219.7	299.0
Statens slakterilånefond	11.6	11.1	9.5	8.0	—
Kraftledningslånefonden	393.6	307.4	232.9	209.2	171.1
Egnahemslånefonden	8 719.2	9 010.4	8 996.8	8 880.7	7 836.9
Jordförmedlingsfonden	16.7	13.6	9.1	9.2	4.0
Arrendeegnahemsfonden	29.2	76.1	107.3	151.7	183.8
Arrendelånefonden	—	—	—	—	0.1
Arbetarsmåbrukslånefonden	—	0.1	0.2	0.6	0.4
Västerbottens och Norrbottens nybyggges- och bostadsförbättringslånefond	2.2	1.8	4.5	1.7	9.4
Kolonisternas kreaturs- och redskapslånefond	0.9	1.0	0.7	0.7	0.6
Statens avdikningslånefond	1 021.2	2 348.3	1 341.0	1 405.8	1 293.0
Täckdikningslånefonden	137.3	112.3	85.2	111.5	137.9
Allmänna nyodlingsfonden	9.7	7.2	5.4	5.0	3.6
Norrländska nyodlingsfonden	5.7	3.3	2.3	1.7	1.2
Fiskerilånefonden	113.0	122.1	115.6	109.9	106.8
Statens fiskredskapslånefond	—	—	—	—	—
Kommunskogslånefonden	—	0.9	1.0	1.0	1.0
Virkesmätningslånefonden	—	—	—	—	—
Lånefonden för inköp av gasgeneratorer för motordrift	4.9	3.6	2.0	0.4	0.3
Hemslöjdslånefonden	3.7	2.6	2.3	1.9	1.7
Industrilånefonden	134.2	90.6	64.7	38.9	99.6
Statens hantverkslånefond	72.9	66.1	55.4	39.0	32.4
Rederilånefonden	739.5	657.7	147.1	56.7	38.3
Statens lånefond för den mindre skeppsfarten	—	—	—	—	—
Statens sekundärlånefond för rederinäringen	—	—	32.1	23.9	25.7
Säger för statens utlåningsfonder	13 088.0	14 421.4	13 219.9	13 336.1	12 554.3
Fonden för låneunderstöd	715.0	500.0	1 305.6	1 712.8	1 131.3
Fonden för statens aktier:					
Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag	—	26 496.0	12 920.0	20 634.8	24 124.1
Aktiebolaget Svenska tobaksmonopolet	12 095.0	1 595.0	1 595.0	1 595.0	10 765.3
Aktiebolaget Jordbrukarbanken	—	—	—	597.1	796.2
Svenska penninglotteriet aktiebolag	—	—	—	—	—
Övriga aktiebolag	—	199.9	200.0	200.0	—
Säger för fonden för statens aktier	12 095.0	28 290.9	14 715.0	23 026.9	35 685.6
Statens pensionsfonder:					
Civila tjänstepensionsfonden	—	—	—	2 176.9	1 241.7
Militära tjänstepensionsfonden	—	—	—	196.5	157.0
Allmänna familjepensionsfonden	—	—	—	4 592.8	3 635.4
Pensionsfonden för vissa riksdagens verk	—	—	—	—	20.4
Säger för statens pensionsfonder	—	—	—	6 966.2	5 054.5
Övriga kapitalfonder	3 345.2	1 387.1	1 870.1	115.2	113.4
Säger för inkomster av statens kapitalfonder	166 792.9	201 423.8	170 403.5	187 134.8	249 132.0
Summa	**993 230.0**	**1 149 425.2**	**1 238 643.4**	**1 441 846.2**	**1 849 329.1**

Bilaga C.

Beräkning rörande utfallet av driftbudgetens inkomstsida för budgetåret 1940/41.

A. Egentliga statsinkomster.	I riksstat och tilläggsstat beräknat belopp	Beräknat utfall	Brist att ersättas av budgetutjämningsfonden	Merinkomst att tillföras budgetutjämningsfonden
I. Skatter:				
1. Skatt på inkomst, förmögenhet och rörelse:				
a. Inkomst- och förmögenhetsskatt, *bevillning*	400,000,000	430,000,000	—	30,000,000
b. Särskild skatt å förmögenhet, *bevillning*	27,000,000	25,500,000	1,500,000	—
c. Värnskatt, *bevillning*	250,000,000	265,000,000	—	15,000,000
cc. Krigskonjunkturskatt, *bevillning*	20,000,000	20,000,000	—	—
d. Utskiftningsskatt och ersättningsskatt, *bevillning*	500,000	800,000	—	300,000
e. Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter, *bevillning*	250,000	100,000	150,000	—
f. Stämpelmedel, *bevillning*	60,000,000	55,000,000	5,000,000	—
2. Automobilskattemedel:				
a. Fordonsskatt, *bevillning*	35,000,000	4,000,000	—	—
b. Bensinskatt, *bevillning*	75,000,000	16,000,000	[1] 38,000,000	—
3. Tullar och acciser:				
a. Tullmedel, *bevillning*	120,000,000	125,000,000	—	5,000,000
aa. Allmän omsättningsskatt, *bevillning*	80,000,000	80,000,000	—	—
b. Tilläggsskatter å bensin, *bevillning*	25,000,000	26,000,000	—	1,000,000
c. Accis å silke, *bevillning*	2,000,000	2,500,000	—	500,000
d. Accis å margarin och vissa andra fettvaror, *bevillning*	35,000,000	30,000,000	5,000,000	—
e. Industrisockerskatt, *bevillning*	14,000,000	20,000,000	—	6,000,000
f. Skatt å kaffe, *bevillning*	25,000,000	12,000,000	13,000,000	—
g. Tobaksskatt, *bevillning*	160,000,000	163,000,000	—	3,000,000
h. Brännvinstillverkningsskatt, *bevillning*	12,000,000	9,000,000	3,000,000	—
i. Rusdrycksförsäljningsmedel, *bevillning:*				
α. Partihandelsbolag	10,000,000	10,000,000	—	—
β. Detaljhandelsbolag	20,000,000	18,000,000	2,000,000	—
j. Omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker, *bevillning*	170,000,000	184,000,000	—	14,000,000
k. Omsättningsskatt å vin, *bevillning*	10,000,000	8,000,000	2,000,000	—
l. Maltdrycksskatt, *bevillning*	45,000,000	40,000,000	5,000,000	—
m. Skatt å läskedrycker, *bevillning*	6,000,000	7,000,000	—	1,000,000
n. Statlig nöjesskatt, *bevillning*	7,000,000	10,000,000	—	3,000,000
Säger för skatter	1,608,750,000	1,560,900,000	74,650,000	78,800,000

[1] Motsvarar det belopp, varmed det beräknade underskottet å automobilskattemedlen överstiger automobilskattemedelsfondens behållning.

	I riksstat och tilläggsstat beräknat belopp	Beräknat utfall	Brist att ersättas av budgetutjämningsfonden	Merinkomst att tillföras budgetutjämningsfonden
II. Uppbörd i statens verksamhet:				
1. Vattendomstolsavgifter	40,000	60,000	—	20,000
2. Inkomster vid fångvården	525,000	525,000	—	—
3. Inkomster vid statens uppfostringsanstalt å Bona	40,000	40,000	—	—
4. Inkomster vid garnisonssjukhusen	1,120,000	1,120,000	—	—
5. Inkomster vid militärapoteket	360,000	360,000	—	—
6. Inkomster vid sjökarteverket	150,000	90,000	60,000	—
7. Inkomster vid flygtekniska försöksanstalten	100	40,000	—	39,900
8. Bidrag till riksförsäkringsanstalten och försäkringsrådet	1,600,000	1,780,000	—	180,000
9. Bidrag till pensionsstyrelsen	50,000	48,500	1,500	—
10. Inkomster vid statens tvångsarbets- och alkoholistanstalter	165,000	140,000	25,000	—
11. Inkomster vid statens skyddshem	225,000	225,000	—	—
12. Inkomster vid statens bakteriologiska laboratorium	400,000	400,000	—	—
13. Inkomster vid statens rättskemiska laboratorium	30,000	13,000	17,000	—
14. Inkomster vid statens farmaceutiska laboratorium	100,000	65,000	35,000	—
15. Inkomster vid statens sinnessjukhus	14,000,000	14,800,000	—	800,000
16. Inkomster vid statens uppfostringsanstalter för sinnesslöa	55,000	53,000	2,000	—
17. Inkomster vid statens anstalt för fallandesjuka	230,000	233,000	—	3,000
18. Inkomster vid statens institut för folkhälsan	50,000	30,000	20,000	—
19. Avgifter för besiktning av motorfordon	700,000	1,100,000	—	400,000
20. Avgifter för registrering av motorfordon	1,000,000	1,000,000	—	—
21. Bidrag till statens bränslekontrollerande verksamhet	15,000	15,000	—	—
22. Inkomster vid länsarkitektsinstitutionen	590,000	525,000	65,000	—
23. Avgifter för kontroll å handeln med skattefri sprit m. m.	41,000	41,000	—	—
24. Inkomst av myntning och justering	6,000,000	6,000,000	—	—
25. Kontrollstämpelmedel	400,000	350,000	50,000	—
26. Bidrag till bank- och fondinspektionen	130,000	130,000	—	—
27. Bidrag till sparbanksinspektionen	100,000	100,000	—	—
28. Bidrag för tillsyn över sparbankerna	200,000	200,000	—	—
29. Inkomster vid tandläkarinstitutet	215,000	217,000	—	2,000
30. Inkomster vid karolinska sjukhuset	3,200,000	3,129,000	71,000	—
31. Inkomster vid serafimerlasarettet	2,100,000	2,100,000	—	—

	I riksstat och tilläggsstat beräknat belopp	Beräknat utfall	Brist att ersättas av budgetutjämningsfonden	Merinkomst att tillföras budgetutjämningsfonden
32. Terminsavgifter från läroverken m. m.	1,325,000	1.325,000	—	—
33. Avgifter för granskning av biografbilder	150,000	150,000	—	—
34. Inkomster av lantbruksingenjörsförrättningar	150,000	140,000	10,000	—
35. Inkomster vid statens veterinärbakteriologiska anstalt	300,000	200,000	100,000	—
36. Inkomster vid statens centrala frökontrollanstalt	250,000	250,000	—	—
37. Inkomster vid statens lantbrukskemiska kontrollanstalt	30,000	25,000	5,000	—
38. Avgifter för täckande av förluster å spannmålsregleringen	100	110,000	—	109,900
39. Avgifter för prisreglering på jordbrukets område	100	245,000	—	244,900
40. Inkomster vid rikets allmänna kartverk	75,000	50,000	25,000	—
41. Inkomster vid statens meteorologisk-hydrografiska anstalt	70,000	67,000	3,000	—
42. Avgifter för statskontroll å krigsmaterieltillverkningen	30,000	30,000	—	—
43. Inkomster vid statens provningsanstalt	400,000	400,000	—	—
44. Fyr- och båkmedel	2,500,000	3,000,000	—	500,000
45. Lotspenningar	5,000,000	6,000,000	—	1,000,000
46. Patent- och varumärkes- samt registreringsavgifter	1,800,000	1,800,000	—	—
47. Avgifter för registrering i föreningsm. fl. register	110,000	72,000	38,000	—
48. Bidrag till försäkringsinspektionen	155,000	173,000	—	—
49. Handelslicensavgifter m. m.	600,000	1,280,000	—	680,000
Säger för uppbörd i statens verksamhet	46,776,300	50,246,500	527,500	3,979,700
III. Bidrag från folkpensioneringsfonden	75,000,000	76,500,000	—	1,500,000
IV. Diverse inkomster:				
1. Bötesmedel	2,800,000	2,400,000	400,000	—
2. Totalisatormedel	1,000,000	1,100,000	—	—
3. Inkomst av vadhållning vid idrottstävlingar	10,000,000	6,999,662	3,000,338	—
4. Lotterimedel	16,000,000	17,000,000	—	1,000,000
5. Övriga diverse inkomster	3,300,000	4,135,000	—	835,000
Säger för diverse inkomster	33,100,000	31,634,662	3,400,338	1,835,000
Säger för egentliga statsinkomster	1,763,626,300	1,719,281,162	78,577,838	86,114,700

	I riksstat och tilläggsstat beräknat belopp	Beräknat utfall	Brist att ersättas av budgetutjämningsfonden	Merinkomst att tillföras budgetutjämningsfonden
B. Inkomster av statens kapitalfonder.				
I. Statens affärsverksfonder:				
1. Postverket, *bevillning*	14,000,000	15,700,000	—	1,700,000
2. Telegrafverket	35,000,000	38,000,000	—	3,000,000
3. Statens järnvägar	50,000,000	80,000,000	—	30,000,000
4. Statens vattenfallsverk	22,600,000	22,600,000	—	—
5. Domänverket	9,000,000	9,000,000	—	—
Säger för statens affärsverksfonder	130,600,000	165,300,000	—	34,700,000
II. Riksbanksfonden	5,000,000	20,800,000	—	15,800,000
III. Statens allmänna fastighetsfond	9,950,000	9,950,000	—	—
IV. Försvarsväsendets fastighetsfond	5,610,000	5,610,000	—	—
V. Statens utlåningsfonder	12,720,000	13,095,400	—	375,400
VI. Fonden för låneunderstöd	1,175,000	1,385,000	—	210,000
VII. Fonden för statens aktier:				
1. Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag	20,000,000	20,000,000	—	—
2. Aktiebolaget Svenska tobaksmonopolet	6,595,000	6,595,000	—	—
3. Aktiebolaget Jordbrukarbanken	1,000,000	1,000,000	—	—
4. Svenska penninglotteriet aktiebolag	4,000	12,000	—	8,000
5. Övriga aktiebolag	100	—	100	—
Säger för fonden för statens aktier	27,599,100	27,607,000	100	8,000
VIII. Statens pensionsfonder:				
1. Civila tjänstepensionsfonden	1,250,000	1,250,000	—	—
2. Militära tjänstepensionsfonden	150,000	160,000	—	10,000
3. Allmänna familjepensionsfonden	3,600,000	4,000,000	—	400,000
4. Pensionsfonden för vissa riksdagens verk	20,000	23,000	—	3,000
Säger för statens pensionsfonder	5,020,000	5,433,000	—	413,000
IX. Diverse kapitalfonder	450,000	450,000	—	—
Säger för inkomster av statens kapitalfonder	198,124,100	249,630,400	100	51,506,400
Tillsammans	**1,961,750,400**	**1,968,911,562**	**78,577,938**	**137,621,100**
			Nettoinkomst	**59,043,162**

Bilaga D.

Specifikation av inkomsterna å driftbudgeten för budgetåret 1941/42.

	Kronor	Kronor
A. Egentliga statsinkomster.		
I. *Skatter:*		
1. Skatt på inkomst, förmögenhet och rörelse:		
a. Inkomst- och förmögenhetsskatt, *bevillning*	450,000,000	
b. Värnskatt, *bevillning*	275,000,000	
c. Krigskonjunkturskatt, *bevillning*	50,000,000	
d. Särskild skatt å förmögenhet, *bevillning*	27,000,000	
e. Utskiftningsskatt och ersättningsskatt, *bevillning*	1,000,000	
f. Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter, *bevillning*	100,000	
g. Stämpelmedel, *bevillning*	55,000,000	858,100,000
2. Automobilskattemedel:		
a. Fordonsskatt, *bevillning*	12,000,000	
b. Bensinskatt, *bevillning*	6,000,000	18,000,000
3. Tullar och acciser:		
a. Tullmedel, *bevillning*	130,000,000	
b. Allmän omsättningsskatt, *bevillning*	200,000,000	
c. Tilläggsskatter å bensin, *bevillning*	12,000,000	
d. Accis å silke, *bevillning*	2,800,000	
e. Accis å margarin och vissa andra fettvaror, *bevillning*	35,000,000	
f. Industrisockerskatt, *bevillning*	20,000,000	
g. Skatt å kaffe, *bevillning*	10,000,000	
h. Tobaksskatt, *bevillning*	160,000,000	
i. Brännvinstillverkningsskatt, *bevillning*	10,000,000	
j. Rusdrycksförsäljningsmedel, *bevillning:*		
α. Partihandelsbolag	4,000,000	
β. Detaljhandelsbolag	18,000,000	
k. Omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker, *bevillning*	180,000,000	
l. Omsättningsskatt å vin, *bevillning*	8,000,000	
m. Maltdrycksskatt, *bevillning*	40,000,000	
n. Skatt å läskedrycker, *bevillning*	7,000,000	
o. Statlig nöjesskatt, *bevillning*	10,000,000	846,800,000
		1,722,900,000
II. *Uppbörd i statens verksamhet:*		
1. Vattendomstolsavgifter		60,000
2. Inkomster vid fångvården		525,000
3. Inkomster vid statens uppfostringsanstalt å Bona		40,000
4. Inkomster vid garnisonssjukhusen		1,120,000
5. Inkomster vid militärapoteket		360,000
6. Inkomster vid sjökarteverket		100,000
7. Bidrag till riksförsäkringsanstalten och försäkringsrådet		1,700,000
8. Bidrag till pensionsstyrelsen		32,000
9. Inkomster vid statens tvångsarbets- och alkoholistanstalter		150,000

		Kronor	Kronor
10.	Inkomster vid statens skyddshem	225,000	
11.	Inkomster vid statens bakteriologiska laboratorium	400,000	
12.	Inkomster vid statens rättskemiska laboratorium	15,000	
13.	Inkomster vid statens farmacevtiska laboratorium	70,000	
14.	Inkomster vid statens sinnessjukhus	14,900,000	
15.	Inkomster vid statens uppfostringsanstalter för sinnesslöa	55,000	
16.	Inkomster vid statens anstalt för fallandesjuka	235,000	
17.	Inkomster vid statens institut för folkhälsan	60,000	
18.	Avgifter för besiktning av motorfordon	700,000	
19.	Avgifter för registrering av motorfordon	850,000	
20.	Bidrag till statens bränslekontrollerande verksamhet	15,000	
21.	Inkomster vid länsarkitektsinstitutionen	500,000	
22.	Avgifter för kontroll å handeln med skattefri sprit m. m.	41,000	
23.	Inkomst av myntning och justering	3,000,000	
24.	Kontrollstämpelmedel	200,000	
25.	Bidrag till bank- och fondinspektionen	120,000	
26.	Bidrag till sparbanksinspektionen	100,000	
27.	Bidrag för tillsyn över sparbankerna	200,000	
28.	Inkomster vid tandläkarinstitutet	200,000	
29.	Inkomster vid karolinska sjukhuset	3,525,000	
30.	Inkomster vid serafimerlasarettet	2,100,000	
31.	Terminsavgifter från läroverken m. m.	1,325,000	
32.	Avgifter för granskning av biografbilder	150,000	
33.	Inkomster av lantbruksingenjörsförrättningar	150,000	
34.	Inkomster vid statens veterinärbakteriologiska anstalt	200,000	
35.	Inkomster vid statens centrala frökontrollanstalt	250,000	
36.	Inkomster vid statens lantbrukskemiska kontrollanstalt	30,000	
37.	Inkomster vid rikets allmänna kartverk	50,000	
38.	Inkomster vid statens meteorologisk-hydrografiska anstalt	70,000	
39.	Avgifter för statskontroll å krigsmaterieltillverkningen	30,000	
40.	Inkomster vid statens provningsanstalt	400,000	
41.	Inkomster vid flygtekniska försöksanstalten	100,000	
42.	Fyr- och båkmedel	3,000,000	
43.	Lotspenningar	5,000,000	
44.	Inkomster vid statens skeppsprovningsanstalt	50,000	
45.	Patent- och varumärkes- samt registreringsavgifter	1,800,000	
46.	Avgifter för registrering i förenings- m. fl. register	70,000	
47.	Bidrag till försäkringsinspektionen	175,000	
48.	Vissa licensavgifter m. m.	1,300,000	45,748,000
III.	*Folkpensionsavgifter*		45,000,000
IV.	*Diverse inkomster:*		
1.	Bötesmedel	2,500,000	
2.	Totalisatormedel	1,000,000	
3.	Tipsmedel	5,000,000	
4.	Lotterimedel	15,000,000	
5.	Övriga diverse inkomster	3,000,000	26,500,000
	Säger för egentliga statsinkomster		1,840,148,000

	Kronor	Kronor
B. Inkomster av statens kapitalfonder.		
I. *Statens affärsverksfonder:*		
1. Postverket, *bevillning*	10,000,000	
2. Telegrafverket	36,000,000	
3. Statens järnvägar	60,000,000	
4. Statens vattenfallsverk	23,500,000	
5. Domänverket	10,000,000	139,500,000
II. *Riksbanksfonden*		10,000,000
III. *Statens allmänna fastighetsfond:*		
1. Fångvårdsstyrelsens delfond	380,000	
2. Utrikesdepartementets »	257,000	
3. Medicinalstyrelsens »	1,927,000	
4. Byggnadsstyrelsens »	7,776,000	
5. Generaltullstyrelsens »	26,000	
6. Uppsala universitets »	202,000	
7. Lunds universitets »	147,000	
8. Karolinska sjukhusets »	395,000	
9. Lotsstyrelsens »	33,000	11,143,000
IV. *Försvarsväsendets fastighetsfond:*		
1. Arméförvaltningens delfond	2,560,000	
2 Marinförvaltningens »	2,390,000	
3. Flygförvaltningens »	1,109,000	6,059,000
V. *Statens utlåningsfonder:*		
1. Statens bostadslånefond	320,000	
2. Lånefonden för tjänstemannasamhället vid Mörby	45,000	
3. Lånefonden för bostadsförsörjning för mindre bemedlade, barnrika familjer	800,000	
4. Lånefonden för bostadsbyggande i städer och stadsliknande samhällen	500,000	
5. Lånefonden för främjande av bostadsbyggande på landsbygden	296,000	
6. Lånefonden för lantarbetarbostäder	5,000	
7. Statens bosättningslånefond	550,000	
8. Lånefonden för anskaffning av motorvagnar m. m. åt enskilda järnvägar	51,000	
9. Vattenkraftslånefonden	175,000	
10. Luftfartslånefonden	2,000	
11. Statens lånefond för universitetsstudier	100	
12. Studielånefonden	45,000	
13. Lånefonden för inköp av ädla avelsston	100	
14. Lånefonden för inköp av avelshingstar av ardennerras	100	
15. Lånefonden för inköp av avelsston av nordsvensk ras	100	
16. Statens kaninavelslånefond	100	
17. Statens fjäderfälånefond	1,300	
18. Gödselvårdslånefonden	55,000	
19. Statens kalkbrukslånefond	9,600	
20. Statens fruktodlingslånefond	100	
21. Statens mejerilånefond	75,000	
22. Jordbrukets maskinlånefond	55,000	

	Kronor	Kronor
23. Spannmålslagerhusfonden	100,000	
24. Spannmålskreditfonden	100	
25. Statens sekundärlånefond för jordbrukare	500,000	
26. Statens slakterilånefond	15,000	
27. Kraftledningslånefonden	150,000	
28. Egnahemslånefonden	8,000,000	
29. Jordförmedlingsfonden	100	
30. Arrendelånefonden	100	
31. Arbetarsmåbrukslånefonden	100	
32. Västerbottens och Norrbottens nybygges- och bostadsförbättringslånefond	4,000	
33. Kolonisternas kreaturs- och redskapslånefond	600	
34. Statens avdikningslånefond	1,400,000	
35. Täckdikningslånefonden	175,000	
36. Allmänna nyodlingsfonden	2,300	
37. Norrländska nyodlingsfonden	700	
38. Fiskerilånefonden	115,000	
39. Statens fiskredskapslånefond	100	
40. Kommunskogslånefonden	1,000	
41. Virkesmätningslånefonden	100	
42. Lånefonden för inköp av gasgeneratorer för motordrift	300,000	
43. Hemslöjdslånefonden	1,500	
44. Industrilånefonden	15,000	
45. Statens hantverkslånefond	18,000	
46. Rederilånefonden	9,500	
47. Statens lånefond för den mindre skeppsfarten	4,000	
48. Statens sekundärlånefond för rederinäringen	60,000	13,857,700
VI. *Fonden för låneunderstöd:*		
1. Statskontorets delfond	650,000	
2. Riksgäldskontorets »	665,000	1,315,000
VII. *Fonden för statens aktier:*		
1. Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag	15,000,000	
2. Aktiebolaget Svenska tobaksmonopolet	1,595,000	
3. Aktiebolaget Jordbrukarbanken	1,000,000	
4. Svenska penninglotteriet aktiebolag	4,000	
5. Övriga aktiebolag	100	17,599,100
VIII. *Statens pensionsfonder:*		
1. Folkpensioneringsfonden	30,500,000	
2. Civila tjänstepensionsfonden	1,250,000	
3. Militära tjänstepensionsfonden	150,000	
4. Allmänna familjepensionsfonden	3,700,000	
5. Pensionsfonden för vissa riksdagens verk	24,000	35,624,000
IX. *Diverse kapitalfonder*		665,000
Säger för inkomster av statens kapitalfonder		235,762,800
Summa		**2,075,910,800**

Bilaga B.

P. M.

med vissa beräkningar angående nationalinkomstens storlek.[1]

I. Undersökningens huvudresultat.

Nationalinkomsten utgör summan av alla inkomster, som hänföra sig till invånarna i ett visst land. Den omfattar ej endast de i skattestatistiken redovisade inkomsterna för fysiska personer utan även inkomster av kollektiv karaktär, som på ett mera indirekt sätt komma de fysiska personerna till godo. De viktigaste av dessa senare inkomster äro aktiebolagens fonderade vinstmedel och förmögenhetsinkomsterna för vissa juridiska personer såsom stat, kommuner och andra offentliga samfund, stiftelser m. fl., vilka till stor del äro frikallade från skattskyldighet. Nationalinkomsten uppgår därför till ett avsevärt större belopp än den totala för skatteändamål taxerade inkomsten, om denna korrigeras för dubbelräkningar. Detta gäller även under förutsättning att ifrågavarande inkomster taxerats till sina verkliga belopp.

Vid uppskattningen av nationalinkomsten utgår man ofta från skattestatistiken och kompletterar denna med en kalkyl av de felande inkomstposterna. Man kan emellertid även begagna sig av produktionsstatistiskt material och beräkna nationalinkomsten såsom det samlade resultatet av produktionen inom landet (med eventuellt tillägg av förmögenhetsinkomster som erhållas från investeringar i utlandet). Denna metod har tillämpats vid tidigare nationalinkomstkalkyler i Sverige och den har även kommit till användning i föreliggande fall. Den har ej endast den fördelen, att den leder fram till den mest tillförlitliga totalsiffran för nationalinkomsten, utan den möjliggör också en belysning av de olika produktionsgrenarnas insatser i landets näringsliv samt av deras beroende av varandra och av utrikeshandeln.

Den produktionsstatistiska metoden kan enklast tillämpas på följande sätt: först beräknas bruttovärdet för de inom varje produktionsgren framställda produkterna; från detta bruttovärde göres därefter avdrag dels för mottagna tjänster, dels för förbrukade råvaror m. m., dels ock för avskrivningar å fastigheter, maskiner och inventarier. Härigenom erhålles ett nettovärde, som kan betraktas som den ifrågavarande produktionsgrenens insats i nationalinkomsten.

Resultatet av en dylik beräkning av Sveriges nationalinkomst för åren 1936—1939 har angivits i tab. 1. I avd. II av denna promemoria redogöres närmare för de beräkningsmetoder, som kommit till användning vid uppskattningen av bruttovärdena och avdragsposterna för de olika produktionsgre-

[1] Beräkningarna ha verkställts av assistenten vid konjunkturinstitutet, fil. lic. E. Dahlgren i samråd med professorn E. Lindahl. Beräkningarna äro i vissa delar preliminära.

Tab. 1. De olika näringsgrenarnas nettovärden. Miljoner kronor.

	1936	1937	1938	1939
Jordbruk, trädgårdsodling, fiske.				
Bruttovärde	1,225.2	1,333.0	1,385.5	1,477.1
Avdragsposter	272.9	344.7	364.1	415.9
Nettovärde	952.3	988.3	1,021.4	1,061.2
Skogsbruk.				
Bruttovärde	76.0	88.8	95.8	96.0
Avdragsposter	—	—	—	—
Nettovärde	76.0	88.8	95.8	96.0
Industri och hantverk.				
Bruttovärde	7,122.8	8,536.0	8,784.1	9,480.3
Avdragsposter	3,019.1	3,733.1	3,750.1	4,232.6
Nettovärde	4,103.7	4,802.9	5,034.0	5,247.7
Byggnads- och anläggningsverksamhet.				
Bruttovärde	1,341.4	1,646.9	1,739.1	2,048.0
Avdragsposter	673.9	827.4	873.7	1,028.9
Nettovärde	667.5	819.5	865.4	1,019.1
Transportväsen.				
Bruttovärde	1,043.9	1,182.2	1,186.4	1,346.7
Avdragsposter	480.7	563.9	562.5	635.8
Nettovärde	563.2	618.3	623.9	710.9
Inrikes handel.				
Bruttovärde	1,627.5	1,867.0	1,915.6	2,093.6
Avdragsposter	278.8	330.3	331.0	352.8
Nettovärde	1,348.7	1,536.7	1,584.6	1,740.8
Bank- och försäkringsverksamhet.				
Bruttovärde	219.9	231.3	238.2	250.0
Avdragsposter	50.7	54.2	54.2	60.0
Nettovärde	169.2	177.1	184.0	190.0
Hotell- och restaurangrörelse, husligt arbete, fria yrken.				
Bruttovärde	460.0	460.0	460.0	460.0
Avdragsposter	46.0	46.0	46.0	46.0
Nettovärde	414.0	414.0	414.0	414.0
Nyttjande av bostäder.				
Bruttovärde	875.0	902.0	930.0	960.0
Avdragsposter	262.5	270.6	279.0	288.0
Nettovärde	612.5	631.4	651.0	672.0
Offentlig förvaltning.				
Bruttovärde	802.2	849.9	950.5	1,532.7
Avdragsposter	221.7	244.5	299.4	719.7
Nettovärde	580.5	605.4	651.1	813.0
Gemensamma avdragsposter.				
Varor och tjänster	380.2	408.1	420.9	455.2
Summa: Bruttovärde	**14,793.9**	**17,097.1**	**17,685.2**	**19,744.4**
Avdragsposter	**5,686.5**	**6,822.8**	**6,980.9**	**8,234.9**
Nationalinkomst	***9,107.4***	***10,274.3***	***10,704.3***	***11,509.5***

narna. Här skall endast nämnas, att de i tabellen upptagna »gemensamma avdragsposterna» omfatta värdet av sådana varor och tjänster, för vilka ingen fördelning gjorts mellan de olika produktionsgrenarna (exempelvis tjänster från bankväsendet). Man kunde ifrågasätta att som en dylik avdragspost uppföra även värdet av den offentliga förvaltningen, till den del dennas syftemål är att befrämja den privata produktionen. Med hänsyn till svårigheten att verkställa en uppdelning av de offentliga utgifterna efter deras uppgift att gagna produktionen eller att realisera andra syftemål, har det emellertid ansetts befogat att ej göra ett dylikt avdrag utan att hänföra hela bruttovärdet av den offentliga förvaltningen till den samhälleliga konsumtionen. En annan sak, som också bör påpekas i detta sammanhang, är att avgränsningen av de olika produktionsgrenarna av statistiska skäl företagits på ett mera schablonmässigt sätt (jfr avd. II), varför försiktighet bör iakttagas vid en jämförelse mellan de olika näringarnas bidrag till nationalinkomsten.

Det framgår av tabellen, att Sveriges nationalinkomst visar en ganska kraftig stegring under dessa sista förkrigsår. Delvis beror emellertid stegringen på prisnivåns samtidiga uppgång. I den följande sammanställningen har en korrektion gjorts härför, i det att serien dividerats med riksbankens konsumtionsprisindex.

	1936	1937	1938	1939
Nationalinkomst enligt tab. 1 (miljoner kronor)	9,107	10,274	10,704	11,510
Riksbankens konsumtionsprisindex (sept. 1931 = 100)	101.1	104.1	105.7	108.0
Nationalinkomst i 1931 års penningvärde (miljoner kronor)	9,008	9,870	10,127	10,657

Nationalinkomsten framstår i denna tabell som en summa av de olika produktionsgrenarnas insatser i näringslivet. Det har alltså bortsetts från den inkomst, som svenskar erhålla från utländska investeringar (under senare år cirka 100 miljoner kronor), varigenom nationalinkomsten fått den mera begränsade betydelsen av den totala inkomst som härflyter från Sverige.

Nationalinkomsten kan emellertid med stöd av det produktionsstatistiska materialet bestämmas på ett annat sätt än det nyss angivna, nämligen såsom summan av den totala konsumtionen och kapitalbildningen i Sverige, med avdrag för det totala importöverskottet av varor och tjänster.

Då till den offentliga konsumtionen, såsom förut nämnts, hänförts hela bruttovärdet av den offentliga förvaltningen, kunna siffrorna härför tagas från tab. 1. Beräkningen av den privata konsumtionens värde har åter förutsatt en sådan bearbetning av produktions- och handelsstatistiken, att den inhemska försörjningen med konsumtionsvaror framgått som värdet av landets produktion av dylika varor plus importen och minus exporten av samma varor. Huvudresultatet av dessa kalkyler har framlagts i tab. A—D, som fogats till denna promemoria. I den här intagna tab. 2 ha de till konsumtionen hänförliga varuposterna sammanställts, varjämte även sådana tjänster, som direkt komma konsumenterna till godo, ha medtagits. Det bör anmärkas, att de så beräknade konsumtionssiffrorna inkludera även inköpen av varaktiga förbrukningsföremål samt lagerökningen av konsumtionsvaror, varför de torde rymma en icke obetydlig kapitalökning.

Den totala kapitalbildningen exklusive ökningen av varaktigt konsumtionskapital och av förbrukningsvaror har på ett liknande sätt sammanställts i

Tab. 2. Den privata konsumtionen. Miljoner kronor.

	1936	1937	1938	1939
Jordbruksprodukter	860.7	915.3	928.0	967.8
Skogsprodukter	69.0	75.8	80.3	82.7
Industriprodukter	3,626.7	4,155.5	4,339.4	4,717.2
Transporttjänster	365.2	389.1	405.4	436.2
Tjänster av handel (exkl. indirekta skatter)	1,353.7	1,535.5	1,591.7	1,722.4
Tjänster av bank- och försäkringsverksamhet	55.0	57.8	59.6	62.5
Tjänster av hotell- och restaurangrörelse samt fria yrken	300.0	300.0	300.0	300.0
Nyttjandet av bostäder	875.0	902.0	930.0	960.0
Summa	**7,505.3**	**8,331.0**	**8,634.4**	**9,248.8**

tab. 3. Den omfattar nettotillskottet av byggnader och andra anläggningar, transportmedel samt maskiner och inventarier. För var och en av dessa kategorier av kapitalföremål har framräknats dels nyproduktionen (varvid från respektive bruttovärden alla underhållsarbeten frånskilts), dels avskrivningarna för reguljär värdeminskning. Kalkylerna göra ej anspråk på mer än approximativ giltighet.

I tab. 4 ha siffrorna för den totala konsumtionen och kapitalbildningen summerats, varefter avdrag gjorts för det totala importöverskottet av varor och tjänster. Detta importöverskott har beräknats såsom skillnaden mellan importöverskottet av varor och värdet av den viktigaste kategorien av exporterade tjänster, nämligen nettoinkomsterna av utländsk fraktfart. Såsom förut nämnts, borde de härvid erhållna slutsiffrorna visa en ungefärlig överensstämmelse med de siffror, som förut beräknats för nationalinkomsten såsom en summa av de olika produktionsgrenarnas nettovärden. En jämförelse ger emellertid vid handen, att de i tab. 4 införda beloppen genomgående ligga på en något högre nivå än nationalinkomstsiffrorna i tab. 1. Detta torde sammanhänga därmed, att de här beräknade konsumtionssiffrorna blivit något för höga. Alternativa beräkningar av den totala konsumtionen i Sverige ha nämligen gett något lägre siffror.

Tab. 3. Den totala kapitalbildningen. Miljoner kronor.

	1936	1937	1938	1939
Byggnader.				
Nyproduktion	1,050	1,336	1,417	1,717
Avskrivningar	265	274	290	304
Nettoökning	**785**	**1,062**	**1,127**	**1,413**
Transportmedel.				
Nyanläggning och nyanskaffning	267	297	314	350
Avskrivning	76	92	111	125
Nettoökning	**191**	**205**	**203**	**225**
Maskiner och inventarier.				
Nyanskaffning	637	806	889	1,009
Avskrivningar	382	483	533	605
Nettoökning	**255**	**323**	**356**	**404**
Summa nettoökning	**1,231**	**1,590**	**1,686**	**2,042**

Tab. 4. Total konsumtion och kapitalbildning. Miljoner kronor.

	1936	1937	1938	1939
Privat konsumtion	7,505	8,331	8,634	9,249
Offentlig konsumtion	802	850	951	1,533
Kapitalbildning	1,231	1,590	1,686	2,042
Summa	**9,538**	**10,771**	**11,271**	**12,824**
Importöverskott av varor	120	126	243	617
Exportöverskott av tjänster	136	170	190	237
Totalt importöverskott av varor och tjänster	**— 16**	**— 44**	**+ 53**	**+ 380**
Konsumtion och kapitalbildning minus importöverskott	9,554	10,815	11,218	12,444

Sammanfattande kan man med stöd av de anförda uppgifterna säga, att Sveriges nationalinkomst för år 1938, det sista år för vilket det statistiska materialet möjliggör en relativt tillförlitlig uppskattning, uppgick till i runt tal 11 miljarder kronor. Härav tog den offentliga förvaltningen i anspråk cirka 1 miljard och av återstoden utgjorde cirka 8.3 miljarder privat konsumtion och 1.7 miljarder kapitalbildning. Vad sedan angår år 1939 får man räkna med en uppgång av nationalinkomsten med omkring 1 miljard kronor, som emellertid delvis är av nominell art och sammanhänger med den under detta år gällande högre prisnivån. Nationalinkomstens höjning från 1938 till 1939 kan anses i betydande grad ha fallit på enskild och offentlig kapitalbildning och till en relativt liten del på löpande privat konsumtion. De här anförda konsumtionssiffrorna inkludera nämligen även ökning av varulager, som för år 1939 kan antagas ha uppgått till betydande belopp.

II. Beräkningsmetoder.

Beräkningen av de olika produktionsgrenarnas bruttovärden och avdragsposter har i stort sett ägt rum efter samma linjer som i tidigare publicerade undersökningar av Sveriges nationalinkomst. Det kan därför här hänvisas till *National Income in Sweden 1861—1930,* utgiven av Stockholms Högskola, samt till bilaga 1 till SOU 1936: 18.

Liksom de tidigare utredningarna har den undersökning, som här verkställts för åren 1936—1939, baserats på en sådan bearbetning av industri- och handelsstatistiken, att landets totala försörjning med konsumtionsvaror och olika slag av kapitalvaror kunnat approximativt beräknas för varje år. Resultatet av denna bearbetning har sammanfattats i tabellerna A—D. Den inhemska försörjningen framkommer här såsom summan av produktion och import med avdrag för exporten, varvid är att märka, att exportvärdena (som baserats på fob-priser) generellt reducerats med 10 procent för att bli bättre jämförbara med produktvärdena (som hänföra sig till produktionsorten). Dessa försörjningssiffror ha lagts till grund för beräkningen av råvarukostnaderna inom de olika produktionsgrenarna och ha även varit vägledande för kalkylen av avskrivningarna å maskiner och inventarier.

Såsom framgår av den följande redogörelsen, föreligga emellertid vissa avvikelser mellan de i denna undersökning och de tidigare utredningarna tillämpade beräkningsmetoderna. Sålunda har hela den offentliga förvalt-

ningen inräknats i nationalinkomsten (under det att tidigare ett avdrag gjorts under rubriken »gemensamma avdragsposter»). Vidare ha konsumenternas inköp av varaktiga konsumtionskapital i stället för den årliga förbrukningen av dessa föremål betraktats som konsumtion. Dessa avvikelser ha till följd, att de här beräknade siffrorna för nationalinkomsten samt dennas uppdelning i konsumtion och kapitalbildning ej äro fullt jämförbara med de siffror, som finnas tillgängliga för tidigare år.

Jordbruk, trädgårdsodling, fiske. Jordbrukets bruttovärde har i tab. 5 uppdelats på viktigare slag av vegetabiliska och animaliska produkter. Den del av produktionen som antagits åtgå till utsäde samt kreatursfoder har icke medräknats i bruttovärdet. Detta omfattar alltså blott saluöverskottet och jordbrukarnas egen hushållsförbrukning. Ifråga om såväl den vegetabiliska som den animaliska produktionen ha relativt omfattande kalkyler erfordrats för beräkningen av värdet av dessa två poster. En kortfattad redogörelse för härvid tillämpade metoder lämnas nedan.

Tab. 5. Jordbrukets bruttovärde. Miljoner kronor.

	1936	1937	1938	1939
Vegetabiliska produkter.				
Vete	86.7	95.2	103.9	118.5
Råg	40.3	45.4	43.1	41.7
Havre	5.2	3.6	4.8	4.4
Korn	7.8	9.4	7.7	8.0
Ärter	1.7	1.7	1.6	2.2
Bönor	0.3	0.3	0.3	0.3
Potatis	55.7	60.8	59.8	62.7
Sockerbetor	44.8	55.5	49.5	53.8
Summa	**242.5**	**271.9**	**270.7**	**291.6**
Animaliska produkter.				
Storboskap	77.9	81.4	87.6	99.2
Kalv	43.8	46.8	48.8	52.2
Får	5.9	5.8	5.6	5.6
Häst	5.3	5.4	5.4	6.2
Fläsk	178.6	197.3	200.5	218.5
Mjölk	474.3	517.4	553.2	589.4
Ägg	69.5	79.1	82.0	82.7
Summa	**855.3**	**933.2**	**983.1**	**1,053.8**
Trädgårdsodling o. dyl.	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**
Fiske	**27.4**	**27.9**	**31.7**	**31.7**
Summa total	**1,225.2**	**1,333.0**	**1,385.5**	**1,477.1**

Beräkningarna i fråga om den vegetabiliska produktionen grunda sig primärt på jordbruksstatistikens uppgifter angående skördeutfallet.

Den årligen erhållna skörden av vete och råg har uppdelats på utsäde, saluöverskott och återstående skörd. Kvantiteten utsäde sammanfaller med jordbruksstatistikens uppgifter och har beräknats med utgångspunkt från den för nästföljande års skörd använda arealen. Uppgifterna rörande saluöverskottet vid årsskiftet ha hämtats ur statistiska centralbyråns brödsädsinventeringar. Den återstående skörden har framräknats som skillnaden mellan den totala skörden och summan av utsäde och saluöverskott.

Därefter har en uppskattning gjorts rörande skördens fördelning respektive användning per kalenderår. Denna har baserats på följande antaganden. Den del av årets skörd, som avsatts till utsäde, har ansetts förbrukad under samma år, oaktat en del därav utsåtts först under nästa år. Saluöverskottet för respektive kalenderår motsvarar den del av det vid årets början inneliggande lagret, som avsetts för försäljning, jämte den före nästa inventeringsdag försålda delen av årets skörd. Det har sålunda antagits, att det vid inventeringstillfället förefintliga lagret i sin helhet avyttrats under året, trots att avsättningsförhållandena kunna gestalta sig så, att den faktiskt saluförda kvantiteten kan komma att i viss mån avvika från denna kvantitet. Beträffande den återstående skörden har det förutsatts att en tredjedel förbrukas samma år som den skördas och två tredjedelar nästföljande år. Av den så uppskattade förbrukningen per kalenderår av den återstående skörden kan årligen 70,000 ton vete och 100,000 ton råg beräknas finna användning för konsumtion inom jordbrukshushållen och resten för utfodring. Den egna hushållsförbrukningen har fastställts med ledning av material inom statens jordbruksnämnd, enligt vilket förmalningen vid tullkvarnarna, som till övervägande del sker för jordbrukarnas egen räkning, mycket nära varierar omkring 70,000 ton vete och 75,000 ton råg; återstående 25,000 ton råg torde nära motsvara förmalningen på jordbrukarnas egna gröpkvarnar.

Värdet av den egna hushållsförbrukningen av vete och råg har beräknats med utgångspunkt från för varje år gällande årsmedelspris. Saluöverskottets värde åter har uppskattats på basis av medelpriser för dels januari—maj, dels september—december. Det förstnämnda priset har använts å den del av saluöverskottet, som enligt inventeringarna sålts under förra delen, det senare priset å den del, som sålts under senare delen av varje år.

Ifråga om korn har någon förbrukning inom jordbrukarnas egna hushåll icke kalkylerats. Industriens förbrukning av korn för tillverkning av brännvin, maltdrycker och maltextrakt redovisas i Accispliktiga näringar samt kvarnarnas kornförbrukning i industristatistiken. Den exporterade kvantiteten korn har hämtats ur handelsstatistiken. Värdet av industriens förbrukning av korn har beräknats med ledning av salupriset å maltkorn för september—december.

Den medräknade delen av havreskörden avser industriens förbrukning, varom faktiska uppgifter föreligga fr. o. m. 1933, samt exporten. Jordbrukarnas försäljningsinkomster av havreskörden är något för lågt uppskattad på grund av att en viss mängd foderhavre årligen går i handeln och användes för andra ändamål än utfodring inom jordbruket.

Saluöverskottet av ärter har för varje år antagits utgöra 8,000 ton, under det att hela skörden av bönor räknats som saluöverskott.

Jordbrukarnas egen hushållsförbrukning av potatis har årligen uppskattats till 410,000 ton. Industriens förbrukning av potatis för brännvinstillverkning redovisas i Accispliktiga näringar, medan stärkelsefabrikernas förbrukning beräknats genom att multiplicera kvantiteten potatismjöl enligt industristatistiken med 5.25. De beräkningar som gjorts beträffande försäljningen av potatis till konsumtion ha givit till resultat, att denna kvantitet sedan 1936 nära hållit sig omkring 365,000 ton.

Hela skörden av sockerbetor har antagits bli försåld till industrien samma år som den skördats. Då något utsäde icke beräknats ha jordbrukarnas försäljningsinkomster blivit något för höga. Vid beräkning av skördens värde har det pris använts, som varje år fastställes av Kungl. Maj:t.

Slakten av storboskap grundar sig på uppgifter om antalet vid slakthus och besiktningsbyråer redovisade djurkroppar. Slaktvikten per djur har satts till 205 kg. Värdet har beräknats med utgångspunkt från prisnote-

ringar å nötkött, kl. I och II, varvid den högre kvaliteten givits dubbelt så hög vikt som den lägre.

Antalet slaktade kalvar har beräknats med ledning av koantalet sedan reduktion gjorts för slakt och export av storboskap, antal självdöda djur samt dödligheten bland födda kalvar. De slaktade kalvarna antagas till hälften ha utgjorts av spädkalv resp. gödkalv. Kalvslaktens värde har beräknats med ledning av gällande slakthusnoteringar.

Antalet slaktade svin har beräknats med ledning av betäckningsstatistikens uppgifter, till vilka lagts exporten av svin. Slaktvikten har antagits utgöra 73 kg. pr djur. Slaktens värde har uppskattats på basis av slakthusnoteringarna.

Den totala mjölkproduktionens värde har beräknats med utgångspunkt från uppskattade uppgifter om antalet kor samt den genomsnittliga mjölkmängden per ko, varefter den sålunda framräknade kvantiteten värderats med gällande medelpriser å produkt- respektive konsumtionsmjölk. Av den beräknade mjölkproduktionen ha 550,000 ton ansetts gå till utfodring och därför icke medräknats i mjölkproduktionens värde.

Beräkningen av värdet av äggproduktionen har likaledes utgått ifrån uppskattade uppgifter om djurbeståndet och dess genomsnittliga årsproduktion av ägg. Lantbrukssällskapets prisnoteringar ha tillämpats.

Trädgårdsodlingens produktionsvärde har i brist på faktiska uppgifter årligen antagits uppgå till 100 miljoner kronor.

Uppgifter om saltsjöfiskets produktionsvärde ha erhållits från den officiella fiskeristatistiken. Beträffande insjöfisket saknas däremot uppgifter om fångstens värde.

Tab. 6. Jordbrukets avdragsposter. Miljoner kronor.

	1936	1937	1938	1939
Råvaror:				
Jordbruksprodukter	8.8	17.0	17.8	10.7
Industriprodukter	146.6	179.0	188.2	196.5
Transporttjänster	19.2	21.4	20.6	24.2
Avskrivning å döda inventarier	98.3	127.3	137.5	184.5
Summa	**272.9**	**344.7**	**364.1**	**415.9**

Jordbrukets avdragsposter (tab. 6) ha erhållits från i tab. D återgivna uppgifter om värdet av förbrukade jordbruksråvaror. Avskrivningarna å döda inventarier ha antagits motsvara värdet av den inhemska förbrukningen av jordbrukskapitalvaror. Sistnämnda värde har dock ökats med 30 procent, vilket ansetts motsvara kostnader för transport och distribution jämte handelsavance.

Skogsbruk. Inom landet avverkat virke användes väsentligen som råvara till sågverks- och pappersmasseindustrierna, för tillverkning av träkol, för byggnads- och anläggningsverksamhet samt som bränsle för konsumtions- och industriella ändamål, varjämte en del virkeskvantiteter exporteras i oarbetat skick. I en uppskattning av nationalinkomsten är det tillräckligt att som produkter av skogsbruk medräkna endast vedbränsle till konsumtion samt exporten av oarbetat virke, enär övriga skogsprodukter användas i den inhemska produktionen och utgöra en kostnad för denna. Då därför i denna kalkyl skogsbrukets bruttovärde (tab. 7) beräknats såsom summan av blott de båda sistnämnda virkesposternas värde, innebär detta, att skogsbrukets

övriga inkomstposter inräknas i andra berörda produktionsgrenars nettovärde, i första hand i industriens.

Tab. 7. Produktion av skogsprodukter exkl. råvaror till inhemsk industri. Miljoner kronor.

	1936	1937	1938	1939
Ved till konsumtion	69.0	75.8	80.3	82.7
Export av virke	7.0	13.0	15.5	13.3
Summa	76.0	88.8	95.8	96.0

Kvantiteten för konsumtionsändamål förbrukat virke har under senare år uppskattats av bl. a. 1931 års skogssakkunniga, 1933 års skogsindustrisakkunniga samt 1936 års skogsutredning. Redogörelser för beräkningsmetoden lämnas i resp. kommittéers betänkanden (SOU 1933: 2, sid. 19—23; 1935: 36, sid. 241—243; samt 1938: 53, sid. 90). I princip innebära beräkningarna en bestämning av brännvedsförbrukningen per individ i olika konsumtionsområden. Dylika åtgångstal jämte uppgift om folkmängden inom resp. områden ha tagits till utgångspunkt för uppskattningen av vedkonsumtionens totala kvantitativa omfattning. Några nya på faktiska uppgifter grundade åtgångstal ha icke beräknats av de sakkunniga. Åtgångstalen grunda sig på äldre material,[1] men ha för senare år modifierats med hänsyn till den ändrade uppvärmningstekniken framförallt i stadssamhällena. — Enligt 1936 års skogsutrednings beräkningar kunde den årliga brännvedsförbrukningen för husbehovsändamål angivas till i runt tal 10 miljoner kbm rått stamvirke (fast mått, inkl. bark). I förevarande kalkyl har denna siffra antagits gälla oförändrad under åren 1936—1939; till stegringen i folkmängden har hänsyn således icke tagits.

För år 1930 har vedbränslet till konsumtion beräknats representera ett värde av 84.0 miljoner kronor vid produktionsorten. Detta belopp har under efterföljande år omräknats med en prisindexserie grundad på socialstyrelsens detaljpriser å björk- och barrved, av vilka ett ovägt medeltal tagits.

Värdet av exporten av oarbetat virke har hämtats ur handelsstatistiken. För att i sin mån eliminera transportkostnader och handelsavance ha värdeuppgifterna reducerats med 10 procent.

För skogsbrukets vidkommande ha inga avdragsposter beräknats.

Industri och hantverk. Avsaluvärdet för de tillverkningar som industristatistiken omfattar bildar bruttovärdet för den egentliga (större) industrien. Genom att värdet av den vid respektive framställningsverk för vidare bearbetning avsedda delen av produktionen icke medräknats i bruttovärdet, ha relativt betydande dubbelräkningar elimincrats.

Bruttovärdet (tab. 8) grundar sig t. o. m. 1938 på faktiska uppgifter rörande samtliga i industristatistiken redovisade produkter. För år 1939 ha av kommerskollegium sammanställts preliminära kvantitets- och värdeuppgifter rörande ett urval av företrädesvis mera betydande varuslag. Resultaten av dessa beräkningar äro numera tillgängliga i manuskript hos kommerskollegium; i nr 12 av Kommersiella Meddelanden 1940, sid. 574—575, ha en del viktigare av ovanberörda produktionssiffror publicerats.

[1] Jfr SOU 1924: 2 samt Nordisk statistisk tidskrift 1924, band 3, sid. 291 ff.

Tab. 8. Industriens och hantverkets bruttovärde. Miljoner kronor.

	1936	1937	1938	1939
Egentlig industri.				
1. Malmbrytning och metallindustri	1,874.3	2,428.3	2,589.1	.
2. Jord- och stenindustri	200.8	224.0	241.6	.
3. Träindustri	430.3	553.3	505.0	.
4. Pappers- och grafisk industri	762.7	958.4	895.6	.
5. Livsmedelsindustri	1,346.1	1,475.5	1,630.5	.
6. Textil- och beklädnadsindustri	658.8	717.4	694.9	.
7. Läder-, hår- och gummivaruindustri	219.4	258.3	246.9	.
8. Kemisk-teknisk industri	278.6	324.1	329.1	.
9. Kraft-, belysnings- och vattenverk	239.3	263.9	279.4	.
Summa	6,010.3	7,203.2	7,412.1	8,000.0
Hantverk och småindustri	1,112.5	1,332.8	1,372.0	1,480.3
Summa industri och hantverk	7,122.8	8,536.0	8,784.1	9,480.3

De preliminära uppgifterna beröra inemot 70 procent av de i industristatistiken upptagna varuslagen. För en del varor, vilka framställas vid ett jämförelsevis litet antal företag, har den totala tillverkningen uppgivits, medan redovisningen för övriga varor begränsats till produktionen vid de större företagen. Då i sistnämnda fall produktionssiffror meddelats för respektive tillverkningar vid motsvarande företag även år 1938, föreligga dock goda hållpunkter för en uppskattning av totalproduktionen under 1939 av de varuslag, varom fullständig redovisning icke lämnats. Det har antagits, att den relativa andel som den redovisade produktionen för varje enskilt varuslag utgjorde av totalproduktionen år 1938 också gällt 1939. Berörda relation uppgår i genomsnitt till icke mindre än 89.97 procent, varför det kan förutsättas, att den övervägande delen av ifrågavarande produktion faktiskt är känd för 1939.

Kommerskollegii preliminära sammanställning innefattar, som redan nämnts, icke samtliga varor. Avsaluvärdet för de icke redovisade varuslagen uppgick 1938 till 1,078 miljoner kronor och det totala avsaluvärdet till 7,412 miljoner kronor. Beträffande denna del av produktionen saknas hållpunkter för en bedömning av dess omfattning under 1939. Med hänsyn till gruppens varusammansättning synes det rimligt utgå ifrån, att den stegrats i åtminstone samma takt som den redovisade produktionen, d. v. s. med något över 8 procent; att följa enbart den totalt redovisade produktionens utveckling torde åter ge ett för lågt värde, enär denna grupp inrymmer flertalet viktigare exportindustrier, vilkas produktionsresultat delvis ogynnsamt påverkats av kriget.

För att ge en sammanfattning av ovanstående kalkyler meddelas följande uppgifter (miljoner kronor):

År	1938	1939	Stegring i procent
Totalt redovisad produktion	3,689	3,889	5.4
Delvis redovisad produktion: uppskattad totalproduktion	2,645	2,966	12.1
Summa	6,334	6,855	8.2
Icke redovisad produktion	1,078	1,166	8.2
Inalles	7,412	8,021	8.2

Beräkningarna inrymma givetvis en del felmoment, men sannolikheten talar dock för att ett avsaluvärde för den egentliga industrien 1939 på i runt tal 8,000 miljoner kronor icke torde vara för högt.

Den småindustriella och hantverksmässiga produktionens avsaluvärde har med ledning av 1931 års företagsräkning och därmed sammanhängande separata utredning angående hantverket (se Kommersiella Meddelanden 1935, h. 19) kunnat uppskattas till 910 miljoner kronor för år 1930. För senare år föreligger intet material, på vilket en fortsatt beräkning kan stödja sig. Hur utvecklingen gestaltat sig på detta viktiga produktionsområde, är därför ovisst. Man kan å ena sidan utgå ifrån, att ett stort antal av dessa företag successivt uppnått ett så stort produktionsvärde, att de med åren blivit redovisningsskyldiga till industristatistiken och sålunda efter hand medräknats i den egentliga industrien. Å andra sidan kan det framhållas, att hantverket och den mindre industrien under det senaste konjunkturuppsvinget sannolikt kunnat expandera inom betydelsefulla branscher, såsom bagerier och konditorier, skrädderier samt automobil- och gummireparationsverkstäder. Effekten av dessa varandra motverkande tendenser är emellertid icke möjlig att fastställa. För att icke låta denna produktionsgren få ett direkt bestämmande inflytande på nationalinkomstens utvecklingstendens har det antagandet gjorts, att hantverket och småindustrien värdemässigt utvecklats på ett med den egentliga industrien likartat sätt. Det för 1930 uppskattade produktionsvärdet har alltså för senare år omräknats efter en indexserie, som angiver utvecklingen av industriens avsaluvärde.

Industriens och hantverkets *avdragsposter* (tab. 9) ha ifråga om jordbruks- och industriprodukter samt transporttjänster hämtats från tab. D.

Tab 9. Industriens och hantverkets avdragsposter. Miljoner kronor.

	1936	1937	1938	1939
Jordbruksprodukter	647.9	755.3	778.1	861.7
Industriprodukter	2,006.9	2,548.7	2,536.6	2,892.2
Transporttjänster	86.5	96.2	92.8	109.0
Avskrivningar å maskiner, inventarier och fastigheter	277.8	332.9	342.6	369.7
Summa	**3,019.1**	**3,733.1**	**3,750.1**	**4,232.6**

Värdet av avskrivningarna å maskiner och inventarier samt fastigheter och anläggningar ha kalkylerats efter samma metoder som tillämpats i de tidigare nationalinkomstundersökningarna (jfr SOU 1936: 18, sid. 224—225).

Vid beräkningen av avdragsposternas värde har hänsyn icke tagits till förändringarna i lagerhållningen med industriråvaror. Detta förhållande är av särskild betydelse för år 1939 på grund av den omfattande lagring av bl. a. importerade råvaror som förekom under året. I realiteten föreligger på denna punkt ett icke oväsentligt sparande, som icke kommer till synes i tab. 1 och tab. 3. Även för 1937 får man räkna med att ett sparande i form av lagerökning ägt rum, enär råvaruimporten då var av större omfattning än som krävdes för den löpande produktionen. Delvis torde detta sparande ha tagits i anspråk redan påföljande år, eftersom importen av industriråvaror under större delen av 1938 företedde en märkbar avmattning; mot slutet av året gjordes dock betydande lagringsköp av vissa varuslag. Avdragsposternas och därmed även nettovärdenas tidsfördelning är sålunda icke fullt riktig, vilket i sin tur återverkar på relationen mellan konsumtion och sparande.

Byggnads- och anläggningsverksamhet. Statistiken rörande denna produktionsgren är i många avseenden bristfällig och ofullständig, varför det möter stora vanskligheter att på direkt väg uppskatta dess produktionsvärde. I fråga om enskilda grenar av denna verksamhet gives det likväl mycket goda hållpunkter för en bedömning av produktionens omfattning och utvecklingstendens. I nedanstående tablå sammanställda uppgifter belysa värdet av produktionen för några viktigare grenar av byggnads- och anläggningsverksamhet (i miljoner kronor).

	1936	1937	1938	1939
Byggnader för bostadsändamål:				
Nyproduktion (i städer etc.)	352.4	398.1	443.3	549.7
Underhåll (på samtl. orter)	175.0	180.4	186.0	192.0
Kontors- och butikslokaler, fabriker, verkstäder m. m. (i städer etc.)	85.9	94.8	120.6	178.6
Statlig förvaltning	16.8	23.6	33.5	74.3
Kommunal förvaltning:				
Anskaffning av fastighet	53.4	61.2	64.0	(64.0)
Underhåll av fastighet	35.5	41.4	43.1	(43.1)
Inalles	88.9	102.6	107.1	(107.1)
Allmänna vägar:				
Anläggningar	51.3	41.0	43.4	.
Underhåll	66.6	76.6	84.5	.
Inalles	117.9	117.6	127.9	(125.0)
Statens och enskilda järnvägar:				
Anläggningar	63.5	69.1	46.2	53.9
Underhåll	46.7	51.4	52.7	51.3
Inalles	110.2	120.5	98.9	105.2
Post-, telegraf och telefon m. m.:				
Anläggningar	37.7	44.6	49.9	48.6
Underhåll	18.7	22.9	25.3	28.2
Inalles	56.4	67.5	75.2	76.8
Summa	1,003.5	1,105.1	1,192.5	(1,408.7)

Socialstyrelsens statistik rörande bostadsproduktionen i städer och stadsliknande samhällen redovisar för åren 1936—1939 följande antal nytillkomna eldstäder:

	1936	1937	1938	1939
Stockholm	18,362	17,699	23,129	31,369
Göteborg	11,021	12,985	13,297	14,263
Malmö	6,046	7,388	9,214	7,735
Städer med 10,000—100,000 inv.	30,333	28,198	30,163	38,260
Stadssamhällen med under 10,000 inv.	22,882	21,822	24,703	27,265
Summa stadssamhällen	88,644	88,092	100,506	118,892
Övriga orter	12,112	12,983	13,465	15,554
Summa total	100,756	101,075	113,971	134,446
Antal redovisande orter	644	715	762	821

Ökningen i antalet uppgiftslämnande orter beror i första hand på tillkomsten av ett stort antal mindre (övriga) orter. Värdet av den ovan angivna statistiskt kända bostadsproduktionen har i brist på faktiska eldstadskostnader beräknats med utgångspunkt från socialstyrelsens uppgifter om brandförsäkringsvärdet per eldstad år 1937 inom i föregående tablå upptagna städer och ortsgrupper; hänsyn till olikheten i brandförsäkringsvärdet för eldstäder i sten- respektive trähus har även tagits. Det sålunda beräknade produktionsvärdet har slutligen omräknats med handelsbankens byggnadskostnadsindex.

Underhållskostnaden för byggnader för bostadsändamål har i tabellen uppförts med 20 procent av det totala bostadsnyttjandets värde (hyresvärdet).

Enligt socialstyrelsens uppgifter har byggnadsverksamheten för andra ändamål än bostäder under åren 1936—1939 varit av följande omfattning:

	1936	1937	1938	1939
1,000 kvm nettogolvyta à	649.3	632.3	822.7	1,175.4

Väsentligen utgöres byggnaderna av kontors- och butikslokaler, fabriker, verkstäder samt garage. Ovanstående arealuppgifter innefatta icke lokaler och byggnader, vilka kunna antagas ha byggts för statens eller kommunernas räkning, enär denna del av byggnadsverksamheten redovisas separat. Byggnadskostnaden per kvm har år 1937 fixerats till 150 kronor, vilken kostnad för övriga år omräknats med handelsbankens byggnadskostnadsindex.

Statens och kommunernas utgifter för byggande av fastigheter för förvaltningsändamål, skolhus, sjukhus, befästningar m. m. sammanfalla med i statens budgetredovisning respektive i den kommunala finansstatistiken redovisade uppgifter. Beträffande kommunerna kunna uppgifterna vara i någon mån för höga, eftersom inköp av fastigheter alltjämt förekommer i någon utsträckning. Lands- och stadskommunernas utgifter för anskaffning av fastighet, vilka redovisas under utgiftstiteln »allmän fastighetsförvaltning», ha icke medräknats.

Kostnaderna för nyanläggning och underhåll av allmänna vägar, järnvägar samt telegraf- och telefonledningar jämte dithörande förvaltnings- och andra byggnader grunda sig på statistiska uppgifter, och få därför betraktas som relativt tillfredsställande.

Inalles representera ovanberörda byggnader och anläggningar ett produktionsvärde, som stiger från 1,004 miljoner kronor år 1936 till 1,409 miljoner kronor år 1939. Även om i tablån angivna arbeten höra till de viktigaste grenarna av ifrågavarande verksamhet, lider redovisningen dock av mycket stora brister. Så innefattar densamma exempelvis icke bostadsbyggandet på den egentliga landsbygden och inom ett stort antal smärre samhällen samt icke heller byggnadsverksamhet för andra ändamål, som ägt rum på orter, vilka ej beröras av socialstyrelsens byggnadsstatistik. Vidare tillkomma en mångfald anläggningsarbeten av olika slag, vilka årligen utan tvivel uppgå till betydande belopp.

Vid fördelningen av de inom landet producerade och importerade råvarorna har värdet av råvaror till byggnadsverksamhet uppskattats till 703 miljoner kronor år 1936 och 1,076 miljoner kronor år 1939 (inkl. 10 procent förhöjning för transporter och värdeökning i handelsomsättningen). Under förutsättning att byggnadsråvarornas värde icke är för högt beräknat, och detta torde icke heller vara fallet att döma av de tillämpade beräkningsmetoderna, tyda dessa värden på ett icke oväsentligt högre produk-

tionsvärde än som ovan angivits. I dessa kalkyler har det ansetts rimligt att utgå från byggnadsråvarorna samt antaga att värdet av dessa motsvarar i genomsnitt 55 procent av totala byggnadskostnaden. Eftersom hänsyn icke tagits till förekommande lagerhållning, kan detta innebära, att produktionsgrenens bruttovärde för i synnerhet år 1939 blivit för högt beräknat.

Transportväsen. Bruttovärdet för de olika slag av transportverksamhet som upptagits under denna produktionsgren framgår av tab. 10. Med bortseende från en del smärre lokala och interlokala trafikmedel är redovisningen av den yrkesmässiga trafiken fullständig vad gäller den del av verksamheten som berör konsumtiva ändamål. I fråga om transporter för produktiva ändamål innefattar bruttovärdet icke en del betydande grenar av yrkesmässigt respektive med produktionsföretag förbundet transportarbete. Den ojämförligt viktigaste verksamheten, för vilken bruttovärdet icke uppskattats, utgöres av lastautomobiltrafik i egen eller annan produktionsgrens regi. Dylika utelämnade produktiva transporttjänster ha m. a. o. inkluderats i nettovärdet för de näringsgrenar som tagit ifrågavarande tjänster i anspråk.

Tab. 10. Transportväsendets bruttovärde. Miljoner kronor.

	1936	1937	1938	1939
Sjöfart: utrikes	270.1	338.1	317.5	384.4
inrikes	40.8	43.2	44.4	55.1
Järnvägar: statens	209.4	237.8	248.3	280.0
enskilda	121.2	131.8	124.7	139.4
Post	89.0	92.6	98.4	103.3
Telegraf och telefon	121.8	131.2	139.8	153.5
Spårvägar	37.6	38.6	39.6	41.6
Busstrafik	49.0	56.0	63.0	70.0
Droskbiltrafik	70.0	70.0	70.0	70.0
Stuveriarbete	35.0	42.9	40.7	49.4
Summa	**1,043.9**	**1,182.2**	**1,186.4**	**1,346.7**

Med avseende på sjöfart, järnvägar, post, telegraf och telefon samt spårvägar grundar sig beräkningen av bruttovärdet årligen på officiell statistik. Huvudparten av de medräknade transporttjänsternas värde är sålunda noga känt. Beträffande omnibus- och droskautomobiltrafiken saknas åter hållpunkter för en bedömning av inkomstutvecklingen under senare år.

Med utgångspunkt från i 1931 års företagsräkning meddelade uppgifter ha buss- och droskautomobiltrafikens bruttoinkomster kunnat uppskattas för år 1930. Att döma av inkomstutvecklingen för de med spårvägsdrift förenade bussföretagen ha bruttoinkomsterna år 1939 mera än fördubblats sedan 1930; under perioden har inkomststegringen varit förhållandevis jämn. Antalet registrerade bussar ha sedan 1930 stigit med inemot 100 procent. Utgår man ifrån antagandet, att inkomsten per buss varit i stort sett oförändrad, så kan den sammanlagda inkomsten för busstrafiken år 1939 uppskattas till i runt tal 70 miljoner kronor.

Antalet rättigheter för utövande av yrkesmässig droskautomobiltrafik i Stockholm, Göteborg och Malmö företer sedan början av 1930-talet en mindre nedgång. Ehuru det är möjligt att droskautomobiltrafiken i andra stadssamhällen och på landsbygden kan ha undergått en icke oväsentlig ökning sedan år 1930, har det dock här i brist på faktiska uppgifter räknats med en årligen konstant inkomst för denna verksamhetsgren.

Inkomsten av stuveriarbete, som tillfaller svenskar, har årligen antagits utgöra hälften av sjöfartsnäringens utgifter för lastning och lossning. Sistnämnda kostnader ha åter beräknats som 22.5 procent av rederiernas bruttoinkomster av godstrafik.

Uppskattningen av transportväsendets avdragsposter (tab. 9) grundar sig ifråga om järnvägar, post, telegraf och telefon på respektive styrelsers verksamhetsberättelser och kan således för dessa transportgrenar betraktas som tillfredsställande; reservation får dock göras för de enskilda järnvägarna, emedan utgiftsspecifikationen för dem i den allmänna järnvägsstatistiken är väl summarisk och därför nödvändiggjort approximativa beräkningar, delvis med stöd av för statens järnvägar gällande kostnadsrelationer. Det kan anmärkas, att kostnaderna för underhåll av byggnader och anläggningar till fullo upptagits såsom avdragspost, enär telegrafverkets och flertalet större järnvägars reparationsverkstäder redovisas i industristatistiken; för sådan verksamhet utbetalda arbetslöner ingå sålunda icke i respektive nettovärden.

Tab. 11. Transportväsendets avdragsposter. Miljoner kronor.

	1936	1937	1938	1939
Sjöfart: in- och utrikes	233.1	286.0	271.4	329.6
Järnvägar: statens	85.4	100.5	108.2	110.3
enskilda	43.2	48.7	46.0	50.0
Post	20.8	22.2	23.0	23.8
Telegraf och telefon	37.0	43.0	47.0	51.5
Spårvägar	13.2	13.5	13.9	14.6
Buss- och automobiltrafik	48.0	50.0	53.0	56.0
Summa	**480.7**	**563.9**	**562.5**	**635.8**

De övriga transportgrenarnas avdragsposter åter äro kalkylerade. Den relativa fördelningen av sjöfartsnäringens utgifter för olika ändamål har för år 1933 varit föremål för undersökning inom kommerskollegium (SOU 1936: 22). De kostnadsrelationer som då gällde ha för senare år i stort sett bibehållits, ehuru de i viss mån korrigerats med ledning av resultaten från en liknande ännu icke offentlig undersökning inom kommerskollegium avseende åren 1936 och 1937. På grund av den osäkerhet som vidlåder bedömningen av rederinäringens vinstutveckling åren 1936—1939 få avdragsposterna sägas vara ungefärliga. Spårvägs-, buss- och droskautomobiltrafikens kostnader (exkl. löner) ha bedömts med utgångspunkt från förhållandena inom några av de större spårvägsbolagen.

Inrikes handel. Denna näringsgren upptager icke handelsverksamheten i dess helhet utan blott den del därav som berör handeln med varor för omedelbar konsumtion ävensom varaktiga konsumtionsföremål, vilka äro avsedda för förbrukning inom landet, samt därjämte all varuexport. Den gjorda begränsningen av näringsgrenens område innebär, att värdet av all annan handelsverksamhet inräknats i andra ifrågakommande näringsgrenars brutto- och nettovärden.

Det möter emellertid betydande vanskligheter att söka uppskatta näringsgrenens bruttovärde, enär varornas värdestegring från produktions- till konsumtionsorten är känd endast för ett mindre antal produkter. Beträffande varor från jordbruk, skogsbruk och fiske samt produkter av livsmedelsindustrien har det synts rimligt att utgå ifrån en värdeökning med i genomsnitt 25 procent av varornas värde vid produktionsorten; procenttalet ifråga

har i viss mån bestämts med ledning av den relation som gäller för den konsumentkooperativa grenen av varudistributionen. Värdestegringen för övriga omedelbara konsumtionsvaror (kläder, skodon m. m.) samt varaktiga konsumtionskapitalföremål har godtyckligt antagits uppgå till 50 procent. Ifråga om produkter från hantverk och småindustri har värdeökningen icke satts högre än till 10 procent.

I tab. 12 upptagna indirekta skatter å handelsomsättningen utgöras av rusdrycksförsäljningsmedel, omsättningsskatt å vin, maltdrycksskatt samt skatt å läskedrycker; skatt å tobaksvaror ingår däremot icke, emedan industristatistiken redovisar priskurantpriset å dessa varor.

Värdet av redovisade exporterade handelstjänster motsvaras av differensen mellan för respektive år oreducerade och reducerade exportvärden.

Avdragsposterna för den inrikes handeln ha årligen antagits uppgå till 15 procent av bruttovärdet. Bland viktigare utgiftsposter må nämnas kostnader för transport, inköp av förbrukningsartiklar samt underhåll av butiks- och lagerlokaler.

Tab. 12. Inrikes handel. Miljoner kronor.

	1936	1937	1938	1939
Varor från jordbruk, skogsbruk etc.	177.8	191.2	196.8	209.2
» » livsmedelsindustrien	277.0	302.2	333.0	369.1
» » övrig egentlig industri	808.8	934.3	951.4	1,025.0
» » hantverk och småindustri	90.1	107.8	110.5	119.1
Inalles	1,353.7	1,535.5	1,591.7	1,722.4
Indirekta skatter å handelsomsättningen	122.4	131.5	139.6	182.3
Exporterade handelstjänster	151.4	200.0	184.3	188.9
Summa bruttovärde	1,627.5	1,867.0	1,915.6	2,093.6
Avdragsposter	278.8	330.3	331.0	352.8
Summa nettovärde	1,348.7	1,536.7	1,584.6	1,740.8

Bank- och försäkringsverksamhet. Produktionsgrenen representeras av privatbankerna, sparbankerna samt enskilda försäkringsföretag. Utelämnade rörelsegrenar äro i sammanhanget av underordnad betydelse.

Bruttovärdet för näringsgrenen motsvarar summan av respektive företags utgifter för förvaltningsändamål, hyror, skatter m. m. Ifrågavarande utgifter ha erhållits från de olika rörelsegrenarnas officiella berättelser. Redovisade utgifter för avskrivningar å aktier, obligationer och fordringar ingå icke i bruttovärdet.

Avdragsposterna utgöras av bankbolagens och sparbankernas redovisade »övriga omkostnader» samt 25 procent av försäkringsbolagens förvaltningskostnader.

Hotell- och restaurangrörelse, husligt arbete, fria yrken. För år 1930 ha dessa verksamhetsgrenars produktionsvärden kunnat relativt nöjaktigt uppskattas till i ordning 150, 160 och 150 miljoner kronor; till grund för dessa beräkningar ha lagts 1930 års folkräkning samt 1931 års företagsräkning. För senare år saknas dock hållpunkter för en bedömning av inkomstutvecklingen inom ifrågavarande rörelsegrenar. På grund därav ha 1930 års uppskattade produktionsvärden fått gälla oförändrade.

Nyttjande av bostäder. Uppskattningen av nyttjandevärdet av bostadskapitalet har skett efter samma linjer som i tidigare nationalinkomstkalkyler. Det totalt nyttjade bostadsbeståndet, uttryckt i antal eldstäder, har beräknats med ledning av tillgängliga uppgifter rörande boendetätheten (antal boende per 100 eldstäder) inom olika ortsgrupper såsom städer, jordbrukslandsbygd och övrig landsbygd. Boendetäthetstalen ha fastställts med ledning av uppgifter från 1933 års allmänna bostadsräkning samt preliminära uppgifter från en inom socialstyrelsen pågående bostadsräkning, avseende år 1939. Enligt den tidigare nationalinkomstberäkningen (SOU 1936: 18) uppskattades nyttjandevärdet år 1933 till 775 miljoner kronor och för år 1934 till 783 miljoner kronor. Enligt föreliggande kalkyl har motsvarande värde för år 1936 beräknats uppgå till 875 miljoner kronor. Den relativt betydande nivåhöjningen står väsentligen i samband med den sänkning av boendetätheten, som att döma av ovan åberopat material ägt rum sedan 1933; den tidigare kalkylen grundar sig genomgående på högre boendetäthetstal. Under perioden 1936—1939 har hyrespriset per eldstad undergått endast obetydliga förändringar.

Tab. 13. Statlig förvaltning. Miljoner kronor.

	1936	1937	1938	1939
Löner, pensioner, arvoden	263.4	268.9	293.6	437.3
Varor och tjänster	99.8	116.0	141.7	201.9
Underhåll av fastighet	0.5	0.5	1.1	1.6
Hyresvärdet av kronans fastigheter	12.7	13.0	13.8	14.9
Anskaffning och underhåll av materiel och lager	19.7	12.7	32.5	386.0
Summa bruttovärde	**396.1**	**411.1**	**482.7**	**1,041.7**
Avdragsposter	120.0	129.2	175.3	589.5
Summa nettovärde	276.1	281.9	307.4	452.2

Tab. 14. Kommunal förvaltning. Miljoner kronor.

	1936	1937	1938	1939
Löner, pensioner, arvoden o. d.				
Lands- och stadskommuner	278.4	295.2	310.0	325.5
Municipalsamhällen	0.8	0.9	1.0	1.0
Landsting	25.2	27.4	32.7	34.3
Summa	**304.4**	**323.5**	**343.7**	**360.8**
Varor och tjänster.				
Lands- och stadskommuner	50.1	55.5	60.3	63.3
Municipalsamhällen	0.7	0.7	0.9	0.9
Landsting	15.4	17.7	19.8	20.8
Summa	**66.2**	**73.9**	**81.0**	**85.0**
Underhåll av fastighet.				
Lands- och stadskommuner	32.5	37.7	38.8	40.7
Municipalsamhällen	0.5	0.6	0.6	0.6
Landsting	2.5	3.1	3.7	3.9
Summa	**35.5**	**41.4**	**43.1**	**45.2**
Summa bruttovärde	**406.1**	**438.8**	**467.8**	**491.0**
Avdragsposter	101.7	115.3	124.1	130.2
Summa nettovärde	304.4	323.5	343.7	360.8

Bostadsfastigheternas underhållskostnader och avskrivningar, vilka tillsammantagna bilda produktionsgrenens avdragsposter, ha godtyckligt fastställts till 20 respektive 10 procent av det beräknade nyttjandevärdet.

Offentlig förvaltning. Den statliga och kommunala förvaltningens bruttovärde har liksom i tidigare nationalinkomstuppskattningar antagits motsvara summan av dessa förvaltningsgrenars utgifter för löner, pensioner och arvoden, omkostnader, underhåll av fastighet samt i fråga om statlig förvaltning därjämte beräknat hyresvärde av kronans fastigheter. De offentliga utgifterna för affärsverksamhet i egen regi, byggnads- och anläggningsverksamhet, understöd åt enskild näringsverksamhet och åt arbetslösa m. m. ha icke inräknats i bruttovärdet. Källmaterialet utgöres av den statliga budgetredovisningen samt den kommunala finansstatistiken.

Nettovärdet utgöres av löner, pensioner och arvoden samt i fråga om statlig förvaltning därjämte hyresvärdet av kronans fastigheter. Summan av övriga poster bildar näringsgrenens avdragsposter.

Tab. A. Den inhemska produktionens fördelning efter användningssätt. Miljoner kronor.

	1936	1937	1938	1939
Jordbruk, trädgårdsodling, fiske.				
Jordbruksråvaror	0.9	0.4	0.2	0.3
Industriråvaror	460.2	518.8	570.7	627.3
Konsumtionsvaror	764.1	813.8	814.6	849.5
Inalles	**1,225.2**	**1,333.0**	**1,385.5**	**1,477.1**
Skogsbruk.				
Industriråvaror	1.9	6.6	8.5	4.7
Byggnadsråvaror	5.1	6.4	7.0	8.6
Konsumtionsvaror	69.0	75.8	80.3	82.7
Inalles	**76.0**	**88.8**	**95.8**	**96.0**
Industri och hantverk.				
Jordbruksråvaror	106.8	120.9	124.0	126.5
Industriråvaror	2,077.3	2,631.1	2,612.9	2,724.3
Byggnadsråvaror	766.5	952.0	940.6	1,080.4
Övriga råvaror	193.4	235.5	215.4	284.3
Konsumtionsvaror	2,816.3	3,175.5	3,325.2	3,586.6
Summa förbrukningsvaror	**5,960.3**	**7,115.0**	**7,218.1**	**7,802.1**
Jordbrukskapitalvaror	78.3	97.1	101.2	134.7
Industrikapitalvaror	294.9	359.7	378.6	446.0
Övriga kapitalvaror	293.0	378.7	450.1	466.0
Konsumtionskapitalvaror	496.2	585.5	636.0	631.5
Summa varaktiga kapitalvaror	**1,162.4**	**1,421.0**	**1,565.9**	**1,678.2**
Summa industri och hantverk	**7,122.7**	**8,536.0**	**8,784.0**	**9,480.3**
Summa total	**8,423.9**	**9,957.8**	**10,265.3**	**11,053.4**

Tab. B. Importvarornas fördelning efter användningssätt. Miljoner kronor.

	1936	1937	1938	1939
Produkter av jordbruk, trädgårdsodling och fiske.				
Jordbruksråvaror	17.6	26.9	26.1	18.9
Industriråvaror	206.3	250.6	223.2	246.3
Konsumtionsvaror	108.6	115.7	129.3	135.5
Inalles	**332.5**	**393.2**	**378.6**	**400.7**
Produkter av skogsbruk.				
Byggnadsråvaror	3.2	1.8	1.6	1.3
Industriråvaror	12.3	9.5	8.4	7.2
Inalles	**15.5**	**11.3**	**10.0**	**8.5**
Produkter av industri och hantverk.				
Jordbruksråvaror	53.1	71.6	78.2	80.0
Industriråvaror	678.2	928.7	860.5	1,098.5
Byggnadsråvaror	65.1	85.4	82.2	108.6
Övriga råvaror	62.6	80.5	88.2	110.1
Konsumtionsvaror	316.1	388.7	376.7	481.2
Summa förbrukningsvaror	**1,175.1**	**1,554.9**	**1,485.8**	**1,878.4**
Jordbrukskapitalvaror	10.1	16.9	20.1	24.3
Industrikapitalvaror	99.6	127.8	138.9	154.2
Övriga kapitalvaror	46.0	60.9	91.4	95.2
Konsumtionskapitalvaror	113.7	148.2	153.9	169.0
Summa varaktiga kapitalvaror	**269.4**	**353.8**	**404.3**	**442.7**
Summa industri och hantverk	**1,444.5**	**1,908.7**	**1,890.1**	**2,321.1**
Samtliga importvaror	**1,792.5**	**2,313.2**	**2,278.7**	**2,730.3**

Tab. C. Exportvarornas fördelning efter användningssätt. Miljoner kronor.

	1936	1937	1938	1939
Produkter av jordbruk, trädgårdsodling och fiske.				
Jordbruksråvaror	10.8	11.4	9.5	9.4
Industriråvaror	20.7	15.7	17.6	13.2
Konsumtionsvaror	13.3	15.8	17.7	19.1
Inalles	**44.8**	**42.9**	**44.8**	**41.7**
Produkter av skogsbruk.				
Byggnadsråvaror	5.6	7.1	7.7	9.5
Industriråvaror	2.1	7.4	9.5	5.4
Inalles	**7.7**	**14.5**	**17.2**	**14.9**
Produkter av industri och hantverk.				
Jordbruksråvaror	14.8	15.0	15.6	11.1
Industriråvaror	835.5	1,125.5	1,042.8	1,035.6
Byggnadsråvaror	214.5	279.1	213.8	233.9
Övriga råvaror	78.4	105.5	75.5	106.0
Konsumtionsvaror	96.5	113.6	124.3	124.8
Summa förbrukningsvaror	**1,239.7**	**1,638.7**	**1,472.0**	**1,511.4**
Jordbrukskapitalvaror	14.2	17.9	17.2	19.0
Industrikapitalvaror	100.6	131.6	129.7	132.3
Övriga kapitalvaror	75.4	110.0	117.2	126.7
Konsumtionskapitalvaror	31.9	44.7	45.0	43.1
Summa varaktiga kapitalvaror	**222.1**	**304.2**	**309.1**	**321.1**
Summa industri och hantverk	**1,461.8**	**1,942.9**	**1,781.1**	**1,832.5**
Samtliga exportvaror	**1,514.3**	**2,000.3**	**1,843.1**	**1,889.1**

Tab. D. Den inhemska förbrukningen av jordbruks- etc., skogs- och industriprodukter: produktion + import − export (reducerad med 10 procent). Miljoner kronor.

	1936	1937	1938	1939
Jordbruk, trädgårdsodling, fiske.				
Jordbruksråvaror	8.8	17.0	17.8	10.7
Industriråvaror	647.9	755.3	778.1	861.7
Konsumtionsvaror	860.7	915.3	928.0	967.8
Inalles	**1,517.4**	**1,687.6**	**1,723.9**	**1,840.2**
Skogsbruk.				
Industriråvaror	12.3	9.4	8.4	7.0
Byggnadsråvaror	3.3	1.8	1.7	1.4
Konsumtionsvaror	69.0	75.8	80.3	82.7
Inalles	**84.6**	**87.0**	**90.4**	**91.1**
Industri och hantverk.				
Jordbruksråvaror	146.6	179.0	188.2	196.5
Industriråvaror	2,003.6	2,546.9	2,534.9	2,890.8
Byggnadsråvaror	638.5	786.2	830.4	978.5
Övriga råvaror	185.4	221.1	235.7	299.0
Konsumtionsvaror	3,045.5	3,462.0	3,590.0	3,955.5
Summa förbrukningsvaror	**6,019.6**	**7,195.2**	**7,379.2**	**8,320.3**
Jordbrukskapitalvaror	75.6	97.9	105.8	141.9
Industrikapitalvaror	304.0	369.1	400.8	481.1
Övriga kapitalvaror	271.1	340.6	436.0	447.2
Konsumtionskapitalvaror	581.2	693.5	794.4	761.7
Summa varaktiga kapitalvaror	**1,231.9**	**1,501.1**	**1,692.0**	**1,831.9**
Summa industri och hantverk	**7,251.5**	**8,696.3**	**9,071.2**	**10,152.2**
Summa total	**8,853.5**	**10,470.9**	**10,885.5**	**12,083.5**

417018. Stockholm, Isaac Marcus Boktryckeri-Aktiebolag, 1941.

Bilaga till

1941 års statsverksproposition.

Utgifter å driftbudgeten.

För flera huvudtitlar gemensamma frågor.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 3 januari 1941.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ, ROSANDER.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, föredrager vissa för flera huvudtitlar gemensamma frågor och anför därvid:

1. Besparingsarbetet.

Till följd av krisförhållandena har det blivit nödvändigt att i möjligaste mån inskränka statens utgifter för civila ändamål. Särskilda åtgärder i denna riktning vidtogos redan vid 1939 års urtima riksdag, då en översyn av den för budgetåret 1939/40 gällande riksstaten företogs. I huvudsaklig överensstämmelse med förslag i propositionen nr 79 till urtima riksdagen genomfördes större eller mindre begränsningar i dispositionen av olika anslag å driftbudgeten och kapitalbudgeten för nämnda budgetår samt av vissa fonderade medel. En avsevärd inskränkning av utrymmet för besparingsåtgärderna föranleddes emellertid av den omständigheten, att riksstaten vid besparingsaktionens inledande redan varit i kraft under några månaders tid, varunder anslagen stått till vederbörandes disposition. Den statliga förvaltningsapparaten blev icke i detta sammanhang föremål för några mera väsentliga besparingsåtgärder; företrädesvis begränsades vissa utgifts-

poster å omkostnadsanslagen, såsom reseersättningar, publikationstryck och materielanskaffning. Den genom de vidtagna åtgärderna vunna besparingen beräknades i propositionen för driftbudgetens del uppgå till omkring 18 miljoner kronor.

Besparingsarbetet fullföljdes i 1940 års statsverksproposition med avseende å riksstaten för 1940/41. Som allmän regel gällde därvid, att några anslag icke upptogos för nya ändamål eller för utvidgning av redan tillgodosedda ändamål. En konsekvens härav blev, att löneregleringsarbetet med visst undantag avbröts. Förslag om nyinrättande av tjänster eller om förbättrad löneställning tillstyrktes i statsverkspropositionen endast om alldeles särskilda skäl förelågo. Å avlöningsanslagen räknades med vissa besparingar genom begränsningar i vikariatsförordnanden samt i nyanställning av personal. Myndigheternas omkostnadsanslag blevo i allmänhet nedsatta, vilket närmast innebar en begränsning av tjänsteresorna samt av utgifterna för expenser och publikationstryck. Jämväl anslagen för inventariers underhåll och vård, bibliotek, samlingar och dylikt ansågos böra tillfälligtvis begränsas. Anslag till nya statliga byggen för civila ändamål och till bidrag till enskild byggnadsverksamhet upptogos endast undantagsvis. Anslagen till underhålls- och reparationsarbeten beskuros. Anslagen till resestipendier och kurser blevo i stor utsträckning uteslutna och i övrigt upptagna med väsentligt reducerade belopp. Anslag till föreningar för främjande av skilda ändamål reducerades. Kommittéanslagen upptogos med nedsatta belopp.

Bland utfärdade besparingsföreskrifter av allmännare innebörd må först nämnas de i cirkulär den 1 december 1939 (nr 841) lämnade anvisningarna rörande begränsning av omkostnader samt det samma dag utfärdade cirkuläret (nr 842) angående besparingsåtgärder inom folkskoleväsendet. Föreskrifter angående begränsning av vikariatsförordnanden m. m. meddelades i cirkulär den 4 januari 1940 (nr 37). Med anledning av 1940 års lagtima riksdags beslut (riksd. skr. 1940:216) utfärdades den 24 maj 1940 kungörelse (nr 414)angående vissa särskilda besparingsåtgärder inom folkskoleväsendet. Vidare utfärdades i anslutning till riksdagens beslut (riksd. skr. 1940: 158) cirkulär den 31 maj 1940 (nr 421) angående vidgad tillämpning av gällande bestämmelser om anstånd för viss civil personal med avsked ur tjänst efter uppnådd pensionsålder. Den nedsättning av arbetstiden, som under sommarmånaderna instruktionsenligt kunnat medges inom olika verk, inskränktes för sommaren 1940 genom cirkulär den 31 maj 1940 (nr 397).

Vissa riktlinjer för det fortsatta besparingsarbetet fastställdes sedermera genom Kungl. Maj:ts beslut den 21 juni 1940. Därvid togs i första rummet sikte på möjligheten av en inskränkning av den statliga förvaltningsverksamheten. Sålunda ansågs önskvärt att utreda förutsättningarna för en krisadministration med en i förhållande till den normala förvaltningsorganisationen väsentligt begränsad omfattning. Åtgärder av denna syftning skulle planläggas inom statsdepartementen med stöd av utredningar verkställda av respektive verksledningar. För åvägabringande av lämplig samverkan mellan

departementen och verksmyndigheterna skulle preliminära utredningsresultat under hand meddelas departementen. Det var avsett, att dessas behandling av besparingsfrågorna skulle ske under medverkan av inom finansdepartementet tillkallade sakkunniga.

Besparingsarbetet skulle följa två huvudlinjer. Å ena sidan skulle övervägas en begränsning av förvaltningsarbetet genom nedläggande av arbetsuppgifter, som icke vore oundgängliga. Å andra sidan skulle beträffande de förvaltningsuppgifter, som måste bibehållas, eftersträvas förenkling och effektivisering i handläggningen.

I anslutning till Kungl. Maj:ts förenämnda beslut riktades till ledningarna för olika verk och myndigheter under hand en anmodan att med beaktande av de godkända riktlinjerna verkställa utredningar i förevarande hänseenden. Sedermera ingåvos till de olika departementen under hand redogörelser för resultaten av verkens undersökningar. Dessa ha i vissa fall föranlett omedelbara besparingsåtgärder. I övrigt ha de beaktats vid prövningen av verkens anslagsäskanden.

Jämsides med det sålunda organiserade besparingsarbetet fullföljdes eller igångsattes vissa specialundersökningar i besparings- och rationaliseringsfrågor genom särskilda organ. Av de ifrågavarande organen ha folkskolans besparingssakkunniga under sin hittillsvarande verksamhet förebragt utredningar, som lett till omedelbara besparingsåtgärder; ytterligare resultat av verksamheten framläggas etappvis. Jämväl 1940 års civila byggnadsutredning redovisar successiva besparingsresultat, vilka beaktas vid utförandet av föreliggande byggnadsplaner. Vissa allmänna förvaltningsfrågor, som nära sammanhänga med besparingssträvandena, utredas av 1940 års arkivsakkunniga och av sakkunniga angående effektivisering av finansstatistiken. Även inom särskilda förvaltningsgrenar äro utredningar igångsatta. Sålunda har en sakkunnig att, väsentligen i rationaliseringssyfte, undersöka vissa arbetsförhållanden vid länsstyrelserna. Bland övriga hithörande utredningar må nämnas utredningar angående rationalisering inom fångvården samt tvångsarbets- och alkoholistanstalterna ävensom en utredning angående arbetsuppgifter för viss tullpersonal under krisförhållanden. Beträffande sistnämnda utredning må hänvisas till föreliggande handlingar, vilka torde få tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott.

Beträffande krisförvaltningen och försvarsväsendet fortgår ett organisations- och rationaliseringsarbete efter olika linjer. De på området verksamma organen äro statens krisrevision samt statens ammunitions- och verkstadsnämnder, 1940 års militära byggnadsutredning samt sakkunniga angående organisationen av den centrala militära förvaltningstjänsten. I anslutning till de resultat, som vunnits, ha åtgärder i kostnadsbegränsande syfte vidtagits.

De underhandsutredningar, som enligt vad i det föregående nämnts företogos under medverkan från olika verk och myndigheter, visade, att besparingsarbetet måste inriktas på längre sikt, om mera väsentliga resultat skulle

kunna vinnas. Förutsättningar ansågos vidare föreligga för en utsträckning av arbetet till kommunikationsverken och andra verk, där mera specialiserade utredningar kunde komma i fråga, samt till den statliga bidrags- och understödsverksamheten. Sedan frågan om de lämpliga formerna för det fortsatta arbetet med stöd av de vunna erfarenheterna varit föremål för övervägande, fastställdes genom Kungl. Maj:ts beslut den 22 november 1940 grunderna för en utvidgad organisation för granskningen av statsutgifterna. Därvid bemyndigades chefen för finansdepartementet att tillsätta en särskild beredning inom departementet för handläggning i vissa hänseenden av besparingsarbetet. Beredningen tillsattes den 30 november 1940. I densamma ingå representanter såväl för riksdagen och statsförvaltningen som för ekonomisk och organisatorisk sakkunskap inom det enskilda näringslivet. Ur direktiven för beredningen må följande anföras.

Vad angår den civila statsförvaltningen, torde man för vissa grenar av denna liksom även för organisatoriska spörsmål av vidare innebörd böra lita till specialutredningar. Så torde alltså böra ske bland annat för kommunikationsverkens och därmed likartade myndigheters del, i den mån särskilda besparingsåtgärder där anses böra ifrågakomma. Jämväl kan övervägas att åt särskilda utredningsmän uppdraga att verkställa undersökningar av sådana olika sidor av statsverksamhetens organisation som arbetsfördelningen i vissa ärenden mellan olika verk, kontors- och kansliarbetets rationalisering, begränsning i bearbetningen av statistiskt material och i publiceringen av bearbetningsresultaten, begränsning av statliga publikationer i övrigt, utformningen av det statliga revisionsväsendet samt planläggningen av de statliga inköpen.

Prövningen av den statliga bidrags- och understödsverksamheten har olika sidor. I första hand möter här ett politiskt problem. Verksamheten kan dock även bedömas med utgångspunkt i rationaliseringsöverväganden; frågan gäller då närmast om verksamhetens administration är tillfredsställande ur effektivitetssynpunkt. Det torde vara vanskligt att fullständigt hålla isär de olika sidor av spörsmålet som här berörts. Det synes därför lämpligt, att frågan om bidrags- och understödsverksamhetens utformning upptages till enhetligt övervägande inom en särskild beredning med förutsättningar att ingå på en prövning även av dess politiska innebörd. På denna beredning bör ankomma att föranstalta om de utredningar, som synas motiverade ur rationaliseringssynpunkt. Klarläggandet av betydelsen av de olika inskränkningar i verksamheten, som kunna komma att föreslås, torde däremot böra ske inom själva beredningen.

Den omfattande utredningsverksamhet, vars huvudlinjer här angivits, måste, om åsyftat resultat skall kunna vinnas, erhålla en enhetlig ledning och ytterst sammanhållas av ett organ. Såsom ett sådant organ torde den nyss förordade beredningen kunna tjänstgöra. Om så blir fallet, skulle alltså på beredningen ankomma den direkta prövningen av föreliggande frågor angående bidrags- och understödsverksamheten samt därjämte att taga initiativ till de olika specialutredningar, till vilka den finner anledning, att i samråd med vederbörande departement meddela direktiv för dessa utredningar, att granska de resultat, till vilka de leda, samt att framlägga förslag till de besparingsåtgärder, som med stöd av specialutredningarna eller eljest finnas påkallade. Vid planläggningen och genomförandet av arbetet skall beredningen äga att förutsättningslöst och från grunden pröva möjligheten av besparingar i den civila statsverksamheten. Ett önskemål är, att det ge-

nom beredningens försorg klarlägges, huru de statliga utgifterna fördelas på olika ändamål och vilka konsekvenser som följa av begränsningar i medelstilldelningen till de särskilda verksamhetsgrenarna.

Beredningen har enligt direktiven att åvägabringa samarbete med de övriga organ, som syssla med besparingsuppgifter.

Såsom av det anförda framgår, utgör besparingsarbetet icke endast ett led i årets budgetbehandling utan är det avsett att bedrivas på längre sikt. De besparingsåtgärder, som under arbetets gång finnas möjliga, förutsättas komma till omedelbart genomförande, oavsett huruvida de tagits i beräkning vid bestämmandet av respektive anslag eller icke. Emellertid ha åtskilliga anslag med hänsyn till pågående särskilda undersökningar upptagits i riksstatsförslaget med endast beräknade belopp. Så är exempelvis fallet med anslagen till fångvårdsanstalterna, vissa anslag till tvångsarbets- och alkoholistanstalter, anslagen till tullverket, till karolinska sjukhuset och till serafimerlasarettet samt till åtgärder mot tuberkulos hos nötkreaturen och till bidrag till jorddelningsförrättningar.

Vad angår besparingsfrågornas inverkan på avlöningsanslagen i riksstatsförslaget, må erinras, att 1940 års lagtima riksdag (skr. nr 437) för innevarande budgetår bemyndigat Kungl. Maj:t att meddela vissa särskilda avlöningsföreskrifter i händelse förhållandena skulle påkalla genomförande av en krisadministration med väsentlig nedskärning av den civila förvaltningsapparaten. Frågan om förslag till riksdagen angående en förlängning av bemyndigandet torde framdeles få underställas Kungl. Maj:t. Några med krisadministration sammanhängande besparingar i avlöningskostnaderna ha icke ansetts böra beräknas i riksstatsförslaget.

Om man bortser från förhållandena vid införandet av krisadministration, bli besparingarna i personalkostnader beroende icke blott på möjligheten att inskränka och rationalisera förvaltningsarbetet utan även på i vad mån anställnings- och avlöningsvillkoren medge en inbesparing av lönerna till den arbetskraft, som kan undvaras. I sistnämnda avseende torde man få göra skillnad mellan å ena sidan ordinarie och extra ordinarie tjänstemän, med vilka böra likställas innehavare av fastare arvodesbefattningar, samt å andra sidan extra och därmed jämförlig personal. Endast beträffande den senare personalgruppen har man i nuvarande läge ansett sig böra räkna med omedelbart entledigande av övertalig arbetskraft. Vad åter angår den fastare anställda personalen, ha de besparingar, som ansetts kunna beräknas i budgetförslaget, fått bli beroende på vakanser och tjänstledigheter med löneavdrag.

Beträffande åtskilliga förvaltningsgrenar ha under budgetarbetet gjorts undersökningar i fråga om beräknade vakanser under innevarande och nästa budgetår å ordinarie och extra ordinarie befattningar jämte fastare arvodesbefattningar samt om behovet av befattningarnas återbesättande. I annat sammanhang denna dag framlägger jag förslag till bestämmelser angående restriktioner i fråga om återbesättande av ledigblivande dylika befattningar

inom civilförvaltningen. De vakanssättningar, som här avses, skola komma till stånd endast då befattningarna kunna helt undvaras, tills vidare eller under någon tid framåt. Syftet är således icke att låta ledigblivande befattningar uppehållas medelst förordnande annat än möjligen den begränsade tid som erfordras för vakansfrågans utredning.

De befattningar, som vid budgetbehandlingen beräknats kunna vakanssättas, ha likväl fått kvarstå i personalförteckningarna, i den mån fråga endast varit om en av det finansiella läget betingad temporär vakanssättning. Däremot ha de avlöningsbelopp, som inbesparas genom vakanssättningen, utelämnats vid anslagsberäkningen, vare sig i det särskilda fallet fråga varit om en omedelbart beräknad vakans eller om en vakans, som beräknats uppkomma i och med återbesättandet av en ledigblivande befattning, vilken ansetts ej kunna undvaras. För den händelse man vid anslagsberäkningen beträffande en viss vakans icke kunnat formellt fastslå, att den kommer att inträffa och att befattningen skall lämnas obesatt, har principiellt hinder ansetts likväl ej möta att frånräkna avlöning vid befattningen i anslagsberäkningen, i den mån det kunnat hållas för sannolikt, att avlöningen ej skulle komma att utgå.

Redan förut har nämnts, att restriktioner genomförts i fråga om förordnande av ersättare under tjänstledigheter. Sannolika tjänstledighetsavdrag ha beaktats vid anslagsberäkningen.

Vid budgetbehandlingen har företagits en översyn av de arvoden, som utgå av statsmedel för uppdrag såsom ledamot av nämnd, råd eller kommitté med administrativa uppgifter. Beträffande vissa av ifrågavarande arvoden har en begränsning ansetts böra vidtagas för att bringa dem i närmare anslutning till grunderna för ersättning enligt gällande kommittékungörelse.

Vad härefter angår myndigheternas omkostnadsanslag, har den omständigheten, att dessa redan för det löpande budgetåret underkastats avsevärda begränsningar, i förening med prisstegringen medfört, att de ytterligare besparingar, som kunnat åstadkommas i budgetförslaget, blivit jämförelsevis obetydliga. Företrädesvis avse dessa ytterligare besparingar sådana poster som publikationstryck och materielanskaffning.

Frågorna om anslag till byggnader, till bidrag till enskild byggnadsverksamhet samt till underhåll och reparationer å byggnader ha, såsom i annat sammanhang närmare beröres, med hänsyn till förhållandena på arbetsmarknaden måst behandlas efter mindre restriktiva principer.

Beträffande övriga anslagsgrupper innebär riksstatsförslaget däremot ett fullföljande och i flera fall en skärpning av de inskränkningar i fråga om medelsanvisningen, som kännetecknа den löpande budgeten. Bland de utgiftsposter, som blivit föremål för ytterligare nedskärning, märkas främst bidrag till olika slag av icke-statlig verksamhet, avsedda att tillgodose sådana behov som få anses mindre aktuella i jämförelse med kraven på statens insatser för försvarsberedskap och folkförsörjning.

2. Anslag till anläggningsarbeten.

I anslutning till föregående översikt över besparingsarbetet torde jag i detta sammanhang få redogöra för de principer, som varit bestämmande vid äskandet under de olika huvudtitlarna och å kapitalbudgeten av anslag till anläggningsarbeten. Det ekonomiska lägets utveckling har motiverat en i viss mån annan behandling av dessa anslag än av de övriga, vilket emellertid mindre kommer till synes i riksstatsförslaget för nästa budgetår än i det i annat sammanhang denna dag anmälda förslaget till en tilläggsstat II till årets riksstat.

I propositionen nr 1 till 1940 års urtima riksdag lämnades en översikt över den ekonomiska politikens uppgifter i nuvarande läge, avsedd att ge en sammanfattande bild av de risker i olika hänseenden, som den ekonomiska utvecklingen rymde, och av de problem inför vilka dessa ställde statsmakterna och näringslivet.

Om de risker för en utveckling mot depression, som vid tidpunkten för propositionens framläggande syntes föreligga, skulle aktualiseras, ansågs det främsta målet för den ekonomiska politiken bliva att tillse, att den outnyttjade arbetskraften och det outnyttjade kapitalet så snabbt som möjligt komme till användning, i första hand för att täcka förlusten av importvaror och nedgången i sådan hemmamarknadsproduktion som arbetat med råvaror och halvfabrikat, på vilka det blivit brist.

Med hänsyn till arbetslöshetspolitikens utformning angavs det sålunda uppställda kravet betyda, att sysselsättning borde beredas arbetarna från den nedlagda eller inskränkta produktionen i första hand genom överföring till ny produktiv verksamhet, inriktad på omedelbara konsumtionsbehov. Då det vore ovisst, om arbeten som snabbt skänkte ökade konsumtionsmöjligheter kunde taga all friställd arbetskraft i anspråk, ansågs det dock kunna bli nödvändigt att utsträcka arbetsprogrammet till att omfatta även mera varaktiga nyttigheter som bidroge till en förbättring av våra försörjningsmöjligheter.

I syfte att skapa ett underlag för en arbetspolitik efter angivna linjer hade vissa utredningar igångsatts redan före avgivandet av nämnda proposition. Sålunda hade industrikommissionen påbörjat utredningar angående den maskinutrustning, som vid fortsatt avspärrning kunde komma att friställas, samt av möjligheterna att utnyttja denna utrustning för andra ändamål. Undersökningarna härav såväl som av möjligheterna att få fram ersättningsindustrier ha av kommissionen fullföljts i nära samarbete med industriförbundet. Till ledning för arbetet ha även verkställts vissa undersökningar av utvecklingen av varuförsörjningen och hotande brister i denna.

I åtskilliga fall ha med stöd av de resultat, som vunnits vid nämnda utredningar, åtgärder kunnat vidtagas till främjande av viss ersättningsproduktion. Någon allmän plan har likväl icke framlagts och icke heller ha ännu

förslag utformats till generellt verkande åtgärder. I detta sammanhang må dock erinras om den fullmakt, som 1940 års urtima riksdag givit Kungl. Maj:t, att till främjande av samhällsviktig produktion medgiva eftergifter i fråga om krigskonjunkturskatten.

Att produktionspolitiken hittills blott i begränsad utsträckning fullföljts efter de riktlinjer, som antyddes i propositionen nr 1 till 1940 års urtima riksdag, har sin väsentliga förklaring i svårigheten att snabbt vinna resultat på de hos oss oprövade områden, som måste beträdas, men står även i visst samband med att utvecklingen av den industriella anläggningsverksamheten och sysselsättningen blivit gynnsammare än väntat. En undersökning, som verkställts genom industriens utredningsinstitut, har sålunda givit vid handen, att industriens investeringar under år 1940 legat c:a 9 procent över 1939 års nivå och att man även under år 1941 kan hoppas på industriinvesteringar av större omfattning än år 1939 under förutsättning att produktionen erhåller visst stöd. Drygt tiondelen av de för år 1941 planerade investeringarna avse upptagandet av ny produktion oberoende av särskilda stödåtgärder. Även bland de investeringar som kunna väntas komma till stånd under förutsättning av visst stöd — tillsammans närmare fjärdedelen av samtliga de planerade arbetena — torde åtskilliga avse ny tillverkning. De anförda uppgifterna ge vid handen, ej endast att investeringsverksamheten inom industrien kan väntas bli väl hävdad med åtföljande gynnsamma konsekvenser ur sysselsättningssynpunkt utan även att en industriell omställning efter de nya behov, som framträtt under avspärrningen, är att vänta i icke ringa omfattning.

Om än den industriella anläggningsverksamheten alltså synes få ett gynnsamt förlopp, så har man likväl att räkna med att anläggningsverksamheten i dess helhet under år 1941 kommer att bli av starkt begränsad omfattning, om ej särskilda åtgärder vidtagas. Orsaken är den fortsatta stagnationen inom den egentliga husbyggnadsverksamheten. En närmare redogörelse för läget på detta område torde få lämnas i annat sammanhang. Här må blott nämnas, att byggnadsloven för bostadsbyggnader under det gångna året sjunkit till en nivå motsvarande föga mera än tiondelen av den nivå som uppnåddes året dessförinnan. Den allvarliga tillbakagång i det enskilda byggnadsinitiativet, för vilken nämnda förändring är ett uttryck, har icke kunnat förbigås vid bedömningen av framställningar om anslag till allmänna byggnadsändamål för fortsättningen av löpande budgetår eller på nästa års riksstat.

Det är å ena sidan givet, att det statsfinansiella läget och riskerna för en prisstegrande köpkraftsökning till följd av budgetunderskottet påkalla stor försiktighet vid beviljandet av medel till byggnadsföretag. Men å andra sidan måste en betydande arbetslöshet bland yrkesskolad arbetskraft på byggnadsmarknaden och tillgång till outnyttjad kapacitet inom produktionen av byggnadsmateriel betraktas såsom en ur flera synpunkter betänklig misshushållning med landets produktiva resurser. Vid en vägning av de statsfinansiella och penningpolitiska intressena mot de arbetslöshets- och produktions-

politiska synas de senare överväga, i den mån bostadsbrist kan konstateras; en ökad bostadsproduktion blir då ett sådant omedelbart bidrag till försörjningen som motväger den köpkraftsökning varmed produktionen är förbunden. Även andra byggnadsföretag som fylla ett ofrånkomligt behov kunna framstå såsom motiverade, vare sig de främja produktionen och därmed indirekt även konsumtionen eller ingå såsom ett nödvändigt led i statsverksamheten. Däremot kunna allvarliga finansiella och ekonomiska invändningar resas mot att man med åberopande av arbetslöshet och ledig maskinkapacitet utför byggnads- och anläggningsarbeten av en art som kan anses såsom samhälleligt improduktiv.

Med här angivna utgångspunkter har det ansetts riktigt att nu av riksdagen äska medel såväl för främjande av bostadsproduktionen som för olika statliga anläggningsarbeten, beträffande vilka ingen tvekan råder att de äro nödvändiga eller inom en snar framtid komma att bliva detta. Med viss modifikation för väganslagen och andra anslag, som avse fortlöpande arbeten, vilka motivera en mera jämn medelsfördelning över åren, har det emellertid ansetts lämpligt att begränsa anslagsäskandena på riksstaten till sådana oundgängliga arbeten, som av tekniska skäl icke böra verkställas förrän under nästa budgetår, och att samla övriga, av här anförda skäl och efter angivna principer utvalda äskanden på en särskild tilläggsstat II till årets riksstat.

Till grund för anslagsurvalet på tilläggsstaten ha lagts uppgifter från vederbörande verk angående färdigplanerade arbeten, som oavsett alla arbetslöshetssynpunkter anses böra komma till stånd och som hållits tillbaka uteslutande av begränsningen i medelstilldelningen. Dessa uppgifter ha granskats inom industri- och arbetsmarknadskommissionerna ur de synpunkter, dessa myndigheter ha att företräda. Efter denna sovring har det slutliga anslagsurvalet skett inom vederbörande departement med iakttagande av sedvanliga principer för anslagsprövningen.

De anläggningsarbeten av olika slag, till vilka medel efter den verkställda utredningen äskas på tilläggsstaten, fylla tydligen kraven på nödvändighet och på lämplighet ur sysselsättningssynpunkt. De falla även inom den ram för arbeten av detta slag, som begränsningen av våra materiella resurser uppdrager. Trots den sovring som sålunda skett redan före utarbetandet av tilläggsstaten, torde intet av ifrågavarande arbeten böra igångsättas utan ytterligare prövning. Denna bör ske under noggrant beaktande av att de ur försörjningssynpunkt värdefullaste arbetena i första hand komma till utförande, därefter de omedelbart aktuella statliga byggnadsarbetena och först i sista hand sådana arbeten som kunna uppskjutas ännu någon tid. Vid prövningen bör avvägningen ske icke endast mellan olika statsarbeten för civila eller militära ändamål utan även mellan dessa arbeten och kommunala arbeten respektive av enskilda planerade investeringar.

Såsom underlag för den ytterligare prövningen torde kunna tjäna dels en såvitt möjligt fullständig förteckning över förefintliga arbetsobjekt av såväl statlig som kommunal natur, dels en översikt över det aktuella arbets-

marknadsläget på olika orter. När fråga uppkommer om igångsättande av arbeten i anledning av arbetslöshetens utveckling, vinnas härigenom möjligheter för ett rationellt urval och en avvägning mellan olika företag. Även mellan företag på olika orter bör en avvägning ske med hänsyn till deras angelägenhet ur folkhushållningssynpunkt och till förhållandena inom det enskilda näringslivet. Till underlättande av handläggningen av ifrågavarande ärenden är avsikten att utse en särskild föredragande, gemensam för social- och finansdepartementen och för arbetsmarknadskommissionen. Det synes lämpligt, att frågor om komplettering av arbetsprogrammet genom igångsättande av större företag med arbetslöshetsmedel beredas på samma sätt som här förutsatts för företag, till vilka särskilda anslag anvisats.

Innan statliga byggnadsarbeten på tilläggsstaten igångsättas, böra såvitt möjligt planerna för dessa granskas av de byggnadsutredningar som ha i uppdrag att genom en omprövning av standarden reducera de samlade byggnadskostnaderna. Vidare böra materielpriser och arbetslöner ha prövats med stöd av föreliggande undersökningar på området. Likartade krav göra sig gällande beträffande andra statliga anläggningsarbeten än byggnader, såsom exempelvis vägarbetena.

3. Uppställningen av avlöningsstaterna för allmänna civilförvaltningens myndigheter.

Genom proposition den 20 september 1940, nr 35, inhämtades 1940 års urtima riksdags yttrande angående förslag till ändringar i grunderna för uppställningen av avlöningsstaterna för allmänna civilförvaltningens myndigheter. Ifrågavarande ändringar hade funnits påkallade i främsta rummet för att möjliggöra större överskådlighet i avlöningskostnadernas redovisning; därjämte var syftet att i vissa hänseenden åvägabringa större sparsamhet i personaldispositionerna och förenkling av myndigheternas redovisningsarbete. Förslaget innebar i huvudsak en ändrad redovisning av avlöningskostnaderna för icke-ordinarie tjänstemän. Dessa kostnader skulle enligt förslaget i princip bestridas från anslagspost till avlöningar till icke-ordinarie personal även till den del de avsåge vikariat å ordinarie tjänster. Vidare skulle den nuvarande uppdelningen av icke-ordinarieposten i en vanligen obetecknad grundavlöningspost, vilken sålunda ej må överskridas, och en förslagsvis angiven avlöningsförhöjningspost borttagas. Icke-ordinarieposten var avsedd att i allmänhet upptagas såsom en obetecknad anslagspost, dock med rätt för Kungl. Maj:t att enligt vissa av riksdagen fastställda grunder medgiva överskridande av anslagsposten. Frågan om förutsättningarna och formerna för dylikt medgivande behandlades i propositionen endast förberedelsevis. Det förutsattes, att en närmare prövning av frågan skulle företagas i samband med 1941 års statsverksproposition.

I skrivelse den 30 oktober 1940, nr 55, har riksdagen framfört följande synpunkter:

Riksdagen ansluter sig till departementschefens uppfattning, att ett genomförande av föreliggande förslag till ändrade grunder för uppställningen av avlöningsstaterna inom den allmänna civilförvaltningen torde vara ägnat att dels medföra större överskådlighet och förenklad redovisning beträffande ifrågavarande avlöningskostnader, dels ock möjliggöra en strängare begränsning av vikariatsförordnanden för icke-ordinarie befattningshavare å ordinarie tjänster än vad hittills varit fallet. Förslagets tillämpning förutsätter emellertid, att Kungl. Maj:t bemyndigas att under vissa förhållanden medgiva överskridande av anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal, där denna post enligt gällande stater är maximerad. Riksdagen har icke kunnat undgå att ur principiell synpunkt hysa betänkligheter inför denna konsekvens av förslaget. Då emellertid avsikten är, att riksdagen i samband med behandlingen av anslagsäskandena för kommande budgetår skall beredas tillfälle att närmare taga ställning till innebörden av ett dylikt bemyndigande, har riksdagen icke velat motsätta sig Kungl. Maj:ts förslag. Riksdagen utgår därvid från att möjlighet föreligger för riksdagen att i berörda sammanhang vidtaga de begränsningar eller jämkningar i övrigt, som riksdagen kan finna befogade.

De i propositionen förordade principerna ha nu lagts till grund för statuppställningen och anslagsberäkningen under de olika huvudtitlarna. De anslagsposter, som sålunda normalt skola ingå i avlöningsstaterna — avvikelser förekomma alltjämt inom vissa, företrädesvis oreglerade förvaltningsgrenar — och fördelningen av utgifterna på dessa poster framgå av följande sammanställning, vilken närmast avser de enligt civila avlöningsreglementet och civila icke-ordinariereglementet utgående förmånerna med undantag av vissa specialförmåner:

1. Från anslagspost till *avlöningar till ordinarie tjänstemän* skola bestridas följande kostnader:
a) *för tjänstemän å ordinarie stat eller å övergångs-, indragnings- eller överflyttningsstat:*
lön,
kallortstillägg,
vikariatsersättning vid förordnande å ordinarie eller extra ordinarie tjänst,
felräkningspenningar,
ersättning efter ackord eller beting,
avlöningsförstärkning,
kallortstraktamente;
b) *för ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän:*
vikariatslön vid förordnande å ordinarie tjänst.
2. Från anslagspost till *arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t,* skola bestridas allenast kostnaderna för de förmåner, som enligt beslut av Kungl. Maj:t skola utgå från denna post.
3. Från anslagspost till *avlöningar till icke-ordinarie personal* skola bestridas följande kostnader:
a) *för extra ordinarie och extra tjänstemän:*
lön,
kallortstillägg,
vikariatsersättning vid förordnande å ordinarie eller extra ordinarie tjänst,

felräkningspenningar,
ersättning efter ackord eller beting,
dagersättning vid tjänstledighet för viss värnpliktstjänstgöring,
kallortstraktamente;

b) *för tillfälliga befattningshavare och annat tillfälligt arbetsbiträde:*
arvoden och andra ersättningar åt tillfälliga befattningshavare,
kostnad för renskrivning enligt räkning samt för annat tillfälligt arbetsbiträde;

c) *för ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän:*
övertidsersättning,
vikariatsersättning motsvarande ersättning vid förordnande att bestrida göromål, som eljest ankomma på tjänsteman tillhörande högre lönegrad,
särskild gottgörelse för tillsyn över ämbetslokaler eller städning,
annan ersättning till ordinarie och icke-ordinarie personal, där den ej enligt särskilda bestämmelser skall bestridas i annan ordning.

4. Från anslagspost till *särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän* skola bestridas allenast de avlöningskostnader, som enligt beslut av Kungl. Maj:t skola utgå från denna post.

5. Från anslagspost till *rörligt tillägg* skola bestridas kostnaderna för sådant tillägg.

I enlighet med den för riksdagen framlagda planen ha vidare kostnaderna för sjukvård och begravningshjälp överförts från avlönings- till omkostnadsstaterna. Liksom nu ha till omkostnadsstaterna jämväl hänförts ersättning för tjänsteresa, tjänstgöringstraktamente och ersättning för flyttningskostnad. Vidare har numera genomförts som allmän regel att låta utgifter för tjänstedräkt ingå under omkostnadsstaterna.

På sätt närmare framgår av propositionen den 20 september 1940, få de spörsmål angående åtgärder till begränsning av partiella ledigheter och därav föranledda vikariatskostnader, som behandlats i riksdagens skrivelser 1930: 175 och 1935: 279, anses reglerade genom den förevarande omläggningen.

Vad angår frågan om bemyndigande för Kungl. Maj:t att medge överskridande av icke-ordinarieposten, må erinras, att visst dylikt bemyndigande redan nu föreligger. Genom 1939 års urtima riksdags skrivelse nr 92 och 1940 års lagtima riksdags skrivelse nr 24 har nämligen Kungl. Maj:t för budgetåren 1939/40 och 1940/41 bemyndigats att besluta om de förstärkningar av grundavlöningsposterna från anslaget till oförutsedda utgifter, som påkallas med hänsyn till särskilda avlöningskostnader för personal, som inkallas till militärtjänstgöring i anledning av förstärkt försvarsberedskap eller partiell mobilisering, samt på grund av begränsning av vikariatsförordnanden å ordinarie befattningar. Genom den sistnämnda skrivelsen har riksdagen även givit Kungl. Maj:t ett allmänt bemyndigande att under samma budgetår, i anslutning till vidtagna besparingsåtgärder, disponera över anvisade anslagsbelopp i viss mån oberoende av avlöningsstaternas formella uppställning och därtill från riksdagens sida knutna villkor. Dylika befogenheter böra även för nästa budgetår tillkomma Kungl. Maj:t. Med hänsyn till de nya grunderna för beräkningen av icke-ordinarieposterna är dock fortsatt bemyndigande att på

grund av inskränkningar i vikariatsförordnanden medge förstärkning av dessa poster icke påkallat.

Förstärkningsmedgivande som nu avses bör, i enlighet med vad i propositionen den 20 september 1940 förutsatts, innebära, att anslagsposten får överskridas med visst belopp, i stället för att medel överföras från anslaget till oförutsedda utgifter.

Vidare bör Kungl. Maj:t från och med nästa budgetår äga att i särskilda fall medge överskridande av icke-ordinarieposten, när denna, utöver vad som förutsatts vid anslagsberäkningen, blivit belastad med sådana utgifter, som tidigare fallit under förslagsvis upptagna poster (ordinarieposten och avlöningsförhöjningsposten för icke-ordinarie personal). De slag av kostnader, som man i förevarande sammanhang har att räkna med, äro *dels* avlöningar åt icke-ordinarie befattningshavare vid vikariat å ordinarie tjänster, *dels ock* avlöningar åt sådana befattningshavare under ledighet för annan militär tjänstgöring än förut nämnts samt under ledighet till följd av olycksfall i tjänsten eller därmed i lönehänseende likställt förhållande, för sjukdom eller för havandeskap eller barnsbörd.

Enligt ett i propositionen den 20 september 1940 återgivet preliminärt förslag skulle i här avsedda fall överskridande av icke-ordinarieposten främst kunna ifrågakomma, när denna blivit i en icke förutsedd omfattning belastad med utgifter för avlöningar åt icke-ordinarie befattningshavare, som vikarierat å ordinarie tjänst, vars innehavare åtnjutit ledighet för offentligt uppdrag eller av annan anledning mot avstående av hela lönen. Vad åter angår sådan mera normal belastning å icke-ordinarieposten, som sammanhänger med att icke-ordinarie ersättare behöver anlitas vid ledighet för sjukdom eller av därmed jämförlig anledning, hade antagits, att vid de större och medelstora verken i regel ej skulle möta någon egentlig svårighet att göra erforderliga förhandsberäkningar med ledning av uppgifter om den genomsnittliga ledighetsfrekvensen. Vid smärre verk däremot skulle, enligt vad i berörda sammanhang vidare framhållits, en längre tids ledighet med helt eller delvis bibehållen avlöning för någon befattningshavare kunna väsentligt förrycka belastningssiffrorna, varför överskridande borde kunna medges jämväl i dylika fall.

Dessa riktlinjer böra i huvudsak följas vid tillämpningen av det ifrågasatta bemyndigandet. Erfarenheterna från budgetarbetet ha dock givit vid handen, att en något mindre snäv praxis än som nu blivit antydd kan bli påkallad åtminstone under någon övergångstid, tills det nya systemet blivit inarbetat. Detta gäller särskilt ett fåtal icke-ordinarieposter, beträffande vilka stor osäkerhet gjort sig gällande vid beräkningen av kostnaderna för vikariat m. m. De ifrågavarande posterna skulle för att inrymma en fullt betryggande marginal behöva upptagas till högre belopp än som i de flesta fall verkligen torde behöva tagas i anspråk. Då en dylik uppräkning är ägnad att motverka syftet med maximeringen, har det ansetts lämpligare att begränsa anslagsposterna till vad som närmast kunnat antagas som det sannolika behovet. Med detta restriktiva beräkningssätt bör det tillkomma

Kungl. Maj:t att lämna medgivande att överskrida det anvisade beloppet i de fall då en underskattning av medelsbehovet visat sig föreligga. Under alla förhållanden förutsättes givetvis, att de överskridanden, varom nu är fråga, skola hållas inom den förut angivna ramen, d. v. s. vara betingade av kostnader, som tidigare beräknats endast förslagsvis.

Bemyndigande för Kungl. Maj:t att medge överskridande av icke-ordinarieposten har, såsom i propositionen den 20 september 1940 omnämnts, blivit ifrågasatt för ytterligare ett fall, nämligen vid kostnadsökning på grund av kollektivavtal, som godkänts av Kungl. Maj:t. Frågan härom har visst samband med ett annat, ännu ej avgjort spörsmål, nämligen om bestridande från avlöningsanslagen av löner åt städningspersonal. För närvarande synes något bemyndigande i berörda hänseende icke vara av behovet påkallat.

Från den i vissa avlöningsstater förekommande anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, bestridas endast kostnaderna för de förmåner, som enligt särskilda beslut skola utgå därifrån. Arvodesposten har hittills stundom varit uppdelad i en obetecknad post för grundbelopp och en förslagsvis angiven post för vikariatsersättningar och dylikt. I de nu framlagda förslagen till avlöningsstater har denna uppdelning borttagits i likhet med vad som skett beträffande uppdelningen av icke-ordinarieposterna. I regel ha samtliga de befattningar, som avlönas från ifrågavarande arvodesposter, tillkommit under medverkan av riksdagen, som även prövat grundbeloppen av de med befattningarna förenade förmånerna. För sådana fall har det synts riktigast att nu upptaga posterna, med vikariatsersättningar och dylikt inberäknade, såsom förslagsposter. I de fall åter, då arvodesposterna fortfarande äro maximerade, bör medgivande att överskrida desamma kunna lämnas enligt de regler, som i det föregående förordats beträffande icke-ordinarieposterna.

Det bör förutsättas, att riksdagen kommer att hållas underrättad om den utsträckning, i vilken det ifrågasatta bemyndigandet att medge överskridande av maximerade anslagsposter begagnas.

Omläggningen av statuppställningen föranleder ändringar i beräkningen av vissa anslagsposter. Av dessa ha ordinarieposterna tidigare, utom vid vissa större förvaltningar, beräknats icke efter den verkliga belastningen utan schablonmässigt till belopp motsvarande summan av lönerna i högsta löneklassen för de ordinarie befattningarna. Med hänsyn till beräknade vikariatsbegränsningar blevo emellertid ordinarieposterna från och med innevarande budgetår minskade. Denna minskning bestämdes för varje ordinariepost till det belopp, varmed anslagsposten till rörligt tillägg å samma avlöningsstat höjdes på grund av beräknad stegring av levnadskostnadstalet. Sänkningen motsvarar i genomsnitt 3 à 4 procent av ordinarieposternas belopp.

Även avlöningsförhöjningsposterna för icke-ordinarie personal ha tidigare i viss utsträckning beräknats schablonmässigt så, att de motsvarat kostna-

den för två löneklassuppflyttningar för den extra ordinarie personal, vars grundlöner skolat bestridas från respektive grundavlöningsposter.

Som en följd av ändringen i statuppställningen ha nu ordinarieposterna i riksstatsförslaget genomgående beräknats till vad som kan antagas motsvara den verkliga belastningen. Icke-ordinarieposterna ha, även till den del de avse tidigare schablonmässigt beräknade kostnader för avlöningsförhöjningar m. m., beräknats så, att de skola motsvara det verkliga behovet.

Övergången från schablonberäkning av ifrågavarande anslagsposter till beräkning efter belastningen har medfört icke obetydliga ändringar i anslagssummorna. I ett stort antal fall har en uppräkning föranletts därav, att ordinarieposterna för närvarande understiga de verkliga utgifterna. Å andra sidan uppkommer en viss, ehuru jämförelsevis ringa, minskning av utgifterna å avlöningsanslagen genom överförandet till omkostnadsstaterna av kostnaderna för sjukvård och begravningshjälp.

Inom avlöningsstaterna påverkas fördelningen mellan ordinarie- och icke-ordinarieposterna av den ändrade redovisningen av kostnaderna vid vikariat. Från ordinarieposten till icke-ordinarieposten överflyttas kostnaderna för avlöningar åt icke-ordinarie personal vid förordnanden å ordinarie tjänster, vikariatslöneförordnanden undantagna. Detta uppväges endast i ringa mån av att kostnaderna för avlöningar till ordinarie tjänstemän vid förordnanden å icke-ordinarie befattningar överflyttas i motsatt riktning. Icke-ordinarieposterna ha därför genomgående höjts. Samtidigt ha ordinarieposterna avbelastats, vilket dock av förut angivna skäl flerstädes icke kommit till synes genom någon motsvarande minskning av dessa poster.

Under åberopande av vad i det föregående anförts i fråga om medgivande att överskrida vissa anslagsposter, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

> att bemyndiga Kungl. Maj:t att i huvudsaklig överensstämmelse med vad i det föregående förordats medgiva överskridande under budgetåret 1941/42 av genom riksdagens beslut maximerade anslagsposter till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, eller till avlöningar till icke-ordinarie personal.

4. Omreglering av vissa arvoden.

Vid 1939 års lagtima riksdag verkställdes en reglering i viss utsträckning av arvodesbelopp, å vilka utgick dyrtidstillägg. Regleringen innebar, att dyrtidstilläggen i motsvarande mån avvecklades. I det föreliggande budgetförslaget fullföljes arvodesregleringen inom den civila statsförvaltningen sålunda, att dyrtidstilläggen regelmässigt föreslås till avveckling vad angår arvoden i egentlig bemärkelse. Erinras må, att enligt de av 1940 års urtima

riksdag godkända grunderna för kristillägg dylik förmån som regel icke skall utgå till arvodestagare. Det sistnämnda gäller även arvodestagare vid försvarsväsendet. En avveckling av dyrtidstilläggen till dessa arvodestagare har emellertid ansetts lämpligen böra ske endast i samband med en allmän översyn av det militära arvodesväsendet.

I vilka fall arvodesreglering nu är avsedd att äga rum, framgår närmare av redogörelser vid vederbörande punkter å de olika huvudtitlarna. I allmänhet har föreslagits en uppräkning av varje särskilt arvodesbelopp som skall omregleras, men beträffande några större arvodesposter under åttonde huvudtiteln har i stället förordats en uppräkning av posternas totalbelopp med rätt för Kungl. Maj:t att sedermera göra en omreglering av de särskilda arvodena.

Uppräkningen har ansetts icke böra ske automatiskt utan efter en saklig prövning av arvodesnivån i de olika fallen, med iakttagande att summan av hittillsvarande arvode och dyrtidstillägg, det senare maximerat efter index av 188, regelmässigt fått utgöra en övre gräns för det nya arvodet.

I en del fall, där inräkning av nuvarande dyrtidstillägg medfört en väl hög arvodesnivå men det funnits skäligt att icke låta nuvarande innehavare vidkännas en direkt försämring av utgående förmåner, har arvodet uppräknats till belopp motsvarande dessa förmåner. En nedräkning skall i dessa fall ske, så snart befattningen byter innehavare. Att en allmän nedräkning framdeles kan föranledas av ändring i levnadskostnaderna, ligger i sakens natur.

För vissa fall, där barntillägg utgår närmast före övergången till de nya arvodesgrunderna, har det synts skäligt att dylik förmån övergångsvis får tillgodokomma vederbörande även i fortsättningen. Barntillägget har därvid ansetts lämpligen böra erhålla formen av personligt arvodestillägg, vilket förutsättes skola utgå efter grunder liknande dem, som tillämpas för barntillägg till befattningshavare, för vilka de nya avlöningsreglementena gälla.

5. För flera huvudtitlar gemensamma anslagsberäkningar.

Ersättning till statens allmänna fastighetsfond. Sedan statens allmänna fastighetsfond vid utgången av budgetåret 1939/40 utvidgats till att avse jämväl vissa av tullverket och lotsverket disponerade fastigheter, omfattar fastighetsfonden nio delfonder, vilka stå under förvaltning av fångvårdsstyrelsen, utrikesdepartementet, medicinalstyrelsen, byggnadsstyrelsen, generaltullstyrelsen, Uppsala universitet, Lunds universitet, direktionen för karolinska sjukhuset och lotsstyrelsen. Fastighetsfonden är anordnad såsom en kapitalfond, vilket innebär, att — förutom kapitalbehållningen — fondens inkomster och utgifter redovisas i rikshuvudboken. Inkomst- och utgiftsstat för fonden fastställes årligen av Kungl. Maj:t och riksdagen. Å utgiftssidan i den-

na stat upptagas anslagsposter för bestridande från fonden av reparations- och underhållskostnader m. m. samt för avsättning till värdeminskningskonto. Från fondens stat bestridas vidare hyres- och arrendeutgifter m. m. för av fonden förhyrda lokaler och arrenderade markområden. Å statens inkomstsida beräknas, förutom hyror och arrenden för till enskilda upplåtna lokaler och markområden samt diverse inkomster, en post för varje delfond, benämnd ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler.

Ersättningen till statens allmänna fastighetsfond skall i princip fastställas till det belopp, som erfordras för att kapitalbehållningen för varje delfond skall vara fullt förräntad, varvid man utgår från en avkastning av 4 procent. Denna grund för ersättningens beräknande skall tillämpas för alla delfonder utom för byggnadsstyrelsens delfond, beträffande vilken ersättningen till fastighetsfonden i stället utmätes med stöd av de kalkylerade hyresvärdena för de olika i delfonden ingående fastigheterna. Ersättningen till statens allmänna fastighetsfond utgår av särskilda å driftbudgeten anvisade förslagsanslag, därvid ersättningen till byggnadsstyrelsens delfond uppdelas efter hyresvärdet (hyresutgiften) för lokaler åt de till respektive huvudtitlar hörande statsmyndigheterna. De överskott, som uppstå å fastighetsfondens särskilda delfonder, redovisas under särskilda inkomsttitlar å riksstatens inkomstsida.

Förslag till stater för allmänna fastighetsfondens delfonder för budgetåret 1941/42 ha avgivits av vederbörande förvaltningsmyndigheter. Dessa förslag ha granskats av riksräkenskapsverket, som i utlåtande den 7 december 1940 föreslagit vissa jämkningar av teknisk art i myndigheternas beräkningar. Riksräkenskapsverket har däremot icke ingått på någon prövning av de av myndigheterna begärda anslagsbeloppen för bestridande av reparations- och underhållskostnader. En preliminär granskning har givit vid handen, att dessa belopp kunna i det statförslag, som skall fogas vid statsverkspropositionen, upptagas i huvudsak till vad myndigheterna funnit behövligt eller med sammanlagt i runt tal 4.40 miljoner kronor. Detta belopp överstiger väsentligt vad som anvisats i staten för innevarande budgetår eller 3.83 miljoner kronor. En höjning av medelsanvisningen för ifrågavarande ändamål finner jag dock motiverad bland annat ur den synpunkten, att sådana arbeten, varom här är fråga, torde vara särskilt lämpade såsom objekt för sysselsättning av ledig arbetskraft.

Med utgångspunkt från myndigheternas beräkningar av ersättningen till statens allmänna fastighetsfond torde de för beredande av denna ersättning erforderliga förslagsanslagen böra för budgetåret 1941/42 upptagas preliminärt till följande belopp.

	kronor	kronor
Andra huvudtiteln:		
Ersättning till fångvårdsstyrelsens delfond	597,000	
Ersättning till byggnadsstyrelsens delfond	327,000	924,000
Tredje huvudtiteln:		
Ersättning till utrikesdepartementets delfond	788,000	
Ersättning till byggnadsstyrelsens delfond	209,000	997,000
Fjärde huvudtiteln:		
Ersättning till byggnadsstyrelsens delfond		374,000
Femte huvudtiteln:		
Ersättning till medicinalstyrelsens delfond	3,026,000	
Ersättning till byggnadsstyrelsens delfond	2,189,000	5,215,000
Sjätte huvudtiteln:		
Ersättning till byggnadsstyrelsens delfond		331,000
Sjunde huvudtiteln:		
Ersättning till byggnadsstyrelsens delfond	491,000	
Ersättning till generaltullstyrelsens delfond	70,000	561,000
Åttonde huvudtiteln:		
Ersättning till byggnadsstyrelsens delfond	4,442,000	
Ersättning till Uppsala universitets delfond	718,000	
Ersättning till Lunds universitets delfond	326,000	
Ersättning till Karolinska sjukhusets delfond	870,000	6,356,000
Nionde huvudtiteln:		
Ersättning till byggnadsstyrelsens delfond		989,000
Tionde huvudtiteln:		
Ersättning till byggnadsstyrelsens delfond	690,000	
Ersättning till lotsstyrelsens delfond	278,000	968,000
Elfte huvudtiteln:		
Ersättning till byggnadsstyrelsens delfond		431,000
Fjortonde huvudtiteln:		
Ersättning till byggnadsstyrelsens delfond		84,000
	Summa kronor	17,230,000.

Förslag att ifrågavarande anslag skola i riksstaten för budgetåret 1941/42 upptagas med här angivna beräknade belopp framställas under de olika huvudtitlarna av vederbörande departementschefer. Frågan om avlåtande av proposition till riksdagen med förslag till stat för allmänna fastighetsfonden för budgetåret 1941/42 torde senare få anmälas för Kungl. Maj:t. Ett beräknat förslag till sådan stat ingår i statsverkspropositionen.

Ersättning till försvarsväsendets fastighetsfond. I anslutning till grunder, som godkänts av 1939 års lagtima riksdag, har för redovisning av vissa av försvarsväsendet disponerade fastigheter per den 1 juli 1940 inrättats en ny kapitalfond, benämnd försvarsväsendets fastighetsfond. Denna kapitalfond är uppdelad på tre särskilda delfonder, av vilka en avser fastigheter under arméförvaltningens förvaltning, en fastigheter under marinförvaltningens förvaltning och en fastigheter under flygförvaltningens förvaltning. Beträffande invärderingen å kapitalfonden av de fastigheter, som skola hänföras till denna, pågår för närvarande utredning inom de militära förvaltningarna i samråd med riksräkenskapsverket. Enligt av riksdagen godkända grunder har vidare fastställts stat för försvarsväsendets fastighetsfond för budgetåret 1940/41. Denna stat är upprättad efter i huvudsak samma regler, som tillämpas för statens allmänna fastighetsfond. Fonden tillkommande ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler bestämmes så, att full förräntning — beräknad efter 4 procent — erhålles å det av fonden disponerade statskapitalet. För bestridande av denna ersättning upptagas å fjärde huvudtiteln tre förslagsanslag, ett för var och en av delfonderna. De överskott, som uppstå å delfonderna, tillföras riksstatens inkomstsida; å denna upptagas alltså under huvudrubriken försvarsväsendets fastighetsfond tre inkomsttitlar för redovisning av respektive delfonders överskott.

Förslag till stater för ifrågavarande delfonder för budgetåret 1941/42 ha avgivits av vederbörande förvaltningsmyndigheter. Över dessa förslag har riksräkenskapsverket anbefallts avgiva yttrande. I skrivelse den 7 december 1940 har riksräkenskapsverket emellertid anmält, att då granskningen av myndigheternas statförslag vore beroende av värdesättningen av de till försvarsväsendets fastighetsfond hänförliga fastigheterna men utredningen angående denna värdesättning icke hunnit slutföras, riksräkenskapsverket icke kunde avgiva yttrande över statförslagen inom sådan tid att det kunde beaktas vid statsverkspropositionens uppgörande. I avbidan på slutlig granskning av förvaltningsmyndigheternas statförslag torde därför det förslag till stat för försvarsväsendets fastighetsfond, som skall fogas vid statsverkspropositionen, böra avfattas i överensstämmelse med vad myndigheterna föreslagit, dock med vissa i huvudsak tekniska jämkningar. Den erforderliga ersättningen till försvarsväsendets fastighetsfond för åt statliga myndigheter upplåtna lokaler torde i enlighet med de sålunda föreliggande preliminära beräkningarna böra för budgetåret 1941/42 upptagas till följande belopp.

Ersättning till arméförvaltningens delfond	kronor	7,230,000
Ersättning till marinförvaltningens delfond	»	4,336,000
Ersättning till flygförvaltningens delfond	»	2,813,000
	Summa kronor	14,379,000.

Förslag att dessa anslag skola i riksstaten för budgetåret 1941/42 upptagas med här angivna beräknade belopp framställas av chefen för försvarsdepartementet vid anmälan av anslagsäskandena under fjärde huvudtiteln. Frå-

gan om avlåtande av proposition till riksdagen med förslag till stat för försvarsväsendets fastighetsfond för budgetåret 1941/42 torde senare få anmälas för Kungl. Maj:t. Ett beräknat förslag till sådan stat ingår i statsverkspropositionen.

Ersättning till statens domäners fond för upplåten mark. I propositionen nr 158 har Kungl. Maj:t inhämtat 1939 års lagtima riksdags yttrande angående grunder för redovisning å domänfonden av vissa för speciella uppgifter disponerade egendomar m. m. Dessa grunder, till vilka riksdagen anslutit sig, innebära, att vid förvärv för statsverkets räkning av fast egendom, som skall användas för speciella uppgifter men förbliva under jordbruks- eller skogsdrift, investeringen i fråga bör såvitt möjligt upptagas till redovisning under domänfonden, oavsett för vilken myndighets verksamhet fastigheten avses skola disponeras. När en sådan redovisning kan genomföras, bör anslag för förvärvet upptagas å kapitalbudgeten under domänfonden. I enlighet med principerna för redovisningsförfarandet förutsättes ersättning skola utgå till domänstyrelsen för upplåtelse av en fastighet till den myndighet, för vars verksamhet den förvärvats. Denna ersättning bör täckas av särskilda å vederbörande huvudtitlar anvisade ersättningsanslag, vilka i princip äro att jämställa med ersättningsanslagen till fastighetsfonderna och alltså representera endast en formell, av redovisningsskäl motiverad omföring av medel inom budgetens ram. Vad här sagts om nyförvärvad fast egendom bör i tillämpliga delar gälla även vid upplåtelse för speciella uppgifter av domänstyrelsen redan underställd mark.

Den nya redovisningsformen har bragts i tillämpning i första hand beträffande följande egendomar, nämligen den för dövstumundervisningen disponerade egendomen Broby gård i Uppsala län, de för jordbruksförsök använda egendomarna Nyckelby i Stockholms län och Mosslunda i Kristianstads län samt den för anordnande av alkoholistanstalt upplåtna, domänfonden tillhöriga egendomen Dagöholm i Södermanlands län. Sedan staten förvärvat egendomen Hall i Stockholms län och fastigheter som disponerats av Vilhelmsro anstalt för fallandesjuka (numera statens anstalt för fallandesjuka) komma jämväl vissa delar av dessa egendomar att redovisas å domänfonden i enlighet med nyssnämnda grunder.

Ifrågavarande redovisningsform har vidare ansetts böra erhålla en i viss utsträckning retroaktiv tillämpning. Detta har hittills befunnits kunna ske beträffande viss del av Skenäs kungsgård i Östergötlands län och viss del av egendomen Troxhammar nr 4 och 6 i Stockholms län, vilka båda egendomar icke avförts ur domänfonden men disponeras för fångvårds- resp. skyddshemsändamål. Vad åter angår övriga fastigheter, beträffande vilka en retroaktiv tillämpning av redovisningsformen kan ifrågakomma, ha ytterligare utredningar i ämnet varit erforderliga. Resultat av dessa utredningar ha icke kunnat tillgodogöras vid upprättandet av statsverkspropositionen till 1941 års riksdag. På grund härav har en utvidgning av den retroaktiva tillämpningen av den föreslagna redovisningsformen ej ifrågasatts för nästa budgetår.

Ersättning till statens domäners fond bör för budgetåret 1941/42 utgå för upplåtelse av de egendomar, vilka här angivits. De särskilda förslagsanslag som böra uppföras under andra, femte, åttonde och nionde huvudtitlarna för dylik ersättning ha beräknats till resp. 19,000, 8,000, 2,200 och 8,000 eller till sammanlagt 37,200 kronor. Det torde få ankomma på vederbörande departementschefer att vid anmälan av anslagsäskandena under nämnda huvudtitlar framställa förslag om anvisande å riksstaten för budgetåret 1941/42 av dylika anslag till ersättning till statens domäners fond för upplåten mark.

Rörligt tillägg. Rörligt tillägg utgår till befattningshavare, som äro underkastade civila och militära avlöningsreglementena samt manskapsavlöningsreglementet, ävensom till vissa tjänstemän, vilkas avlöningsförhållanden regleras av bestämmelser i civila och militära icke-ordinariereglementena. Sådant tillägg åtnjutes jämväl av de kommunalt anställda lärare m. fl., för vilka gälla provisoriska avlöningsbestämmelser under budgetåret 1940/41, nämligen lärare vid folk- och småskolor m. fl. och nomadlärare samt lärare vid kommunala flickskolor, kommunala mellanskolor, praktiska mellanskolor och högre folkskolor (Svensk författningssamling 1940, nr 700—702). Rörligt tillägg utgår även till vissa befattningshavare med avlöning från anslag under huvudtiteln Riksdagen och dess verk m. m.

För nästa budgetår skall rörligt tillägg fortfarande utgå till nu nämnda kategorier av befattningshavare, vad angår de kommunalt anställda lärarna och därmed i avlöningshänseende likställda befattningshavare dock endast under förutsättning att de provisoriska avlöningsbestämmelserna förlänas fortsatt giltighet. Enligt vad chefen för socialdepartementet anmäler, förberedes förslag till 1941 års riksdag om lönereglering för landsfiskaler. Därest denna lönereglering genomföres, skall rörligt tillägg beräknas å de nya lönerna.

I gällande riksstat äro anslagsposterna till rörligt tillägg å avlöningsstaterna beräknade efter 9 procent. Med hänsyn till levnadskostnadernas utveckling hava i riksstatsförslaget nämnda anslagsposter för budgetåret 1941/42 beräknats efter 15 procent.

Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst m. fl. Dyrtidstillägg torde fortfarande böra beredas de befattningshavare, som icke berörts av de senast genomförda löneregleringarna, däri inbegripna även de som förklarat sig icke vilja övergå på ny stat.

Såsom förut nämnts förberedes förslag till 1941 års riksdag om genomförande av lönereglering för landsfiskaler. Bifalles detta förslag, bortfaller dyrtidstillägg å de nya lönerna.

Vid 1939 års lagtima riksdag verkställdes en reglering i viss utsträckning av arvodesbelopp, å vilka utgick dyrtidstillägg. Regleringen innebar, att dyrtidstilläggen i motsvarande mån avvecklades. I det föreliggande budgetförslaget fullföljes arvodesregleringen sålunda, att dyrtidstilläggen inom civilförvaltningen regelmässigt föreslås till avveckling vad angår arvoden i egent-

lig bemärkelse. En närmare redogörelse för denna arvodesreglering har lämnats i det föregående.

Dyrtidstillägg bör även under nästa budgetår utgå å pensioner enligt nuvarande bestämmelser till förutvarande befattningshavare i statens tjänst m. fl. samt till änkor och barn efter civila befattningshavare m. fl. Såsom i annat sammanhang anmäles, föreligger fråga om en revision av tjänste- och familjepensionsbestämmelserna för statliga tjänstemän; i vad mån giltighetsområdet för gällande bestämmelser om dyrtidstillägg å pensioner kan påverkas av denna revision är emellertid för närvarande ovisst. Jag erinrar, att från anslaget till dyrtidstillägg åt nämnda efterlevande efter civila befattningshavare i statens tjänst m. fl. även bestrides procentuellt tillägg enligt 5 § kungörelsen den 22 juni 1939 (nr 508) i de fall, då dylikt tillägg ersatt dyrtidstillägg, som förut gäldats från anslaget. Enligt nämnda kungörelse skall procentuellt tillägg även ersätta dyrtidstillägg, som tidigare utgått till pensionsberättigade änkor och barn efter militära befattningshavare. Dessa procentuella tillägg utgå med samma procenttal som dyrtidstillägg å nyreglerad avlöning.

I gällande bestämmelser angående dyrtidstillägg och procentuellt tillägg ifrågasätter jag icke någon ändring. Den av 1940 års riksdag för budgetåret 1940/41 beslutade maximeringen av dyrtidstilläggen torde alltså böra gälla även för nästa budgetår (jfr proposition nr 286 till 1940 års lagtima riksdag; riksdagens skrivelse nr 399).

Under hänsynstagande till vad sålunda anförts har beräkning verkställts av erforderliga anslag till dyrtidstillägg (resp. procentuellt tillägg) för nästa budgetår. Beräkningarna, vilka utförts med utgångspunkt från de procenttal som tillämpas vid en levnadskostnadsindex av 188, ha givit följande resultat.

1. Anslagen till dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst:

Andra huvudtiteln	kronor	750,000		
Tredje huvudtiteln	»	25,000		
Fjärde huvudtiteln	»	140,000		
Femte huvudtiteln	»	500,000		
Sjätte huvudtiteln	»	70,000		
Sjunde huvudtiteln	»	11,000		
Åttonde huvudtiteln	»	750,000		
Nionde huvudtiteln	»	750,000		
Tionde huvudtiteln	»	10,000		
Elfte huvudtiteln	»	2,200	kronor	3,008,200

2. Anslaget till dyrtidstillägg åt lärare vid vissa statsunderstödda undervisnings- m. fl. anstalter ..... » 1,400,000

3. Anslagen till dyrtidstillägg (resp. procentuellt tillägg) åt pensionärer:

f. d. civila befattningshavare m. fl.	kronor	9,600,000	
civila befattningshavares änkor och barn m. fl.	»	2,700,000	
f. d. militära befattningshavare m. fl.	»	4,500,000	
militära befattningshavares änkor och barn	»	600,000	
f. d. befattningshavare m. fl. pensionärer vid riksdagens verk	»	15,200	kronor 17,415,200

4. Anslaget till dyrtidstillägg åt pensionerade båtsmän och marinsoldater samt Vadstena krigsmanshuskassas understödstagare » 735,000

Summa kronor 22,558,400.

Dyrtidstilläggsanslagen å femte och sjunde huvudtitlarna böra med hänsyn till föreliggande frågor om genomförande av löneregleringen för landsfiskaler samt om arvodesreglering för viss personal vid kontrollstyrelsens lokala skattekontroll upptagas i riksstatsförslaget med allenast beräknade belopp. Även anslaget under åttonde huvudtiteln till dyrtidstillägg åt lärare vid vissa statsunderstödda undervisnings- m. fl. anstalter bör allenast beräknas i riksstatsförslaget, enär vissa anslag till privatläroverk upptagas med beräknade belopp. Å tolfte huvudtiteln böra med hänsyn till frågan om reglering av vissa pensioner anslagen till dyrtidstillägg åt f. d. civila befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer och till dyrtidstillägg åt f. d. militära befattningshavare m. fl. upptagas med endast beräknade belopp. Förslag om anslag till dyrtidstillägg under de olika huvudtitlarna framställas av vederbörande departementschefer. Beträffande befattningshavare och pensionärer vid de affärsdrivande verken eller vid av dessa övertagna företag eller inrättningar böra utgifterna för dyrtidstillägg liksom hittills utgå från de medel, av vilka verkets utgifter i övrigt bestridas.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels medgiva, att dyrtidstillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst m. fl. under budgetåret 1941/42 må i huvudsaklig överensstämmelse med av mig i det föregående förordade grunder utgå enligt de närmare föreskrifter, som meddelas av Kungl. Maj:t;

dels ock besluta, att utgifterna för dyrtidstillägg skola beträffande befattningshavare och pensionärer vid de affärsdrivande verken eller vid av dessa övertagna företag eller inrättningar utgå av de medel, av vilka verkets utgifter i övrigt bestridas.

Kristillägg. I proposition nr 66 till 1940 års urtima riksdag har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen besluta, att ett särskilt rörligt kristillägg skall utgå i den omfattning och enligt de grunder i övrigt, som föreslagits i propositionen. Riksdagen har bifallit detta förslag (skr. nr 91). Den sålunda fastställda kristilläggsregleringen skall gälla för en tid av ett år, räknat från det kvartalsskifte, vid vilket 1935 års levnadskostnadsindex nått 128.

Kristillägget skall tillkomma löntagare med rätt till rörligt tillägg — därunder inbegripna jämväl lärare vid folk- och småskolor samt högre kommunala skolor — samt löntagare, som åtnjuta dyrtidstillägg av statsmedel — däribland jämväl befattningshavare vid statsunderstödda undervisningsanstalter (folkhögskolor, privatläroverk, lantbruksskolor m. fl.). Däremot skola arvodestagare, även om de hittills åtnjutit dyrtidstillägg, som regel icke åtnjuta kristillägg. Kristillägg skall vidare tillkomma tjänstepensionärer, å vilkas pensioner utgår dyrtidstillägg av statsmedel. Härunder faller även viss förutvarande arbetarpersonal. Därjämte skall kristillägg utgå å familjepension enligt allmänna familjepensionsreglementet, familjepensionsreglementet för arbetare, familjepensionsreglementet för folkskollärare m. fl. eller familjepensionsreglementet för lärare vid högre kommunala skolor. Slutligen skall kristillägg tillkomma den, som åtnjuter annan familjepension än nyss sagts eller därmed jämförligt understöd, varå utgår dyrtidstillägg eller procentuellt tillägg av statsmedel.

Kristilläggen torde för nästa budgetår böra bestridas av särskilda anslag under de olika huvudtitlarna respektive, vad angår affärsverken, från de medel, av vilka dessas utgifter i övrigt bestridas. Beträffande befattningshavare hos bank- och fondinspektionen, sparbanksinspektionen, försäkringsinspektionen, statens pensionsanstalt samt stuteriväsendet torde kristilläggen böra bestridas från särskilda poster i respektive verks och inrättningars stater.

Huruvida och efter vilka grunder kristillägg må komma att utgå under olika delar av nästa budgetår, kan icke nu närmare bedömas. Kristilläggsanslagen, vilka böra anvisas såsom förslagsanslag, kunna därför endast upptagas med formella belopp, förslagsvis motsvarande 4 procent för helt år av de lönebelopp m. m., å vilka kristillägg enligt de antagna grunderna skall beräknas. I enlighet härmed ha de särskilda anslagen för budgetåret 1941/42 uppförts enligt följande sammanställning.

Andra	huvudtiteln	.....	kronor	340,000
Tredje	»	.....	»	80,000
Fjärde	»	.....	»	1,900,000
Femte	»	.....	»	1,850,000
Sjätte	»	.....	»	130,000
Sjunde	»	.....	»	870,000
Åttonde	»	.....	»	7,400,000
Nionde	»	.....	»	460,000
Tionde	»	.....	»	300,000
Elfte	»	.....	»	6,000

Tolfte huvudtiteln	.....	kronor	2,800,000
Fjortonde »	.....	»	32,000
		Summa kronor	16,168,000.

Kristilläggsanslagen å femte och åttonde huvudtitlarna böra i likhet med vissa dyrtidstilläggsanslag upptagas med allenast beräknade belopp. Detsamma gäller kristilläggsanslaget å sjunde huvudtiteln med hänsyn till att vissa större avlöningsanslag å denna huvudtitel allenast beräknas. Tolfte huvudtitelns kristilläggsanslag bör med hänsyn till frågan om pensionsreglering likaledes upptagas med endast beräknat belopp. Förslag om anslag till kristillägg under de olika huvudtitlarna framställas av vederbörande departementschefer.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen besluta,

att utgifterna för kristillägg skola för budgetåret 1941/42 bestridas: beträffande befattningshavare och pensionärer vid de affärsdrivande verken eller vid av dessa övertagna företag eller inrättningar samt befattningshavare hos försäkringsinspektionen och statens pensionsanstalt från de medel, av vilka verkets eller institutionens utgifter i övrigt bestridas, beträffande befattningshavare vid statens hingstdepåer och stuteri samt å lantbruksstyrelsens stuteribyrå från det anslag, varav vederbörandes lön utgår, samt i fråga om andra befattningshavare från de anslag i riksstaten, som äro avsedda för kristillägg.

Sjukvård m. m. I enlighet med tidigare omförmält, för 1940 års urtima riksdag framlagt förslag ha kostnaderna för sjukvård och begravningshjälp i budgetförslaget överförts till omkostnadsstaterna, där de skola ingå under en särskild anslagspost, benämnd sjukvård m. m. Under denna ha även inberäknats ersättningar åt verksläkare. För innevarande budgetår är till dylika ersättningar anvisat ett gemensamt anslag under sjunde huvudtiteln.

I detta sammanhang torde jag få erinra om det allmänna spörsmålet angående verks- och tjänsteläkarinstitutionerna. Vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor i 1940 års statsverksproposition erinrades, att det förevarande spörsmålet blivit endast provisoriskt löst. Beträffande verksläkarinstitutionen vid civilförvaltningen förordades, att någon tids erfarenhet avvaktades, innan den definitiva utformningen av bestämmelserna därom upptoges till pröving. Frågan om tjänsteläkarinstitutionen vid försvarsväsendet var vid berörda tid beroende på utredning. Härom ha sedermera nya bestämmelser meddelats genom Kungl. Maj:ts beslut den 10 maj 1940. Dessa bestämmelser ansluta sig i väsentliga delar till de provisoriska bestämmelserna rörande verksläkare vid civilförvaltningen.

Det torde ännu icke vara lämpligt att upptaga frågan om verks- och tjänsteläkarinstitutionerna till slutlig reglering. Jag förordar därför, att de nuvarande bestämmelserna få gälla även under nästa budgetår.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:
Birger Öhman.

408942. Stockholm, Isaac Marcus Boktryckeri-Aktiebolag, 1941.

Bilaga till

1941 års statsverksproposition.

Första huvudtiteln.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 3 januari 1941.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ, ROSANDER.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, anmäler härefter de frågor, som tillhöra regleringen för budgetåret 1941/42 av utgifterna under riksstatens första huvudtitel, innefattande anslagen till hov- och slottsstaterna, och anför därvid följande:

A. Kungl. hovstaten.

[1.] **1. Kungl. Maj:ts hovhållning.** Anslaget till Kungl. Maj:ts hovhållning bör i riksstaten för nästa budgetår upptagas med oförändrat belopp, 800,000 kronor. I enlighet härmed hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kungl. Maj:ts hovhållning* för budgetåret 1941/42 anvisa ett anslag av ..... kronor 800,000.

[2.] **2. Förstärkning av anslaget till Kungl. Maj:ts hovhållning.** Då de till Kungl. Maj:ts hovhållning anslagna medlen äro i behov av enahanda förstärkning som för innevarande budgetår eller med ett belopp av 150,000 kronor, får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Förstärkning av anslaget till Kungl. Maj:ts hovhållning* för budgetåret 1941/42 anvisa ett anslag av ..... kronor 150,000.

[3.] **3. Hans Kungl. Höghet Kronprinsens hovhållning och handpenningar för Hennes Kungl. Höghet Kronprinsessan.** Ifrågavarande anslag bör i riksstaten för nästa budgetår uppföras med oförändrat belopp, 192,000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Hans Kungl. Höghet Kronprinsens hovhållning och handpenningar för Hennes Kungl. Höghet Kronprinsessan* för budgetåret 1941/42 anvisa ett anslag av ..... kronor 192,000.

[4.] **4. Förstärkning av anslaget till Hans Kungl. Höghet Kronprinsens hovhållning m. m.** Då de till Hans Kungl. Höghet Kronprinsens hovhållning m. m. anslagna medlen äro i behov av samma förstärkning som för innevarande budgetår, eller med 125,000 kronor, får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Förstärkning av anslaget till Hans Kungl. Höghet Kronprinsens hovhållning m. m.* för budgetåret 1941/42 anvisa ett anslag av ..... kronor 125,000.

[5.] **5. Hans Kungl. Höghet Hertigen av Västergötland.** Anslaget till Hans Kungl. Höghet Hertigen av Västergötland bör i riksstaten för nästa budgetår uppföras med oförändrat belopp, 26,000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Hans Kungl. Höghet Hertigen av Västergötland* för budgetåret 1941/42 anvisa ett anslag av .... kronor 26,000.

[6.] **6. Hans Kungl. Höghet Hertigen av Närke.** Jämväl anslaget till Hans Kungl. Höghet Hertigen av Närke bör för nästa budgetår liksom i gällande riksstat uppföras med ett belopp av 26,000 kronor. Jag hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Hans Kungl. Höghet Hertigen av Närke* för budgetåret 1941/42 anvisa ett anslag av ..... kronor 26,000.

[7.] **7. Ved och kol för de kungl. hoven.** I skrivelse den 28 augusti 1940 har riksmarskalksämbetet, under åberopande av framställning från ståthållarämbetet å Stockholms slott, hemställt, att nämnda anslag måtte för budgetåret 1941/42 anvisas med oförändrat belopp, 50,000 kronor. Med tillstyrkande härav hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ved och kol för de kungl. hoven* för budgetåret 1941/42 anvisa ett anslag av ..... kronor 50,000.

[8.] **8. Täckande av motsedd brist å anslaget till ved och kol för de kungl. hoven.** Å riksstaten för budgetåret 1940/41 har liksom för de två nästföregående budgetåren anvisats anslag å 95,000 kronor till täckande av motsedd brist å anslaget till ved och kol för de kungl. hoven. På framställning av Kungl. Maj:t i propositionen nr 1 till 1940 års urtima riksdag har riksdagen sedermera å tilläggsstat I för innevarande budgetår anvisat ett anslag å 91,600 kronor till täckande av vissa merkostnader för ifrågavarande ändamål under budgetåren 1937/38—1939/40. I propositionen anmäldes vidare, att fråga om täckande av den merkostnad, som kunde uppkomma under det löpande budgetåret, borde få tagas under övervägande framdeles, när bränslekostnaderna för budgetåret kunde närmare beräknas.

Riksmarskalksämbetet har i sin skrivelse den 28 augusti 1940, under åberopande av förenämnda framställning från ståthållarämbetet å Stockholms slott, föreslagit att förevarande anslag måtte för nästa budgetår uppföras med samma belopp som i riksstaten för innevarande budgetår eller alltså med 95,000 kronor. Vidare har ämbetet i skrivelse den 18 december 1940 hemställt om anvisande av medel till täckande av merkostnad för det löpande budgetåret. Till sistnämnda framställning torde jag få återkomma vid anmälan senare i dag av fråga om anslag å tilläggsstat II till riksstaten för samma budgetår.

Med biträdande av riksmarskalksämbetets framställning om anslag för nästa budgetår får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Täckande av motsedd brist å anslaget till ved och kol för de kungl. hoven* för budgetåret 1941/42 anvisa ett anslag av ..... kronor 95,000.

[9.] **9. Underhåll och vård av möbler samt andra staten tillhöriga inventarier i de kungl. slotten.** Med stöd av framställning i ämnet från chefen för husgerådskammaren har riksmarskalksämbetet i sin skrivelse den 28 augusti 1940 hemställt, att ifrågavarande anslag måtte för budgetåret 1941/42 uppföras med oförändrat belopp, 56,400 kronor. I enlighet härmed hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Underhåll och vård av möbler samt andra staten tillhöriga inventarier i de kungl. slotten* för budgetåret 1941/42 anvisa ett anslag av ..... kronor 56,400.

[10.] **10. Förstärkning av anslaget till underhåll och vård av möbler samt andra staten tillhöriga inventarier i de kungl. slotten.** Riksmarskalksämbetet har i sin förberörda skrivelse den 28 augusti 1940, under åberopande av nyssnämnda framställning från chefen för husgerådskammaren, hemställt, att jämväl ifrågavarande förstärkningsanslag måtte för budgetåret 1941/42 upptagas till samma belopp som i gällande riksstat eller alltså till

25,000 kronor. Jag hemställer i enlighet härmed, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Förstärkning av anslaget till underhåll och vård av möbler samt andra staten tillhöriga inventarier i de kungl. slotten* för budgetåret 1941/42 anvisa ett anslag av ..... kronor 25,000.

[11.] **11. Kungl. hovstallets utfodring.** Riksmarskalksämbetet har i sin skrivelse den 28 augusti 1940 hemställt, att anslaget till kungl. hovstallets utfodring måtte för nästa budgetår uppföras med oförändrat belopp, 45,000 kronor. I enlighet härmed hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kungl. hovstallets utfodring* för budgetåret 1941/42 anvisa ett anslag av ..... kronor 45,000.

B. Kungl. slottsstaten.

[12.] **1. Reparationer å Stockholms slott m. fl. för de kungl. hoven upplåtna byggnader.** I förut omförmälda skrivelse den 28 augusti 1940 har riksmarskalksämbetet, med överlämnande av en av ståthållarämbetet å Stockholms slott gjord framställning i ämnet, hemställt, att ifrågavarande anslag måtte för nästa budgetår uppföras med oförändrat belopp, 63,000 kronor. Jag tillstyrker, att anslaget upptages till det av riksmarskalksämbetet sålunda begärda beloppet, och hemställer förty, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Reparationer å Stockholms slott m. fl. för de kungl. hoven upplåtna byggnader* för budgetåret 1941/42 anvisa ett anslag av ..... kronor 63,000.

[13.] **2. Förstärkning av anslaget till reparationer å Stockholms slott m. fl. för de kungl. hoven upplåtna byggnader.** Riksmarskalksämbetet har i förenämnda skrivelse den 28 augusti 1940, i enlighet med framställning av ståthållarämbetet å Stockholms slott, föreslagit, att å ifrågavarande förstärkningsanslag måtte för nästa budgetår anvisas 50,000 kronor eller alltså samma belopp som för löpande budgetår. I överensstämmelse med riksmarskalksämbetets förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Förstärkning av anslaget till reparationer å Stockholms slott m. fl. för de kungl. hoven upplåtna byggnader* för budgetåret 1941/42 anvisa ett anslag av . . kronor 50,000.

[14.] **3. Polis-, lys- och renhållning samt brandväsendet vid Stockholms slott.** I sin skrivelse den 28 augusti 1940 har riksmarskalksämbetet i enlighet med förslag av ståthållarämbetet å Stockholms slott hemställt, att anslaget till polis-, lys- och renhållning samt brandväsendet vid Stockholms slott måtte för nästa budgetår upptagas till 33,750 kronor eller således till samma belopp som för innevarande budgetår. Jag tillstyrker riksmarskalksämbetets framställning och hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Polis-, lys- och renhållning samt brandväsendet vid Stockholms slott* för budgetåret 1941/42 anvisa ett anslag av ..... kronor 33,750.

[15.] **4. Förstärkning av anslaget till polis-, lys- och renhållning samt brandväsendet vid Stockholms slott.** Riksmarskalksämbetet har i skrivelsen den 28 augusti 1940, i enlighet med förslag av ståthållarämbetet å Stockholms slott, hemställt, att förevarande förstärkningsanslag måtte uppföras å riksstaten för nästa budgetår med oförändrat belopp, 34,750 kronor. Med biträdande av denna framställning hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Förstärkning av anslaget till polis-, lys- och renhållning samt brandväsendet vid Stockholms slott* för budgetåret 1941/42 anvisa ett anslag av ..... kronor 34,750.

[16.] **5. Underhåll m. m. av Drottningholms m. fl. kungl. slott,** *reservationsanslag.* För underhåll m. m. av följande kungl. lustslott, nämligen Drottningholms, Gripsholms, Ulriksdals, Haga, Strömsholms, Rosersbergs och Tullgarns slott, hava i riksstaterna för tidigare budgetår varit uppförda reservationsanslag å växlande belopp, för budgetåret 1939/40 fastställt till 110,700 kronor. Till dessa anslag hava, enligt av Kungl. Maj:t med stöd av riksdagens medgivande meddelade föreskrifter, av Djurgårdskassans befintliga överskottsmedel överförts vissa belopp, för budgetåret 1939/40 uppgående till 125,000 kronor.

För innevarande budgetår föreslog Kungl. Maj:t i 1940 års statsverksproposition (första huvudtiteln, punkten 16), att till underhåll av förenämnda slott skulle anvisas ett reservationsanslag av 85,000 kronor samt att till nämnda anslag skulle av Djurgårdskassans överskottsmedel överföras

125,000 kronor. Riksdagen beslöt emellertid att beloppet å 85,000 kronor i stället skulle utgå av Ulriksdals slotts försäljningsmedels fond. Förutom slottens övriga inkomster står sålunda under innevarande budgetår ett belopp av sammanlagt 210,000 kronor till förfogande för underhåll m. m. av ifrågavarande lustslott. Fördelningen av detta belopp mellan de olika slotten framgår av följande uppställning:

Drottningholms slott	kronor	77,500
Gripsholms »	»	34,800
Ulriksdals »	»	28,500
Haga »	»	—
Strömsholms »	»	5,600
Rosersbergs »	»	2,400
Tullgarns »	»	61,200
	Summa kronor	210,000.

Med sin skrivelse den 28 augusti 1940 har riksmarskalksämbetet överlämnat av *ståthållarämbetena för lustslotten* ingivna framställningar om medelsanvisning för nästkommande budgetår. I följande sammanställning angivas de slutsummor, å vilka de av ståthållarämbetena framlagda förslagsstaterna för budgetåret 1941/42 balansera, varvid jämväl upptagits motsvarande siffror för sistlidna och innevarande budgetår.

	Staten för budgetåret 1939/40 kronor	Staten för budgetåret 1940/41 kronor	Föreslagen stat för budgetåret 1941/42 kronor
Drottningholms slott	182,500	179,000	172,000
Gripsholms »	85,000	78,500	76,500
Ulriksdals »	77,180	77,450	75,090
Haga »	69,411	74,620	74,600
Strömsholms »	9,600	9,200	9,200
Rosersbergs »	21,300	21,600	20,800
Tullgarns »	74,100	71,200	68,200
Summa kronor	519,091	511,570	496,390.

För täckande av de i statförslagen för nästa budgetår upptagna underskotten i fråga om de särskilda lustslotten har *riksmarskalksämbetet* föreslagit anvisande av följande belopp, nämligen för Drottningholms slott 70,000 kronor, för Gripsholms slott 34,000 kronor, för Ulriksdals slott 26,000 kronor, för Strömsholms slott 5,600 kronor, för Rosersbergs slott 1,500 kronor och för Tullgarns slott 58,200 kronor eller alltså sammanlagt 195,300 kronor. Beträffande Haga slott har räknats med ett överskott å 3,000 kronor, vilket tillförts Ulriksdals slotts kassa. Vid sina beräkningar angående medelsbehovet för nästa budgetår har riksmarskalksämbetet utgått från att liksom under innevarande budgetår skulle för täckande av utgifterna för Ulriksdals slott stå till förfogande — förutom nyssnämnda belopp 3,000

kronor — ett belopp av 4,000 kronor såsom tillskott från Ulriksdals slotts försäljningsmedels fond.

Vid riksmarskalksämbetets ifrågavarande skrivelse finnes fogat ett inom Djurgårdsförvaltningen uppgjort statförslag för Djurgårdskassan för budgetåret 1941/42. I förslaget förutsättes, att av kassans överskottsmedel ett belopp av 125,000 kronor skall för budgetåret 1941/42 lämnas såsom bidrag till de kungl. lustslottens underhåll. Under denna förutsättning har i statförslaget beräknats, att Djurgårdskassans behållning den 1 juli 1942 skall utgöra 38,000 kronor.

Under hänvisning härtill har riksmarskalksämbetet hemställt dels att för nästa budgetår måtte anvisas ett anslag av (195,300 — 125,000 =) 70,300 kronor till underhåll m. m. av Drottningholms m. fl. kungl. slott, dels ock att av Djurgårdskassans överskottsmedel må till anslaget överföras 125,000 kronor.

Departementschefen.

Såsom av 1940 års statsverksproposition framgår, har med hänsyn till nuvarande statsfinansiella läge en nedsättning skett av de medel, som anvisats för underhåll m. m. av Drottningholms m. fl. kungl. slott, från 235,700 kronor för budgetåret 1939/40 till 210,000 kronor för nu löpande budgetår. I sina anslagsäskanden för nästa budgetår har riksmarskalksämbetet föreslagit en ytterligare sänkning av medelsanvisningen med 14,700 kronor till 195,300 kronor. Därvid har emellertid förutsatts, att de vidtagna reduktionerna skulle vara av tillfällig natur och att en återgång skulle komma till stånd, när gynnsammare ekonomiska betingelser inträdde. Mot beräkningarna angående utgifterna för de särskilda lustslotten har jag intet att erinra och beträffande uppskattningen av intäkterna har jag ingen annan invändning än att inkomsterna från slottens skogar med hänsyn till förutsatt ökad avverkning torde kunna beräknas till 10,000 kronor högre belopp än vad riksmarskalksämbetet föreslagit.

Vad därefter angår medelsanvisningen torde Djurgårdskassan, på sätt Djurgårdsförvaltningen och riksmarskalksämbetet förordat, böra bidraga med oförändrat belopp av 125,000 kronor. Däremot torde man böra räkna med dels högre bidrag från Ulriksdals slotts försäljningsmedels fond än de 4,000 kronor, som föreslagits i riksmarskalksämbetets skrivelse, och dels att Haga slotts försäljningsmedels fond skall lämna bidrag utöver de räntemedel (intressemedel) å 8,500 kronor som upptagits i statförslaget. Verkställd undersökning har givit vid handen, att å förstnämnda fond för närvarande innestår ett överskott av omkring 20,000 kronor samt att den kan beräknas komma att under nästa budgetår tillföras avsevärda intäkter av grusförsäljningsmedel. Under budgetåren 1936/37—1939/40 utgjorde motsvarande intäkter i genomsnitt nära 26,000 kronor per år och under innevarande budgetår har fonden i grusförsäljningsmedel tillförts omkring 29,000 kronor. Jag föreslår, att denna fond under nästa budgetår bidrar till att täcka utgifterna för Ulriksdals slott med ett belopp av 25,000 kronor. Vad beträffar Haga slotts försäljningsmedels fond utgjorde behållningen vid ingången av löpande budgetår 235,576

kronor. Fondens intäkter av grusförsäljningsmedel hava under den senaste 5-årsperioden i genomsnitt utgjort nära 25,000 kronor per år. Ehuru intäkterna av grusförsäljningen under nämnda period visat en fallande tendens, anser jag, att denna fond bör under nästa budgetår utöver förenämnda räntemedel bidraga med 20,000 kronor, vilket belopp torde böra såsom inkomst redovisas under Drottningholms slott. Vad sålunda föreslagits innebär i stort sett, att någon fondering å ifrågavarande försäljningsmedelsfonder under nästa budgetår icke kommer att äga rum.

Behovet av anslagsmedel skulle sålunda utgöra (70,300 — 10,000 — 21,000 — 20,000 =) 19,300 kronor.

Under åberopande av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels till *Underhåll m. m. av Drottningholms m. fl. kungl. slott* för budgetåret 1941/42 anvisa ett *reservationsanslag* av ..... kronor 19,300;

dels ock medgiva, att av Djurgårdskassans överskottsmedel må under budgetåret 1941/42 till förenämnda anslag överföras ett belopp av 125,000 kronor.

Vid bifall till de av mig framställda förslagen kommer första huvudtitelns slutsumma för budgetåret 1941/42 att uppgå till 1,791,200 kronor, innebärande i förhållande till riksstaten för budgetåret 1940/41 en ökning av 19,300 kronor.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

Birger Öhman.

Register

till

Första huvudtiteln för budgetåret 1941/42.

A. Kungl. hovstaten.

Sid.		Kronor
1	Kungl. Maj:ts hovhållning	800,000
1	Förstärkning av anslaget till Kungl. Maj:ts hovhållning	150,000
2	Hans Kungl. Höghet Kronprinsens hovhållning och handpenningar för Hennes Kungl. Höghet Kronprinsessan	192,000
2	Förstärkning av anslaget till Hans Kungl. Höghet Kronprinsens hovhållning m. m.	125,000
2	Hans Kungl. Höghet Hertigen av Västergötland	26,000
2	Hans Kungl. Höghet Hertigen av Närke	26,000
2	Ved och kol för de kungl. hoven	50,000
3	Täckande av motsedd brist å anslaget till ved och kol för de kungl. hoven	95,000
3	Underhåll och vård av möbler samt andra staten tillhöriga inventarier i de kungl. slotten	56,400
3	Förstärkning av anslaget till underhåll och vård av möbler samt andra staten tillhöriga inventarier i de kungl. slotten	25,000
4	Kungl. hovstallets utfodring	45,000
	Säger för kungl. hovstaten	1,590,400

B. Kungl. slottsstaten.

4	Reparationer å Stockholms slott m. fl. för de kungl. hoven upplåtna byggnader	63,000
4	Förstärkning av anslaget till reparationer å Stockholms slott m. fl. för de kungl. hoven upplåtna byggnader	50,000
5	Polis-, lys- och renhållning samt brandväsendet vid Stockholms slott	33,750
5	Förstärkning av anslaget till polis-, lys- och renhållning samt brandväsendet vid Stockholms slott	34,750
5	Underhåll m. m. av Drottningholms m. fl. kungl. slott	19,300
	Säger för kungl. slottsstaten	200,800
	Summa	1,791,200.